

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ט'

הכְּתַבְתָּ לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרַ"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הֵיכַל הַקְּדוֹשׁ - חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

1129 .42nd st

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקְּדוֹשׁ' חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קַהֲלַת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֲרָא"ש נְשִׁלִּיט"א - הַצְּדִיק מִיְבִנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבִנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655

דָּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il

אֶתְרַ אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינָת סֵפֶר זֶה וְהַכְּרָכִים הַקּוֹדְמִים:

'בְּרֶסֶלֶב סוֹטֶר' - הַמְּרֻכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קְדוּשָׁה וְיוֹדְאִיקָה הַגְּדוֹל בְּצִפּוֹן

04-6650050

תְּכֵן הָעֵינַיִם

- יג** **הַקְדָּמָה**
תתקנו. בתחלת התקרבותי לברסלב הנה לי חשק גדול,
- טו** **תתקנו.** האם צריך להאריך את הפאות או שאפשר לקצר
- יז** **תתקנו.** אותן בשלב מסוים?
 תמיד אני רואה את מה שקורה אתי באור שלילי.
- כ** **תתקנו.** איך אפשר לשנות את האפי הזה?
 בגלל מצבנו הקשה, אני רוצה לפתח עסק, אבל
- כד** **תתקנו.** חוששת שזה יפגע בבריאות שלי
 לאחרונה, היצר הרע מושך אותי חזרה אל
- כו** **תתקנו.** השטיות וההבלים ואל האנשים הלא טובים
 מהעבר
- ל** **תתקנו.** באימון היתה לי התעלות גדולה, אך כשחזרתי
 לארץ, התחילו שוב הנסיונות והנפילות
- לד** **תתקנו.** מה ניתן ללמד מהשיחה, בה נאמר, שאצל רבנו
 אפלו סליות הנעלים היו נקיות?
- לו** **תתקנו.** אומרים, שאנחנו עומדים לקראת מלחמה. האם
 צריכים להכין אכל וציוד למקרה שתפרץ
 מלחמה?
- לב** **תתקנו.** אני שביר מן שְׁאֵנִי כְּבֵר בֶּן 22, ועדין לא
 התחננתי, ולא הספקתי את הדברים
- מ** **תתקנו.** שרציתי
 אני נמצאת בהתדרדרות רוחנית בגלל הסביבה
 שלי, וההורים שלי אינם מבינים את זה
- מב** **תתקנו.** האם צריכים להוציא את הפאות מאחורי האזניים
 בזמן התפלה?

תִּכְן הָעֲנִינִים

- תתקסז.** האם שְׁמִי 'מיכֵל' הוא שֵׁם טוֹב? או שְׁאֲנִי צְרִיכָה להוֹסִיף שֵׁם? **מד**
- תתקסח.** אֲנִי בְּטֹבְעֵי אֲדָם עֲצוּב, אֵיךְ אֲנִי יְכוּל לְהִיּוֹת "בְּשִׂמְחָה תְּמִיד"? **מה**
- תתקסט.** הַפְּרִתִי גְרוּשׁ שֶׁהִתְקַשָּׁה בְּנִשְׂוֹאֲיוּ הַקּוֹדְמִים, הָאֵם יֵשׁ סְכוּי שְׂזָה נְצֻלִים? **מז**
- תתקע.** לְמִרוֹת שְׁאֲנַחְנוּ מְאֲרָסִים, עֲדִין הֶחֱתָן שְׁלִי מְאֹד מְפֹנֵם, וְאִין בֵּינֵינוּ פְּתִיחוֹת **מט**
- תתקעא.** מִבְּחִינָתִי, כְּבָר מְזֻמָּן הֵייתִי עוֹבְרֶת לְבִנְיָאֵל, אֲבָל יֵשׁ מְנִיעוֹת מִצַּד בְּעָלִי. מָה לַעֲשׂוֹת? **נא**
- תתקעב.** עֵקֶב הֵייתִי מְלַמֵּד, יֵשׁ לִי זְמַן מְצַמְצֵם לְלַמֵּד תּוֹרָה. מָה הֶרֶב מְצִיעַ לִי לְלַמֵּד? **נג**
- תתקעג.** אֲנִי מְלַמֵּד בְּתִלְמוּד תּוֹרָה. הָאֵם אֲנִי חַיֵּב בְּאַמִּירַת תְּקוּן חֲצוֹת, אֵף שְׂזָה יִגְרַם לִי לַעֲיֻפוֹת וְחֻלְשָׁה? **נה**
- תתקעד.** מֵהַיּוֹם שֶׁהִתְחַתַּנְתִּי אֲנִי בִּירִידָה רוֹחֶנִית, וְנָתוּן בְּלַחַץ נְפֹשִׁי וְכֻלְפָּלִי **נח**
- תתקעה.** הֶרֶב שְׁלִי בְּבִרְסָלָב הַחֲלִיט הַשָּׁנָה בְּמִפְתִּיעַ לְחֹזֵר לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאָמַר שְׂלֵא צְרִיכִים לְנָסֵעַ יוֹתֵר לְרַבְּנוּ **סב**
- תתקעו.** אֵיךְ יִתְכּוֹן שְׁעָלִי שֶׁהִיָּה כֹהֵן גָּדוֹל, צֵעַר כְּלִכְפֹּד אֶת חֲנָה, וְרָצָה לְהִרְגֵּ אֶת שְׂמוּאֵל? **סו**
- תתקעז.** לָמָּה אַתֶּם לֹא דָּנִים לְכֹף זְכוֹת אֶת אוֹתוֹ אֶחָד שְׂמִתְנַגֵּד עֲלֵיכֶם? **סט**
- תתקעח.** אֲנִי מְאֲרָסֵת, וְגִישׁ לִי פְּחָדִים וְחֲשָׁשׁוֹת מִהֶחֱתָנָה, וְאֲנִי צְרִיכָה הֶרְבֵּה חֲזוּק **עב**
- תתקעט.** אֲנִי מְלַמֵּד אֶת הַתְּלָמִידִים שְׁלִי לְהִתְבּוֹדֵד לְהֵשֵׁם וְתִבְרָךְ, עַל מָה לְהִתְפַּלֵּל אַתֶּם? **עד**
- תתקפ.** אֲנִי מְאֹד רוֹצֵה לְקוּם מְקוּדָם בְּבִקָּר, אֲבָל לֹא מְצֻלִים. הָאֵם יֵשׁ לָזָה עֲצָה? **עה**

תְּכַן הַעֲנִינִים

ה

- תתקפא.** האם למוֹד בְּסִפְרֵי חֲבִ"ד יחד עם סִפְרֵי בְּרִסְלָב לא יִכּוּל לָגֵרֵם לְבַלְבּוֹל אֶצֶל מִי שְׁלוֹמְדָם?
- עז** **תתקפב.** מֵה הַטַּעַם לְהִתְפַּלֵּל בְּעִבּוּר פְּרִנְסָה בְּמַהֲלַךְ הַשָּׁנָה, הָרִי הַכֹּל כָּבֵד נִגְזֵר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה?
- פא** **תתקפג.** הַחֲבֵר שֶׁקָּרַב אוֹתִי לְמוֹהֲרָא"ש הַתְּהַפֵּד, וְעִכְשָׁו הוּא מְדַבֵּר נֶגֶד הַצַּדִּיק
- פג** **תתקפד.** מִיִּשְׁהוּ שֶׁקָּרַ לְבַעֲלִי, שְׁנֵהֲגִתִּי שְׁלֵא כְּשׁוֹרָה קִדָּם הַנְּשׁוּאִיִן, וְיַעֲץ לוֹ לְהִתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנִּי. מָה עוֹשִׂים?
- פח** **תתקפה.** נִפְגַּשְׁתִּי עִם אִיזוֹ הַצַּעַת שְׂדוּדָה, וְרוֹצָה לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ, אֵדָה הוּא לֹא רוֹצָה אוֹתִי, וְקִשָּׁה לִי מְאֹד עִם זֶה
- צא** **תתקפו.** כָּכֵל שֶׁהִחַתְנָה שְׁלִי מִתְקַרְבֵּת, אֲנִי מִפְּחָדָת יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְחוֹשֶׁבֶת לְבִטֵּל הַכֹּל
- צב** **תתקפז.** לְתִינוּק שֶׁל אַחֹתִי יֵשׁ בְּעִיּוֹת בְּאַכִּילָה וּבִשְׁנָה, וְהִיא בְּלַחֵץ גָּדוֹל מְנָה. אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהַרְגִיעַ אוֹתָהּ?
- צד** **תתקפח.** הָאֵם אֶפְשָׁר לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי 'אַשֶׁר בְּנַחֲלִי לְבַד אוֹ רַק דָּרָךְ 'קֶרֶן הַהַדְפָּסָה'!
- צה** **תתקפט.** הַכְּרִיתִי מִיִּשְׁהִי לְמִטְרַת קֶשֶׁר רְצִינִי, אֲבָל עֲדוֹן יֵשׁ לָהּ רְגִשׁוֹת לְמִיִּשְׁהוּ מִהַעֲבָר. מָה עוֹשִׂים?
- צז** **תתקצ.** הַחֲבֵרוֹת שְׁלִי בְּסַמִּינֵר מִתְנַגְדוֹת לְבְּרִסְלָב, וְכֹל הַהֶסְבְּרִים שְׁלִי נוֹפְלִים עַל אֲזִנִּים אֲטוֹמוֹת
- צט** **תתקצא.** יֵשׁ לִי חֲמֵשׁ בָּנוֹת, וְהִתְיַאֲשַׁתִּי כָּבֵד מִלְּלַדְתָּ בֵן. הָאֵם עָלִי לְהַמְשִׁיךְ לְהַבִּיאַ עוֹד יְלָדִים?
- קא** **תתקצב.** קִשָּׁה לִי לְהִתְפַּלֵּל בְּצַבּוּר, כִּי אֲנִי מִרְגִישׁ שֶׁהַאֲנָשִׁים שֵׁם מִתְפַּלְלִים רַק כְּדִי לְצַאֲת יְדֵי חוּבָה
- קב** **תתקצג.** הָאֵם טוֹב לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַכּוֹזָרִי? וּמַהִי הַהֶגְדָּרָה הַמְּדִיקֶת ל"חִקְרוֹת בְּאַמוֹנָה"?
- קה**

- תתקצד.** איך מצפים מאתנו הגברים לרצות להתחתן, בזמן שגנשים הן מלאות תסבוכות והפרעות נפשיות? **קז**
- תתקצה.** אני נשואה כבר שנתים, ועדין לא נפקדתי בהריון. מה עצתו של הצדיק? **קט**
- תתקצו.** האם השם שלי 'ניר' הוא שם טוב, או שצריך להחליף אותו? **קיא**
- תתקצז.** אשתי לא מדברת אתי, בגלל שנסעתי לציון רבנו ז"ל לראש השנה. **קיב**
- תתקצח.** אני משדד עם מישהי כבר שנתים, איך אדע אם היא באמת משרש נשמתיי? **קיד**
- תתקצט.** מהי העצה הכי טובה כדי להצליח בחיים? **קטז**
- א'ף.** האם יש אמת בכרוז שיצא לאחרונה בשם רבני ברסקלב, שכבר לא צריכים לנסע לאומן לראש השנה? **קיה**
- א'א.** בזמן האחרון נכנסות בי מחשבות לעבר עברות, ואני מרגיש שאני נשרף מעצם התאנה. **קכג**
- א'ב.** אני אברד חסידי, התמכרתי לאינטרנט, וזה גרם לי לירידה רוחנית, ולאבד את כל החשק בלמוד. **קכז**
- א'ג.** האם יש ענין לקנות ארבעת המינים ביקר, או שאפשר לחכות שהמחירים ירדו? **קל**
- א'ד.** גיסתי מכשרת מאד ואינטליגנטית, אד למרות הכל איננה מצליחה למצא בן זוג. **קלא**
- א'ה.** כל השדוכים שלי מתבטלים, כי הבחורות לא באותה דרגה רוחנית שלי. **קלד**
- א'ו.** לצערך, בעלי יורד מהדת, אינו מניח תפלין ואינו מתפלל, והשנה גם לא בנה סכה. **קלו**

תַּכְּן הָעֲנִינִים

ז

- א' ז. האם מתר לי מבחינה הלכתית ללמד קורס לאפור ערב ואפור פלות?
- קלח האם יש תועלת להזכיר שם של מישהו בציון של צדיק, מבלי לפרט בקשה מסיימת?
- קמ מה נקרא "להתעקש בציון רבנו ז"ל"?
- קמב האם ישראל תפצץ בפצצה גרעינית? האם יש ממה לחשש?
- קמד אחי התנתק מהמשפחה לגמרי, וגורם לאמי צער גדול, ונאנחנו לא מבינים למה.
- קמו האם מתר לאשה שקבלה ארח נשים להכנס לבית קברות, ולהתפלל בקברות צדיקים?
- רמז בתקופה האחרונה בעלי בקשי לומד, ומתלונן שקשה לו, וגם הפרנסה בקשי. איך מתחזקים?
- קמט האם הקבר של דוד המלך בהר ציון הוא אכן המקום האמיתי?
- קנא בעלי מפיחד להשאיר בארץ בגלל המצב הבטחוני, ומתעקש לעבר לחוץ לארץ. מה אני אמונה לעשות?
- קנג בעלי מצרף את המשפחה שלו לכול דבר, ואין לי זמן פרטי עם בעלי אף פעם.
- קנד כתוב בספר 'פעלת הצדיק', שרבנו תתן את חטא ירב עם בן נבט קשהיה בעיר זלאטיפולי. מה הפונה?
- קנז אמי הדרדרה ברוחניות וגם מתאכזרת מאד לאבי. האם מתר לי לנתק אתה את הקשר?
- קנט אנו נשואים כבר עשרים שנה, ועדין לא זכינו לילדים. האם לעשות טפולים או לחכות לנס?
- קס

- א' כ.** חֲבָרִים רַעִים דִּרְדְּרוּ אוֹתִי, וּבִגְלָלָם זָרְקוּ אוֹתִי
קסב מֵהִישִׁיבָהּ, וְאֵין לִי שׁוּם מִסְגֶּרֶת
- א' כא.** אֲנִי סוֹבֵלֶת מֵעֲדֹף שָׁמֶן, מֵה דַעַתּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק לְגַבִּי
קסה נִתּוּחַ לְקַצוֹר קִבָּה?
- א' כב.** הָאֵם כְּשֶׁאֲשֶׁה הֶרְגִילָה לַעֲשׂוֹת תְּגַלְחַת, מִחֲלִיטָה
 לְהֶאֱרִיץ אֶת הַשַּׁעַר, זֹאת נִקְרָאת 'יִרְיָדָה
קסז בְּרוּחָנִיּוֹת?
- א' כג.** אֲנִי גֵר בְּיִשׁוּב דְּתֵי לְאֹמִי, וּמִתְפַּלֵּל בְּבֵית-כְּנֶסֶת שֶׁל
 בְּרֶסֶלֶב. הָאֵם טוֹב שֶׁאֲלֹךְ בְּבִגְדֵי לָבָן
קסט בְּשִׁבְתִּי?
- א' כד.** אֲנִי מְאֹד רוֹצֶה לְהִתְחַתֵּן עִם חֲסִיד בְּרֶסֶלֶב. הָאֵם
קעב עָלַי לְהִתְעַקֵּשׁ עַל כֶּף אוֹ לְהִתְפַּשֵּׁר?
- א' כה.** הַכְּרֵתִי בְּחוּר מִצֵּן מִכָּל הַבְּחִינּוֹת, אֲבָל אֲנִי לֹא
 מִרְגִּישָׁה שֶׁלְמָה עִם עֲצָמֵי כְּדֵי לְהִתְחַתֵּן
קעג אִתּוֹ
- א' כו.** אֲנִי מִתְפַּתֶּה לְגַלֵּשׁ לְמִקוּמוֹת לֹא טוֹבִים בְּאִיִּטְרָנְט
קעו שֶׁבְּמִקוּם הָעֲבוּדָה שְׁלִי
- א' כז.** אֲנִי נֹזֵכֵר בְּכָל הַדְּבָרִים הָרַעִים שֶׁרְאִיתִי עַד עַכְשָׁו,
 וְלֹא מִצְלִיחַ לְהִשְׁתַּחֲרַר מִזֶּה. מָה אֶפְשֵׁר
קעט לַעֲשׂוֹת?
- א' כח.** אֲנִי גֵרִים בְּשׁוּמְרוֹן, וְשׁוֹקֵלִים לַעֲבֹר לְיִבְנָאֵל. הָאֵם
קפב הִקְהֵלָה מִתְאִימָה לָנוּ?
- א' כט.** לְאַחַרזֶנֶה נִחְלַשְׁתִּי מְאֹד בְּאֶמּוּנָה, וְגַם מִבְּחִינָה
קפה בְּרִיאוּתִית, עַד שֶׁקִּצְתִּי בְּחַיִּי
- א' ל.** מֵהוּ הַמִּקוֹר לְחִבְיֵשֶׁת הַשְּׁטֵרִימְל? וְאֵיךְ מִתֵּר
קפז לַצֵּעַר בְּעָלֵי חַיִּים בְּשֶׁבִיל הַכְּנֻתוֹ?
- א' לא.** בְּחֻדֵשׁ הָאֲחֵרוֹן נִפְלַתִי מְאֹד, עַד כְּדֵי חֲלוּל שִׁבְתִּי,
קפט וְהִתְבַּחַקְתִּי לְחֲלוּטִיו מִהַדָּת
- א' לב.** יֵשׁ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מִנְהִיגִים בְּבְרֶסֶלֶב, וְאֲנִי לֹא יוֹדַע
קצג אֵל אֵיזָה מֵהֵם לְלַקֵּת

תִּכְן הָעֲנִינִים

ט

- א' לג.** אָנִי לוֹמֵד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"וֹ", אֲבָל מִרְגִישׁ שְׂאִין לִי מִסְפִּיק יִרְאַת שָׁמַיִם. הָאֵם הַלְמוּד זֵיִק לִי?
- א' לד.** מֵהוּ הַסְפּוֹר הַזֶּדוּעַ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנֵי שֶׁל 'מֹשֶׁה צְדוּקִי הַרוֹצֵחַ מֵאוּמָן שְׁחֹזַר בַּתְּשׁוּבָה?
- א' לה.** כְּשֶׁאֲנִי בֹא לְיַדִּי כַּעַס, אָנִי לֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט בְּעַצְמִי, לֹא מְשַׁנֶּה מִי נִמְצָא לְיָדִי
- א' לו.** לָמָּה צְרִיכִים לְסַבֵּל יְסוּרִים? לָמָּה יֵשׁ כָּאֵב וְסַבֵּל בְּעוֹלָם?
- א' לז.** הָאֵם זֶה נָכוֹן שֶׁמְנַהֵגְכֶם לֹא לוֹמֵר וְדוֹי בְּשַׁחֲרִית שֶׁל יוֹם שְׁשִׁי? וַיְמָה הָעֲנִין בְּזֶה?
- א' לח.** הָאֵם זֶה נָכוֹן שֶׁרַבְּנוּ רָצָה שֶׁנִּפְסַק תְּמִיד לְפִי ה'בְּאֵר הַיֵּטִב?
- א' לט.** בְּנֵי הַקֶּטָן שׁוֹבֵב מְאֹד, וְאִין לוֹ גְבוּלוֹת, וְכִשְׁלֹא מִקְבֵּל מֵה שְׂרוּצָה – הוּא כְּמַעַט מִתְעַלֵּף.
- א' מ.** אָנִי מְנַסֶּה לְיַחַד אֶת שֵׁם הַוְיָ"ה מוֹל עֵינַי, אֲבָל תְּמִיד הָאוֹת ו' חֲשׂוּכָה
- א' מא.** בְּדָרְךָ כָּלֵל אָנִי רְגוּעָה, אֲבָל לְפַעְמִים יֵשׁ לִי הַתְּפָרְצִיוֹת זַעַם, וְזֶה גוֹרֵם לִי לְשֵׁנָא אֶת עַצְמִי
- א' מב.** הָאֵם מְתָר לִי לְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיץ אֶת הַשְּׂאֵלוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת שֶׁבְּאֶתֶר לְזִכְרֵי הַרְבִּים?
- א' מג.** עֲבַרְנוּ לְגוֹר בְּקַהֲלָה שֶׁל בְּרִסְלָב, אֲבָל לְצַעֲרֵנוּ, אִין שֵׁם חֲנוּךְ טוֹב לְיִלְדִים
- א' מד.** מֵאֲזוּ שֶׁנִּהְיִיתִי חֲסִיד בְּרִסְלָב, הַתְּחַלְתִּי לְנַהֵג כְּמוֹ אֲשֶׁכְּנֹזִי, וְעַכְשָׁו אָנִי מִתְחַרֵּט
- א' מה.** מְתִי צְרִיכִים לְהַדְלִיק נְרוֹת שַׁבַּת בְּיַבְנָאֵל? וְהָאֵם יֵשׁ עֲנִין לְהַקְדִּים אֶת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת?
- א' מו.** אָנִי מְאֹד מְעַנֵּן שְׂאִשְׁתִּי תַעֲשֶׂה תַגְלַחַת, כְּדִי שְׂתִּהְיֶה הַכִּי צְנוּעָה, אֵךְ הִיא מִתְנַגֶּדֶת

- א' מז.** נִפְגְּשְׁתִּי עִם אִיזוֹ הַצַּעַת שְׁדוּף, וְאֵינִי יוֹדַעַת אִם
 הוּא הַזְּווֹג שְׁלִי, וְהֵאֵם לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ? **רלז**
- א' מח.** הֵאֵם כְּדֹאֵי לִי לְשִׁנוֹת אֶת שְׁמִי 'צְלִיל', לְמִרּוֹת שְׁזָה
 יְכוּל לִפְגַּע בְּהוֹרִים שְׁלִי? **רלט**
- א' מט.** אֲנִי נִמְצָא כָּל הַזְּמַן בְּדָכָאוֹן. אֲנִי הַצִּילוֹ אוֹתִי, אֲנִי
 מִרְגִּישׁ שְׁאֲנִי גָמוֹר **רמא**
- א' נ.** אַחִי יָצָא מִדַּעְתּוֹ, וּמִתְעַלֵּל בְּהוֹרִים שְׁלֵנוּ נִפְשִׁית
 וּפִיזִית, וְכִמְעַט שְׁדַקֵּר אֶת אָבִי **רמד**
- א' נא.** אֲנִי מֵאֲד מְבַלְבֵּלֶת לְגַבִּי הַקָּשֶׁר בּוֹ אֲנִי נִמְצָאֶת:
 הֵאֵם לְלַכֵּת אַחֲרַי תְּחוּשֶׁת הַלֵּב? **רמה**
- א' נב.** מִדַּת הַקְּנָאָה מְשִׁתְּלֶטֶת עָלַי, וְלוֹקַחַת מִמֶּנִּי אֶת כָּל
 הַכּוֹחַ **רמז**
- א' נג.** רְאִיתִי שְׁאַתֶּם נוֹהֲגִים לְהַדְלִיק אַרְבָּעָה נְרוֹת לְפָנַי
 עֲמוּד הַתְּפִלָּה שֶׁל הַחֲזָן. מַה הַטַּעַם לְמַנְהֵג
 זֶה? **רנ**
- א' נד.** אֲנִי מִתְפַּלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבַּרַךְ, אֲךָ לֹא מְקַבֵּל שׁוּם דָּבָר
 מִמֶּה שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ. מִדּוּעַ? **רנב**
- א' נה.** הֵאֵם בְּעֵתִיד יִדְפֹּס סֵפֶר הָאוֹגֵד בְּתוֹכּוֹ אֶת כָּל
 הַקּוּיִטְרִסִים הַעוֹסְקִים בְּמוֹעֲדֵי בִשְׁנָה? **רנד**
- א' נו.** אֲנִי לֹא סוֹבֵל אֶת הַמְשַׁפָּחָה שֶׁל אִשְׁתִּי, וְשׁוֹקֵל
 לְנַתֵּק אֶתֶם קָשֶׁר **רנו**
- א' נז.** הֵאֵם יֵשׁ בְּעִנְיָה שְׁאֲנִיחַ בְּצַד לְעַת עֵתָה אֶת סִפְרִי
 רַבְּנוּ ז"ל, וְאֶלְמַד בְּסִפְרֵי חַב"ד? **רנט**
- א' נח.** בְּתַקּוּפָה הָאֲחֵרוֹנָה עוֹלוֹת בְּדַעְתִּי מַחְשְׁבוֹת
 מִפְּחִידוֹת לְגַבִּי יוֹם הַמִּיתָה. אֵיךְ מְסַלְקִים אֶת
 הַמַּחְשְׁבוֹת הָאֵלוּ? **רסג**
- א' נט.** אוֹמְרִים שְׁיִתְכּוֹן וְתִפְרָץ בְּקִרְוֵב מְלַחֶמֶת עוֹלָם
 שְׁלִישִׁית. הֵאֵם יֵשׁ מִמֶּה לְחַשְׁשׁ? וְאֵם כֵּן, אֵיךְ
 אֶפְשֶׁר לְמַנֵּעַ אוֹתָהּ? **רסו**

תִּכְן הָעֲנִינִים

יא

- א' ס.** חָמִי מִבְּקֶשׁ, שְׁאֲבָטִיחַ לוֹ, שְׁלֵא אָטוּס יוֹתֵר לְאוּמָן, וְאִם לֹא — הוּא יִפְסִיק לְשֵׁלֵם עֲבוּרָנוּ אֶת שְׁכָר הַדִּירָה **רסח**
- א' סא.** בְּעֲלֵי אֵינוּ מוֹכֵן שְׁאֲמִשִּׁיךְ לְשִׁמּוֹר שַׁבָּת, וּבִיָּמִים הָאֲחֵרוֹנִים הוּא הַחֲלִיט לְפָרֵק אֶת הַחֲבִילָה וְלִהְתַּגָּרֵשׁ **ערב**
- א' סב.** כִּי־צַד עוֹלָה בְּקִנְיָה אֶחָד הַשִּׁיחָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁלֵא לְהֶאָרִיךְ בְּבֵית־הַכֶּסֶּא יוֹתֵר מְדִי, עִם דְּבָרֵי הַגְּמָרָא? **ערה**
- א' סג.** אֲשֶׁתִּי חוֹזֶרֶת מִהַעֲבוּדָה בְּכָל יוֹם בְּשַׁעַה מְאֻחֶרֶת, וְקוֹשָׁה לִי מְאֹד, שְׂאֲנִי נֹאֲלָץ לְטַפֵּל בְּכָל עֲנִינֵי הַבַּיִת וְהִילָדִים בְּעֲצָמֵי **רעח**
- א' סד.** הָאֵם שְׂדֻכְנִית מְכַרְחָה לְקַחֵת שְׁכָר שְׂדֻכְנוֹת לְמִרוֹת שְׁהִיא עוֹשָׂה אֶת הַשְּׂדוּכִים לְשֵׁם שְׂמִים? **עפ**
- א' סה.** רְאִיתִי שְׂכָתוֹב בְּסִפְרֵי הַדְּרָכָה לְשִׁלּוּם־בַּיִת, שְׂאֲשֶׁה כְּשֶׁרָה צְרִיכָה "לְהַתְּבַטֵּל לְבַעֲלָהּ", מַה הַכּוֹנֵה? **רפב**
- א' סו.** הָאֵם זֶה הַכְּרַחֵי לְהַתְּפַלֵּל עִם כּוֹבֵעַ וְחִלְיָה? וְהָאֵם יֵשׁ הַבְּדֵל בֵּין תְּפִלָּה בַּיּוֹם חַל לְתְּפִלָּה בְּשַׁבָּת־קֶדֶשׁ? **רפד**
- א' סז.** הָאֵם כְּדָאֵי לִי לְנִסְעַ לְצִיּוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל עֲכָשׁוּ, לְמִרוֹת שְׂאֲנִי מְעַבְרֶת, אוֹ שְׂעָדִיף לְחַכּוֹת וְלִטּוֹס בְּהַזְדַּמְנוֹת אַחֶרֶת? **רפה**
- א' סח.** הָאֵם שְׁמוֹת כְּמוֹ 'אֶמוּנָה' וְ'שִׁירָה' הֵם שְׁמוֹת טוֹבִים? וּמַה לְגַבֵּי שְׁמוֹת שֶׁל מְלֻאָכִים, כְּגוֹן: 'אוּרִיאֵל' וְ'מִיכָאֵל'? **רפז**
- א' סט.** הָאֵם יֵשׁ בְּיַדְכֶם מִידַע עַל מַה שֶׁהַתְּרַחֵשׁ בְּתַקּוּפַת מְאֻסְרוֹ שֶׁל ר' שְׂמוּאֵל הוֹרוֹוִיץ, זְכָר צְדִיק לְבָרְכָהּ, בְּבֵית־הַסֵּהָר הַסּוּבִיִּיטִי? **רפט**

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

יב

- א' ע. אָנִי בְקֶשֶׁר עִם בְּרִזּוּגִי כָּבֵר שְׁבַע שָׁנִים, אֵדָה הַקֶּשֶׁר
 אֵינֹו מִתְקַדֵּם לְשׁוּם מְקוֹם רצא
- א' עא. הָאֵם יֵשׁ חֲשִׁיבוֹת לְשֵׁם הַמְשַׁפָּחָה שֶׁל
 הָאָדָם? רצג
- א' עב. הָאֵם זֶה נִכוּן, שֶׁלֹּא כְּדַאי לְקַרֵּא לְיֶלֶד מֵעֵדוֹת
 הַמְזֻרָח 'נַחְמֹן'? וְהָאֵם זֶה נִכוּן שֶׁאֵם קוֹרְאִים לְיֶלֶד
 'נַחְמֹן', מִמְּלַץ לְהוֹסִיף לוֹ שֵׁם נוֹסֵף? רצה
- א' עג. הַכְּרִיתִי מִיִּשְׁהוּ בְּמִקוֹם הָעֲבוּדָה, וְקִשָּׁה לִי
 לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ לְמִרְוֹת שֶׁהוּא עוֹמֵד
 לְהִתְחַתֵּן רחצ
- א' עד. מֵאֲזוֹ שֶׁהִתְחַלַּתִּי לְעַבֵּד בְּצַרְכְּנִיָּה, נְטָפְלִים אֵלַי כְּמֹה
 גְּבָרִים, וְאֵינִם עוֹזְבִים אוֹתִי רצט

- תַּפְּלָה לְזִכּוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה כב, מו, רנח
- תַּפְּלָה לְמַצִּיאַת הַזְּיוּג צח, קלד
- תַּפְּלָה לְצֵאת מִקְטָנוֹת הַמַּחִין קכה
- תַּפְּלָה לְהַנְצִל מִמַּדַּת הַקְּנָאָה רמח
- תַּפְּלָה לְהַנְצִל מִפְּרַעְנוֹת רסח
- תַּפְּלָה לְלַדָּה קְלָה רפו
- תַּקוֹן הַכְּלָלִי שיג

הַקְדָּמָה

הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַחֶלֶק הַתְּשִׁיעִי בְּסֵדֶרֶת "שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב". וְבוֹ מוֹפִיעוֹת שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּנוֹשָׁאִים שׁוֹנִים וּמְגוּנִים, הַנוֹתְנוֹת מְעַנָּה לְתַהֲיוֹת וּסְפָקוֹת שֶׁל מַתְקַרְבִּים חֲדָשִׁים לְדַרְכָּהּ שֶׁל חִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב, וְכֵן לְתַלְמִידִים וְתִיקִים, אֲשֶׁר מְעַנְיָנִים לְדַעַת אֶת דַּעַתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב זי"ע, וְאֶת הַדְּרָךְ שֶׁלֵּמַד אוֹתָנוּ.

הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁהִגִּיעוּ מִכָּל רַחְבֵי הָעוֹלָם, נִשְׁלַחוּ לְלִשְׁכַת כְּבוֹד קִדְשַׁת מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א — הַצַּדִּיק מִיַּבְנָאֵל, אֲשֶׁר הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן בְּאִפְּן אִישִׁי, הַתְּשׁוּבוֹת אוֹצְרוֹת בְּתוֹכָן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיךָ לְהַחְזִיק מְעַמָּד בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל, בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִיךָ לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם.

מֵאַמְצִים גְּדוֹלִים נַעֲשׂוּ עַל מְנַת לְהַגִּישׁ לְקוֹרְאִים אֶת הַסֵּפֶר בְּאִפְּן מְהֵרָה וְאִיכוּתִי, וּבְלִבְנוֹ תַקְוָה, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בְּסֵפֶר הַזֶּה, יִהְיֶה וְיַחֲיֶה אֶת עַצְמוֹ מְאֹד, וְיִמְצָא תְשׁוּבָה גַם לְשְׁאֵלוֹתָיו הַפְּרָטִיּוֹת, כִּי לְמֵרוֹת שֶׁהַמְּכַתְּבִים נִכְתְּבוּ בְּאִפְּן אִישִׁי לְשׂוֹאֵל, מֵיעָדִים הֵם לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל.

על-ידי שאֲתָה נוֹטֵל עֲצָה מִהָרֵב,
על-ידי-זֶה תִּזְכֶּה לִישׁוּעָה.

(ספר המדות, אות עצה, סימן ה')

אִי אֶפְשֶׁר לָבוֹא לְאִמוּנָה אֶלָּא
עַל-יְדֵי אֱמֶת... וְאִי-אֶפְשֶׁר לָבוֹא
לְאֱמֶת אֶלָּא עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת
לְצַדִּיקִים, וְיִלְךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

גַּם לָכֵם יֵשׁ שְׂאֵלָה?

עֲכָשׁוּ הַהֲזַדְמָנוֹת הַנְּדִירָה לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה - אֶפְשֶׁרִית!

בְּמִסְפָּר הַטֵּלְפֹן שֶׁל מְשֻׂרְד הַקְּהֵלָה בִּיבְנָאֵל - 04-6708356

אוּ בְדָאָר אֶלְקֵטְרוֹנִי - info@breslevcity.co.il

אוּ בְאִתֵּר הָאיִנטֵרְנֵט - www.breslevcity.co.il

שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב

תתקנו.

בְּתַחֲלַת הַתְּקָרְבוֹתַי לְבְּרִסְלָב הָיָה לִי חֲשֶׁק גָּדוֹל,
אָבֵל לְאַחֲרוֹנָה כָּבֵד אֵין לִי חֲשֶׁק

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יִשְׂרָאֵל: שְׁלוֹם לְרַב.
בְּתַחֲלַת הַתְּקָרְבוֹתַי לְבְּרִסְלָב וְלִרְב שְׁלִיט"א, הָיָה לִי
חֲשֶׁק נִמְרָץ, אָבֵל אַחֲר־כֵּן נִפְלַתִי מִזֶּה, וְיָרַד לִי הַחֲשֶׁק.
מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת, כְּדֵי שְׁיִחְזֹר לִי הַחֲשֶׁק? תוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישֵׁי לְסֵדֵר וַיִּלָּךְ, ד' תְּשַׁרֵי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יִשְׂרָאֵל, נֵרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ וַיִּלְאֵם אָמַר (לְקוֹיטְרִימוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן עב): 'לְפַעֲמִים בָּא
לְאָדָם הִרְהוּר תְּשׁוּבָה, וְנִעְשָׂה בְּאוֹתוֹ שְׁעָה אִישׁ כְּשֶׁר.
וְאַחֲר־כֵּן רוּצָה לַעֲשׂוֹת עֲבָדָה, בְּאֲשֶׁר שְׁנִתְעוֹרֵר לְבוֹ
לְתְּשׁוּבָה, בְּכֵן רוּצָה לְגַסֵּעַ לְהַצְדִּיק. וְאַחֲר־כֵּן כְּשִׁנּוּסֵעַ,
מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַיִּצָּר הָרַע, וְנוֹפֵל מִתְּשׁוּקָתוֹ שֶׁהָיָה לוֹ תְּחִילָה.
וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁבָא לְהַצְדִּיק, מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַיִּצָּר הָרַע עוֹד יוֹתֵר,
וְאוֹבֵד כָּל חֲשֶׁקוֹ, אֵל יִקְשֶׁה בְּעֵינָיִךְ זֹאת, וְאֵל יִבְהַלִּיךְ רַעֲיוֹנֶיךָ
עַל זֶה.

כי דע, שזה נמשך, מחמת כי בתחלה כשפא לו ההרהור תשובה, מחמת הטוב שהתעורר בתוכו, אזי על-ידי מעשיו באותו שעה, המית יצרו, ונתבטל יצרו הרע שהיה לו, כי המיתו בזה ההרהור תשובה והעבדא של אותו השעה. ואחר-כך כשרוצה לנסע, מתגבר עליו יצר הרע אחר. כי כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו (כמו שאמרו רבותינו, וזכרונם לברכה ספ"ה נב.), ויש לו עתה יצר הרע גדול ממה שהיה לו תחלה. על-כן אם אינו מתחזק נגדו, אזי מתגבר עליו זה היצר הרע החדש, ונופל מתשוקתו שהיה לו תחלה. כי צריך התגברות חדשה ביותר, נגד זה היצר הרע החדש שפא לו.

ולכן עצתי, שתעשה התחלה חדשה, ולא להשבר, אדרבה! רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן סב): 'עקר כל הדברים הן התחלה. כי כל ההתחלות קשות, מחמת שיוצא מהפך אל הפך וכו' כנ"ל. ועל-כן בכל פעם ופעם שנוסע להצדיק, צריך שיראה שיבוא בכל פעם מחדש. לא כמו שכבר היה אצל הצדיק, ועכשו הוא בא פעם שנית, רק כמו שלא היה מעולם אצל הצדיק, ויהיה אצלו כמו שפא עכשו מחדש פעם ראשון. כי העקר הוא ההתחלה, כי כל התחלות קשות כנ"ל. נמצא, שעקר כח העבודה של כל הימים אינו אלא ההתחלה כנ"ל, עין שם. וכפי הכח וההתלהבות של ההתחלה — פן הולך ומתנהג בעבודתו, כי העקר היא ההתחלה כנ"ל. על-כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי פן ואולי לא היתה התחלתו פראוי, ואם-כן גם כל עבודתו אינה בשלמות פראוי, כי הכל מתנהג כפי ההתחלה. על-כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, ולבוא להצדיק מחדש, בכח ההתלהבות גדול, והתגברות חדשה לעבודת השם יתברך, כדי שתהיה עבודתו פראוי כפי כח ההתחלה כנ"ל. וכן בכל

פעם ופעם צריך לחשש חשש זה, פן לא התחיל עדין פראוי, וצריך להתחיל ולבוא להצדיק בכל פעם מחדש, עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקנז.

האם צריך להאריך את הפאות או שאפשר לקצר אותן בשלב מסוים?

שאלה:

מאת מעוז: שלום וברכה.
יש לי שאלה לגבי ארך הפאות, האם צריך להאריך אותן כל הזמן, או שבשלב מסוים אפשר לקצר?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר וילך, ד' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מעוז, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

שעור פאות הוא עד הסנטר, ולא צריכים יותר.

ידוע, שרבנו ז"ל בן הלוך עם פאות ארפים, ובשכיל זה כשהגיע לארץ ישראל, ואז הישמעאלים ראו בפעם

הראשונה פאות ארכים, אזי חשדו אותו למרגל, ולא נתנו לו להכנס לירושלים, ולכן אף ששעור הפאות הוא רק עד הסנטר, מי שרוצה לגדל יותר — הרשות בידו.

העקר לשמר מאד מאד, שלא תהינה לו פאות מפזרות, כי מובא (תורה מוהר"ן, סימן תקז): 'פעם אחת דבר רבנו ז"ל מענין הפאות שיש בהם תלתלים, שקורין גיקרייזלטע פאות [פאות מסלסלים], ולא גלה מאומה בזה. אף הבנתי איזה רמזים בדבריו. עכשו נזכרתי מה שדברו אז מפסוק (שיר השירים ה, יא): "קוצותיו תלתלים", ואמר שהיא בחינה הנ"ל.'

ואמרו אנשי שלומנו, שהבחינו אצל רבנו ז"ל, תמיד לפני שיצא לחוץ, היה מסדר את הפאות שלו עם מים, שיהיו תלתלים, שקורין גיקרייזלטע פאות. וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יז): 'ויש לפעמים שאיזה פחות שבשיראל עושה נענוע עם הפאה שלו, והשם יתברך יש לו התפארות גדול גם מזה.'

ולכן צריכים מאד מאד להקפיד, שיהיה לאדם זקן ופאות, וכבר אמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, גלות, הלכה ג', אות ב'): 'עקר הדת ישראל ועקר היהדות תלוי בזקן ופאות, ובהם נפר היהודי, כי הוא מזרע ברך ה', מזרע ישראל. ומי שרוח אחרת עמו, חס ושלום, ורוצה לכפור, חס ושלום, באלקי ישראל, תחלת הכפירה היא, שמשליך, חס ושלום, מעליו, הזקן והפאות, כי באמת כל דת ישראל הקדוש הוא תלוי בזקן ופאות, כי כל דברי תורתנו הקדושה וכל המצוות כלם, הם בחינת צמצומים להשגת אלקותו יתברך, כי כל אות נאות וכל תבה ותבה מתורתנו הקדושה שבכתב ובעל-פה,

וְכָל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכָל מְנַהֵג כְּשֶׁר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עִם הַקְּדוּשׁ
וְהַנּוֹבְחָר, כֻּלָּם הֵם שְׁעוּרִין וְצִמְצוּמִים, שֶׁעַל יָדָם יִזְכּוּ לְהַשִּׁיג
הַשְּׂגָת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כֹּל חַד לְפִימָה מִה דְמַשְׁעַר בְּלִבֵּיהֶם, כִּפִּי
אֲשֶׁר יִזְכֶּה עַל-יְדֵי עֲבוֹדָתוֹ וְיִגְיַעַתּוֹ בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים
טוֹבִים, וְיִפְרֹשׁ מִמַּעֲשִׂים רָעִים.

וְכָל אֵלּוֹ שְׁמוּרִידִים אֵת הַזְּקֵן וְהַפְּאוֹת בְּשֵׁאֵט נֶפֶשׁ וּבְזָדוֹן
וּבְמַעַל, אוֹי לוֹ אוֹי לְנַפְשׁוֹ, כִּי עוֹקֵר עֲצָמוֹ וְנִפְשׁוֹ מֵאֱלֻקֵי
יִשְׂרָאֵל, וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּתוֹרַת מֹשֶׁה, אוֹי לְנַפְשָׁם כִּי גָמְלוּ לָהֶם
רָעָה. וּבִשְׂבִיל זֶה נִתְפַּשְׁטָה, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, מְאֹד חֻכְמַת
הַפִּילוֹסוֹפִיָּה וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת בְּמִדְיַנַת אֲשֶׁכְּנֹז וְסִבִּיבוֹתֵיהֶם,
שֶׁפָּרְקוּ מֵעֲלֵיהֶם בְּאֵלּוֹ הַדְּוֵרוֹת עַל מְלָכוֹת שָׁמַיִם לְגִמְרֵי,
וְהַשְּׁלִיכוּ זְקֵנָם וְהַפְּאוֹת וּמְלַבְּשִׁים בְּמַלְבוּשֵׁיהֶם וְכוּ', וּבְאֵמַת
אֵינָם עוֹבְרִים עַל חֻמְשָׁה לְאוּיִן בְּלִבָּד, כִּי כְּשֶׁמִּשְׁחִיתִים פְּאֵת
זְקֵנָם כְּאֵלּוֹ עוֹבְרִים עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה
תְּלוּיָהּ בָּזָה, כִּי עַל-יְדֵי הַתַּעַר וְהַסְפִּין שְׁמִרְמִין עַל הַדִּיקְנָא
קַדִּישָׁא לְהַשְׁחִיתָהּ, חַס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבְּרַת מְלָכוֹת
עֲמֻלָּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלָתִי, שְׁאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדִּי, שֶׁתְּהִיָּה לִּי הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לִּי חֲתִימָה טוֹבָה וְשָׁנָה מְתוֹקָה...

תתקנח.

**תמיד אני רואה את מה שקורה אתי באור
שלילי. איך אפשר לשנות את האפי הזה?**

שאלה:

מאת שלום: שלום רב.

אני בחור בן עשרים ושמונה, וברוך השם, אני מתחזק לאט לאט, ושומר שבת מזה כמה שנים. יש לי נטייה לראות את הרע ואת הלא טוב בכל דבר, ולהפך אותו לעקר.

לדגמא, לאחרונה התקבלתי לעבודה בבנק, שזה דבר שמאד מאד רציתי. ועכשו אחרי חדשים שאני עובד, אני מתחיל להתלונן שהרבה דברים בעבודה לא טובים ולא מסתדרים.

גם התפללתי הרבה מאד על מציאת-הזוג, והקדוש-ברוך-הוא שלח לי בחורה ממש נפלאה, בעלת מדות טובות, שומרת שבת, צנועה, שמאד מצאה חן בעיני, ואחרי כמה זמן נפרדנו, והתחלתי לראות את הדברים הלא טובים שבה, ואת המרחק שהייתי צריך לנסע, והפכתי את זה לעקר, במקום להודות להקדוש-ברוך-הוא שנענה לתפילתי.

כבוד הרב היקר! אני ממש אובד עצות, ואיני יודע מה לעשות. אני מפחד שזה הופך להיות האפי שלי, וכך אני אהיה כאדם שרואה בכל דבר רק את השלילי ואת הרע.

אשמח, אם כבוד הרב יוכל לתת לי עצה טובה, שאוכל לשנות את דרכי, ולהסתפל תמיד על חצי הכוס המלאה. שנה טובה ומג שמח, וכל הישועות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וילך, ד' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל שלום, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להרגיל את עצמו להיות שמח בחלקו, וכמאמר התנא הקדוש (אבות ד): 'איזהו עשיר השמח בחלקו', אפלו שאין לו פלום, צריך לשמח עם הפלום שיש בו, וזו המדרגה הכי עליונה, שאדם תמיד שש ושמח עם מה שיש לו. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לד), 'שכל בר ישראל יש בו נקדה מה שאין בחברו', ולא רק זה, אלא שחברו לא יכול להגיע אל נקדתו, כי כל אחד ואחד נשלח לזה העולם להוציא מהפח אל הפעל את נקדתו.

ואם הִיָּה אדם מכיר מקומו, הִיָּה תמיד שש ושמח עם מה שיש לו, ולא הִיָּה מקנא באף אחד, ורב רבם של האנשים המסתובבים שבורים ורצוצים, ותמיד מסתפלים רק על חצי הכוס הריקה, באמת הם מסתפלים על כל הכוס הריקה ... הם לא מכירים את הטוב שיש בהם, רק מחפשים אחר הרע, החשף, המרירות והדכאון, שזו הטמאה והסטרא אחרא, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רכב), שבר ישראל תמיד צריך לחפש ולבקש ולמצא בעצמו את הנקדות הטובות שיש בו, ולשמח בזה מאד מאד, ועל-ידי-זה יצא מהחשף והדמיונות שנכנסים בו.

ולכן השתדל להרגיל את עצמך מהיום והלאה רק לבקש על שמחה, כי מי שתמיד שש ושמח, לא חסר לו שום דבר, והוא תמיד הכי מאשר בעולם, וזה סימן שהוא

בְּקִדְשָׁהּ, וְלִהְפֹּךְ, מִי שֶׁתָּמִיד מִמְרָמֵר, וְהוּא שְׂרׁוּי בְּעֵצְבוֹת,
בְּמִרְיוֹת וּבִדְבָאוֹן — סִימָן שֶׁהוּא בִטְמֵאָה.

וְלָכֵן צְרִיכִים תָּמִיד לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל
נִקְיַת הַשְּׂמֻחָה, וּכְשֵׁישׁ לֹו שְׂמֻחָה, יֵשׁ לוֹ הַפֵּל, וּכְשֵׁאִין לוֹ
שְׂמֻחָה — אֵין לוֹ כְּלוּם, וְלָכֵן עֲצַתִּי מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה, שֶׁתִּתְפַּלֵּל
בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת:

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! זַכְּנֵי לִהְיוֹת בְּשְׂמֻחָה תָּמִיד, וְאַזְכָּה
לְהִרְגִישׁ אֶת הַשְּׂמֻחָה בְּרַמ"ח אַיְבָרֵי וְשִׁס"ה גִּידֵי, עַד
שֶׁהַשְּׂמֻחָה תִּגִּיעַ לְרַגְלֵי, שְׂאֲזָכָה לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם מֵרַב
שְׂמֻחָה עַל גְּדֹל הַחֹסֵד שֶׁעֲשִׂיתָ עִמָּדִי — שֶׁנִּבְרַאתִי מִזֶּרַע
יִשְׂרָאֵל, וְאַנִּי יָכוֹל לִקְיִם אֶת מִצְוֹתֶיךָ. אָנָּה! רַחֵם עָלַי,
וְהִרְחַק מִמֶּנִּי אֶת הָעֵצְבוֹת וְהָעֲצָלוּת, וְזַכְּנֵי לְדַבֵּר בְּכָל
יוֹם עִם אֲחֵרִים מִשְּׂמֻחָה, וְאַזְכָּה לְשִׂמְחָה אֶת אֲחֵרִים,
וְעַל־יְדֵי־זֶה גַם אֲנִי אֲזָכָה לְשִׂמְחָה, וּבִזְכוּת הַשְּׂמֻחָה אֲזָכָה
לְהַפְּלֵל בְּךָ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁלֹא אֶרְאֶה לְפָנַי עֵינֵי רַק אֶת
אַמְתַּת מִצִּיאֹתוֹ וְיִתְבַרֵךְ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחִיָּה וּמְהִיָּה
וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה כְּלָה, וְזַכְּנֵי לְאַמוֹנָה בְּרוּרָה
וּמְזַכְּכַת, שְׂאֲזָכָה לְדַעַת בִּידִיעָה בְּרוּרָה, שֶׁאַתָּה נִמְצָא
וְאֵין בְּלַעְדֶּיךָ נִמְצָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּמְחַל לִי עַל כָּל
עֲוֹנוֹתַי, וְאַזְכָּה לְהַפְּלֵל בְּךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּקְיִם אֶת הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה, וְאֵז כָּל הַחַיִּים שֶׁלְּךָ יִשְׁתַּנּוּ לְטוֹבָה, אַתָּה לֹא רוֹאֶה אֶת
גְּדֹל הַטּוֹבוֹת וְהַחֹסְדִים וְהַנְּסִים שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה
אַתָּה, וְאַתָּה בְּיָדֶיךָ דוֹחָה אֶת זֶה; הַבִּיֵא לְךָ פִּרְנָסָה טוֹבָה,
הַבִּיֵא לְךָ בַּחֲרוּךְ מְצִינַת וְכו', אֲלֵא מִפְּנֵי חֲטָאֵיךָ הַמְרַבִּים
שֶׁפָּגַמְתָּ בְּבְרִית וְכו' — נִפְגַּמָה דַעְתָּךְ, עַד שֶׁאַתָּה תָּמִיד חַי

בְּדַכָּאוֹן, בְּמִרְיוֹת וּבְעֶצְבוֹת, וְנִדְמָה לָךְ שְׂאֵתָה הִכִּי רְחוּק וְהִכִּי שְׁפֵל וְהִכִּי לֹא יִצְלַח וְכו', וְכֹל זֶה בָּא לָךְ רַק מִחֲמַת הַסְּרוֹן הַשְּׂמִיחָה, שְׂאֵתָה לֹא שְׂמַח, מִפְּנֵי שְׂאֵתָה לֹא מִחֲפֵשׁ וּמִבְקֵשׁ בְּעֶצְמָךְ אֶת הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ.

וְלִכֵּן תִּתְחִיל לְהִתְעוֹרֵר, וְתִצֵּא מִכָּל הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁלָּךְ, כִּי הַדְּמִיוֹן הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (וְיִשְׁלַמֵּי שַׁבַּת, פָּרָק יד, הַלְכָה ג') עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ז, טו): "וְהִסִּיר הַנְּי"ה מִמָּךְ כָּל חֲלִי" — זֶה רַעֲיוֹן, דָּאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (שָׁם כח, מח): "וְנָתַן עַל בְּרָזֶל עַל צְוֹאֲרֶךְ" — זֶה רַעֲיוֹן; הֵינּוּ, מַה זֶה הָעַל הִכִּי קִשָּׁה שֶׁל הָאָדָם? זֶה הַרְעִיוֹנוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁמְסַבְּבִים אוֹתוֹ, כִּי מֵרַב עוֹנוֹתָיו וּבִפְרֹט שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית, הוּא נִמְצָא בְּלִחְץ תְּדִירִי, וּמִדְמִיָּן לְעֶצְמוֹ כָּל מִינֵי מַחְשְׁבוֹת שֶׁל הַבַּל וְכו', וְשֶׁל פְּחָדִים וְכו', מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ זֶה? וּמַה יַּעֲשֶׂה לוֹ הַהוּא?

וּבִאֲמַת אָדָם רוֹדֵף אֶת עֶצְמוֹ יוֹתֵר מִמָּה שְׂאֲחֵרִים רוֹדְפִים אוֹתוֹ, כִּי מִי שֶׁתָּמִיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ? תְּבַרֵךְ, וּמִשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ מַחְ-מַחְשְׁבֹתוֹ, אֲזִי מִתְפַּטֵּר מִכָּל אֵלֵי הַרְעִיוֹנוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת, וְנַעֲשֶׂה בֵּן חוֹרֵין אֲמִתִּי, וְאִין עָלָיו שׁוֹם עַל.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְגָּה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה וְשָׁנָה מְתוֹקָה...

תתקנט.

בגלל מצבנו הקשה, אני רוצה לפתח עסק, אבל חוששת שזה יפגע בבריאות שלי

שאלה:

מאת אסתר הדסה: שלום וברכה לרב היקר. ברצוני לשאל כמה שאלות, אך לפני כן רצוני לומר לרב, שברוך השם, החיים שלי הם טובים, ויש לי הרבה אשר מילדי ובעלי. ואני מאד מודה לרב, שכל זה בזכות הברכות והתפלות שלו.

ראשית, ברצוני לשאל לגבי פרנסה. יש לנו פרנסה בדחק גדול, למרות שבעלי עובד קשה, לכן חשבתי לפתח עסק. כדי לפתח את העסק אני צריכה להשקיע מינימום 5,000 דולר, ולקנות סחורה דרך הפרטיס אשפראי.

השאלה היא, האם כדאי לי לעשות את זה? כי אני אצטרף לשלם לבסוף את הסכום בתוספת רבית, ואני חוששת שאם לא יהיה לי כסף לשלם — זה יעשה לי בעיה בבנק.

בנוסף, הדחק שיש לנו והלחץ מהמצב הפלפלי מקשה עלי, ואני מרגישה שזה מזיק לבריאות שלי, בפרט שלא הייתי רגילה לדחק בבית של ההורים. איך אפשר להיות בשמחה למרות הכל?

והשאלה השנייה: הבת שלי, ברוך השם, בת שמונה חודשים כבר, והיא עדין לא זוחלת. הציעו לנו לקחת את הבת לטפול פיזיותרפיה, אבל בעלי לא רוצה. היום זה דבר מקבל ולא מזיק. מה עלינו לעשות, האם לקחת או לא?

תודה רבה על התשובות הנפלאות, ואנחנו מתפללים לשלום הרב.

תשובה:

בעזרת השם ותפירה, יום ששי ערב-שבת קדש ונלף, ה' תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל אסתר הדסה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ט), שכל הפרנסה באה לאדם רק בזכות האשה, ואם האשה תמיד שמחה ועליזה, ותחזק ותשמח את בעלה, אזי ישפע שפע בתוך הבית, וכך הצרות שיש בבית, וכן כשנפסק השפע — הכל זה בגלל האשה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תמורה טז): 'אשה, כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה — מיד צועקת; איני יודע מה את צועקת? הרי בעלך משתדל במסירות נפש להביא פרנסה, ובמקום לעזור לו להקל ממנו את העל — את יורדת לחייו, מה זה צריך להיות?'

ולכן עצתי, שתשתדלי מאד מאד לחזק את בעלך להיות בשמחה עצומה, כי השם של פרנסה שהוא חת"ך, היוצא מהפסוק (תהלים קמה, טז): פותח את ידיו, יוצא גם מהפסוק (דברים טז, טז): והיית' אף שמ'ח.

ולכן הדבר הראשון — את צריכה להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את בעלך, ואף שאני יודע, שמאד מאד קשה לך, ומרים לך החיים ממנות, עם כל זאת עצבות, מרירות ודאגות לא יביאו אותך לשום רוח, אלא תסתבכי יותר ויותר.

ולכן הדבר הראשון הוא רק להיות בשמחה. ואם תאמרי — במה יש לי לשמח? הרי אנו עניים ואביונים וכו', ומלאים חובות? אלא דעי לך, שחכמינו הקדושים אמרו

(נדרים מא.): 'אין עני אלא מדעת' — עקר העניות תלוי בְּחֶסֶד וְדַעַת; כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שְׂמֵאֲמִין שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמֵּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, עַד כְּדֵי כֶּף, שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חל"צ ז'): 'אין אדם נוקף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה'; שְׂאֲדָם אֵינוֹ מִקְבֵּל מִכֶּה קִטְנָה בְּאֲצַבַּע קִטְנָה, אִם לֹא מְכַרִּיזִין עַל זֶה קָדָם מִלְמַעְלָה, הָאֲדָם הַזֶּה הוּא תְּמִיד שְׂמַחַת. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (ספר-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְמוּן, סִימָן פג): אֲמוּנָה הוּא טוֹב לְפָרְנֶסָה.

וְלִכֵּן בָּזָה שְׂתִשְׁמַחִי עִם נִקְדַּת יְהוּדֵיךָ, שְׂנִבְרַאת יְהוּדִיָּה, וְשָׂלֵא עֲשֵׂאךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ גּוֹיָה כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, הַשְׂמַחָה וְהָאֲמוּנָה הָאֵלוֹ תִפְתַּחְנָה לָךְ כָּל צְנוּרֵי הַשֶּׁפַע וְהַפְּרִנְסָה.

אֲנִי מְבַרֵךְ אוֹתָךְ, שְׂכָל מַה שְׂתַּעֲשִׂי — שְׂיִהְיֶה בְּהַצְלָחָה מְפֻלְגָת, הָעֵקֶר הַשְׂתַּדְּלִי רַק לְשִׂמְחַת אֶת בְּעֵלְךָ.

בְּעֵנִין הַבַּת שֶׁהִיא בַת שְׂמוּנָה חֲדָשִׁים, וְעַדִּין לֹא זוֹחֶלֶת וְכוּ', בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן לֹא לְלַכֵּת לְפִיזִיוֹתֵרְפָיָה, כִּי זֶה דָּבָר טְבָעִי שְׂיִשׁ יְלָדִים שְׂמַתְחִילִים לְזַחַל רַק אַחַר שָׁנָה, וְאִפְלוּ אַחַר שָׁנָה וְחֻצֵי וְכוּ'.

וְלִכֵּן אֲסוּר לְהַכְּנִס בְּלַחֲץ בְּשָׂבִיל זֶה, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂתִרְוּוּ רַב נַחַת דְּקָדְשָׁה מְכָל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם, וְתִהְיֶה פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַת בְּבֵיתְכֶם.

הַמֵּאֲחַל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה וְשָׁנָה מְתוֹקָה...

תתקס.

לְאַחֲרוֹנָה, הַיֵּצֵר הָרַע מוֹשֵׁךְ אוֹתִי חֲזָרָה אֶל
הַשְּׁטִיּוֹת וְהַהֲבָלִים וְאֶל הָאֲנָשִׁים הַלֵּא טוֹבִים
מֵהָעֶבֶר

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת לֵאָה: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי הַצַּדִּיק. שָׁנָה טוֹבָה
וּמְבֹרָכָת, וְיֵהי רָצוֹן שְׂזַכּוֹתְכֶם הַגְּדוֹלָה תַעֲמַד לָכֶם
בְּפֶל, וְתִזְכּוּ לְהוֹצִיא מִן הַפֶּחַ אֶל הַפַּעַל אֶת כָּל
הַרְצוֹנוֹת שְׁלָכֶם, אָמֵן.

יֵשׁ לִי עֵינָן שְׂמֵטְרִיד אוֹתִי מְאֹד, הֵיטֵה לִי תִקּוּפָה שֶׁל
הַתְּחִיּוֹת גְּדוֹלָה בְּחִסְדֵי הַשֵּׁם, וְהִנֵּה הַיּוֹם אֲנִי
מוֹצֵאת עֲצָמִי נִמְצֵאת בְּמָקוֹם שְׂמַעְסִיקִים אוֹתִי כָּל
מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְהֲבָלִים. פְּתֹאֵם אֲנִי מוֹצֵאת עֲצָמִי בְּקִרְבָּה
לְאֲנָשִׁים מֵהָעֶבֶר, שֶׁהִקְרָבָה אִתָּם לֹא טוֹבָה בְּשִׁבְלִי.
דָּבָר זֶה מִחֲלִישׁ אוֹתִי מְאֹד, וְאֲנִי יוֹדַעַת שֶׁהַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁגֵּיחַ בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטִית, וְכִנְרָאָה שְׁנָה לֹא
סָתֵם שְׂאֵנִי חוֹזֵרֶת לְמִקּוֹמוֹת מְסִימִים, שֶׁחֲשַׁבְתִּי
שְׂעִזְבֹּתִי מִזְּמָן.

הַשְּׂאֵלָה אֵיךְ נִתֵּן לְהִתְחַזֵּק עֲכָשׁוּ, וְאֵיךְ לֹא לִפְל
וְיִחַנְתִּי? תוֹדָה רַבָּה עַל כָּל הַחֲזִיקִים שֶׁל הַצַּדִּיק.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר הָאֲזִינוּ, ז' תְּשׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל לֵאָה תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלִתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ י"ל אָמַר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קי) לְאַחַד שְׂשָׂאֵל

אותו — כיצד היא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה — עושה, ואם אינו רוצה — אינו עושה וכו'.

וכתב מוהרנ"ת ז"ל: 'רשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני-אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-כן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד'.

וזה שייך לך, אם חזרת בתשובה, אז אסור לך לחזור אל המקומות המטנפים שהיית בהם לפני שהתקרבת אל הקדושה, ויש לך בחירה, אם את רוצה — את לא חוזרת! ואם את רוצה לחזור — את חוזרת וכו'.

אנחנו עומדים לפני יום הכפורים, יום שהקדוש-ברוך-הוא הוא מוחל את כל העוונות, ויום הכפורים אינו מכפר אלא לשבים בתשובה שלמה. ומוכא ברמב"ם (פרק ב' מהלכות תשובה, הלכה ב'): ומה היא התשובה? הוא שיעזב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו, ויגמר בלבו שלא יעשהו עוד, שנאמר (ישעיה נה, ז): "יעזוב רשע דרכו" וגו', וכן? תנחם על שעבר, שנאמר (ירמיה לא, יח): "כי אחרי שובי נחמתי", ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר (הושע יד, ד): "ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו" וגו'. וצריך להתודות בשפתיו ולומר ענינות אלו שגמר בלבו.

ולכן את צריכה להחליט, או שאת עוזבת את השטיות

וחוזרת בתשובה, ולא שבה אל האנשים שנצלו אותך היטב היטב וכו' וכו', או שעדין בווער בך היצר הרע — שאת מטעה את עצמך כאלו את רוצה לחזר בתשובה וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא מוחל רק לאלו שחוזרים לגמרי בתשובה, ואינם רוצים יותר לעשות את השטיות שעשו עד עכשו וכו'.

חכמינו הקדושים אמרו (סוטה ג.): 'אין אדם עובר עברה, אלא אם-פן נכנס בו רוח שטות', אומר על זה רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'): לפי זה, כל אחד כפי העברות שעשה — כף יש בו רוח שטות, וזה שחוטא ועושה שטיות, פשוט משגע, פשוטו כמשמעו, וכו', למה להפקיר את הגוף?

ולכן תחליטי, או שאת חוזרת בתשובה, או שאת רוצה עדין להשאר בטנפת ובלכלוף וכו' וכו', אבל שלא תהיינה לך אחר-כך טענות להקדוש-ברוך-הוא, שתשארי רוקה כל חייך וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יכניס בך דעת ושכל, ותפסיקי לעשות את השטיות, ותברחי מהמקומות המטנפים, ותחזרי בתשובה שלמה.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקסא.

**בְּאוֹמֵן הַיְתָה לִי הַתְּעֵלוֹת גְּדוֹלָה, אֶךְ כְּשֶׁחֲזַרְתִּי
לְאָרֶץ, הַתְּחִילוּ שׁוֹב הַנְּסִיווֹנוֹת וְהַנְּפִילוֹת**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת דָּוִד: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הָרֵב.

זְכִיתִי לְהִיּוֹת הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן בְּחֶסֶדֵי הַשֵּׁם, וְהִיְתָה לִי
שָׁם הַשָּׁנָה הַתְּעֵלוֹת בְּלִתי רְגִילָה, מְעוֹט שָׁנָה, רִבּוּי
תַּפְלוֹת וּבִכּוּיֹת, אֲמִירַת 'תִּקּוֹן הַכְּלָלִי', לַמּוֹד תּוֹרָה, כִּף
זְכוּת, אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל וְכוּ'...

הַגַּעַתִּי לְאָרֶץ מִתֵּשׁ פִּיזִית, וְאִזּוּ הַתְּחִילוּ שׁוֹב הַנְּסִיווֹנוֹת,
וְלִצְעָרִי, הַנְּפִילוֹת. בְּשֶׁבֶת תְּשׁוּבָה הָיָה בְּבֵית מִתְחִים
וְכַעַס עַל הַיְלָדִים — פְּשׁוּט הַכֹּל נֶעְלַם! יוֹתֵר מְזָה,
נִפְלְתִי לְעַצְבוֹת, דְּכֻדוֹד וְחֻשְׁדָּ נוֹרָא, וְאִין לִי לְאֵן לְבָרַח.
מָה עוֹשִׂים? לֹא צְפִיתִי לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ, אֲבָל רְצִיתִי
שְׁיִשְׂאָר לִי מִשְׁהוּ מִהַקְּדוּשָׁה. בְּשָׁנָה שְׁעֵבְרָה הַחֲזִקְתִּי
מִמֶּמֶד שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת. הַשָּׁנָה, בְּכֹלֵל לֹא הַתְּפַלְלִיתִי עַל
עַצְמִי, אֶלָּא בְּעִקָּר עַל הַגְּאֻלָּה, עַל מַלְכוּת הַשֵּׁם, וְעַל
בְּנֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כְּלוֹמֵר בְּקִשְׁתִּי גְּדוֹלוֹת מִמֶּנִּי,
וְקִבְלִתִּי רְחוּק מֵאִין כְּמוֹהוּ מִיַּד כְּשֶׁחֲזַרְתִּי.
הַמְצַפָּה לְעַצְתְּךָ, בְּבִרְכַּת גִּמְר חֲתִימָה טוֹבָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר הָאֲזִינוּ, ז' תְּשַׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל דָּוִד, נְרוּ וְיֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלִיתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

אֲשַׁרִּיךְ וְאֲשַׁרִּי חֵלְקְךָ, שְׁזָכִיתָ לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֲצִל

ציון רבנו ז"ל, אֲשֶׁר בְּפְרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (תּוֹרַת מוֹהַר"ן, סִימָן תג): 'מִי שֶׁזֹּכֵחַ לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, רְאוּי לוֹ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (נחמיה ח, י): "אֲכָלוּ מֵעֲדָנִים וּשְׂתוּ מִמִּתְקִים, כִּי חֲדוֹת הַיּוֹי"ה הִיא מְעֻזְכֶם", וְזֶה נֶאמַר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה'.

וְלָכֵן רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, שְׂזִכִּיתַי בְּזִכּוֹת כָּל-כָּף גְּדוּלָה לְהִיּוֹת אֲצֶל צִיוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה רַחֲמֵי שָׁמַיִם עַל גְּלוֹת וְצָרוֹת יִשְׂרָאֵל וְכוּ' וְכוּ'.

אַתָּה צָרִיף לְזָכֹר, שֶׁעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מט) הוּא, לְבַל יַעֲשֶׂה עוֹד מִכָּאֵן וּלְהִבָּא. וְהוּא מְכַרַח לְעֵבֶר בְּאֵלוֹ הַמְּקוּמוֹת וְהָעֲנִינִים שֶׁהִיָּה בָהֶם בְּתַחֲלָה וּלְהַתְּנַסּוֹת שָׁם וְכוּ', וְכֹאֲשֶׁר מְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ עַכְשָׁיו, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה עוֹד מֵהַ שֶׁעֲשֶׂה מִקֵּדָם וּמִשִּׁבְרַתְּאוֹתוֹ, זֶהוּ עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְלָכֵן יַעֲזֵב שְׂאֵתָה כְּעֵסֶן, וּמוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים שֶׁלָּךְ עַל אֲשֶׁתְּךָ וְעַל יְלָדֶיךָ — זֶה הַבְּעִיָּה שֶׁלָּךְ, וְאַתָּה צָרִיף לְעַבֵּד עַל נִקְדָּה זוֹ — לֹא לְהִיּוֹת כְּעֵסֶן, אֲלֵא לְהַתְּאָזֵר בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, הֵן עַל אֲשֶׁתְּךָ וְהֵן עַל יְלָדֶיךָ, בְּוַדַּאי זֶה קָשָׁה מְאֹד, כִּי מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִית, אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רמט) הוּא תְּמִיד בְּכַעַס, וְלָכֵן יַעֲזֵב שְׂזִכִּיתַי לְהִיּוֹת אֲצֶל צִיוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אַתָּה צָרִיף לְהַפְּסִיק אֶת הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה שֶׁלָּךְ, וְאֵל תּוֹצִיא אֶת זֶה עַל אֲשֶׁתְּךָ וְעַל יְלָדֶיךָ וְכוּ'.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ, שֶׁתְּתַאָּזֵר בְּמַדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וְאִפְלוּ שְׁנֵה בָּא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, זָכֹר מֵהַ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ (אבות ה, כב): 'לְפֹם צַעֲרָא אֲגָרָא, וְדַע לָךְ, שֶׁכֹּאֲשֶׁר אָדָם עוֹצֵר אֶת עֲצָמוֹ לֹא לְכַעַס, אִפְלוּ אִם נִמְצָא

במדור הקלפות — הוא עולה עד עולם האצילות, שהוא בטל ומבטל אל האין-סוף ברוך-הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות והמנעות מכעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות, ואדם צריך לבטל את עצמו כל כולו אליו בתברך, ושלא יהיה לו אפלו משהו תרעמת על אשתו וכו'. כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי, לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת". וכן אסור להוציא את העצבים על הילדים, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת לב): על הפסוק (קהלת ה, ה): "אל תתן את פיך להחטיא את בשרך, ואל תאמר לפני המלאך, כי שגגה היא למה יקצף האלהים על קולך, וחבל את מעשה ידיך", איזה הן מעשה ידיו של אדם? הוי אומר: בניו ובנותיו של אדם'.

ולכן אתה צריך לעצר את עצמך פעם ולתמיד, ולא להיות בכעס, כי כף אמר החכם מפל האדם (קהלת ז, ט): "אל תבהל ברוחך לכעס, כי כעס בחיק כסילים ינוח", כי מי שהוא כעסן הוא משגע לגמרי, וכמאמרם ז"ל (פסחים טו): 'כל אדם שכוועס אם חכם הוא — חכמתו מסתלקת ממנו'; ואמרו (קדושין מא): 'רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותא'; הכעסן אינו פועל שום דבר עם כעסו, רק נשאר כעסן ועצבני וכו' וכו', ולכן הכל תלוי בך! היית אצל ציון רבנו ז"ל, חזרת בתשובה, דע לך, שתשובה היא — "לא לחזר אל השטיות שעשה עד עכשו", ולכן מי אשם לך שאתה חוזר אל השטיות כמו כלב שחוזר על קיאו וכו' וכו'.

זכר גם זכר, מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן פח), שהכעס דוחה מהאדם את כל הפרנסה, ואפלו שנגזר עליו שיהיה לו הרבה כסף וכו', על-ידי כעס הוא כמו ידיו

דוחה את זה וכו', ומדת הכעס היא המדה הכי מגנה שרק יכולה להיות, עד כדי כך שאמרו בזהר הקדוש (תצוה קפב.): 'במאי אתידע לקרבא בר נש בהדיה, או לאתמנעא מניה? ברוגזיה ממש, ידע ליה בר נש, וישתמודע מאן איהו, אי ההיא נשמתא קדישא נטר בשעתא דרוגזוי, דלא יעקר לה מאתרהא, בגין למשרי תחותה ההוא אל זר, דא איהו בר נש כדקא יאות. דא איהו עבדא דמאריה, דא איהו גבר שלים: ואי ההוא בר נש לא נטיר לה, ואיהו עקר קדשה דא עלאה מאתריה, למשרי באתריה סטרא אחרא. ודאי דא איהו בר נש דמריד במאריה, ואסיר לקרבא בהדיה ולא תחברא עמיה, ודא איהו (איוב יח, ד): "טרף נפשו באפו". איהו טריף ועקר נפשיה, בגין רוגזיה, ואשרי בגויה אל זר. ועל דא כתיב: "חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו", דההיא נשמתא קדישא טריף לה, וסאיב לה, בגין אפו.

[איך יכולים לדעת אם מתר להתקרב אל האדם הזה או להתרחק ממנו? בכעסו של אדם מתנדע מהות כל האדם ומתגלה מי הוא, אם אדם שומר על עצמו לא להיות בכעס, כדי שלא תהיה נעקרת ממנו נשמתו — זה הוא אדם כמו שצריך להיות, הוא עבד של הקדוש-ברוך-הוא, והוא אדם השלם, ואם אדם הזה אינו שומר על עצמו לא להיות בכעס, והוא עוקר את הקדשה ממנו, ונכנס בו סטרא אחרא, אדם הזה הוא מורד בהקדוש-ברוך-הוא, ואסור להתקרב אליו, אדם שהוא בכעס הוא עוקר את הנפש שלו, ושורה בו הסטרא אחרא, מי שבכעס, הנשמה שלו בורחת ממנו, והוא מטמא את עצמו].

ואמר האריז"ל: את כל העברות יכולים לתקן, אבל מי

שכועס, הוא עוקר את הנשמה שלו לגמרי, וקשה להחזיר לו את נשמתו, ולכן סובל מה שסובל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקטב.

מה נתן ללמד מהשיחה, בה נאמר, שאצל רבנו אפלו סליות הנעלים היו נקיות?

שאלה:

מיאת אליהו: שלום לצדיק הקדוש. אנו לא מפסיקים להתפלל לבריאותכם.

רציתי לשאל שאלה, לגבי השיחה בה נאמר, שאצל רבנו אפלו הסליות של הנעלים היו נקיות.

חשבת בדברך רמוז, שמאחר ויש שלש בחינות בתפלה: הר, שדה וביית, וחר ושדה הם מקום לכלוך ובוץ, ורבנו זכה לשלמות לשבת בבית כתפארת אדם, ולכן גם הסליות היו נקיות, כי בקשי יצא לחוץ. ואת זה באה השיחה להשמיענו, שצריך לשאף לשלמות כזאת.

האם זה נכון? וכיצד לומדים את השיחה הזו לעבודת השם הלכה למעשה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר האזינו, ז' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אליהו, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על בריאותי.

הרמז שחידשת — יפה מאד, עם כל זאת, המציאות היא, שרבנו ז"ל הסתובב הרבה בשדות ובהרים ימים ושנים, וידוע, שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על נקיות, עד כדי כך שאמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכז): 'הבגדים הם בסוד החשמ"ל, שהוא שמירה, ועל-כן הבגדים יהיו שלמים תמיד ולא קרועים, כי הוא קלוקל השמירה: הבגדים בעצמן תובעים את האדם אם אינו נזהר בשמירתן לכבדן כראוי ולחזיקם בנקיות'.

וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט): 'בגדים נקיים הם תקון הברית, וצריכים מאד מאד לשמר על הנקיות של הבגדים. ורבנו ז"ל הקפיד על זה מאד מאד, ומוהר"ן ת"ז אמר: 'בהכל הוא יכול לחקות את רבנו ז"ל, אבל לא את הנקיות, כי אצל רבנו ז"ל אפלו הסליות של הנעלים היו נקיות'.

בתו של רבנו ז"ל — הצדקנית מרת אדל, עליה השלום, הלכה פעם בעבור צדקה עם עוד כמה נשות אנשי שלומנו, ובאמצע הדרך החל לרדת גשם שוטף ונעשה בוך, וכל הנשים התלכלכו וכו', רק אדל בתו של רבנו ז"ל נשארה נקייה לגמרי, ושאלו אותה הנשים: איך את לא התלכלכת?

ענתה ואמרה: אבי הקדוש למד אותי, איך שיכולים ללכת
בבוץ ולא להתלכלך.

על-כל-פנים הפונה זה פשוטו כמשמעו, שצריכים ללכת
עם בגדים נקיים, ולשמר מאד מאד על נקיות הגוף והבגדים,
וזכר גם תזכר שתבת 'נקיות' — אותיות 'תקון', ויכולים
להכיר באדם אם הוא כבר מתקן או לא, אם הוא מקפיד
ללכת בבגדים נקיים — סימן שהוא מתקן, ואם אדם הולך
בבגדים מלכלכים ומדיפים ריח עם כתמים — סימן שהוא
עדין פגום לגמרי וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקסג.

אומרים, שאנחנו עומדים לקראת מלחמה. האם
צריכים להכין אכל וציוד למקרה שתפרץ
מלחמה?

שאלה:

מאת ליטל: לכבוד הצדיק. אומרים שאנחנו ממש
לקראת מלחמה. מה לעשות? האם צריכים להכין
אכל ותיק עזרה ראשונה למקרה שתפרץ מלחמה,
כמו שהרבה אנשים מדברים?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום ראשון לסדר האזינו, ז' תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל ליטל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור להפגס בלחץ ולפחד על כך שהנה תהיה מלחמה וכו' וכו', אנחנו נמצאים בידי הקדוש-ברוך-הוא, ולא שיק להתבלבל מדברים כאלו, כי אין לדבר סוף. ומי שנכנס בפחדים יתרים — אין לו מנוחה, לא ביום ולא בלילה, והוא תמיד בלחץ ובפחד מה יהיה ואיך יהיה? ואוגר אכל וכו'.

העקר לקיים (תהלים נה, כג): "השליף על הוי"ה יהבך והוא יכלפלך, לא יתן לעולם מוט לצדיק", אנחנו רק צריכים להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שיחוס וירחם כבר על כלל נשמות ישראל, ושלא תהיינה שום מלחמות בעולם, ובפרט בארץ ישראל, ושלא תנזק אפלו צפרן קטנה אחת של בר ישראל, כי אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים, אבל לא להפגס בלחץ ובפחד מה יהיה ואיך יהיה? על זה כבר נאמר (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך", ופרש רש"י: התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקר אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך — קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו, עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומר את עם ישראל, ישמר את כלנו, ויתן לנו שנה טובה ומתוקה, שנה של אשר ורגיעה, ולא יחסר לנו שום דבר.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקסד.

אני שבויר מִפְּךָ שְׂאֵנִי כְּבָר בֶּן 22, וְעַדִּין לֹא
הִתְחַתַּנְתִּי, וְלֹא הִסְפַּקְתִּי אֶת הַדְּבָרִים שְׂרָצִיתִי

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דְּוֹד: לְכַבֹּד קִדְשֵׁת הָאֲדָמוֹר מוֹהֲרָא"ש
שְׁלִיט"א.

לִפְנֵי כַּמָּה יָמִים הָיָה לִי יוֹם הַלְּדוּת לְגִיל עֶשְׂרִים
וּשְׁתַּיִם, וּמִמֶּשׁ הִרְגָּשְׁתִּי עֲצוּבוֹת גְּדוּלָּה, וְלֹא הָיָה לִי כֹחַ
לְשׁוּם דְּבָר, וְזֶה נָבַע מֵהִמְחָשְׁבָה שְׂצַפִּיתִי שֶׁבְּגִילִי אֶהְיֶה
כְּבָר נְשׁוּי וְאֶסְפִּיק עוֹד דְּבָרִים.

זֶה מִמֶּשׁ שֶׁבֵר אוֹתִי, וְהֵייתִי רוֹצֶה בְּבִקְשָׁה מִהַצְדִּיק
עֲצָה מֵה לַעֲשׂוֹת לְגַבִּי הַעֲנִין שֶׁל הַעֲמַדַת מִטְרָה וְאֵי
הַגְּעָה לַמִּטְרָה, וְאֵיךְ לְהִתְחַזֵּק. תוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר הָאֲזִינוּ, ז' תְּשַׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דְּוֹד, נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵל תִּכְנֶס לְלַחֵץ, גַּם לֶךְ יֵשׁ בֵּת זוּג, כִּי כֶּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה ב.): 'אֲרַבְעִים יוֹם קִדְּם יִצִּירַת הַיָּלָד בֵּת קוֹל
יוֹצֵאת וְאוֹמְרַת: בֵּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי'. הִרְבֵּה פְעָמִים צְרִיכִים
לְחַכּוֹת, אוֹלֵי בֵּת הַזּוּג עֲדִין צְעִירָה וְכו'.

בְּכֻלָּלוּיֹת בְּעֲנִין מְצִיאַת הַזּוּג, כְּבָר כְּתַבְתִּי כַּמָּה וְכַמָּה
פְּעָמִים, עַל מֵה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְבָמוֹת סג.): 'נְחוּת
דְּרָגָא וְנִסִּיב אֵיתָתָא'; צְרִיכִים לְרַדֵּת מְדַרְגָּה, וְאֵז מוֹצְאִים אֶת

הזווג. פי בדרך כלל, בחור או בחורה הם גאותנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה, וחושבים לעצמם: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכמה, והכי יפה והכי משכילה וכו', אקח את זה?" והם מסתובבים ומחפשים את הזווג שלהם כפי הדמיון שנוכנס בהם, כאלו מי יודע מה הם, והם מחיבים שביאו להם זווג שעדין לא נברא, ועל-ידי-זה מחפשים ומסתובבים ויוצאים לפגישות — אולי אמצא את בחיר לבבי, שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף...

ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד זווג כזה, וביין כך הם לא קולטים שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם: "הנהר מן הזמן פי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסים את עצמם, רואים שהם כבר בגיל שלושים וכו', ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצצה — 'נחות דרגא ונסיב איתתא' — תרדו מדרגה ואל תחזיקו מעצמכם כל-כף בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זווג שייתאים לכם.

תאמין לי, שלא חסרות בחורות שרוצות להתחתן, וכן להפך לא חסרים בחורים שרוצים להתחתן, הבעיה שלהם כמו שכתבתי, ולכן אשרי מי שזורק את השכל שלו, ומתחתן לשם שמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקסה.

אני נמצאת בהתדרדרות רוחנית בגלל הסביבה שלי, וההורים שלי אינם מבינים את זה

שאלה:

מאת נעם: לרבנו הקדוש מוהרא"ש שליט"א, שלום. אני גרה ביישוב בגליל, ואני בת שבע-עשרה. הורי כתבו לי על ההתדרדרות הרוחנית ביישוב. אני גדלתי פה כילדה, ולמדתי פה בבית-ספר מערב בנים ובנות ביחד. בבית-הספר הזה הילדים התעללו בי בצורה נוראית, ומאז פתחתי שנאה ליישוב, וכל פעם שאני חושבת על זה אני בוכה.

הורי רצו לסגור עסקה לקנות בית ביבנאל, ופתאום שנו את דעתם בגלל אנשים ביישוב ששכנעו אותם להשאר. עכשו אני גמורה לגמרי מבחינה נפשית, בגלל שאנו נשארים. חברות שלי מהיישוב הכניסו אותי לקבוצת הנער, והתדרדתי מאד מבחינה רוחנית, וכאשר שמתי לב לכך – הפסקתי להתחבר אתן.

אמא שלי כעסה עלי, ונסיתי להסביר לה שקשה לי פה, אך היא לא הקשיבה. קשה להחזיק פה מעמד. אני מבקשת ממך, אם תוכל לעזור ולעשות משהו, כדי שהם יעברו מהמקום הזה.

אני באמת שבורה מבחינה נפשית, ויושבת ובוכה. אבא שלי מתגרה בי כל הזמן, שאנחנו לא עוברים... וזה מצער אותי כל-כך, עד שאיני יודעת מה לעשות. אני ממש מבקשת את עזרתך, היצר הרע שלי גדל,

אף שאני משתדלת לקיים את מצוות השם, כי אני יודעת שזה הדבר הנכון באמת, אבל מצד שני זה ממש ממש קשה לי פה. בבקשה תעזר לי, תודה רבה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר האזינו, ז' תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל נעם תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי, את צריכה לדבר גלויות עם ההורים שלך, ולספר להם בפתיחות ובגלוי לב באופן הכי ברור, שהנך נמצאת בסכנה רוחנית ומוסרית, ואת לא יודעת איך תחזיקי מעמד וכו', כי פשוט מתגרים בך, ואת מאוד מפחדת שתדרדרי לשאול תחיתית ומתחיתיו וכו', ואז כבר יהיה מאחר מאוד מאד, כי על-ידי חיי הפקרות מאבדים את העולם הזה והעולם הבא גם יחד, כי חיים כמו חיות וכו' וכו', ולכן את צריכה להגיד את זה פתוח להורים, ולא להתבייש בשום פנים ואופן, ואני בטוח שההורים שלך לא רוצים לראות אותך מדרדרת וכו', שאז כבר יהיה מאחר מאוד וכו' וכו'.

העקר תבקשי הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, כי מה שתפלה פועלת — שום דבר בעולם אינו פועל, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ג'): 'בדורות הללו, שאין להם לא מלך ולא נביא, לא כהן ולא אורים ותומים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא: רבוננו של עולם! אל תבזה את תפלתם. (תהלים קב, יט): "תכתב זאת לדור

אחרון" — מכאן שהקדוש-ברוך-הוא מקבל השבים, "ועם נברא יהלל יה" — שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותן ברעה חדשה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקסו.

**האם צריכים להוציא את הפאות מאחורי
האזניים בזמן התפלה?**

שאלה:

מאת מעוז: שלום לצדיק, ויהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם במהרה רפואה שלמה, העם צריך אתכם חזקים ואיתנים.

שאלתי היא על דברי הגהר הקדוש שכותב, שכשאדם מתפלל, הוא צריך להוציא את הפאות שלו מאחורי האזניים, אחרת התפלה לא תשמע. האם צריכים לנהג כן, ולחשש לדברי הגהר האלו? אשמח מאוד לקבל את תשובת הרב.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי הָאֲזִינוּ, ז' תְּשַׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל מְעוֹז, נִרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׂוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת וְעַל הָאֲחֻלִּים לְרַפּוֹאתֵי.

בְּעֵינַי לְהַקְפִּיד שֶׁהַפְּאוֹת לֹא תִהְיֶינָה עַל הָאֲזִינוֹת בְּעַת
הַתְּפִלָּה וְכו', יֵשׁ וַיֵּשׁ, הֵינּוּ יֵשׁ נוֹהֲגִים כְּפִי הַזֶּהֱרָה לְהוֹרִיד אֶת
הַפְּאוֹת מֵאַחֲרֵי הָאֲזִין בַּתְּפִלָּת שְׂמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה, וַיֵּשׁ שְׁלֹא
מִקְפִּידִים עַל זֶה כָּלֵל, וְהַבּוֹחֵר יִבְחַר, וַיֵּשׁ לְשִׁנְיָהֶם עַל מֵה
לְסִמּוֹךְ.

הַעֲקָר, תִּשְׁמַח מְאֹד מְאֹד עַל הַזְכוּת הַגְּדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ לְךָ
פְּאוֹת, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז): 'כִּי יֵשׁ בְּכֹל
אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הַתְּפָאוֹת בְּפִרְטֵיּוֹת, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיּוֹת, וְאֶפְלוּ בְּפִחוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ
פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כֹּל זְמַן שֶׁשֵּׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו, כִּי נִקְרָא
פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ בּוֹ הַתְּפָאוֹת פִּרְטִית, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
מִתְּפָאֵר עִמּוֹ בְּפִרְטֵיּוֹת. וְכֵן בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, כִּי יֵשׁ בְּכֹל אֶבֶר
וְאֶבֶר וּבְכֹל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַתְּפָאוֹת אַחֲרֵת. וַיֵּשׁ
לְפַעֲמִים שְׂאִיזָה פְּחוֹת שְׂבִיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה נְעוּנָה עִם הַפֶּאֶה
שֶׁלוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ לוֹ הַתְּפָאוֹת גְּדוֹלָה גַּם מִזֶּה'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂנוֹזְכָה לְעֲשׂוֹת תְּמִיד נַחַת רוּחַ
לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִזְכָּה לְעֲשׂוֹת לוֹ יִתְבָּרֵךְ הַתְּפָאוֹת —
שִׁיתְּפָאֵר אֶתְנוּ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ חֲתִימָה טוֹבָה וְשָׁנָה מְתוֹקָה...

תתקסז.

האם שמי 'מיכל' הוא שם טוב? או שאני צריכה להוסיף שם?

שאלה:

מאת מיכל: שלום לכבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א.

ברצוני לשאל, מה דעתכם על שמי 'מיכל', האם הוא שם טוב? או שאני צריכה להוסיף שם? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום ראשון לסדר האזינו, ז' תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל מיכל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

השם מיכל זה שם נפלא מאד! והוא ראשי התבות של הפסוק (תהלים צא, יא): כִּי מִלְאָכֵיו יִצְוֶה לְךָ לִישְׁמְרֶךָ, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּצְלִיחֵי עִם הַשֵּׁם הַזֶּה, וְלֹא צְרִיכִים לְהוֹסִיף שׁוּם שֵׁם נוֹסֵף.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקסט.

**אני בטבעי אדם עצוב, איך אני יכול להיות
"בשמחה תמיד"?**

שאלה:

מיאת יוסף: שלום לכבוד הצדיק.
הצדיק מדבר המון, שצריכים להיות תמיד בשמחה.
השאלה איך זוכים לזה? במיוחד אנשים שבטבעם
עצובים, איך אפשר להפוך את עצמי שאהיה שמח
תמיד? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר האזינו, ז' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יוסף, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ו"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצנה גדולה
להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה
שחורה בכל פחו, פי כל המחלות הבאות על האדם כלן
באות רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את
נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה. וחכמינו הקדושים אמרו
(תנחומא שמיני ב'): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל
מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר
למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.'

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיה השמחה
מצויה אצלך, פי אין טוב מזה! ועל-ידי שמחה מתרחב הלב,
ויכולים אחר-כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו

יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות, מרירות ודכאון, אבל תכף ומיד שמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

שמחה היא מצד הקדשה, עצבות היא מצד הסטרא אחרא, ולכן אם אדם תמיד שמח, ידע שהוא נמצא פה בקדשה, אבל אם אדם תמיד עצוב, ידע שהוא עדין נמצא בסטרא אחרא.

אתה צריך לדעת, כי להגיע לשמחה, זו עבודה הכי קשה שרק יכולה להיות, כי אדם מסגל לעשות את כל העבודות הקשות שבעולם, כגון: לצום, לעשות גלגול שלג, וכן כל מיני ענויים וסגופים וכו', אבל לא להיות בשמחה, כי זו העבודה הכי קשה, שאדם צריך להגיע אליה. ולכן אין עצה אחרת רק להתפלל יומם ולילה על מדת השמחה. ולכן תהיה רגיל להתפלל כל יום את התפלה הזו, ואז טוב לך כל הימים:

רבונו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ושס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי — שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך, אנא רחם עלי, והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל-ידי-זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בה לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את

אמתת מציאותו ויתברך, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה בלה, וזכני לאמונה ברוך ומזככת, שאזכה לדעת בידיעה ברוך, שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ועל-ידי-זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקסט.

**הפירתי גרוש שהתקשה בנשואיו הקודמים,
האם יש סכוי שזה יצליח?**

שאלה:

מאת לב: שלום רב לכבוד קדשת מורי ורבי מוהרא"ש שליט"א.

אני חוזרת בתשובה בזכותכם ובזכות הספרים הקדושים. אני מאד משתדלת ללמוד בכל יום ולהתבודד בכל יום, הלואי שאזכה להתמיד בלמוד ספריכם ולהגיע אליכם כשאתם מגיעים לארץ.

אני מעל גיל שלשים ועדן נוקה. אני מחכה להקים בית נאמן בישראל עם בחור ירא שמים ומקרב לצדיק. קבלתי הצעת שדוך עם גרוש בגיל +40,

שהתקשה מאד במסגרת הנשואים הקודמים שלו. עד לא מזמן הוא אמר לי, שהוא לא יכול להתחתן,

ורק לאחרונה הוא הביע משאלה להתחתן ועדין פוחד. אחרי שראיתי הרבה שנויים לטובה בתפלה ובתורה אצלו, אינני יודעת האם להמשיך לחפזות. האם יש סכוי שאחד כמוהו יבריא ויקים בית? תשובתכם לטוב ולמוטב חשובה לי מאד, אני על פרשת דרכים. לשנה טובה תחתמו לחיים ולשלום. בתודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר האזינו, ח' תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל לב תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חזקי ואמצי מאד ולא להשבר משום דבר, הן אמת שעברת כבר את גיל שלשים, ועדין את רוקה, שזה הצער הכי גדול, עם כל זאת, עליך לדעת, שחכמינו הקדושים אמרו (במות סג): 'נחות דרגא ונסיב איתתא', את צריכה לרדת דרגה, ואז תמצאי את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחורה היא גאותנית, ולא מתאים לה לקחת את זה או את זה. וחושבת לעצמה: "הלא אני הכי יפה, חכמה ומשפילה, וכי מתאים שאקח את זה?" וכך היא מסתובבת ומחפשת את בן הזוג שלה כפי הדמיון שנוכנס בה, כאלו מי יודע מה היא? והיא רוצה שיבא אליה זוג משהו שעדין לא נברא, ועל-ידי-זה מחפשת ומחפשת, ומסתובבת ויוצאת לפגישות רבות ושונות, שמא תמצא את בחיר לבבה, שיבוא אליה על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו'.

וכיון שהבחורה מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך היא לא קולטת שהזמן אינו מחכה, כמאמר החכם: "הזהר מן

הזמן, כי הוא אויב רע מאד", וביום מן הימים היא תופסת את עצמה, ורואה שהיא כבר בגיל שלשים... ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות ג.ט): 'נחות דרגא ונסיב איתתא' — תרדי מדרגה, ואל תחזיקי מעצמך כל-כך גדולה וכו', ואז תמצאי בקלות בן זוג שיִתאים לך.

את צריכה בחור חזק, שיש לו בטחון עצמי, ולא אחד שיש לו פחדים וכו', למה את צריכה להכנס למטה חולה וכו', יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שבקרוב מאד תמצאי את בן זוגך, רק תמשיכי להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, כי מה שתפלה פועלת — שום דבר בעולם אינו פועל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקע.

למרות שאנחנו מארסים, עדין החתן שלי מאד מפנס, ואין בינינו פתיחות

שאלה:

מאת יפית: לכבוד הצדיק מיבנאל. אני מארסת ומאד מבלבלת, ואיני יודעת מה לעשות, היות שביני לבין חתני אין פתיחות כמו שצריך להיות בשדוך, ואני מרגישה שאנחנו טוחנים מים. הוא

בְּחֹר טוֹב מְאֹד עִם מִדּוֹת טוֹבוֹת.
אֲבָל הַבְּעִיָּה הַיָּא, שֶׁהוּא מְאֹד מִפְּנֵי וְשִׁקְט, וְאֲנִי
בְּדִיּוּק הַהַפְּדָה, וְקִשָּׁה לָנוּ לִפְתַּח שִׂיחָה זֹרְמַת, כִּי הוּא
אֵינוֹ מְשַׁתֵּף אֶתִּי פְּעֻלָּה. אֲנִי כָּבֵר לֹא יוֹדַעַת מֵה
לְעִשׂוֹת, וְזֶה מְאֹד מִתְסַכֵּל אוֹתִי.
בְּבִקְשָׁה תִּצְיַעוּ לִי עֲצָה, וְאוֹדָה לָכֶם מְאֹד. תּוֹדָה רַבָּה
וְחַתִּימָה טוֹבָה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר הָאֲזִינוּ, ח' תְּשֵׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל יְפִית תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעִנְיַן הַחֲתָן וְכוּ', הֲרִי רְאִית אֶת זֶה לְפָנַי שֶׁהִתְאַרְסְתָּ, עִם
כָּל זֹאת נִכְנַסְתָּ בְּזֶה וְכוּ', אֲנִי לְמָה יֵשׁ לְךָ עֲכָשׁוּ טַעֲנָה? ! יֵשׁ
טְפוּסִים כְּאֵלוֹ שֶׁהֵם סְגוּרִים, וְקִשָּׁה לָהֶם מְאֹד לִפְתַּח שִׂיחָה.
לְדַעֲתִי, אֶת צְרִיכָה לְדַבֵּר אִתּוֹ וּלְהַעִיר לוֹ עַל הַבְּעִיָּה הַזֹּה, וְאִז
תִּרְאִי מֵה הוּא יְגִיב וְכוּ'.

עִם כָּל זֹאת אֶת צְרִיכָה רַק לְהִסְתַּכֵּל עַל הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת
שֵׁישׁ בּוֹ, שְׁזֶה הַעֲקָר אֲצֵל בְּחֹר — שֶׁתְּהִינָה לוֹ מִדּוֹת
טוֹבוֹת, וְשִׁיְהִי נֹחַ לְבְרִיּוֹת, לֹא כְּעֶסֶן, רַק נְדִיב וְטוֹב לֵב,
שְׁזֶה שְׁוֵה יוֹתֵר מִהַפֵּל, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוּד הָאָדָם, אִם יֵשׁ
לְאָדָם מִדּוֹת טוֹבוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ חַתִּימָה טוֹבָה וְשָׂנֵה מִתּוֹקָה...

תתקעא.

מבחינתך, כבר מזמן הייתי עוברת ליבנאל, אבל
יש מניעות מצד בעלי. מה לעשות?

שאלה:

מיאת אורטל: אני מתפללת לשלומו של הצדיק,
ושנזכה לראות את זיו פניו.

בתקופה האחרונה קשה לי מאד לגור בעיר בה אני
מתגוררת, והעקר מבחינה רוחנית. אני ובעלי בעלי
תשובה, ואני מרגישה שבמקום בו אני גרה קשה לי
מאד להמשיך ולהתחזק ולהתעלות רוחנית.

מזה כמה חדשים אני מרגישה התקרבות עצומה
לרבנו, ואני רוצה להיות חלק מהקהלה. אמנם
מעולם לא בקרתי אצלכם, אבל אני מרגישה שהלב
שלי בוער כל פעם מחדש כשאני מדברת עליכם
ושומעת עליכם. אם זה היה תלוי בי — כבר מזמן
הייתי זורקת את השכל ועוברת ליבנאל, אבל בעלי
נמנע מבחינת הפרנסה. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר האזינו, ח' תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל אורטל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות ועל האחולים, וכל המברך —
מתברך ממנו יתברך.

את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז, העקר להיות
בשמחה, שזה יסוד ההצלחה בחיים, כי מי שתמיד שמחה

ועליזה, אזי בכל מקום שתגור תהא מאשרת, אבל אם אחת תמיד ממרמרת, ונמצאת בדכאון פנימי וכו' וכו', אזי בכל מקום שתגור, לא תמצא את מקומה.

ולכן ראשית כל, את צריכה לעבד על מדת השמחה, כמו שרבינו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל פחו, כי כל המחלות הבאות על האדם — בלן באות רק מחמת קלוקל השמחה, ולכן צריכים למסור את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה. ונחמנינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב'): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם'.

ולכן ראי לחטף שמחה, ולהיות תמיד בשמחה, ועל-ידי-זה ימשך עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

את צריכה לדבר עם בעלך ולגלות את הרגשות שלך אליו, ואת צריכה גם להבין אותו, כי לא זורקים מקור פרנסה, כי היא אחריות גדולה מאד, ולכן עשי את רצון בעלך, כי כך אמרו נחמנינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק ט'): 'אין אשה כשרה אלא העושה רצון בעלה'; ויכול מאד להיות, שיבוא היום, שגם בעלך ירצה לעשות את רצונך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקעב.

עקב היותי מלמד, יש לי זמן מצמצם ללמד
תורה. מה הרב מצייע לי ללמד?

שאלה:

מאת אהרן: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א,
שלום רב.

תודה לרב על הכל, ובפרט על הספר 'הנהגות ראש
השנה', שפשוט האיר לי את אומן.

קראתי חלק מהקונטרס "סדר דרך הלמוד", ונאמר
שם, שלאדם צריך להיות גם סדר בעיון. אולם עקב
היותי מלמד תינוקות של בית רבן, אם אלמד בסדר
הבקיאות כמו שכותב הרב — לא יהיה לי כל־כך זמן
ללמד את סדר העיון.

אשמח לקבל עצה מפרטת מהרב מה וכמה ללמד,
היות שאני הרבה זמן נבדד בענין זה וזה ממש מעיק
עלי.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר האזינו, ח' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אהרן, גרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לשמח מאד מאד, שזכית להיות אצל רבנו ז"ל על
ראש השנה, וכן תהיה שמח מאד מאד שאתה מלמד תינוקות
של בית רבן, שהזכות הזו גדולה מאד מאד, כמאמרם ז"ל
(בבא בתרא ח:) על הפסוק (דניאל יב, ג): "ומצדיקי הרבים
כפוכבים לעולם ועד" — אלו מלמדי תינוקות; והפרוש

הפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספור את הכוכבים, כי הם לאין ספור, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו, שהערב-רב לקחו על עצמם לעקר את האמונה הפשוטה מנערי ומבנות ישראל.

ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולים לספור את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספור את הכוכבים.

בענין סדר דרך הלמוד, אדרבה! תקבע לעצמך קביעות ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, וכן פרק משניות, ואת הדרך היומי, וכן עשה לעצמך שעור בהלכה, והכל שילך כסדרן, ואז תצליח את דרכך, העקר אל תבלבל את עצמך, ותקח את הפלל שאמר רבנו ז"ל בענין למודי תורה: "מעט גם-כן טוב", ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא פנחס יא): למה נמשלה תורה לתאנה? שרב האילנות — הזית והגפן והתמרה נלקטין באחד, והתאנה נלקטת מעט מעט, וכך התורה — היום לומד מעט ולמחר הרבה, לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים; ואם תלך בדרך זו, תצליח מאד מאד, רק לא לבלבל את עצמך משום דבר.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותשמח אחרים, אשר אין מצוה יותר גדולה מזו, ואצלו יתברך מאד מאד חשוב כשבר ישראל שמח, ויותר חשוב כשמשמח את אחרים, ולכן תעשה כל מה שביכולתך תמיד לשמח את אחרים, וכך יהיה לך גם-כן שמחה, ואצלו יתברך שורה רק השמחה, כמו שכתוב (דברי-הימים א' טז, כז): "הוד והדר לפניו

עז וְחֲדוּהָ בַמְקוֹמוֹ", אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׁמַח בְּעֵצְמוֹ, וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׁמַח אַחֲרֵיהֶם, וְשָׁכְרוּ הַרְבֵּה מְאֹד בַּשָּׁמַיִם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתֵי שְׂאֲנֵי מִבְקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֲתִימָה טוֹבָה וְשָׁנָה מְתוֹקָה...

תתקעג.

**אֲנִי מְלַמֵּד בְּתַלְמוּד תּוֹרָה. הָאִם אֲנִי חַיֵּב
בְּאֲמִירַת תִּקּוּן חֲצוֹת, אֶף שֶׁזֶה יִגְרַם לִי לְעֵינֹפוֹת
וְחֻלְשָׁה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֵלֶיהוּ: שְׁלוֹם רַב לְצַדִּיק הַקְדוּשׁ.
אֲנִי מְלַמֵּד וְעוֹסֵק עִם תַּלְמִידִים מֵהַבֶּקֶר, וְגַם בְּשָׁעוֹת
הַצֹּהֲרַיִם וְהָעֶרֶב. אֲנִי בִקְשָׁר אֶתְּם וּמִבְקָר אוֹתְם
וּמִקְרַב אוֹתְם לִיְהוּדוֹת, וַיְדוּעָה חֲשִׁיבוֹת הַדָּבָר בְּדוּרְנוֹ.
אֲנִי אוֹהֵב מְאֹד אֶת הַתַּלְמִידִים שְׁלִי, וַיֵּשׁ לָנוּ קִשְׁר
חִזֵּק שְׁמַנִּיב פְּרוֹת, בְּרוּךְ הַשֵּׁם.

בְּשָׁנִים הַקּוֹדְמוֹת מְסַרְתִּי אֶת נַפְשִׁי עַל אֲמִירַת תִּקּוּן
חֲצוֹת, אֲלָא שְׁלֵאֲחֲרוּזָה, מִחֲמַת עֲסָקִי עִם הַתַּלְמִידִים
כְּשֶׁעָה לִפְנֵי חֲצוֹת אֲנִי מִתְּשׁ, וְקִשָּׁה לִי לְהִמָּתִין, וְאֲנִי
הוֹלֵךְ לִישׁוֹן, כְּדִי לִהְיוֹת עֶרְנִי בַכֶּתֶה.

קִשָּׁה לִי לְהִמָּתִין לְזִמּוֹ חֲצוֹת גַּם לְפִי הַדְּעָה הַמְקַלָּה
כִּיֹּתֶר לְגַבִּי שְׁעַת חֲצוֹת, וְאֲנִי נֶאֱלָץ לְוִתֵּר עַל אֲמִירַת
הַתִּקּוּן, וְלִהְיוֹת עֲצָמִי בִידְעָה, שְׁרִי נִתְּו אֶמֶר, שְׁחַנּוּדָּ
חֲשׁוּב אֲצִלוּ בְּחֲצוֹת. מֵה דְעָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר האזינו, ח' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אליהו, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך מאד מאד לשמח בשמחה אין סופית, שאתה זוכה ומזכה את הרבים בקרוב תלמידים אליו ותפריך, כי כן אמרו בזהר הקדוש (תרומה קכח): תא חזי, כל מאן דאחיד בידיא דחיבא, ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפיא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק גדשא בריך הוא בקרייה. וגרים לקימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש כתיב: "בריתי היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בגין לגנוי, וזכי בהאי עלמא, וזכי לעלמא דאתי. כל מארי דינין, לא יכלין למידן ליה, בהאי עלמא ובצלמא דאתי. עאל בתריסר תרעי, ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קיב, ב): "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך, הון ועשר בכיתו וצדקתו עומדת לעד, זרח בחשף אור לישרים" וגו'.

ולכן תמשיך בעבודה הקדושה הזו, ומלמד תינוקות של בית רבן מאד מאד חשוב בעיניו ותפריך, כמאמרם ז"ל (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל יב): "ומצדיקי הרבים פפוכבים לעולם ועד" — אלו מלמדי תינוקות; והפרוש הפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הפוכבים, כי הם לאין ספור, כן אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות, שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו ותפריך ויראת שמים

שְׁלֵמָה, וּבִפְרֵט עֲכָשׁוּ, שֶׁהַעֲרֵב־רַב לָקַחוּ אֶת עֲצָמָם לְעַקֵּר אֶת
הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה מִנְעָרֵי וּמִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁהוּא עֲכָשׁוּ מִלְּמַד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן,
וּמִחֲדִיר בָּהֶם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְזִכּוּתוֹ גְּדוֹלָה
בְּשָׂמַיִם, עַד שֶׁאֵין יְכוּלִים לְסַפֵּר אֶת הַזְּכִיּוֹת שֶׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֵי
אֶפְשָׁר לְסַפֵּר אֶת הַפּוֹכְבִּים, וְכָתַב הַרְמַב"ם (פָּרָק ב' מֵהַלְכוֹת תַּלְמוּד
תוֹרָה, הַלְכָה ג'): 'מִלְּמַד הַתִּינוּקוֹת שֶׁהוּא מְנִיחַ הַתִּינוּקוֹת וְיוֹצֵא,
אוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מְלָאכָה אַחֲרַת עֲמָהָן, אוֹ שֶׁהוּא מִתְרַשֵּׁל
בְּלִמּוּדָם, הֲרֵי זֶה בְּכָלֵל אָרוּר עוֹשֶׂה מְלָאכַת ה' רְמִיָּה, לְפִיכָף
אֵין רְאוּי לְהוֹשִׁיב מִלְּמַד אֶלָּא בְּעַל יְרָאָה מְהִיר לְקָרוֹת
וּלְדַקְדָּק'.

וּמוּבָא בַּשְּׁלַחַן עָרוּף (יִוְרָה דְּעַמּוּן סִימָן רַמָּה, סְעִיף טז): 'וְאֵין
לְמַלְמֵד לְנַעֲוֵר בְּלִילָה יוֹתֵר מִדְּאֵי, שְׁלֵא יִהְיֶה עֲצָל בַּיּוֹם
לְלַמֵּד, וְכֵן לֹא יִתְעַנֶּה אוֹ לְעַצֵּר בְּמֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה אוֹ לְאָכַל
וּלְשִׁתּוֹת יוֹתֵר מִדְּאֵי, כִּי כָּל אֵלוֹ הַדְּבָרִים גּוֹרְמִים שְׁלֵא יוּכַל
לְלַמֵּד הֵיטֵב, וְכָל הַמְּשַׁנֶּה יָדוֹ עַל הַתַּחְתּוֹנָה וּמְסַלְקִין לִיה';
וְלִכֵּן אַתָּה לֹא צָרִיף לְהַקְפִּיד עַל סֵדֵר 'תְּקוּן חֲצוֹת', כִּי יֵשׁ לָךְ
עֲבוּדָה גְּדוֹלָה מְאֹד בְּזָכוּי הַרְבִּים, וְזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלִיתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה וְשָׁנָה מְתוֹקָה...

תתקעד.

מֵהַיּוֹם שֶׁהִתְחַתַּנְתִּי אֲנִי בִירִידָה רִיחֻנִית, וְנָתוֹן
בְּלַחַץ נַפְשִׁי וְכִלְכְּלִי

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יֶצְחָק: לְכַבּוֹד הַרֵב שְׁלִיט"א.

כְּבוֹד הַרֵב, אֲנִי נְשׂוּי כֶּבֶר כַּמְעַט שָׁנָה. מֵהַיּוֹם
שֶׁהִתְחַתַּנְתִּי אֲנִי מְצוּי תַּחַת לַחַץ תְּמִידִי — לַחַץ כֶּסֶף
וְלַחַץ נַפְשִׁי. אֲנִי מְרָגִישׁ שְׁעִבּוּדֵת ה' שְׁלִי קֶשֶׁה פִּי כְּמָה.
לְמַשָּׁל בַּיּוֹם שַׁבָּת, בַּיּוֹם שֶׁבּוּ הַיְהוּדִי צָרִיךְ לְמַלֵּא אֶת
עֲצָמוֹ בְּרוּחֻנִיּוֹת, בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, אֲנִי מוֹצֵא עֲצָמִי
יוֹשֵׁב עַל הַסֵּפֶה יוֹם שְׁלָם עִם אִשְׁתִּי מְדַבֵּר דְּבוּרֵי סָרֵק.
אִם אֵצֶא מֵהֵבֵית — אִשְׁתִּי תִשְׁתַּעַמֵם וְאֶפְלוּ תִבְכֶּה.
אֲנִי מְרָגִישׁ כְּלוּא, וְאִין לִי עֲצָה. אֲנִי מִתְחִיל לְאֶבֶד אֶת
שְׁלֵשׁ הַתְּפִלוֹת בַּיּוֹם וְאֶת קְבִיעַת הָעֵתִים לְתוֹרָה. אֲנִי
מִחֲזֵק אֶת עֲצָמִי בִּבְרוּךְ שְׁלֵא עֲשִׂנִי גוּי. אִין לִי
הַתְּבוּדוֹת מְסֻדָּרֹת, אִין לִי גַעגּוּעִים לְשַׁבָּת, רַק בְּרוּךְ
שְׁלֵא עֲשִׂנִי גוּי.

כִּיצַד לְנַהֵג כְּבוֹד הַרֵב? אֲנִי לֹא מְעִיר לְאִשְׁתִּי, כִּי זֶה
הַדְּבָר הַכִּי קֶשֶׁה לָהּ — לְקַבֵּל הָעֲרוֹת. וּמֵצַד שֵׁנִי, אֲנִי
מִתְקַשֶּׁה לַעֲשׂוֹת עִם עֲצָמִי חֲשׁבוֹן נַפְשׁ, כִּיֹּן שְׁכַל הַיּוֹם
וְכָל לוּחַ הַזְּמַנִּים שְׁלִי סוֹבֵב עָלָיָה: מְתִי לְאַסֹּף אוֹתָהּ
לַעֲשׂוֹת קְנִיּוֹת וְכוּי, וְעוֹד הַמוֹן דְּגַמְאוֹת מְדִי יוֹם בַּיּוֹמוֹ.
הַתְּעִיפֵתִי כְּבוֹד הַרֵב, שְׁפֹךְ מִים קָרִים עַל נַפְשִׁי, וְעוֹץ
לִי עֲצָה.

תשובה:

בעזרת השם ותפילה, יום שני לסדר האזינו, ח' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יצחק, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

האמן לי, שכל הבעיה שלך היא, שאתה לא שמח, כי אם היית שמח — היתה לך ישוב הדעת, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): 'מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה.

ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה, ואז תזכה לגדלות המחין, וכבר לא יחסר לך שום דבר, ולכן ראה למסר את נפשך על מדת השמחה, כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה. וכל-כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום, ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים — העקר לא להיות בשמחה.

ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב'): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצור היום — מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם'. ואם תהיה בשמחה, כל החיים שלך ילכו כבר בצורה אחרת לגמרי.

אתה צריך להקפיד להתפלל את שלש התפלות: שחרית, מנחה, ערבית — במנגן דיקא, וזה יביא לך פרנסה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו'): 'כל הרגיל לבוא לבית-הכנסת ולא בא יום אחד, הקדוש-ברוך-הוא משאיל

בו; הינו בזה שאדם רגיל לבוא להתפלל את שלש התפלות מדי יום ביומו, על-ידי-זה הוא ממשיך על עצמו השגחתו הפרטי פרטית, שהקדוש-ברוך-הוא משגיח עליו, ואם יום אחד הוא לא בא, כבר הקדוש-ברוך-הוא מתענין, בכיכול, למה הוא לא בא? ומשלים לו את חסרונו וכו', הרי שמשתלם להתפלל במנין, שעל-ידי-זה ממשיך על עצמו השגחה עליונה.

וכן אתה צריך לקבוע לעצמך קביעות ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, וכן תלמד בכל יום פרק משניות בסדרן. ועל כלם — תלמד את הדף היומי, אם תוכל עם חברותא — אין למעלה מזה, ואם לא תוכל — תלמד אפלו רק בגרסא, כי דף גמרא ליום — זו חיות לנפש. ועל כלם — תלמד הלכה, שרבנו ז"ל הזהירנו על זה יותר מכל הלמודים, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן כט): שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום הלכה. והעולה על הכל — להיות רק בשמחה, כי השמחה היא רפואה — בין בגשמיות ובין ברוחניות.

ובענין האשה — בודאי אתה צריך לתת לה תשומת-לב רבה, ולא לערף עליה שום בקרת, אדרבה! הבעל צריך להראות הרבה אהבה לאשתו, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא טז): 'לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה'. ואמרו (שם): 'לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): 'ולאברם היטיב בעבורה'; והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשיכוו כי היכי דתתעתרו [כפדו ויקרו את נשותיכם כדי

שתתעשרו]. וכן אמר רבנו ז"ל (לקויט"י-מוהר"ן, חלק א', סימן סט),
'שעקר העשירות בא בזכות האשה'.

ומובא בספר הקדוש 'מנורת המאור' (נר ג' כ"ל ו', חלק ד', פרק א') וזו לשונו: 'אם האשה נוהגת כראוי, מצוה על בעלה לכבדה ולשמחה, ושלא יכניענה יותר מדאי, וזהו טוב לו. גם יזהר, שלא יונה אותה באונאות שלא כדין או באונאת דברים (דברי צער), ויהא זהיר בתבואה בתוך ביתו, כדי שלא יבואו למריבה על זה, ואם יתנהג עמה כראוי, יהיה שלום ביניהם, והשכינה תגן בעדם, ואם יאהבנה כגופו — מקיים את התורה, כמו שכתוב (בראשית ב, כד): 'והיו לבשר אחד' שהיא צלע מצלעותיו, ודרכו לחזור אחריה ולפייסה בכל דבר, כמו שאמרו במסכת נדה (לא:): 'שאלו תלמידיו את רבי דוסתאי בר ינאי, מפני מה איש מחזר על האשה ואין האשה מחזרת על האיש? אמר להם, משל לאדם שאבדה לו אבדה, מי מחזר על מי? בעל אבדה (שנאבדה הצלע מהאיש) מחזר על אבדתו, מפני מה איש מקבל פיוס ואין אשה מקבלת פיוס? זה ממקום שנברא (אדמה רכה סופגת), וזו ממקום שנבראת (עצם קשה של הצלע שאינה סופגת).

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקעה.

הָרַב שְׁלֵי בְּבְרִסְלָב הַחֲלִיט הַשָּׁנָה בְּמִפְתִּיעַ לַחֲזוֹר
לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאָמַר שֶׁלֹּא
צְרִיכִים לְנִסֵּעַ יוֹתֵר לְרַבְּנוּ

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲבָרְהָם חַיִּים: שְׁלוֹם לְמוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
יש לי חלשות הדעת גדולה מאד, כי אני קשור אל
אחד מרבני ברסלב, שהוא גם מקבל גדול, והתפללתי
במנון שלו בכל שנה בראש השנה באומן.
השנה, ברגע האחרון, הוא נסע חזרה לארץ ישראל,
ואומרים בשמו, שלא צריכים לנסע יותר אל רבנו
הקדוש באומן. רציתי לדעת מה דעתכם על זה.
אודה לכם מאד אם תענו לי.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר האזינו, ח' תשרי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַיִּים אֲבָרְהָם, גְּרוּ נְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַדָּבָר הָרֵאשׁוֹן — אֵתָהּ צְרִיף לְדַעַת, שְׁאַנְחֵנוּ תְּלַמִּידֵי
רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵין לָנוּ אֵלָּא אֶת דְּבָרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וּבִפְרִט בְּעֵינֵי
רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׁפָל-כֶּף בְּקֶשׁ וְהִזְהִיר אוֹתָנוּ שְׁנֵהִיָּה אֲצִלוּ, כְּמוֹ
שְׂאֵמֵר (ת"י-מוהר"ן, סימן תג): 'הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֵי עוֹלָה עַל הַכֹּל.
וְהִיָּה פְּלֵא אֲצִלִּי, מֵאַחַר שֶׁהִמְקַנְּבִים שְׁלֵי מֵאַמִּינִים לִי, וְלָמָּה
לֹא יִזְהָרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְּקַנְּבִים אֵלַי, שְׂיִהִיוּ כְּלָם עַל
רֹאשׁ-הַשָּׁנָה, אִישׁ לֹא יַעֲדֵר. כִּי כָּל הָעֵנִין שְׁלֵי הוּא רַק

ראש-השנה. והזהיר לעשות כרוז, שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו, יהיה על ראש-השנה אצלו, לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על ראש-השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד. "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, כי חדות ה' היא מעדכם", וזה נאמר על ראש-השנה.

ואמר (ת"י מוה"ר"ן, סימן תה): הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע, שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלוין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם בלו תלוי בראש השנה שלי.

וידוע אצלנו, שהרב הקדוש רבי אהרן הרב מברסלב זי"ע, לא היה יכול להיות אצלו בראש השנה האחרון תקע"א וכו' (ע"ן ת"י מוה"ר"ן, סימן תו).

ענה הוא ז"ל, ואמר בקול חזק מעמק הלב: ומה אמר לכם? אין דבר גדול מזה, הינו מלהיות אצלו על ראש-השנה. ואמר בזו הלשון, בקול זיע סגיא: ווי אזוי זאל איך אייך זאגין, קיין גרעסערס דער פון איז ניט פאר האגין. איי אנדערע גוטע יודין זאגין ניט אזוי, איז נאך אקשיא. [מה אמר לכם? אין דבר גדול מזה, ואם צדיקים אחרים אינם אומרים כן, אז עוד קשיא] (פלו"מ הל' בלא זה כבר מקשין עליו קשיות הרבה, ויהיה קשה עוד קשיא זאת גם-כן — מה שהקפיד כל-כך להיות אצלו על ראש-השנה דיקא).

וכתב מוה"רנ"ת ז"ל (שם) מפלל דבריו הקדושים שדבר אז עמנו, למדנו כמה דברים. למדנו עוד הפעם עצם גדל החיוב להיות אצלו על ראש-השנה. פי אף-על-פי שידענו זאת מכבר, אף-על-פי-כן מרובי דבריו הקדושים אז בזה,

ומתנוועותיו הנוראות אז, הבינו עצם החיוב יותר ויותר, שאי אפשר לבאר זאת בכתב.

וגם אז למדנו, שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ראש-השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאין דבר גדול מזה.

וגם למדנו, כמה צריכין לחזק לשבר המניעות מדבר שבקדשה, בפרט המניעות מלהיות על ראש-השנה, שצריכים לשברם ביותר, ולהיות דיקא על ראש-השנה, עד שאפלו אם הוא, זכרונו לברכה, בעצמו מצוה ומסכים לבלי להיות אצלו על ראש-השנה, חלילה להסתפל על זה, וצריכין לזהר מאד לבלי לשאל אותו שום שאלה על זה, פי הוא ישיב בודאי לבלי להיות, ואף-על-פי-כן בנקדת האמת לאמתו צריכין להיות דיקא [וכן הוא נוהג לדורות].

וענין זה נוגע למה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מכות י:): 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו', כמו שפרש רש"י. והוא מדברי רבותינו, זכרונם לברכה, על פסוק (במדבר כב. לה): "לך עם האנשים". וכן בשלוח מרגלים שהכרח משה רבנו, עליו השלום, בעצמו לשלחם, אף-על-פי שבאמת רצונו לא היה כלל בזה. וענין זה ראינו מרבנו ז"ל כמה פעמים, בפרט בענין ראש-השנה, שהיו אנשים שהיו להם מניעות מלהיות אצלו על ראש-השנה, ושאלו אותו בעצמו, והשיב להם, שלא יהיו על ראש-השנה. והתחילו להתעקש: הלא שמענו מכם גדל האזהרה להיות אצלכם על ראש-השנה, ועשה עצמו כמקפיד עליהם, וגער בהם שלא ידברו יותר, וכן עשו ולא באו על ראש-השנה. ואף-על-פי-כן אנחנו זכינו להיות גיגלים לעמד לפניו. שמענו והבנו ברמז

ובפרוש, שפנימיות רצונו אינה נוחה בזה כלל, רק הוא מכרח לומר להם כך, מחמת ששואלים אותו על זה.

וכן הוא נוהג לדורות, שפשוואלים להרב והמנהיג על דבר שיש בו כעין מסירת נפש, צריך להשיב: 'לאו', אף-על-פי שבאמת לאמתו רצונו שימסר נפשו וישבר כל המניעות. על-כן מי שרוצה להתקרב ולשבר המניעות באמת לאמתו, צריך לזהר מאד לבלי לשאל אותו בזה כלל. ועוד תבין ענין זה במקומות אחרים, שמדברים מענינים כאלה, והבן מאד, עין שם בחיי-מוהר"ן כל זאת באריכות.

ולכן מי יבוא אחר המלך? מאן מלכי? — רבנן (גטין צ), אחר דבוריו של רבנו ז"ל ומוהר"ן ז"ל, כל מי שנקרא 'חסיד ברסלב' — מכרח לקיים את דברי רבנו ז"ל, ולבוא לאומן דיקא, כדי להיות שם בימי ראש השנה, ואין שום תחליף לקבוצת הקדוש הזה, בשום מקום שבעולם.

בענין המקבל הזה, עליך לדעת שהוא התקרב לברסלב על ידי, והוא היה תלמידי כמה שנים, והוא אברך ירא שמים, אבל כבר אמר רבנו ז"ל, שהסמ"ך-מ"ם מדביק באיש פשר שגוען כמו דבוק וכו'.

ולכן פנראה שהשנה נכנס בו הדבוק הזה וכו', פאלו שרבנו ז"ל כבר לא נמצא באומן וכו', ומספן מאד, שנתקיים אצלו: "הציץ ונפגע, הציץ ומת", חבל מאד לבחורים ואברכים שיתבלבלו מהדמיונות האלו, אדם צריך לבטל את כל ישותו לגמרי, שרק זה נקרא התקרבות אל הצדיק האמת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקיטת-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג): 'העקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר פי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול.

ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמר חכמינו הקדושים (ספרי פרשת שופטים): 'אפלו אומר לך על ימין שמאל ועל שמאל ימין — תציית אותו, ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשארא אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק'.

פי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולציית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות. ולכן אם רבנו ז"ל בקש כל כך שנבוא אליו לראש השנה, אין לאף אחד רשות לומר אחרת וכו', ורחמנות גדולה על מי שנדבקו בו דברי דמיונות וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יטהר לנו את המח-מחשבה, ונזכה להיות מקרבים אל רבנו ז"ל בעולם הזה ובעולם הבא.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקעו.

איך יתכן שעלי שהיה כהן גדול, צער כל-כך את חנה, ורצה להרג את שמואל?

שאלה:

מאת מאיר: שלום לכבוד הרב. לפני הכל, פדי להפיר טובה אני חיב להגיד לכם, אני קורא את דבריכם בשקיקה, הצלתם אותי! הייתי במקומות לא טובים ומגונים, ואחר ששמעתי את דבריכם, אפלו שדברתם בשפה פשוטה, אבל זה היה

יֵשׁר וְלַעֲנִינוּ, וְעַכְשָׁיו אֲנִי לומד בְּכָל יוֹם גְּמָרָא וְחֻמְשׁ,
 ומתבודד להשם יתברך. תודה תודה תודה על הכל.
 יש לי שאלה על מה שכתוב בגמרא, שעלי הכהן רצה
 להרג את שמואל, מה הסבה? מספר איך הוא נלחם
 ממש עם אמו, ברצותו להרגו. האם כהן גדול יעשה
 כן?

השאלה מפריעה לי מאד, ואשמח מאד לקבל מהרב
 תשובה, שתמיד ממלאת אותי עם ידיעות בתורה,
 ותמיד התשובה מדיקת.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר האזינו, ח' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מאיר, גרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש לך שאלה מאד מאד טובה. וגם לי היתה קשה קשה
 זו כשהייתי ילד וכו', אבל אחר-כך תראה בהמשך הפסוקים,
 שבאמת קבל ענש מאד חמור, כמו שכתוב (שמואל-א' ד, יח):
 "ויפל מעל הכסא אחרונית בעד יד השער, ותשבר מפרקתו
 וימת, פי זקן האיש וכבד", וכן בניו, חפני ופנחס יצאו
 לתרבות רעה וכו', ומתו בחייו וכו', שאמרו חכמינו
 הקדושים (מכילתא פרשה ז') על הפסוק (שמואל-א' ג, יד): "ולכן
 נשבעתמי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה
 עד עולם", בזבח ובמנחה אינו מתכפר אבל מתכפר הוא
 במיתה; הרי שלך לפניך שקבל את ענשו.

ומזה יכולים ללמד הרבה, פי (מועד קטן כה:): 'אם בארזים
 נפלה שלהבת מה יעשו אזובי קיר'?!; שאדם צריך תמיד
 לדון את הזולת לכף זכות, ולא לחפש ולחטט אחר הרע
 שלו, ופלא על גבי פלא, שחכמינו הקדושים אמרו (ברכות

לא: "ותען חנה ותאמר לא אדני", אמר עולא ואיתימא רבי יוסי ברבי חנינא, אמרי ליה: לא אדון אתה בדבר זה, ולא רוח-הקדש שורה עליך, שאתה חושדני בדבר זה, איכא דאמרי, הכי אמרה ליה: לא אדון אתה, לאו איכא שכינה ורוח-הקדש גבך, שדנתני לכף חובה ולא דנתני לכף זכות.

רואים מזה, שמי שאינו דן את הזולת לכף זכות — אין השכינה שורה עליו, וכן לא שיק שתיקה לו רוח-הקדש, ולהפך מעלת בר ישראל, שדן את הזולת תמיד לכף זכות, שאז השכינה שורה בו, ויכול להגיע למדרגות רוח-הקדש, אשרי מי שפרגיל את עצמו לדון את הזולת לכף זכות, אשר רבנו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת האדם המחפש ומוצא בזולת את נקדת יהדותו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שאז יכול להעלות אותו מפך חובה לכף זכות, ולהחזירו בתשובה, כמו שכתוב (תהלים לו, ט): "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו", הינו שהפסוק מזהיר לדון את הכל לכף זכות.

ואף-על-פי שאתה רואה שהוא רשע גמור, אף-על-פי-כן אתה צריך לחפש ולבקש למצא בו מעט טוב, ששם אינו רשע. וזהו "ועוד מעט ואין רשע" — שצריך אתה לבקש בו עוד מעט טוב שיש בו עדין, ששם אינו רשע, פי אף-על-פי שהוא רשע, איך אפשר שאין בו מעט טוב עדין? פי איך אפשר שלא עשה איזו מצוה או דבר טוב מימיו.

ועל-ידי-זה שאתה מוצא בו עוד מעט טוב ששם אינו רשע, ואתה דן אותו לכף זכות, על-ידי-זה אתה מעלה אותו באמת מפך חובה לכף זכות, עד שישוב בתשובה על-ידי-זה.

וזהו "ועוד מעט ואין רשע", על-ידי שמוצא ברשע עוד

מַעַט טוֹב — שְׁשֵׁם אֵינוֹ רָשָׁע, עַל-יְדֵי-זֶה "וְהַתְּבוּנָה עַל
מְקוֹמוֹ וְאֵינְנוּ", הֵינוּ כְּשֶׁתְּבוּנוֹן וְתִסְתַּכַּל עַל מְקוֹמוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ,
"וְאֵינְנוּ" — שֵׁם עַל מְקוֹמוֹ הָרֵאשׁוֹן, כִּי עַל-יְדֵי שְׁמוּצָאִים
בוֹ עוֹד מַעַט טוֹב, אֵיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, וְדַנִּין אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת,
עַל-יְדֵי-זֶה מוּצִיאִים אוֹתוֹ בְּאֵמֶת מִכַּף חוֹבָה לְכַף זְכוּת. וְזֶהוּ
"וְהַתְּבוּנָה עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינְנוּ" — הוּא כְּבָר לֹא אוֹתוֹ אָדָם,
כִּי תִכְף-וּמִיד כְּשֶׁמוּצָאִים אֶת הַטוֹב בְּזוּלַת, הַעֲלִיתָ אוֹתוֹ
מִהַמְּקוֹם הַיְרוּד שֶׁהָיָה בוֹ, וְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בַּתְּפִלָּתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ חַתִּימָה טוֹבָה וְשָׁנָה מְתוּקָה...

תתקעז.

לְמָה אַתָּם לֹא דָּנִים לְכַף זְכוּת אֶת אוֹתוֹ אַחַד
שֶׁמִּתְנַגֵּד עֲלֵיכֶם?

שאלה:

מֵאֵת יְהוֹשֻׁעַ דָּוִד: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק מִיבְּנָאֵל.
יֵשׁ לִי קְשִׁיָּה מֵאֵד גְּדוּלָה עֲלֵיכֶם. לְמָה אַתָּם לֹא דָּנִים
לְכַף זְכוּת אֶת אוֹתוֹ אַחַד שֶׁמִּתְנַגֵּד עֲלֵיכֶם, הֲלֹא רַבְּנוּ
נַחְמָן אָמַר, שְׁצָרִיכִים לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֶפְלוּ רָשָׁע גַּמּוּר?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר האזינו, ח' תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יהושע דוד, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי ראש השנה, פרק ג', הלכה ה'): 'דברי תורה עניינם במקום זה, ועשירים במקום אחר'; ולכן צריכים ללמד את כל ספרי רבנו ז"ל, ולקשר דבריו במקום למקום, כדי שבאמת יבין את דבריו ז"ל.

בנדאי רבנו ז"ל הזהירנו מאד (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן רפב): 'לדון את כל אדם לכף זכות, אפלו רשע גמור צריכים לדון אותו לכף זכות'. אבל שכחת, שבמקום אחר אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן פח): 'אין מלמדין זכות על המסית'; כי מי שמסית ומדיח נגד היהדות — אין עליו שום למוד זכות, אותו רבנו ז"ל שאמר שצריכים לדון לכף זכות אפלו רשע גמור, אותו רבנו ז"ל אמר, שאין מלמדים זכות על המסית.

אדם שסגר את המקוה ומנע טהרת ישראל — אין לך מסית ומדיח יותר גדול מזה.

אדם שנלחם נגד לפתח תלמוד-תורה או בית-ספר ללמד תורה — אין לך מסית ומדיח יותר גדול מזה.

אדם שלא הניח לתקן את הערוב, וכשאחד תקן את הערוב, פנה למשטרה ועצרו אותו — אין לך מסית ומדיח יותר גדול מזה.

אדם שמסית ומדיח את תושבי המקום החלונים יומם

ולילה נגד יהודים שומרי תורה ומצוות — אין לה מסית ומדיח יותר גדול מזה.

אדם שגורם שכל-כף הרבה יהודים תמימים לא יתקרבו אלינו, והכל מפני השבון פוליטי וכו', וכשפבר התקרבו והתחילו לשמר שבת ולהניח תפלין, הוא מסית אותם נגדנו, ועל-ידי-זה הוא מונע אותם מלקיים את המצוות, כדי שלא יתקרבו אלינו — אין לה מסית ומדיח יותר גדול מזה.

אדם שהלהך ומסר את השוחט ההגון וירא שמים שבהאנו, עד שאבד את פרנסתו — אין לה מסית ומדיח יותר גדול מזה.

אדם שגלחם בקהלת יראים ושלמים שנים רבות, ובגינו צריכים מסירות נפש, כדי לקיים כל דבר הקשור ליהדות — אין לה מסית ומדיח יותר גדול מזה.

מה אתה רוצה, שנשלים אתו?! שנגדון אותו לכהן זכות!?

ולכן צריכים להתרחק ממנו בתכלית הרחוק, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות הרחקת רשעים, סימן יז): 'אל תדבר עם המסיתים אפלו להוכיחם ולקרבם'; וכן אמר (שם סימן יב): 'מי ששונא את המסיתים, בודאי לא ידבק בו דבריהם'; הרי שלף לפניך, דברי רבנו ז"ל ודעתו הקדושה, אשר מהם לא נזוז כהוא זה, ויש עוד להאריך בזה מאד מאד, ואין הפנאי עכשו לזה, וכל זה אני כותב יום לפני יום הפפורים, ואנחנו צריכים לסבל עד שישקוף ויראה הקדוש-ברוך-הוא את מה שאנחנו סובלים וכו', יראה השם יתברך את ענינו ואת לחצנו וירחיב לנו, ויוציאנו מן המצר להרחבה גדולה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקעח.

אני מארסת, ויש לי פחדים וחששות מהחנתנה,
ואני צריכה הרבה חזוק.

שאלה:

מיאת מלכה: שלום וברכה לצדיק, שהשם ישלח לכם רפואה שגמה ובריאות איתנה, אמן!
אני מארסת, ויש לי חששות ופחדים מהחנתנה. מה אפשר לעשות כדי לצאת מזה? אני צריכה הרבה חזוק, תעזרו לי בבקשה.
ובנוסף לזה יש לנו המון מניעות בשדוף הזה. האם זה רומז על משהו, או שפך זה אמור להיות?
תודה רבה רבה! ושנה טובה ומברכת לצדיק ולכל עם ישראל.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר האזינו, ח' תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל מלכה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות והאחולים לרפואתי השלמה.

את צריכה לדעת, שדבר זה קורה להרבה, שקדם
החתנה נופל עליהם פחד גדול מאד, ומפחדים להתחתן, וזו
בעיה נפשית. ולכן צריכים להתחזק ביתר שאת וביתר עז
להיות בשמחה, כי השמחה מגרשת את כל הפחדים
והדאגות וכו'.

את צריכה להיות הכי מאשרת שאת מארסת, ובקרוב
את הולכת להתחתן ולהקים בית נאמן בישראל, ולכן שלא
יהיו לך שום פחדים, אדרבה! את צריכה להתחזק בבטחון
עצמי, ורבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות פחד, חלק ב', סימן ב'):
'לפעמים אדם מתפחד קדם שבא עליו איזה טוב; ולכן
תתחזקי בבטחון חזק מאד, שהכל יסתדר על צד הכי טוב.
ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות בטחון, סימן א'): 'מי שיש לו
בטחון, אין לו שום פחד'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכי לבנות בית נאמן
בישראל, והכל יסתדר על צד הכי טוב, ואין לך מה לדאג
ומה לפחד.

המאחל לך חתימה טובה ושנה מתוקה...

תתקעט.

**אני מלמד את התלמידים שלי להתבודד להשם
יתברך, על מה להתפלל אתם?**

שאלה:

מאת דן: לכבוד הצדיק שלום.

השם ישלח רפואה שלמה ובריאות איתנה לכבוד הצדיק. בכל פתיחת ההיכל בשבת, אנו מתפללים לרפואתו והצלחתו של כבודו, ומתחזקים מאד מהספרים של הצדיק, ויש כח.

אני מלמד בתלמוד תורה ספרדי ליטאי, והחלטתי בלי נדר, להרגיל את התלמידים בכל יום אחרי התפלה לדבר בשפה הפשוטה שלנו עם הבורא יתברך. מדבר בתלמידי כתיב א' בחנוך מיוחד, ולדים רבים וממשמעים.

רציתי לשאל — האם יש נקודות מיוחדות שיש להזכיר בתפלות אלו עם התלמידים בגיל זה, כגון: "ה' תן לי כח ללמד בשמחה, ותן לי כח לכבד את ההורים ואת הרבנים". על אילו נושאים כדאי לתת דגש בתפלה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר האזינו, י"א תשרי, מחרת יום הכפורים, שם השם [י'] ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל דן, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפלות על בריאותי, וכל המברך — מתברך מפי אל עליון.

אין לתאר ואין לשער את הזכות של מלמד תינוקות של בית רבן, שמלמד אותם איך להתפלל על עצמם ועל משפחתם ועל כלל נשמות ישראל, כי אצלו יתברך מאד מאד יקרים תינוקות של בית רבן, וכך אמרו חכמינו הקדושים (פלה ובתי פרק ב'): 'בכל יום מלאך יוצא מלפני הקדוש-ברוך-הוא לחבל את העולם, פיון שהקדוש-ברוך-הוא מסתכל בתינוקות של בית רבן, מיד נהפך פעסו לרחמים'; ולכן זה דבר גדול מאד ללמד תינוקות של בית רבן, ולהחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חג שמח...

תתקפ.

אני מאד רוצה לקום מקדם בבקר, אבל לא מצליח. האם יש לזה עצה?

שאלה:

מאת יהודה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני נשוי, ויש לנו תאומים, ברוך השם. ממש קשה לי לקום בבקר, אני מאד רוצה אבל לא מצליח! וזה כל-כך מפריע לי. רציתי לדעת, אם יש עצה בשביל זה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר האזינו, י"א תשרי, מחרת יום הכפורים, שם השם [י'] ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יהודה, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אנשי שלומנו תמיד רגילים לומר: סגלה לקום מקדם — ללכת לישן מקדם.

אתה צריך לדעת, שיש יצר הרע גדול אצל בני-אדם לבלות את הזמן היקר בערב עם שטיות, וסתם מבטלים את הזמן בלא כלום, כי הסמ"ך-מ"ם יודע, שאם אדם ילך לישן מאחר — לא יוכל לקום מקדם. ולכן אדם צריך להיות חכם, וללכת לישן מקדם, וכך יוכל להתעורר ולקום מקדם.

אנשי שלומנו היקרים הרגילים לקום בחצות, הולכים לישן תכף-ומיד אחר ערבית, וזו סגלה נפלאה למי שרוצה לקום מקדם — שילך לישן מקדם.

ה'חפץ חיים' ז"ל היה רגיל לזרוז את התלמידים בישיבתו — שילכו לישן, אף שלמדו בלילה בהתמדה רבה. וספר, כשהיה בגיל צעיר פגש פעם רב גאון מפלא, ודבר עמו בערב בדברי תורה פנהוג, וכשהגיעה השעה עשר בלילה, אמר לו הרב: "לילה טוב" — צריכים ללכת לישן! וה'חפץ חיים' ז"ל היה אז צעיר מאד, וכיון שפל-כף נהנה לדבר עם הרב בדברי תורה, בקש להמשיך את השיחה, אבל הרב הפסיקו, וסרב להמשיך לדבר עוד, ואמר אז לה'חפץ חיים' ז"ל: "אתה עוד בחור צעיר, תראה אני הגעתי כבר לגיל תשעים, ואיך זכיתי לזה? כי שמרתי על השנה..."

ומאז היתה ה'חפץ חיים' ז"ל נזקק בזה מאד, וגם היה מעורר את התלמידים שילכו לישן מקדם, כדי שיוכלו לקום מקדם.

וזה כלל גדול, כי מה שלומדים בשעתים כשקמים בבקר מקדם — לא לומדים בלמוד של חמש שש שעות באמצע היום, כשהוא כבר ע"ף.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרובה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך חג שמח...

תתקפא.

**האם למוד בספרי חב"ד יחד עם ספרי ברסלב
לא יכול לגרום לבלבול אצל מי שלומדם?**

שאלה:

מיאת ידידיה: לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א.

ראשית, תודה רבה על הסבלנות וההשקעה הרבה שהרב משיב תשובות נפלאות לכל שאלה. שהשם ישלח לך בריאות איתנה להמשיך הלאה לארץ ימים ושבועים.

רציתי לשאל על תשובה שהרב ענה. מישהו ששאל — האם להמשיך ללמוד בספר ה'יתגיא' לאחר שהתקרב לברסלב, והרב אמר שזו שאלה טפשית.

לא הבנתי מדוע? מצד אחד ברור שיש לכבד ולאהב את כל אחד מישראל, ובפרט את חסידי חב"ד

שהולכים בדרך הצדיקים וכו', ולא לזלזל באף אחד, אבל מצד שני הרי דרך חב"ד שונה מאד מדרך ברסלב, ויש אנשים שזה יכול לבלבל אותם מהדרך של רבנו? אשמח אם הרב יסביר לי את תשובתו, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר האזינו, י"א תשרי, מחרת יום הכפורים, שם השם [י'] ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ידידיה, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להבין, שכל עם ישראל הם קומה אחת גדולה, בסוד עשר ספירות, ומתחלקת לארבעה חלקים, ואלו הם:

המדות נהי"ם (נ'צח ה'וד י'סוד מ'לכות) — עליהן משתתות בדרך כלל דרך המוסר והדרוש שירדו לעולם.

המדות חג"ת (ח'סד ג'בורה ת'פארת) — עליהן משתתת כלליות דרך החסידות שמדברת לעבדא ולמעשה, קיום המצוות בשמחה עצומה, ולהתענג מזיו אור וחיות של המצוות.

המדות חב"ד (ח'כמה ב'ינה ד'עת) — עליהן משתתת פרטיות חסידות חב"ד, שביותר מתעמקת בהתבוננות יחודית באלקות.

מדת הכתר — בה משרש הרצון שברצונות, רעוא דרעוין — להתבטל לגמרי באין-סוף ברוך-הוא, על-ידי שיחה בינו לבין קונו, שזו חסידות ברסלב, גלוי יחידה

שְׁבַנְפֶּשׁ, שְׁאֵפְלוּ אָדָם שְׁנִמְצָא בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, מְלָכוֹת דְּמְלָכוֹת וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אִם רַק יִרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וַיִּשְׁפֹּף שֵׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וַיּוֹצִיא אֶת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שְׁלוֹ אֶל הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזֵה סוּד הַהִתְבּוֹדְרוֹת — "בַּד בְּבַד יִהְיֶה קִדְשׁ" — זו הַמְּדַרְגָּה הַכִּי עָלִיוֹנָה.

וְהִנֵּה לְפָנֶיךָ קוֹמָה שְׁלֵמָה, וְאֵין לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֶּן, אֲלֵא כָּל אֶחָד הוֹלֵךְ כְּפִי דְרָכוֹ וּלְפִי מְדַרְגָּתוֹ וְהַשְׁגָּתוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

יְכוּלִים לַחֲשֹׁב וּלְהַחְזִיק בְּדַעַה אַחֲרֵת וְכוּ', וַיְכוּלִים לְהַתְנַהֵג בְּשֵׁיטָה אַחֲרֵת, אֲבָל הָעֶקֶר לֹא לְנִטּוֹת מִהַשְׁלָחַן עֲרוּף כִּהוּא זֶה, עִם כָּל זֹאת אִף אֶחָד לֹא צָרִיךְ לְחַלֵּק עַל הַשְּׁנִי שְׁלֹא הוֹלֵךְ כְּפִי דְרָכוֹ, כִּי כָּל אֶחָד נִמְשָׁף לְפִי שְׂרָשׁ נִשְׁמָתוֹ, וְזֶה לֹא אוֹמֵר שֵׁישׁ בֵּינֵיהֶם מַחְלָקֵת וְכוּ'.

[[רַק קְטִנֵי הַשֶּׁכֶל וְהַדַּעַת שְׂאִינָם יוֹדְעִים מִימִנָם לְשִׂמְאֵלָם וְכוּ', הֵם אֲשֶׁר עוֹשִׂים אֶת הַמַּחְלָקֵת בֵּין הַשֵּׁיטוֹת וּבֵין הַחֲסִידוּת, וְכַעֲיִן שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוּטָה ז:): 'מִשְׁרָבוֹ תִלְמִידֵי שְׂמָאִי וְהַלֵּל שְׁלֹא שְׁמָשׁוּ כָּל צָרְכָם, רַבּוֹ מַחְלָקֵת בְּיִשְׂרָאֵל, וְנַעֲשִׂית תּוֹרָה כְּשִׂתִּי תּוֹרוֹת'.]]

חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב אִף פַּעַם לֹא הִיְתָה בְּמַרְיבוֹת וּבְכוּחִים עִם חֲסִידוֹת חֲב"ד, אֲדַרְבֵּה! רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה עִם הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׁנִיאֹר זִלְמָן, 'בְּעַל הַתְּנִיא', זְכוּתוֹ תִּגַּן עָלֵינוּ, בִּיְדִידוֹת נִפְלְאָה מְאֹד, כְּשִׁרְבָנוּ ז"ל הִיָּה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הַבְּטִיחַ לְהַצְדִּיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם מַקְּאֵלִיֶּסֶק זי"ע, שְׁתַּכְּף-וּמִדְּ כְּשִׁיחֲזוֹר לְחוּץ-לְאַרְץ — לֹא יִסַּע הַבֵּיתָה, אֲלֵא יִסַּע מִיָּד אֶל הַבְּעַל

התנאי' זי"ע, ויעשה שלום ביניהם (פי אז היו אי הבנות בין תלמידי המגיד שגרו בטבריה, לבין 'בעל התנאי' זי"ע).

וכן קיים רבנו ז"ל, אחר תלאות רבות שעברו עליו במשך כל הנסיעה, וגם היה בשבי וכו', עם כל זאת, קיים את הבטחתו, ונסע הישר משם אל ה'בעל התנאי' זי"ע, והוא קבל אותו בשמחה מאד גדולה.

וכן ידוע אצלנו עבדה נוספת, ה'בעל התנאי' היה אצל רבנו ז"ל וישבת אצלו בשבת פרשת יתרו בשנת תק"ע, וכשהגיע סמוך לעיר ברסלב, יצא רבנו ז"ל לקראתו עם הרבה מאנשי שלומנו ומאנשי העיר, וקבלו בכבוד גדול מאד, ורבנו ז"ל שבחו מאד מאד, וקרא אותו: שר האלף, והפליג אז רבנו ז"ל בלשונות של הפלגה על גדלת ה'בעל התנאי', זכותו תגן עלינו וכו'.

וכן להפך, התבטא ה'בעל התנאי' זי"ע בעת המחלקת הגדולה על רבנו ז"ל בזו הלשון: 'אני לא כמו אלו שרק תומכים ברבי נחמן, אלא אני והוא זה דבר אחר, מי שפוגע ברבי נחמן — פוגע בי' וכו'.

[ונידוע, שהצדיק הקדוש רבי אברהם יהושע העשיל ממכנובקה זי"ע, שבסוף ימיו היה גר בבני ברק, אחר שבלה כמה שנים בסביר וכו', היה רגיל לומר: "ברוסיה החזיקו מעמד ביהדות רק חסידי חב"ד וחסידי ברסלב".]

ולכן אני לא מבין מה אתה רוצה לעשות פרוד ביניהם, ומה אתה לא מבין? כל אחד נמשך אחר דרכו, ואחר שרש נשמתו וכו', ואסור לזלזל באף אחד וכו', (אם לא אחד שמתחזה, מלביש את זה בחסידות וביהדות, והולך נגד

פא ברסלב תתקנב שו"ת

השליחן-ערוף, וגונב וגוזל ועושה עולות וכו' וכו' — מראה
את טלפיו הטמאות וכו').

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חג שמח...

תתקנב.

מה הטעם להתפלל בעבור פרנסה במהלך
השנה, הרי הכל כבר נגזר בראש השנה?

שאלה:

מאת גלית: אם מזונותיו והצלחותיו של אדם
קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה, מה הטעם
להתפלל ולבקש מהשם יתברך במהלך השנה על
פרנסה טובה, והלא אם זה לא נקצב בתחלת השנה,
הרי שתפלותי הולכות ריקם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר האזינו, י"א תשרי, מחרת יום
הכפורים, שם השם [י'] ה'תשע"ג.

שלום רב אל גלית תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

באמת הכל נגזר בראש השנה, כמאמרם ז"ל (ביצה טז):

כָּל מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קְצוּבִים מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה; אֲבָל אִם אָדָם מְקַלֵּק אֶת מַעֲשָׂיו, אֲזִי הַכֹּל הוֹלֵךְ לְמָקוֹם אַחֵר, וְנִחְסָר לוֹ מִמָּה שֶׁגִּזְרוּ עָלָיו, כַּעֲזִין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה י:): "עֵינֵי הַיָּיִ" אֲלֵקִיךָ בָּה", עֵתִים לְטוֹבָה עֵתִים לְרָעָה, עֵתִים לְטוֹבָה, כִּיצַד? הֲרֵי שֶׁהָיָה יִשְׂרָאֵל רָשָׁעִים גְּמוּרִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּפְסָקוֹ לָהֶם גְּשָׁמִים מוֹעֲטִים, לְסוֹף חֲזָרוּ בָּהֶן, לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶן אִי אֶפְשָׁר — שֶׁכָּבַר נִגְזְרָה גְזָרָה, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹרִידֵם בְּזִמְנָן עַל הָאָרֶץ הַצְּרִיכָה לָהֶם, הַכֹּל לְפִי הָאָרֶץ. עֵתִים לְרָעָה כִּיצַד? הֲרֵי שֶׁהָיָה יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים גְּמוּרִין בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּפְסָקוֹ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים מְרַבִּין, לְסוֹף חֲזָרוּ בָּהֶן, לְפַחֹת מִהֶן אִי אֶפְשָׁר — שֶׁכָּבַר נִגְזְרָה גְזָרָה, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹרִידֵן שְׁלֵא בְּזִמְנָן, עַל הָאָרֶץ שְׂאִינָה צְרִיכָה לָהֶן לְטוֹבָה'.

וְלִכֵּן אָדָם צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁישְׁפִיעַ עָלָיו פְּרֻנְסָה, כִּי פֶן וְאוּלַי קִלְקַל אֶת מַעֲשָׂיו, וְכֹל מָה שֶׁגִּזְרוּ וְקָצְבוּ עָלָיו — תִּבְזָבֵז בְּעֵבֹר תִּשְׁלוּם בְּקוֹר רֹפְאִים, אוֹ הַגּוֹיִים יִקְחוּ מִמֶּנּוּ וְכוּ', וְלִכֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ עַל פְּרֻנְסָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יומא עו:): 'שְׂאֵלוּ תִלְמִידָיו אֶת רַבִּי שֶׁמַּעֲוֹן בֵּן יוֹחָאִי, מִפְּנֵי מָה לֹא יֵרַד לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מִן פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה? אָמַר לָהֶם: אֲמַשֵּׁל לָכֶם מִשָּׁל, לְמָה הִדְבַּר דְּיוֹמָה? לְמַלְךָ בֶּשֶׁר וְדָם, שִׁישׁ לוֹ בֵּן אַחַד, פֶּסֶק לוֹ מְזוֹנוֹתָיו פַּעַם אַחַת בַּשָּׁנָה, וְלֹא הָיָה מִקְבִּיל פְּנֵי אָבִיו, אֲלֵא פַעַם אַחַת בַּשָּׁנָה, עֲמַד וּפְסָק מְזוֹנוֹתָיו בְּכָל יוֹם, וְהָיָה מִקְבִּיל פְּנֵי אָבִיו כָּל יוֹם, אִף יִשְׂרָאֵל מִי שִׁישׁ לוֹ אֲרָבְעָה וַחֲמֵשֶׁה בָּנִים, הָיָה דוֹאֵג וְאוֹמֵר: שְׂמֵא לֹא יֵרַד מִן לְמַחַר, וְנִמְצְאוּ כָּלֵן מֵתִים בְּרָעַב, נִמְצְאוּ כָּלֵן מְכֻוָּנִים אֶת לָבָם לְאַבְיָהֶן שִׁבְשָׁמִים; הֲרֵי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ, שְׂאִף שֶׁמְזוֹנוֹתָיו שֶׁל

אדם קצובים לו מראש השנה, עם כל זאת צריכים לבקש כל יום יום על פְּרִנְסָה.

ורבנו ז"ל אָמַר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן עו), שְׁלֹפְעִמִים מֵה שְׂאָדָם צָרִיף עֲכָשׁוּ, יבוא לו עוד שְׁנָתִים או שְׁלֹשׁ, וּבָזָה שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל וּמְקַנֵּה וּבוֹטֵחַ וּמִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — קִבֵּל אֵת זֶה כְּכֹר וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

בְּכָל צְרִיכִים לְדַעַת, שְׂאֵף תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה לֹא שָׁבָה רִיקָם, אֵלָּא כָּל תְּפִלָּה עוֹשֶׂה רֵשֶׁם גָּדוֹל לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חַג שְׂמֵחַ...

תתקפג.

הַחֵבֶר שֶׁקָּרַב אוֹתִי לְמוֹהֲרַא"ש הַתְּהַפֵּד, וְעַכְשָׁו הוּא מְדַבֵּר נֶגֶד הַצְּדִיק.

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חַיִּים: יֵשׁ לִי חֵבֶר טוֹב שֶׁהֲצִיל אֶת חַיִּי, כִּי הֵייתִי רִיק מִכָּל וְכָל, וְהוּא קָרַב אוֹתִי לְמוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א, וְלִמַּד אוֹתִי לְגָרֵס מִשְׁנֵיּוֹת וְכוּ', וְלְדַבֵּר עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה הֲצִיל אֶת חַיִּי מִמָּוֶה.
לְאַחֲרוֹנָה הוּא הִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלַי בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, דְּבוּרִים שְׁלֹא שָׁמַעְתִּי מֵעוֹלָם מִמוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א,

דבורים ששׁוֹבְרִים אוֹתִי, כְּגוֹן: שְׁלֵמוּד בְּגִרְסָא זֶה רַק
לְחַלְשִׁים, וְגַם בְּעֵינֵי הַתְּבוּדוֹת, שְׁבִמְקוֹם לְהַתְּפַלֵּל עַל
הַדְּבָרִים הַנִּצְרָכִים — צְרִיכִים לְהַתְּפַלֵּל עַל הַגְּאֻלָּה
וְכוּי... וּבְכָלל, הַחֲבֵר שְׁלִי נַעֲשֶׂה עֲצָבֵי וּמְמַרְמֵר לְגַמְרֵי.
כִּמָּה שְׁנִסִּיתִי לְדַבֵּר אִתּוֹ וּלְהַזְכִּיר לוֹ אֶת כָּל הַדְּבָרִים
שֶׁהִיָּה רְגִיל לֹאמַר לִי וּלְהַחֲיוֹת אוֹתִי, הוּא מְבִיא לִי עוֹד
רְאִיּוֹת בְּרוּרוֹת שֶׁהֲצַדֵּק אִתּוֹ, וּלְצַעֲרֵי הָרֵב, כַּנֶּאֱמָר,
אֵיזָה נַחֵשׁ אֲרִסִּי נִתַּן אֲרִסוֹ בּוֹ.

לְאַחַר־וְנָה הִחְלַטְתִּי שְׁזָה כָּבֵר לְמַעַלָּה מִכַּחוֹתִי,
וְהַפְּסָקְתִּי לְדַבֵּר אִתּוֹ, וּמְצַאֲתִי לִי חֲבָרִים אַחֲרִים,
שְׁמַחֲזָקִים אוֹתִי בְּלִמּוּדִים שֶׁל מוֹהֲרָא"שׁ שְׁלִיט"א,
אֲבָל זֶה כּוֹאֵב לִי מְאֹד, עַד כְּדֵי בְּכִיָּה, וְאֲנִי מִתְּפַלֵּל
עָלָיו בְּכָל יוֹם, כִּי חֲקוּק בְּמַחֲי הֵיטֵב אֵיךְ שְׁרַצְתִּי בְּכָל
כַּחֲי לְבִיתוֹ שְׁנִים רְבוּת, כְּדֵי לְשַׁמַּע מִמֶּנּוּ דְּבוּר טוֹב,
כְּאֵדָם שֶׁרַץ לְהַצִּיל אֶת חַיּוֹ, וְכַעַת הוּא נִתּוֹן בְּחַשְׁךְ.
לָמָּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה זֹאת? אֵדָם שְׁמַסֵּר נַפְשׁוֹ
לְקָרֵב אוֹתִי, יִתְקַרֵּר לְגַמְרֵי מִהַכֵּל...
הֵאֵם יֵשׁ דְּבַר מֵה שְׁאֲנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת? הֲלֹא אֲנִי חַיֵּב לוֹ
הַפְּרַת הַטּוֹב!

תשובה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר הָאֲזִינוּ, י"א תְּשֵׁרֵי, מְחַרַּת יוֹם
הַכַּפּוּרִים, שֵׁם הַשֵּׁם [י'] ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל חַיִּים, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֲתָה צְרִיף לְדַעַת, כְּשֶׁאֵדָם נִכְנָס בְּעֵבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
— מִתְּלַהֵב לוֹ הַלֵּב מְאֹד מְאֹד, וְנִמְשָׁךְ אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ
בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה, אֲבָל אַחֲר־כֵּן, לְאֵט לְאֵט מִתְקַנְרֶת לוֹ
הַהִתְלַהֲבוֹת, יֵשׁ שְׁבוּעַר לוֹ הַלֵּב שָׁנָה שְׁנַתִּים, יֵשׁ שְׁבוּעַר לוֹ
חֲמֵשׁ אוֹ עֶשֶׂר שָׁנִים, אֲבָל לְבִסוּף הוּא מְכַרַח לְהִתְקַרֵּר מְרֵב

הַצָּרוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ' וְכוּ',
כִּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹבְרִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', וְלֹא
כָּל אֶחָד יְכוּל לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד.

וּכְמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים כד, ג): "מִי
יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְיִמִּי יָקוּם בְּמִקּוֹם קְדוֹשׁ", "מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה'" —
יֵשׁ הַרְבֵּה, כִּי כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל מִתְחִיל לְהִשְׁתַּוְּקֵק אַחֲרָיו
יִתְבָּרֵךְ וְכוּ', אָבֵל "וְיִמִּי יָקוּם בְּמִקּוֹם קְדוֹשׁ" — זֶה יֵשׁ רַק
מְעַטִּים, שֶׁמְחַזְּיָקִים מֵעַמֵּד עַד הַסּוּף. וְלֹא בְּחֲנָם שָׂרְבְנוּ ז"ל
הַפְּלִיג בְּמַעֲלַת הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ הַרְבִּי רַבִּי זוֹשָׁא מֵהַאֲנִיפּוּלִי
זי"ע, שֶׁעָבַד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתְּבַעֲרָה הָרֵאשׁוֹנִית
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה בְּלִי לְהַפְּסִיק.

וְלִכֵּן אַל תִּתְפַּלֵּא עַל כֵּן, שֶׁאֶחָד שֶׁחֲזַק וְקָרַב אוֹתָךְ
עַל-פִּי הַדְּרָךְ הַתֵּם שֶׁאֲנַחְנוּ לוֹמְדִים אֲצֶל רַבְנוּ ז"ל בְּ"הֵיכַל-
הַקְּדוֹשׁ", שֶׁזֶה הֵיכַל שָׂרְבְנוּ ז"ל בּוֹנֵה (עֵינ לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן נט), שֶׁהַצְּדִיק בּוֹנֵה "הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ", וְלָמָּה זֶה נִקְרָא קְדוֹשׁ?
עַל שֵׁם (יְשַׁעִיָּה ד, ג): "וְהִנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יֵאמַר לוֹ", הֵינּוּ
זֶה שְׂבָנֵי-אָדָם נִשְׂאָרִים דְּבוֹקִים בִּירְאָה שְׁלֵמָה עַל יְדוּ,
אֶף-עַל-פִּי שֵׁיִשׁ כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁנִּפְלוּ מִקְּדוּשָׁתָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
מֵאלוֹ שֶׁנִּשְׂאָרוֹ בִּירְאָה שְׁלֵמָה, עַל-יְדֵי-זֶה "קְדוֹשׁ יֵאמַר לוֹ"
וְכוּ', עֵינ שֵׁם.

כִּי לֹא כָּל אֶחָד יְכוּל לְהִשְׁאָר עַד הַסּוּף, כִּי רַבָּם כָּכֵלֵם,
בְּאֲמֻצֵּעַ הַדְּרָךְ מִתְקַרְרִים וְכוּ' וְכוּ', וְכִבֵּר כְּתַב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
(לְקוּטִי-הַלְכוֹת, רֵאשׁ חֲדָשׁ, הַלְכָה ז', אוֹת נב): 'אָדָם צָרִיף לְקַבֵּעַ בְּעַצְמוֹ
שְׂיֵהִיָּה אִיף שְׂיֵהִיָּה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יִהְיֶה חֲזֵק בְּדַעְתּוֹ, שְׁלֹא
יִהְיֶה נְסוּג אַחֲרָיו לְגַמְרֵי מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יֵאָשׁ אֶת עַצְמוֹ

לְעוֹלָם, וְלֹא יִהְיֶה מִהַחֲסִידִים הַנְּפוּלִים, שֶׁהֵם גְּרוּעִים מִמְּשֻׁמְדִים, רַחֲמָנָא לְצַלְן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְכַתֵּב עוֹד (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה', אוֹת יו'): עֲקַר הַתְּגָרוֹת וְהַסְתַּת הַבַּעַל־דְּבָר, שֶׁמִּבְקֵשׁ תּוֹאֲנוֹת וְעִלְלוֹת לְשׁוֹב וְלַפֵּל, חֵס וְשְׁלוֹם, לְזַהֲמַת הַמְדַמָּה, בְּפָרֵט אַחַר הַסְתַּלְקוֹת הַצְּדִיק, שְׁאוּמֵר: הָרִי כְּבֹר אֶפְסָה תִקְוָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְעַמְלָק מִתְגַּבֵּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֶצֶם הַתְּגַבְרוֹת הַיֵּצֶר הָרַע, שֶׁמִּתְעוֹרֵר בְּהַתְּגַבְרוֹת עֲצוּמָה בְּכָל פַּעַם, וְעַתָּה מַה נַּעֲשֶׂה עוֹד? וְהַפְּסִילִים חוֹזְרִים לְאַחֲרֵיהֶם, שְׁזוּהֵי בְּחִינַת מַה שֶׁקּוֹרֵין 'חֲסִידִים נְפוּלִים', רַחֲמָנָא לְצַלְן, שְׁזֵה גְרוּעַ מִהַכֵּל, כְּמוֹ שֶׁשִּׁמְעָתִי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְכֵן הוּא (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, מִזִּיקִין, הַלְכָה ד', אוֹת כה): 'קְלַפַּת נְגִיהָ הִיא הַקְּלַפָּה הַכִּי מְסַכְּנָת, כִּי מִשֵּׁם נִמְשָׁךְ נִפְשׁ הַבְּהִמִית שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּשֵּׁם בָּאִים הַחֲכָמוֹת רְעוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, וַיֵּשׁ שֶׁמִּכְנֵסִים עֲצָמָם בְּשֵׁם 'חֲסִידִים', וְאוֹמְרִים חֲכָמוֹת שֶׁל שְׁטוֹת וְהֶבֶל הַמְּרַחֲקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ וּמִתּוֹרָתוֹ וּמִצְדִּיקֵי אֱמֶת, וְאֵלוֹ הֵם קְלַפַּת נְגִיהָ מִמֶּשׁ, שֶׁמְעַרְבֵּ טוֹב וְרַע, כִּי בְּאֵמֶת יֵשׁ בָּהֶם טוֹב הַרְבֵּה, כִּי אֵינָם פּוֹרְקִים עַל, חֵס וְשְׁלוֹם, וּקְצָתָם הֵם אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים קְצָת, וְלִפְעָמִים אוֹמְרִים דְּבָרֵי אֱמֶת, אֲךָ מְעַרְבֵּ בָּהֶם גַּם רַע הַרְבֵּה, דִּהְיִנוּ הַחֲכָמוֹת שֶׁלָּהֶם שְׁנֹדְמָה לָהֶם לְחֲכָמוֹת, וּבְאֵמֶת הֵם שְׁטוּתִים גְּדוּלִים, וְאֵלוֹ מִזִּיקִים גַּם־כֵּן הַרְבֵּה, וּמוֹנְעִים מְאֹד מִלְּהַתְּקַרֵּב לְצְדִיקֵי אֱמֶת וְאֲנָשֵׁיהֶם הַמְּשִׁיכִים הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם.

וּבִאֲפֵן אֶחָד הֵם מִזִּיקִים יוֹתֵר מִהַעֲכוּוֹ"ם וְהָאֲפִיקוֹרְסִים, כִּי מֵעֲכוּוֹ"ם וְאֲפִיקוֹרְסִים, רַב יִשְׂרָאֵל מְרַחֲקִים עֲצָמָם מֵהֶם בְּתַכְלִית הַרְחוּק, כְּרֵאוּי לְהַתְּרַחֵק מֵהֶם יוֹתֵר מִן בְּעֵלֵי רֵאָתוֹ,

אף מאלו הכשרים קצת — אין מתרחקים מחכמתם כל-כף, ובאמת הם מזיקים הרבה על-ידי חכמתם וליצנות שלהם שמתלווצצים מפמה דרכי התמימות האמתית וכו'.

ונכמבאר שיחה זאת במקום אחר, ששמעתי מפיו הקדוש, שחסיד שנפל גרוע ממשמד, כי ממשמד כל אחד נזהר, אבל מחסיד אף אחד לא נזהר, כי אף אחד אינו יודע שהוא נפל ונתקרר מההתלהבות שלו וכו', עי' שם.

ולכן אתה צריך מאד מאד להזהר, לא לדבר אתו יותר, ותחפש חברים שרק יכולים לחזק ולעודד ולשמח אותך, ולא שיקררו אותך וכו'.

כשבאתי בפעם הראשונה לירושלים אחרי שהייתי אצל ציון רבנו ז"ל בשנת תשכ"ו, ופגשתי בפעם הראשונה את הרב החסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל, ענה ואמר לי: 'כף קבלתי מרבי אברהם בר' נחמן ז"ל, שאסור להכנס בוכוהים עם אנשי שלומנו, כי רבנו ז"ל אמר, שחסיד שנפל גרוע מממשמד, וסיים ר' לוי יצחק ז"ל, ואמר לי בזו הלשון: אתה רואה פה בה'שול' הזה, מסתובבים הרבה כאלו, חושבים שהם חסידים של רבנו ז"ל, אבל הם מקררים לגמרי, ועוד יכולים לקרר אותך, תזהר מאד וכו'.

הרי שלך לפניך, תברח מזה שרוצה לקרר אותך מ'סדר דרך ה'למוד' של רבנו ז"ל, שזו שיחה מפרשת בשיחות-ה'ר"ן (סימן עו), לנו אין אלא דברי רבנו ז"ל, ואסור לנו להתבלבל מאף אחד בעולם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חג שמח...

תתקפד.

מישהו שקר לבעלי, שנהגתי שלא פשוטה קדם
הנשואין, ויעץ לו להתגרש ממני. מה עושים?

שאלה:

מאת הדסה: לכבוד הרב הקדוש מוהרא"ש

שליט"א.

אני נמצאת במצב לא פשוט. אני פרודה מבעלי כבר
שנה וחצי, יש לי שתי בנות, אחת בת שמונה והשניה
בת שלש, במשך כל תשע השנים של הנשואין
הסתדרנו וחינו חיים מאשרים.

והכל השתנה לפני שנה וחצי, כשבעלי הביא הביתה
בחור שהוא מתנעץ אתו בכל הענינים, ורואה דרכו
הרבה ישועות. אותו בחור אמר לבעלי, שנהגתי בעבר
שלא פראוי וכוי קדם הנשואין. ומאז בעלי בסכסוך
אתי, ופתח תיק ברבנות כדי להתגרש, אבל אני לא
רוצה להתגרש, כי הכל שקר.

מה אפשר לעשות, כדי שאוכל להחזיר את האמון
והשלום-בית שלנו?

תשובה:

בעזרת השם ותבדך, יום חמישי לסדר האזינו, י"א תשרי, מחרת יום הכפורים, שם השם [י'] ה'תשע"ג.

שלום רב אל הדסה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון, שתהיי חזקה מאוד מאוד, ולא לקבל גט בשום פנים ואופן, כי חבל לכם לשבור את הבית בשביל איזה בחור טפש.

מההרג"ת ז"ל אמר (לקיטי הלכות, יום הכפורים, הלכה א', אות א'): 'מי שאינו נשוי, הוא פגום בברית; ולכן איך יכולים לקבל יעוץ מבחור רוק שהוא פגום בברית, שדעתו מבלבלת לגמרי?'

הדבר השני, צריכים להסביר את זה לבעלך שאין לקבל עצה מאף אחד, שרוצה לשבור בתי ישראל, כי כך גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רסג): 'מענין בני הנעורים ששכיח מאוד שנעשה קלוקל ביניהם ובין נשותיהם, ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לגמרי, חס ושלום. ואמר, שזה מעשה בעל-דבר, שמניח את עצמו על זה מאוד לקלקל השלום של בני הנעורים, כדי שיתפסו במצודתו, חס ושלום, על-ידי-זה. כי הוא אורב על זה מאוד לתפסם בנעוריהם, על-ידי קלוקל השלום-בית, חס ושלום, שגורם בערממיותו לקלקל השלום שביניהם.

והאריך בשיחה זאת, כי זה מאוד מאוד נחוץ לאברכים לדעת איך להתנהג עם האשה, כי לצערנו הרב, היום יש פל מיני אנשים פגומים, שמתפרסמים כמתמחים לענייני שלום-

בית, ולוקחים הרבה כסף, ונקראים מפרסמים לענייני שלום-בית. ובאמת נתקיים אצלם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן סא), ש'יש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים'!?

ולכן צריכים מאד מאד להזהר מאנשים כאלו וכו', וכלל זה יהיה לכל זוג שיש להם בעיות בנשואין וכו', או אם אחד רוצה כסף בעבור לעשות שלום-בית — הוא כבר שקרן גדול מאד, ואינו מענין שיהיה אצלם שלום-בית, כי הוא ימשך את זה לכל הפחות לחצי שנה או לשנה, כי אם הוא יגמר עם זה אחת שנים וכו', אז לא יחזרו אליו, הרי זו הפרנסה שלו... ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאנשים כאלו.

הדבר השלישי, היום נתרבו המפרסמים של שקר ביותר, שצריכים לשמר מהם מאד מאד, אנשים בורים ועמי הארצות, שאינם יודעים בין ימינם לשמאלם, ועובדים על בני-אדם, ומתחזים כבעלי מקבלים, ונותנים תקונים, ואין בדבריהם כלום, רק ליצנות גמורה, וצריכים לברח מהם כמו שבורחים מאש, כי הם מאד מסכנים. ולצערנו הרב, אנשים תמימים נופלים במלפדת וכו', וצריכים לזכור היטב היטב, שתכף-ומיד אם אחד מבקש כסף על תקון הנפש, או שאר שמות וכו', ברגע שרק מבקש כסף, צריכים לזכור שהכל שקר וכזב ודמיונות גדולים, ואין בזה ממש כלל, ואשרי מי שבורח מהם מה שיותר מהר.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתתגלה האמת וכו', והכל יחזר לקדמותו, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך שבת שלום וחסד שמח...

תתקפה.

**יִצְאֲתִי לְשִׂדּוּךְ, וְאֲנִי מְאֹד רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ,
אֲךָ הוּא לֹא רוֹצֵה אוֹתִי, וְקִשָּׁה לִי מְאֹד עִם זֶה**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת לִיעֵד: לְצַדִּיק הַיָּקָר שְׁלוֹם רַב! קִדְּם כָּל, רְצִיתִי
לְאַחַל לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, בְּרִיאוֹת אִיתְּנָה וְאַרְיִכוֹת
קְמִים.

נִפְגַּשְׁתִּי עִם בַּחּוֹר מְסִיִּם, וְאֲנִי רוֹצֵה לְהִתְחַתֵּן אִתּוֹ, אֲךָ
הוּא אֵינּוּ רוֹצֵה אוֹתִי, וְקִשָּׁה לִי מְאֹד לְוַתֵּר עָלָיו.
הַבַּחּוֹר הַזֶּה לֹא יוֹצֵא לִי מֵהֶרֶאֶשׁ, אֲנִי תְּמִיד חוֹשֵׁבֵת
עָלָיו. אוֹלַי הָרַב יוּכַל לַעֲזֹר לִי, אוֹ לְחַזֵּק אוֹתִי קִצָּת,
כִּי קִשָּׁה וְכוּאֵב לִי מְאֹד, וְאֲנִי לֹא יוֹדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת.
תּוֹדָה רַבָּה עַל הַשׁוֹי"ת הַנִּפְלֵא הַזֶּה. כָּל הַכְּבוֹד לְכֶם!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי, עֶרְב־שַׁבַּת-קִדְּשׁ הָאֲזִינוּ, י"ב תְּשֵׁרִי, מַחֲרַת
יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֵׁם הַשֵּׁם [ה'] ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל לִיעֵד תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּשׁוּאוֹת חַן לָךְ עַל הָאֲחוּלִים לְבְרִיאוֹת.

אֶת צְרִיכָה לְחִיּוֹת עִם הַמְּצִיאוֹת, אִם הֵהוּא לֹא רוֹצֵה
אוֹתְךָ — לְמָה אֶת צְרִיכָה לְרוּץ אַחֲרָיו? ! אֶת הַפְּלֵל הַזֶּה אֲדָם
צְרִיף לְהַכְנִים בְּדַעְתּוֹ, אִם אֶתְד לֹא צְרִיף אוֹתִי, אֲנִי לֹא צְרִיף
אוֹתוֹ פִּי אֶלְף וְכוּ'. אֶת צְרִיכָה לְזַכֵּר הֵיטֵב שֶׁהָאֱהָבָה מְסַנְנֶרֶת,
אִיךָ אֶת יְכוּלָה לְהִתְחַתֵּן עִם מִישֶׁהוּ שֶׁבְּפִרוּשׁ לֹא רוֹצֵה

אותך? איפה הכבוד העצמי שלך? לכל אדם יש שכל ורגש, ועליו להגביר את השכל על הרגש, ולכן אף שזה מאד מאד קשה לך, תוציאי אותו מהראש, כי אם אחד אומר בפרוש, שהוא אינו חפץ בך, למה שתרוצי אחריו?!

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך דעת ושכל, ואל תרוצי אחר מי שאינו רוצה אותך, תבני לעצמך בטחון עצמי, והקדוש-ברוך-הוא יזמין לך את בן זוגך השייך לשרש גשמתך, ואז תראי איך שתהיה משיכה ביניכם וכו', רק לא להכנס בלחץ ובדפאון מכל זה, כי הכל דמיון אחד גדול, העקר בנשואין — שיהיה בלב אמת וברצון חזק.

המאחל לך שבת שלום וחסד שמח...

תתקפו.

ככל שהחתנה שלי מתקרבת, אני מפחדת יותר ויותר וחושבת לבטל הכל

שאלה:

מאת מיכל: לצדיק מיבנאל, שלום וברכה ורפואה שגלמה.

אני בחורה דתיה, המתחננת בעוד כמה חודשים עם בחור דתי. יש לי כבר תאריץ לחתונה, אך יש לי בעיה ממש קשה: ככל שתאריץ החתונה קרבת, אני מפחדת יותר ויותר. פתאום, אחרי שסגרת תאריץ, התחילו להיות לי פחדים וכו', אני מפחדת מהחיים שיהיו אחר-כך, זוגיות, ילדים וכו'. אני לא יודעת איך להסביר את עצמי, פשוט יש לי פחד גדול, עד כדי כך

שְׁאֵנִי רוֹצֵה לְבַטֵּל אֶת הַחֲתֻנָּה! מֵצַד אֶחָד אֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ, וְלֹא רוֹצֵה לְהִרְסֵ לּוֹ הַכֹּל, אֲבָל מֵצַד שֵׁנִי אֲנִי חוֹשֶׁבֶת עַל עֲצָמַי... אֲנִי לֹא יוֹדַעַת מֶה לַעֲשׂוֹת. בְּבִקְשָׁה תֵּן לִי עֲצָה אֵיךְ לַפְעֹל, הֵאֵם לְבַטֵּל אֶת הַחֲתֻנָּה מִשׁוּם שְׁאֵנִי לֹא מְסַגֵּלֶת לַעֲמֹד בְּמַתַּח וּבַפְּחַד הַזֶּה, אוֹ 'לְזָרִים' עִם כָּלֵם, וְהַכֹּל יִסְתַּדָּר? אֲנִי לֹא יוֹדַעַת מֶה לַעֲשׂוֹת, וְלֹאֲף אֶחָד עֲדִין לֹא סִפְרָתִי. הֵאֵם לְשַׁתֵּף אֶת הַחֲתָן בְּהִרְגָשׁוֹת שְׁלִי? אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה. תּוֹדָה רַבָּה!

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי, עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ הָאֲזִינוּ, י"ב תְּשָׁרִי, מְחֻרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, שָׁם הַשָּׁם [ה'] ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל מֵיכַל תַּחֲוִיהָ.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן אֵל תְּסַפְּרִי אֶת זֶה לְחַתָּן, שְׁלֹא יְבַטֵּל אֶת הַשְּׂדוּף, וְיַחְבֵּל, כִּי אֵת יְכוּלָה לְהִיּוֹת הִכִּי מְאֹשְׁרַת בְּחַיִּיךָ, וְאֵת בְּמוֹ יְדִיךָ שׁוֹבֶרֶת אֶת הָאֲשֶׁר שְׁלָךְ. אֵת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁהַרְבֵּה כַּלּוֹת וְחַתָּנִים נִכְנָסִים בְּלַחֲץ מְאֹד גְּדוֹל לְפָנֵי הַחֲתֻנָּה, כִּי הֵם חוֹשְׁבִים מִי יוֹדֵעַ מֶה יִקְרָה?

וְלִכֵּן אֵת צְרִיכָה לְהַתְּחַזֵּק בֵּיתֶךָ שְׂאֵת וּבֵיתֶךָ עֵז וְלֹא לְפַחַד, הַכֹּל יַעֲבֹר בְּקַלּוֹת, וְתַתְּחַתְּנֵנוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְתִבְנֶנוּ בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְיִצְאוּ מִכֶּם דּוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל מְבָרְכִים וְכוּ'.

הַעֲקֵר תִּבְנִי לַעֲצָמֶךָ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְלֹא לְפַחַד וְלֹא לְהַכְנִס בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן בְּלַחֲץ, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדָּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וְתִבְשָׂרִי לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם וְחַג שְׁמֹחַ...
 ...

תתקפז.

לְתִינוּק שֶׁל אַחוּתֵי יֵשׁ בְּעִיּוֹת בְּאֲכִילָה וּבִשְׁנָה,
וְהִיא בְּלַחַץ גָּדוֹל מְזָה. אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהִרְגִיעַ
אוֹתָהּ?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יוֹסֵף: שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְכָבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש
שְׁלִיט"א. תוֹדָה רַבָּה לְצַדִּיק עַל כָּל הַמְסִירוֹת נֶפֶשׁ
וְהַמְפַּעַל שֶׁעוֹשֶׂה לְמַעַנְנוּ, אָנוּ מִתְפַּלְלִים יוֹם יוֹם
לְרַפּוּאָתוֹ וְהַחֲלָמְתוֹ הַמְהִירָה.

כְּבוֹד הָרַב, אַחוּתֵי יְלָדָה לִפְנֵי כְּחֹדְשִׁים בֵּין וְקוֹרָאָה לוֹ
'אֶלְעָזָר', עַל שֵׁם רַבִּי אֶלְעָזָר אַבּוּחֲצִירָא זְצ"ל, שְׂאֵבִי
שְׂחִיחָה, הִזָּה חֲסִיד שְׁלוֹ הַמּוֹן שְׁנַיִם, וְגַם מְשׁוּם שֶׁהִיא
יְלָדָה בְּיוֹם הַהֲלוּלָא שְׁלוֹ.

הַעֲנֵן הוּא, שֶׁהֵיִלֵּד אֵינּוּ אוֹכֵל בְּכֻלָּל וְיִשׁוּן הַמּוֹן. יֵשׁ
לְצַיֵּן, שְׁגַם לִילָדִים הַגְּדוּלִים שְׁלָה יֵשׁ בְּעִיּוֹת בְּאֲכִילָה,
וְאַחוּתֵי נִלְחָצֵת מְזָה, וְכָל הַיּוֹם בּוֹכָה וּיִמְדַּאָּגֵת וְגַם
צוֹעֵקֵת עֲלֵיהֶם. מֵה כְּבוֹד הָרַב מִמְּלִיץ לַעֲשׂוֹת לְגַבִּי
הֵיִלֵּד, וְגַם לְגַבִּי שְׁנֵי הָאֲחִים הַגְּדוּלִים (בֵּין וּבֵת)? וּמָה
לְגַבִּי אַחוּתֵי עֲצָמָה?

תוֹדָה רַבָּה וּבִרְכַּת גָּמֵר חֲתִימָה טוֹבָה וּגְאֻלָּה שְׁלָמָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי, עֶרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ הָאֲזִינוּ, י"ב תְּשֵׁרִי, מַחֲרַת
יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֵׁם הַשָּׁם [ה'] ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יוֹסֵף, נֵרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שְׂאֵתָה מִתְפַּלֵּל עַל רְפוּאָתִי.

אסור להכנס בלחץ, רק לברר עם רופא ילדים בענין האכל, כי לכל תינוק מתאים אכל אחר, וצריכים לברר את זה עם רופא, אבל לא להכנס בשום פנים בלחץ בשביל דברים פאלו, ובכלל צריכים להיות רגועים, ולא להוציא את העצבים על הילדים, זה דבר מאד נפוץ, שיש אלווגיה לילדים למאכלים מסוימים.

ולכן טוב ונכון לברר את זה עם רופא ילדים ממחה, אבל לא לאבד את עשתונותיו, בחיים צריכים הרבה סבלנות, אחרת אי אפשר לעבר את זה העולם, ולכן תראה גם-כן לעזור לאחותך, ולחזק ולעודד ולשמח אותה, ויש לה זכות מאד גדולה שנתנה שם על שם צדיק קדוש.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום וחסד שמח...

תתקפח.

האם אפשר להדפיס את ספרי 'אשר בנחל' לבד
או רק דרך 'קרן ההדפסה'?

שאלה:

מאת עפר: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
יהי רצון, שהקדוש-ברוך-הוא יחתם אתכם בחתימה טובה לאריכות ימים, בריאות איתנה ושמחה.
רצינו לשאל את הצדיק על שאמרתם לגבי הדפסת

חלק 'אשר בנחל', שמי שידידים פרו אחר שו"ת "אשר
 בנחל". יראה ישועה גדולה מאד, כי המכתבים האלו נכתבו
 בישועת השם, ובתשוקה של בני הנעורים המשתוקקים לחזור
 אליו ותברך, ועוברים המון בעיות בחיים, ואלו המכתבים
 עזרו להם מאד, והפכו אותם לאנשים אחרים לגמרי, והצילו
 לאין ספר אנשים מפל מיני בעיות וצרות וכו' וכו'.

ולכן אשרי מי שידידים פרו אחד משו"ת "אשר בנחל",
 בנדאי יותר טוב דרו קרן הדפסה'. כי זה לא כל-כך פשוט
 להדיס בעצמו, כי צריכים פמות גדולה מאד, וכן להתעסק
 עם בית הדפוס ועם הפריכה וכו'.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ששי, ערב-שבת קדש האזינו, י"ב תשרי, מחרת
 יום הכפורים, שם השם [ה'] ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל עפר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות והאחולים.

ולכן אשרי מי שידידים פרו אחד משו"ת "אשר בנחל",
 בנדאי יותר טוב דרו קרן הדפסה'. כי זה לא כל-כך פשוט
 להדיס בעצמו, כי צריכים פמות גדולה מאד, וכן להתעסק
 עם בית הדפוס ועם הפריכה וכו'.

ולכן מה טוב ומה נעים להדיס דרו קרן הדפסה', עם

כָּל זֹאת, מִי שְׂרוּצָה לְהִדְפִּיס בְּעֶצְמוֹ סֵפֶר — מִתָּר לוֹ, כִּי אֵין עַל זֶה שׁוּם "כָּל הַזְכִּיּוֹת שְׁמוּרוֹת", אֲדַרְבָּה מִי שְׂיִדְפִּיס — שְׂתִהְיֶה לוֹ הַצְלָחָה מְרֻבָּה בְּכָל הָעֲנִינִים הַנִּצְרָכִים לוֹ, וּבִלְבָד שְׂלֹא יִשְׁנֶה שׁוּם דְּבַר מִהַסֵּפֶר בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֶּן, כִּי הַכֹּל נִכְתָּב בְּחִשְׁבוֹן וּבְכֻנָּה פְּנִימִית וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדֶךָ, שְׂתִהְיֶה לְךָ הַצְלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שְׁבַת שְׁלוֹם וְחַג שְׂמֵחַ...

תתקפט.

הַפְּרַתִּי מִיִּשְׁהִי לְמִטְרַת קֶשֶׁר רְצִינִי, אֲבָל עֲדִין יֵשׁ לָהּ רְגָשׁוֹת לְמִיִּשְׁהוֹ מִהָעֶבֶר. מֶה עוֹשִׂים?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֵיתָן: לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש, שְׁלוֹם וּבְרָכָה. מִי יִתֵּן, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׂלֵמָה. הַפְּרַתִּי מִיִּשְׁהִי וְנִפְגְּשָׁנוּ פְּעָמִים. בְּפֶעַם הַשְּׁנִיָּה זֶה הָיָה בְּאַרְוֶע, וְחִבֵּר שְׁלִי הַכִּיר לִי אוֹתָהּ (הִיא בַּת דִּוְדָה שְׁלוֹ). הַכֹּל הָיָה טוֹב, הִיָּתָה מְשִׁיכָה וְכוּ'. הַבְּעִיָּה הַיָּא, שְׂיִשׁ מִיִּשְׁהוֹ מִהָעֶבֶר שְׂלָה שְׂמִפְרִיעַ, כִּי עֲדִין יֵשׁ לָהּ רְגָשׁוֹת אֲלִיו. פְּעַם הַיָּא אוֹמְרַת שְׂהִיא רוּצָה אוֹתִי וּפְעַם הַיָּא מְבַלְבֶּלֶת, פְּעַם הַיָּא רוּצָה קֶשֶׁר רְצִינִי וּפְעַם לֹא, וְכָל פְּעַם שְׂהוּא מִתְקַשֵּׁר אֲלֶיהָ, הַיָּא נִמְשָׁקֶת אֲלִיו.

אני לא יודע מה לעשות. אמרתי לה שתחשב על זה, ואינני יודע מה לעשות. האם לעזב אותה או לא? אני מאד פגוע ומבלבל ומבקש עצה. תודה ובריאות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי, ערב־שבת־קדש האזינו, י"ב תשרי, מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל איתן, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי, אתה צריך להגיד לה חד משמעית, אם היא מעניינת להתחתן אתך — מה טוב ומה נעים, אבל אם יש לה עדין רגשות לאחר — היא לא בשבילך, כי למה לך להכנס למטה חולה ולהתחתן, ואחר־כך נתחילו להיות בעיות.

יעזר הקדוש־ברוך־הוא, שתזכה למצא את בת זוגך השייכת לשרש נשמתך, ותהיה רגיל לומר את התפלה הזו בכל יום:

רבוננו של עולם! חוס וחמל עלי, וזכני למצא את בת זוגי, ואתה בעצמך יודע, שאני מוכן כבר להתחתן, כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, התעכבה מציאת זוגי, ואני נמצא בצער גדול מאד, כי אתה גלית על־ידי חכמינו הקדושים: 'כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה', ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על־ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני־זהר, תקון י"ד):

עם פל דא דחזר בתשובה, חזר וניהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שב בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בת זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך שבת שלום וחג שמח...

תתקצ.

החברות שלי בסמינר מתנגדות לברסלב, וכל ההסברים שלי נופלים על אזנים אטומות

שאלה:

מאת תהלה: שלום כבוד הרב.

רציתי לומר לרב, שיש לי נסיון קשה מאד מאד. אני חסידת ברסלב מהבית, וכל החברות שלי בסמינר בו אני לומדת הם נגד ברסלב. אני מנסה בכל כחי להסביר להן, אבל ההסברים שלי נופלים על אזנים אטומות וזה כואב לי. מה עושים? קשה לי עם זה מאד, וכבר חשבת לי לעזוב את הסמינר.

אבל ישנה עוד בעיה: יש לי חברה בפתח שהיא מאד מאד מסכנה ותמימה, אני היחידה שמודעת למצב שלה בבית, ומנסה לעודד אותה. אני יודעת שיש לי מעמד טוב בפתח, לא מתוך גאווה, ואני יודעת שאם

אָעבר, הַיְלֵדָה הַיּוֹ סֵתֵם תַּתְקַלְקַל וְתַדְרֹדֶר. אֲנִי, בְּרוּךְ
הַשֵּׁם, בְּסִבִּיבָה טוֹבָה, דְּבוּקָה בְּדָרְךָ הַשֵּׁם לְפִי יַדַּעַת
רַבְּנוּ. מַה עוֹשִׂים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ הָאֲזִינוּ, י"ב תְּשׁוּרִי, מִחֶרֶת
יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֵׁם הַשֵּׁם [ה'] ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל תְּהִלָּה תַחֲוִיה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה, שְׂאֵת יוֹדַעַת מְרַבְּנוּ ז"ל,
וְאֵת מְקַרְבֵּת אֱלֹיו, וְאֵת מְשִׁתְּמֶשֶׁת עִם הַעֲצוֹת שְׁלוֹ, וּבִפְרֹט
בְּעִנְיֵי שְׂמֵחָה — לְשִׂמְחָה אֶת עֲצֻמָּךְ לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד בְּעוֹלָם
הַעוֹבֵר הַזֶּה, הַמְּלֵא נְסִיווּנוֹת קָשִׁים וּמְרִים עַד מְאֹד, וְכֵן הַרְגִּילִי
אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּשִׂיחָה בִּינְךָ לְבֵין
קוֹנְךָ, שְׂאִין דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב מְזֵה, שְׂאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצֻמוֹ
לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂזֵה מְכַנִּיס בּוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי.

בַּחֲוִירָה שְׁלוֹמֵדֶת בְּסִמְיָנָר לְצַד בְּנוֹת מְתַנַּגְדוֹת עַל חֲסִידוֹת
בְּרֶסְלָב, עֲצָתָה — שְׂלֵא לְגַלוֹת לָהֶן בְּכֻלָּל שְׂיֵשׁ לָהּ שְׂיִכּוֹת
לְבְּרֶסְלָב וְכו'.

וְאִם כְּבָר יוֹדַעוֹת, אֲנִי לֹא צְרִיכִים לְהַפְגִּס אֶתְּן בְּוֹכוּחִים,
כִּי עִם וְכוּחִים לֹא מְגִיעִים לְשׁוּם מְקוֹם, רַק לְמְרִיבוֹת וְעִגְמַת
נַפְשׁ. וְלָמָּה לָךְ? אִם קָשָׁה לָךְ — הַחֲלִיפִי סְמִינָר, וְאִם אֵת
שְׂמָה לְחִזְקַת בֵּית יִשְׂרָאֵל — מַה טוֹב וּמַה נָּעִים, הַעֲקֹר לֹא
לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר, רַק לְהִיּוֹת שְׂמֵחָה וְעֲלִיזָה, וְהַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא יִמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל־יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֹת מְשִׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם וְחַג שְׂמֵחָה...

תתקצא.

**יש לי חמש בנות, והתיאשתי כבר מללדת בן.
האם עלי להמשיך להביא עוד ילדים?**

שאלה:

מיאת נעמי: שלום לצדיק, אנו מתפללים לרפואתכם. יש לי חמש בנות, ורציתי לשאל את הצדיק, האם עלי להמשיך להביא עוד ילדים? עלי לומר שהתיאשתי מלזכות לבן, ואיני מבינה מה התועלת בלהביא עוד בנות.

בנוסף, רציתי לשאל לגבי אשה שהשאירה אחריה רק בנות. מי יאמר עליה קדיש? ומה היא אשמה שנולדו לה רק בנות? בתודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר האזינו, י"ב תשרי, מתרת יום הכפורים, שם השם [ה'] ה'תשע"ג.

שלום רב אל נעמי תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות.

את צריכה להיות מאד שמחה ועליזה, שהקדוש-ברוך-הוא נתן לך חמש בנות, ויהיו לך חמשה חתנים תלמידי חכמים. למה את צריכה לדאג? ומי אומר לך, שלא יהיו יותר בנים? ולכן את ובעלך צריכים להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ולהיות רק בשמחה, כי מה שנזמן הקדוש-ברוך-

הוא — זו מתנה גדולה מאד, ואת צריכה לזכר, שגם בנות
 הן מתנות יפות שהקדוש-ברוך-הוא נותן.

ובענין קדיש לא צריכים לדאג. פי גם חתנים יכולים
 להגיד 'קדיש', האמיני לי, שאנשים אחרים היו משלמים
 מליונים, שתהיה להם אפלו רק בת אחת, ואתכם זכה
 הקדוש-ברוך-הוא עם חמש בנות, יעזר הקדוש-ברוך-הוא,
 שיהיה לכם גם בן זכר, אבל רק להיות בשמחה, שזה יסוד
 גדול בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
 בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
 מרבה, ובכל אשר תפני — תשכילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום וחסד שמוח...

תתקצב.

קשה לי להתפלל בצבור, כי אני מרגיש
 שהאנשים שם מתפללים רק כדי לצאת ידי
 חובה

שאלה:

מאת גיא: לכבוד הרב הצדיק שליט"א. השם יברך
 אותך על הסבלנות וארך הרוח שאתה נוהג אתנו
 בתשובותיך לשאלות שלנו.

השאלה שלי היא לגבי תפלה: הקדוש-ברוך-הוא זכה
 אותי להתפלל באחד מימי הששי במנון של אחד
 מרבני ברסלב המפרסמים במערת המכפלה, תפלה

שְׁהִתְחִילָה בְּנִגּוּנִים בְּאַרְבַּע לַפְּנוֹת בְּקָר, וְנִגְמְרָה בְּשִׁמוּנָה בְּבִקָר, תְּפִלָּה עִם נְגוּנֵי דְבִקּוֹת וְשִׁמְחָה, שְׁמֵעוֹלָם לֹא טַעַמְתִּי, וּמַעוֹלָם לֹא הִרְגַּשְׁתִּי כְּזוֹ הַתְּעֵלוֹת רוּחָנִית. הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁבְּאַמֶּת הִנֵּה זוֹהִי הַתְּכֵלִית – לְשִׁמּוֹחַ בַּתְּפִלָּה וּלְהִתְפַּלֵּל אֶל הַשֵּׁם.

חִזְרָתִי אֶל בֵּיתִי בְּמִרְכֵּז הָאָרֶץ, וּמֵאֵז, כְּבוֹד הֶרֶב, אֲנִי מֵרְגִישׁ, שֶׁאֲנִי מִפְּסִיד אֶת עֵקֶר הַתְּפִלָּה. אֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁהֶרֶב מְדַבֵּר הֲרֵבָה עַל מַעֲלַת הַתְּפִלָּה בְּמִנְיֵן וּבְצַבּוֹר, אֲדָּ מָה עוֹשִׂים כְּשִׁמְרָגִישִׁים בַּתְּפִלָּה בְּבֵית-הַכְּנֻסֹת תְּחוּשָׁה שֶׁל 'לְצֵאת יְדֵי חוּבָה', אִיפֹה הֵלֵב וְהִנְגוֹן, אִיפֹה הַכּוֹנֵה בְּמַלְאִים? אֲנִי מִבִּין, שֶׁיִּשְׁנֶם אֲנָשִׁים שְׁעוֹבְדִים וּמְמַהֲרִים, אֲבָל גַּם בְּמִנְיֵן אֲבָרְכִים הַהִרְגָּשָׁה הַיָּא שֶׁל לְהַפְטֵר מִהַתְּפִלָּה, וְאֲנִי לֹא מוֹצֵא אֶת עֲצָמִי שֶׁם וְאֶת לְבִי בַּתְּפִלָּה.

לְפַעֲמִים בַּתְּפִלַּת שְׁמוּנָה-עֶשְׂרֵה אֲנִי מְנַסֶּה לְשִׁיר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל אֵז הַשְּׁלִיחַ-צַּבּוֹר מְמַהֵר, וְאֲנִי לֹא מִסְפִּיק לְהִתְפַּלֵּל עִם כָּלֵם.

כְּבוֹד הֶרֶב? תָּנוּ עֲצָה כִּיצַד לְהַכְנִיֵס חַיּוֹת לַתְּפִלָּה? כִּיצַד לְשִׁמּוֹחַ בְּמִזְמוּרִים? וְאִיךְ לְהִתְגַּבֵּר עַל הָעֵיפוֹת וְהִרְגִילוֹת שֵׁיִשׁ לְפַעֲמִים בַּתְּפִלָּה בְּצַבּוֹר שְׁמַמְהָרִים, וַיֵּשׁ אֶת הַהִרְגָּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל "לְהַפְטֵר" מִהַתְּפִלָּה, חֲלִילָה! תּוֹדָה רַבָּה, כְּבוֹד הֶרֶב, "יָמִים עַל יָמֵי מֶלֶךְ תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ דוֹר וָדוֹר".

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן עָרֵב חַג הַסְּפּוֹת ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל גִּי'א, נֵרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בּוֹדֵאֵי אֵינִי לְמַעַלָּה מִהַתְּפִלָּה בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵךְ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן ע'): 'עַל-יְדֵי בְּשִׁמְחָה תְּבוֹא

תפלתך בהיכל מלך; ואמר (שם סימן פא): 'תפלה שהיא בשמחה, היא ערבה ומתוקה להשם יתברך; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן מב): 'מי שמנגן אותיות התפלה, וקול הנגינה הם בזכות ובבהירות גדולה, אזי מלביש את השכינה בלבושין נהורין'.

אבל עם כל זאת, עליך לזכור, שלא בכל פעם יכולים לקיים זאת, ובפרט בעת שמתפלל עם צבור 'עמך' וכו' וכו'.

עקר גדלות האדם הוא כשאינו נשבר משום דבר, מתי שהוא יכול להרגיש התלהבות ושמחה בתפלה — אשרי לו ואשרי חלקו, ומתי שנכבה ממנו האור והתשוקה וכו' וכו'. ואף-על-פי-כן הוא ממשיך להתפלל, על-די-זה סוף כל סוף יעלה את כל התפלות שהתפלל במשך קטנות המחין, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן צט) על הפסוק (דברים ג, כג): "ואתחנן אל ה' ה' בעת ההיא לאמר", דהנה האדם צריך להתפלל בדבקות גדולה להשם יתברך, אף אם לפעמים יש עת, שאינו יכול להתפלל בדבקות, אל יאמר "איני מתפלל כלל", מאחר שאינו יכול לכונן פראוי ולהתפלל בדבקות, והתפלה אינה מקבלת, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד): על רבי חנינא בן דוסא, שהיה מתפלל וכו', אמרו לו וכו', אמר להם: אם שגורה תפלתי בפי יודע, אני שהוא מקבל, ואם לאו יודע וכו', וזהו על דרך שאמרנו, אם בדבקות, שאזי התפלה שגורה ומרצה בפיו, מקבלת. ואם לאו, חס ושלום, להפך. אף-על-פי-כן אל יאמר האדם בן, אלא יתפלל תמיד. ואם לא יוכל להתפלל בדבקות פראוי, יתפלל בכל כחו. כי בעת שיתפלל בדבקות פראוי, אזי יעלה כל התפלות עם התפלה ההיא שהתפלל פראוי, וזה "ואתחנן אל ה' ה'" תמיד — בין בדבקות בין שלא בדבקות. בעת

שו"ת תתקצג ברסלב קה

ההוא לאמר", הינו בעת שאזכה להתפלל בדבקות, שהוא
בחינת שגורה תפילתי בפני. והינו "בעת ההוא לאמר",
שהדברים נאמרים ומרצים בפיו, מחמת שמתפלל בדבקות,
אז יעלה כל התפלות שהתפלל עד עתה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שלא תשבר משום דבר,
ותמיד תהיה בשמחה.

המאחל לך חג שמח...

תתקצג.

האם טוב ללמוד בספר הפוזרי? ומהי ההגדרה
המדויקת ל"חקירות באמונה"?

שאלה:

מאת דניאל: ברצוני לדעת, האם טוב ללמוד בספר
הפוזרי? אשמח אם כבוד הרב יכול לכתב בבקשה
מקורות וסבות. ומהי ההגדרה המדויקת ל"חקירות
באמונה"? תודה רבה ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון ערב חג הסוכות ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל דניאל, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד להתרחק מפל מיני ספרי
חקירות אפלו מגדולי ישראל, כי הם שואלים קשיות מאד

חזקות, שכל אחד מבין את הקשיה, אבל הם מתרצים תרופים עמקים, שלא כל אחד יכול להבין אותם, וממילא נשארים רק עם הקשיות עליו? תברך, וצריכים לדעת, שאם נכנסת באדם רק קשיה אחת, או ספק אחד באמונה — זה כבר פגם גדול מאד מאד.

ולכן לא כדאי בכלל להפגס בזה, פי מה רע ללמד ספרי מוסר וספרי חסידות? למה להפגס וללמד ספרי חקירות, שסתם מבלבלים את דעת האדם! ורבנו ז"ל גלה לנו, שעקר הנהרות הוא תמימות ופשיטות — להאמין בו יתברך, שמלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד פדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלוני ז'): 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה'; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה, אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, ועל-ידי-זה נפתח פיו, והוא מדבר אליו? תברך בשפת האם שלו.

ואמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן קנד), שעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על-ידי ענין פראסטיק (פשיטות), שהיה מדבר הרבה, ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות, ועל-ידי-זה דיקא הגיע למה שהגיע. ואמר: אם הייתי יודע, שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חרוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (פלומר), שהיה מזדרז כל-כך בעבודתו, עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה, היה עושה ביום אחד, והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר: איי איי פראסטיק.

גַּם אָמַר, שְׁדַבֵּר עִם כַּמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ גַם-כֵּן, שְׁלֹא הִגִּיעוּ לְמִדְרָגָתָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנִיָּן פְּרָאסְטִיק, שֶׁעֲסָקוּ בְּעִבּוּדָתָם עֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּפִשְׁיטוּת גְּמוּרָה בְּהִתְבּוֹדְדוּת וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הִגִּיעוּ לְמָה שֶׁהִגִּיעוּ.

סֵפֶר הַפּוֹזְרֵי אֵינוֹ סֵפֶר חֻקִּירוֹת, וּמִתֵּר לְלַמַּד בּוֹ.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא, שְׁתַּהַיֶּה חֶזֶק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חַג שְׂמֵחַ...

תתקצר.

**איך מצפים מאתנו הגברים לרצות להתחתן,
בזמן שנשים הן מלאות תסבוכות והפרעות
נפשיות?**

שאלה:

מיאת שלום: שלום לצדיק הדור מוהרא"ש שליט"א.
נצאתי כבר לכמה וכמה שדוכים, ולצערי הרב, אני
מגיע למסקנה, שהמצב בדור שלנו אצל הבחורות,
הוא אים ונורא, כלומר, הן מבבללות וסובלות
מהפרעות נפשיות ומחלות נפש. למרות שאני דן את
כלן לכף זכות, פשוט אין לי כבר כחות לזה.
ובכלל איך אפשר לחיות עם אשה, שהיא בנויה מאין
סוף תסבוכות, מחשבות, לחצים, כפיות טובה,
אכזריות, תלונות, רדיפת כבוד, שתלטנות, והרשימה
עוד ארבה... אני כותב את כל זה לצערי הרב.

שאלתי היא: איך מצפים מאתנו הגברים לרצות להתחתן ולהחזיק מעמד אתו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון ערב חג הסוכות ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל שלום, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי, אתה צריך לקחת תרופות להרגעה וכו', ולהבדק אצל רופא ממחה במחלת הנפש וכו', וידוע, אשר צדיקים מפרשים את הפסוק (שמות טו, כג): "ויבאו מרתה ולא יכלו לשותות מים ממרה כי מרים הם, על-כן קרא שמה מרה", אדם שהוא בעצמו ממרמר וכו', ומר לו, אזי מרגיש שכלם ממרמרים וכו', וכלם מרים וכו'.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד להתחתן בהקדם האפשרי, ולא להיות ברך, שבדרך כלל בא מגאות וישנות וכו', שהוא מחזיק מעצמו יותר מדי, עד שרואה את כלן פחות ממנו ... ויש שמחזיקים את כלן למשגעים וכו', ורק הוא הכי החכם בעולם ...

ולכן זכר גם תזכור מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן 10): 'מי שאינו שומע ומציית לדברי חכמים אמתים, הוא יכול להשתגע'. כי עקר שגועון של כל המשגעים, הוא רק מחמת שהוא אינו מציית ושומע לדברי בעלי השכל. כי אם היה המשגע שומע ומציית לדברי אחרים, שהם בעלי השכל, בודאי לא היה משגע כלל, כי אף-על-פי שלפי רוח שטות ושגועון שלו, נדמה לו בברור גמור, שהוא צריך לילך קרוע ולהתגלגל באשפה וכיוצא בזה מדרכי השטות ושגועון,

אף-על-פי-כן מאחר שהגדול ממנו אומר לו שאינו צריך לעשות כן, אם היה מבטל דעתו נגד דעת הגדול ממנו בחכמה, בודאי היה מתבטל כל השגעון שלו. נמצא, שעקר השגעון הוא רק מחמת, שהוא אינו רוצה לשמע ולציית לדברי חכמים, והבן הדבר היטב.

לדעתי, אפה צריך להבדק מהפרעות נפשיות ומחלת הנפש וכו', ויצור לה הקדוש-ברוך-הוא, שתהיה לה רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד.

המאחל לה חג שמח...

תתקצה.

**אני נשואה כבר שנתים, ועדין לא נפקדתי
בהריון. מה עצתו של הצדיק?**

שאלה:

מיאת בתאל: אני רוצה לאחל למוהרא"ש רפואה שלמה והחלמה מהירה, ושיבוא לגור אתנו באפן קבע בבבנאל במהרה, ונזכה לראות בביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן.

אני נשואה כבר שנתים, ועדין לא נפקדתי בהריון. מה עצתו של הצדיק? אני רוצה עצה מהצדיק גם לגבי הבעיות שיש לי בישראל-בית, ואשמח לקבל ברכה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון ערב חג הסוכות ה'תשע"ג.

שלום רב אל בתאל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן על הברכות והאחולים לרפואה, וכל המברך — יתברך מפי אל עליון.

יסוד היסודות בשלום-בית הוא, שכל זוג צריכים לעבד על נקדת השמחה, שהבעל והאשה תמיד יהיו בשמחה, ואני מכרח להגיד לך, שזה הדבר הכי קשה, כי טבע האדם מושך אותו תמיד אחר העצלות, המרירות והדכאון וכו', ובפרט שעד עכשו לא היה שלום-בית וכו', זה מה שמונע את השמחה מהבעל והאשה, ולכן אשרי הזוג שמישבים את דעתם, כי חבל על המריבות, "ימינו כצל עובר", הנה אנחנו פאן, והנה אנחנו יוצאים מפאן, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא), שהשבעים שנה פורחים כמו רבע שעה. וכן אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קח): 'אדם בשביל תענוג קטן של רבע שעה הוא יכול לאבד את כל העולם הזה והעולם הבא, וזה שיך יותר במריבות בבית, ולכן אשרי הזוג שמשלימים ביניהם, ומסתכלים על התכלית הנצחית.

והעקר שזוג צריכים לדעת, שתכף-ומיד כשיש ביניהם שמחה, אהבה והבנה הדדית, זה יעזר להם מאד מאד להביא ילדים בקלות, ולכן תעשו כל מה שביכולתכם למחל אחד לשני, ולותר אחד לשני, ואז תצליחו בחייכם, ותזכו להפקד בזרע של קיימא, כי הכל תלוי כפי השמחה שיש בין הזוג.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

שו"ת תתקצו ברסלב קיא

בתפלת, שאני מבקש ממנו יתברך, שיהיה ביניכם שלום,
אהבה והבנה הדדית, ותזכו להפקד בזרע של קימא.

המאחל לך חג שמח...

תתקצו.

האם השם שלי 'ניר' הוא שם טוב, או שצריך
להחליף אותו?

שאלה:

מאת ניר: שלום לכבוד הצדיק.
רציתי לשאל לגבי השם שלי – ניר: האם הוא טוב
או שאני צריך להחליף אותו?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום ראשון, ערב חג הסוכות ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ניר, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כדאי להוסיף עוד שם, כי ניר אין לו שום משמעות,
ולכן כדאי להוסיף שם, אף פעם לא מחליפים שמות, רק
מוסיפים אם צריכים וכו'.

וכלל זה צריכים לדעת, כי כפי השם כף נמשכת נשמת
הילדים ומזלם, לכן מה טוב ומה נעים לתת שם אחר צדיק
או אחד משמות האבות והאמהות הקדושים, או הנביאים
והנביאות, שם תנכ"י, כמוכא מהצדיק הקדוש, הרבי רבי

אֵלֵימֶלֶךְ מְלִיץ/עֲנֹסֶק, זְכוּתוֹ תִּגְנֵן עָלֵינוּ (נַעַם אֵלֵימֶלֶךְ, פְּרֻשַׁת בַּמִּדְבָּר):
 'הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרוּךְ הוּא גָזַר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם, שְׂיִהְיֶה כָּךְ וְכָךְ
 שְׁמוֹת 'רְאוּבֵן', וְכָךְ וְכָךְ שְׁמוֹת 'שְׁמֵעוֹן'. וְעַתָּה, כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל
 אִיזָה אָדָם בְּעוֹלָם, וְנוֹתְנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צַדִּיק אֶחָד, שְׂהִיָּה
 כְּבָר בְּעוֹלָם, זֶה גוֹרֵם לְאִישׁ הַלְזָה, שְׂיִהְיֶה גַם-כֵּן צַדִּיק,
 מִחֲמַת שְׁנִתְעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

וְאִם כְּבָר נִתְּנוּ לְמִישֶׁהוּ שֵׁם בְּדוּי, הֶעֱצָה הִיא, לְהוֹסִיף
 שֵׁם תַּנְכ"י, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לוֹ שֵׁם יְהוּדִי, שֵׁם שֶׁל צַדִּיק וְצַדִּיקוּת,
 וְלֹא צְרִיכִים לְהוֹרִיד אֶת הַשֵּׁם הַבְּדוּי שְׁנִתְּנוּ לוֹ וְכו', וְיִכּוּלִים
 אֲפֹלוּ לְהַמְשִׁיךְ לְקָרָא אוֹתוֹ בְּשֵׁם הַזֶּה, הֶעֱקָר שְׂיִהְיֶה לוֹ שֵׁם
 יְהוּדִי שֶׁל צַדִּיק אוֹ צַדִּיקוּת, וְזֶה יִהְיֶה בְּתַעֲוִדַת זְהוּת שְׁלוֹ, וְכֵן
 בְּכַתְּבָה צְרִיכִים לְהַכְנִיֵס אֶת הַשֵּׁם שְׂהוֹסִיף.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
 בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה
 מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חַג שְׂמֵחַ...

תתקצו.

**אֲשֶׁתִּי לֹא מְדַבֶּרֶת אִתִּי, בְּגִלְל שְׁנִסְעֵתִי לְצִיּוֹן
 רַבְּנוּ ז"ל לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה**

שאלה:

מֵאֵת שְׁבַתֵּי: שְׁלוֹם לְצַדִּיק. אֲשֶׁתִּי מְאֹד כּוֹעֶסֶת עָלַי,
 וְהַפְּסִיקָה לְדַבֵּר אִתִּי, כִּי נִסְעֵתִי לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְצִיּוֹן
 רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמְנוֹ. אֵיךְ אֲנִי יְכוּל לְהִרְגִיעַ אוֹתָהּ,
 וְשֶׁהַשְּׁלוֹם-בֵּית יִחְזַר כְּמוֹ מִקְדָּם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון ערב חג הסוכות ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל שבתאי, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה מצדך צריך מאוד מאוד לשמר על השלום-בית שלך — לכבד וליקר את אשתך, כמובא בדבריו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רסד), שצריכים לכבד וליקר את אשתו. פי אמר: הלא הנשים הן סובלות צער ויסורים גדולים מאוד מאוד מילדיהן, צער העבור, הלידה והגדול, פאשר ידוע לכל עצם מכאובן וצערן ויסוריהן בכמה אפנים הקשים וכבדים מאוד מאוד וכו', על-פן ראוי לרחם עליהן וליקרן ולכבדן.

וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): 'אוקירו לנשייכו פי היכי דתתעתרו' [תכבדו ותיקרו את נשותיכם, כדי שתהיו עשירים]; וכן אמרו (יבמות סג.): 'דינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא'; ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאוד מאוד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזור לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, הדבר הראשון, מטל עליו לעזור לאשתו בכל המובנים.

היות שכל פונתך היתה רק לשם שמים לקיים את רצונו של רבנו ז"ל — אין לך מה לדאג, אשתך תסלח לך, והכל יסתדר חזרה על הצד הכי טוב, פי סוף כל סוף לא נסעת כדי לצער אותה, אלא כדי לקבל תקון מרבנו ז"ל, וכן כדי שימליץ עליך בשמים, שתזכה לשנה טובה ומתוקה, ופרנסה ברוח.

הנה בא עכשו חג של שמחה, פי סכות הוא זמן שמחתנו, ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים קט): 'חייב אדם לשמח בנו ובניו ביתו ברגל, שנאמר (דברים טז, יד): "ושמחת בחדך", בפה משמחם? רבי יהודה אומר: אנשים בראוי להם, ונשים בראוי להן. אנשים בראוי להם — בנין. ונשים במאי? תני רב יוסף: בככל — בבגדי צבעונין, בארץ ישראל — בבגדי פשתן מִגֵּהֲצִים; ולכן השתדל לקנות מתנות יפות לאשתך ולילדים, והעקר — מצדך תראה שתהיה רק שמחה בבית.

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום, ישים שלום בביתך, ויהיו השלום, האהבה וההבנה ההדדית מצויים אצלכם, ונשמע ונתבשר אצלכם בשורות משמחות.

המאחל לך חג שמח...

תתקצח.

אני משדך עם מישהי כבר שנתים, איך אדע אם היא באמת משרש נשמתית?

שאלה:

מאת אלעד: אני נמצא בשדוך עם מישהי כבר שנתים, אבל אני לא יודע אם היא בת זוגי האמתית משרש הנשמה. איך אני יכול לדעת האם אנחנו זוג אמתית?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון, ערב חג הסוכות ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אלעד, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שאם אתה מסתובב עמה כבר שנתים וכו', ובודאי אתם לא אומרים תהלים ביחד וכו', ולכן תכף-ומיד קבעו זמן לחתונה ותחתנו, כי מאחר שיש ביניכם משיכה, אזי תכף-ומיד אתם צריכים להתחתן, ולא להסתובב סתם ככה וכו' וכו', כי זהו עון חמור מאד מאד, ולכן תראה להתחתן תכף-ומיד.

כל זוג שמצאו אחד את השני, ורוצים אחד את השני, אזי צריכים לקבוע תכף-ומיד זמן החתונה. כי רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לעשות הפסק גדול בין ארוסין לגשואין, והם צריכים לדעת, שבודאי זה מן השמים, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן רסה) שלמעלה, קדם שהנשמות יורדות לעולם — הן נשמה אחת, וכאשר יורדות לזה העולם מתפצלות, הנזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני לזכות זמן, כי יש המון עכובים, כמאמר ז"ל (סנהדרין כב.): 'קשה וויגו של אדם פקריעת ים סוף', וכאשר מוצאים זה את זה ומתאחדים — זו השמחה הכי גדולה.

ולכן אשרי אלו שמצאו אחד את השני, ויש ביניהם משיכה, שתכף-ומיד יתחתנו לשם שמים, והשכינה תשרה בתוך ביתם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע

קטז שו"ת תתקצט ברסלב

בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך חג שמח...

תתקצט.

מהי העצה הכי טובה כדי להצליח בחיים?

שאלה:

מאת אליאסף: שלום לרב שליט"א.
מהי העצה הכי טובה, כדי להצליח בחיים?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום ראשון ערב חג הסוכות ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אליאסף, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ו"ל אמר (ספר-המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א'): 'מי
שהוא שמח תמיד — על-ידי-זה הוא מצליח', כי העקר בזה
העולם הוא להגיע אל מדת השמחה.

ולכן ראה למסור את נפשך להיות בשמחה, ואף שאני
יודע שזו העבודה הכי קשה לאדם, כי אין עבודה שבאה
קשה לאדם כמו שמחה, כי טבע של אדם שנמשך אחר
העביות והגשמיות, וכל-כף חבל! כי הנשמה מושכת רק

לְרוּחַנִּיּוֹת, שְׁשָׁם מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה, וְהַגּוֹף סוֹחֵב וּמוֹשֵׁף רַק לְגִשְׁמִיּוֹת, שְׁשָׁם מְקוֹר הָעֲצָבוֹת, הַמְרִירוֹת וְהַדְּפֹאזֵן, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"ט): 'עֲקָר נְשִׁיכַת הַנְּחֹשׁ הוּא עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת'.

וְלִכֵּן אֲשָׁרֵי אָדָם שֵׁשׁ לוֹ שֶׁכֶּל, וְקוֹלֵט תַּכְף-וּמִידָה, שֶׁהָעֲצָבוֹת, הַמְרִירוֹת וְהַדְּפֹאזֵן שֶׁנִּשְׁקָע בָּהֶם — נִמְשָׁכִים עָלָיו מֵצַד הַטְּמָאָה. וְלִהְפֹּךְ, כְּאֲשֶׁר יִמְשִׁיף אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַשְּׂמֻחָה, וְלִפְקַח אֶת דַּעְתּוֹ, זֶה בָּא מֵצַד הַקְּדוּשָׁה. וְלִכֵּן תִּרְאֶה מֵה לְפָנֶיךָ, תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ רַק לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

וְאֵמֶר רַבְּנוֹ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְמוּן, סִימָן מז): 'הַשְּׂמֻחָה תְּמִידִית מְסַגֵּל לְהַצְלָחָה'; וְאֵמֶר (שָׁם אוֹת הַצְּלָחָה, סִימָן יד): 'מִי שְׂאוּמֶר תְּמִיד אֵמֶת — הוּא מְצָלִיחַ'; וְאֵמֶר (שָׁם, סִימָן יט): 'עַל-יְדֵי אֱמוּנַת חַכְמִים בָּא הַצְּלָחָה'; וְאֵמֶר (שָׁם, סִימָן ז'): 'עֵסֶק הַתּוֹרָה הִיא סִגְלָה לְהַצְלָחָה'.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּהְיֶה תְּמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה עִם הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, וְתִהְיֶה לָךְ אֱמוּנַת חַכְמִים, וְתִקְבַּע עֵתִים לַתּוֹרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְפֹלְגַת בְּחַיֶּיךָ.

הַמֵּאחֵל לָךְ חַג שְׂמֵחָ...

אלף.

האם יש אמת בפרוץ שיצא לאחרונה בשם רבני
ברסלב, שכבר לא צריכים לנסע לראש השנה?
השנה?

שאלה:

מאת מאיר אליעזר: שלום וברכה לרב הצדיק.
האם יש אמת בפרוץ שיצא לאחרונה בשם רבני
ברסלב, שכבר לא צריכים לנסע לראש השנה לאומן,
אלא להשאיר בירושלים ששם היקבוצי?

תשובה:

בעזרת השם ותפירה, יום ראשון ערב חג הסוכות ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מאיר אליעזר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לנו אלא את דברי רבנו ז"ל, שאמר (ת"י-מוהר"ן, סימן
תג): 'הראש השנה שלי עולה על הכל. והיה פלא אצלי,
מאחר שהמקרבים שלי מאמינים לי, ולמה לא יזהרו כל
האנשים המקרבים אלי, שיהיו כלם על ראש-השנה איש לא
יעדר. כי כל ענין שלי הוא רק ראש-השנה. והזהיר לעשות
פרוץ, שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו, יהיה על
ראש-השנה אצלו, לא יחסר איש. ומי שזוכה להיות על
ראש-השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד. "אכלו מעדנים ושתו
ממתקים, כי חדות ה' היא מעוזכם", וזה נאמר על ראש-
השנה'. וְאָמַר (ת"י-מוהר"ן, סימן תה): 'הראש-השנה שלי הוא
חדיש גדול, והשם ותפירה יודע שאין הדבר הזה בירשה

מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש-השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש-השנה שלי.

ומובא בחיי-מוהר"ן (סימן תו), ענה הוא זכרונו לברכה (בערב ראש השנה האחרון) ואמר בקול חזק מעמק הלב: ומה אמר לכם? אין דבר גדול מזה, הינו מלהיות אצלו על ראש-השנה. ואמר בזו הלשון בקול זיע סגיא: מה אמר לכם? אין דבר גדול מזה! ואם צדיקים אחרים אינם אומרים כן, אז עוד קשיה, כלומר, הלא בלא זה כבר מקשין עליו קשיות הרבה, ויהיה קשה עוד קשיה זאת גם-כן, מה שהקפיד כל-כך להיות אצלו על ראש השנה דיקא.

וכתב מוהרנ"ת ז"ל (שם): ומכלל דבריו הקדושים שדבר אז עמנו למדנו כמה דברים. למדנו עוד הפעם עצם גדל החיוב להיות אצלו על ראש השנה. פי אף-על-פי שיידענו זאת מכבר, אף-על-פי-כן מרובי דבריו הקדושים אז בזה, ומתנועותיו הנוראות אז, הבינו עצם החיוב יותר ויותר, שאי אפשר לבאר זאת בכתב.

וגם אז למדנו, שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ראש השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאיין דבר גדול מזה.

וגם למדנו, כמה צריכים לחזק לשבר המניעות מדבר שבקדשה, בפרט המניעות מלהיות על ראש השנה, שצריכים לשברם ביותר, ולהיות דיקא על ראש השנה, עד שאפלו אם הוא, זכרונו לברכה, בעצמו מצוה ומסכים לבלי להיות אצלו על ראש השנה, חלילה להסתפל על זה, וצריכין להזהר מאד לבלי לשאל אותו שום שאלה על זה, כי הוא ישיב בודאי

לבלי להיות, ואף-על-פי-כן בנקודת האמת לאמתו — צריכים להיות דיקא, וכן הוא נוהג לדורות.

וענין זה נוגע למה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (מכות י:): 'בדרך שאדם רוצה לילך — מוליכין אותו'; כמו שפרש רש"י. והוא מדברי רבותינו, זכרונם לברכה, על פסוק (במדבר כב, לה): "לך עם האנשים". וכן בשלוח מרגלים שהכרח משה רבנו, עליו השלום, בעצמו לשלחם, אף-על-פי שבאמת רצונו לא היה כלל בזה.

וענין זה ראינו מרבנו ז"ל כמה פעמים, בפרט בענין ראש השנה, שהיו אנשים שהיו להם מניעות מלהיות אצלו על ראש השנה, ושאלו אותו בעצמו, והשיב להם, שלא יהיו על ראש השנה. והתחילו להתעקש, הלא שמענו מכם גדל האזהרה להיות אצלכם על ראש השנה, ועשה עצמו כמקפיד עליהם, וגער בהם שלא ידברו יותר, וכן עשו, ולא באו על ראש השנה. ואף-על-פי-כן אנתנו זכינו להיות רגילים לעמד לפניו. שמענו והבנו ברמז ובפרוש, שפנימיות רצונו אינה נוחה בזה כלל, רק הוא מכרח לומר להם כך, מחמת ששואלים אותו על זה, ויש בזה הרבה לספר.

וכמוכא (שיחות-הר"ן, סימן ריד): פשאדם שואל להצדיק אם לעשות דבר שיש בו מסירות נפש בשביל השם יתברך, הוא ראוי לו להשיב ולצוות עליו שלא לעשות. ואף-על-פי-כן השואל אין צריך לקיים דבריו, ואמר אז רבנו ז"ל: כל מה שהצדיק מצוה לעשות צריך לקיים, רק כשמצוה שלא לסע על ראש השנה אצלו, זה אין צריך לקיים וכו', עין שם.

וכן הוא נוהג לדורות, שפשואלין להרב והמנהיג על דבר שיש בו פעין מסירת נפש, צריך להשיב: 'לאו',

אף-על-פי שבאמת לאמתו רצונו שימסר נפשו וישבר כל המניעות. על-כן מי שרוצה להתקרב ולשבר המניעות באמת לאמתו — צריך לזהר מאד לבלי לשאל אותו בזה כלל. ועוד תבין ענין זה במקומות אחרים, שמדברים מענינים כאלה, והבן מאד. עין שם בחיי-מוהר"ן כל זאת באריכות.

הרי שלף לפניה, שעקר הקבוץ הוא רק באומן, ומי לנו גדול ממוהר"ן? ו"ל, שהאריך בזה מאד, ולכן איני יודע מאיזה רבני ברסלב אתה מדבר וכו', לא כל מי שיש לו זקן ארך עד הטבור, ופאות מפזרים עד הפתח — הוא מרבני ברסלב וכו', אדם שחזר בתשובה, צריך להכיר את מקומו, ולזכור היטב היטב מאיפה הוא בא, ומה הוא עשה... ועקר התשובה לישב בין תנור וכירים וכו', ולבקש רחמים על עצמו, ולא להיות הדיוט קופץ בראש.

חסיד ברסלב זה מי שלומד הרבה את שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל שבספרי "חיי-מוהר"ן" ו"שיחות-הר"ן", ומשתדל לקיים את כל שיחה ושיחה בתמימות ובפשיטות גמורה, בלי שום חכמות והשכלות עצמיות כלל, ובפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן שנח), 'שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו, יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו, כמו שאני רוצה (אזוי ויאי איה מיינ איין גוטער יהוד) אם ירצה לילף עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה.

ומי שזכה לשמע שיחתו הקדושה מפיו הקדוש, הוא יודע זאת באמת ובכבוד. וגם אפלו עכשו כשלוּמדין דבריו הקדושים, יש להם גם-כן פח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו

ולשיחותיו הקדושות הנאמרות בכל ספריו הקדושים. כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלאה ונוראה מאד, ודרך ישראל ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו, יהיה באיזו מדרגה שיהיה, אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד, יכול לקבל דרך ישראל ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו.

וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה, חס ושלום, באיזה מקום שהוא, יכול לקבל דרך ישראל ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם באמת, אם ישם לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות. אשרי מי שיאחז בהם, עין כל זה שם.

ולכן אסור להיות חכם בעיני עצמו כלל, אם רוצה לקיים את דברי רבנו ז"ל, הוא צריך לציית את כל מה שאמר רבנו ז"ל בלי שום חכמות והשפלות כלל, שרק זו נקראת התקרבות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקויט"מ ותר"ן, חלק א', סימן קכג): 'העקר והיסוד שהכל תלוי בו — לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי פ' רשת שופטים): 'אפלו אומר לך על ימין שמאל' וכו', ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק; כי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, וליצית את הצדיק על כל אשר אומר, ורק זו נקראת התקרבות.

לכן איך יכולים אנשים להעזי לומר אחרת ממה שפתיוב בדברי מוהרנ"ת ז"ל, שהעתיק את שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל בספרי "חיי-מוהר"ן" ו"שיחות-הר"ן", שעליהן אין להוסיף ואין לגרע.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג שמח...

א' א.

בזמן האחרון נכנסות בי מחשבות לעבר עברות, ואני מרגיש שאני נשרף מעצם התאוה

שאלה:

מאת אבנר: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. שהשם יאריך ימיד למען עמו אשר אנו צריכים צדיקים כמוכם, שמחיים בנו של מקום לב לבי? תתאשו, על-ידי עצות של תקנות הדורות רבנו נחמן מברסלב, ורפואה שלמה בגוף ונפש בתוך שאר ישראל.

כבוד הרב, אני שנתים וחצי בערך בתהליכי תשובה, ובשנה האחרונה אני נופל לפגם-הברית במחשבה ומעשה, ובזמן האחרון נכנסים בלבי מחשבות של לעבר עברה ממש וכו', רחמנא לצלן, ואני מרגיש שתכף לבי נשרף מעצם התאוה.

אני בן 24, ומאד קשה לי שהמחשבות מטרידות אותי, עד שאיני יכול ללמד, ואני נופל לחלישות

הדעת כל שְׁנֵיה, ובפֶּרֶט שְׁחֵי מְלֵאִים מֵהָעוֹן הַמֵּר שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, הַשֵּׁם יִשְׁמַר, וּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, עַד שְׁאִינִי יוֹדַע לְתֵת עֲצָה לְנַפְשִׁי. גַּם כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלַי, וְנוֹתֵן לִי אֵיזָה נְצוּץ שֶׁל זְרִיחָה, מֵהֵר מְאֹד אֲנִי מִתְחִיל לְשַׁכַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִז עוֹד פֶּעַם אֲנִי נוֹפֵל לְמִבּוֹאוֹת הַמְטַנְפִּים, וְלֹא מִצְלִיחַ לְהַשְׁאֵר יְצִיב בְּעִבּוּדְתּוֹ, וְאֵלּוּלֵי ה' שֶׁתְּמִיד שׁוֹלַח לִי בְּתִקְוֵי הַחֲשׂוֹת, וּמְזַכֵּיר לִי אֶת עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל מוֹהֲרָ"ן זְצ"ל וְהַקּוֹיְנֵטְרִיסִים שֶׁלְּךָ, שֶׁמְאֹד מְחִיִּים, אִז אֲבִדְתִּי בְּעֵנֶי. אֲנִי רַב קְדוֹשׁ, עֲזֵר לִי, כִּי מְאֹד קָשָׁה לִי, תוֹדָה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ד תְּשֵׁרֵי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אַבְנֵר, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד, שְׁאֵדָם צְרִיף לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צַעִיר מְאֹד, כְּדֵי לְהַנְצִיל מִפְּגַם הַבְּרִית, וְאָמַר מוֹהֲרָנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, יוֹם הַכַּפּוּרִים, הַלְכָה א', אוֹת א'): 'מִי שְׁאִינוֹ נָשׂוּי — הוּא פְּגוּם בְּבְרִית'.

וְלִכֵּן הִדְבָּר הָרֵאשׁוֹן, אֵתָהּ מִכְרַח לְהִתְחַתֵּן בְּמַהֲרָתָא הַאֲפֹשְׁרִית, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּרֵרֵן כָּלֵל, רַק לְהַצִּיל אֶת עֲצָמְךָ מִהַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַמְּזַהֵם הַזֶּה שֶׁל פְּגַם-הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שְׁנֵי הָעוֹן הַכִּי חָמוּר, כִּי מִכָּל טֵפָה וְטֵפָה יָכוֹל לְהִבְרֹאוֹת וְלָדּוּ וְכוּ', וְכִשְׁאֵדָם מוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא הוֹרֵג אֶת הַיֶּלֶד.

וְלִכֵּן הַחֲמִירוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים כָּל-כָּף עַל הָעוֹן הַחָמוּר הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְאָמְרוּ (גִּדָּה יג): 'אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,

כָּל הַמוֹצִיא שְׁכַבְת זֶרַע לְבַטְלָה חַיֵּב מִיָּתֵהּ; וְאָמְרוּ (שם): רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי אָמִי אָמְרִי, כְּאֵלוֹ שׁוֹפֵף דְּמִים, שְׁנֹאֲמַר (יְשַׁעְיָה נז, ה): "הִנְחָמִים בְּאֵלִים תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן שְׁחֻטֵי הַיְלָדִים בְּנִחְלָיִם תַּחַת סְעֵפֵי הַסְּלָעִים"; אֶל תִּקְרֵי שְׁחֻטֵי אֶלָּא סוֹחָטֵי; כִּי מִכָּל טֵפֶה וְטֵפֶה יָכוֹל לְהוֹלֵד וְלָד, וְעַל-יַדֵי הָעוֹן הַזֶּה, הוּא כְּמוֹ שְׁשׁוּחַט אֶת יְלָדָיו, וְהָעוֹן הַזֶּה מְטַמֵּט אֶת הַמֶּחֶ וְהַדַּעַת, וּמְכַנֵּס אֶת הָאָדָם בְּחַלִּישׁוֹת הַדַּעַת וּבִיָּאוֹשׁ גְּדוֹל, כְּאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵא אוֹתוֹ, וְלֹא צָרִיף אוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ'.

וְלָכֵן הָעֲצָה הָרֵאשׁוֹנָה — רַק לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּרֵרָן כָּלֵל, אֶלָּא לְהִתְחַתֵּן כְּדֵי לְהַנְצִיל מֵהַחֲטָא הַמְּגַנָּה הַזֶּה.

גַּא וְנֵא רְאָה לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וּתְעַיֵן בְּכָל הַקּוֹנְטְרָסִים הַמְּדַבְּרִים מִשְׁמִירַת עֵינַיִם, וּמֵה טוֹב וּמֵה נָעִים, שְׁתּוּכַל לְקַבֵּעַ לָךְ שְׁעוֹר בַּסֵּפֶר "קְדֻשַׁת-יִשְׂרָאֵל", הַמְּדַבֵּר מִחֲטָא הַזֶּה וְתַקּוּנוֹ, וְכֵן בַּסֵּפֶר "אוֹצֵר-הַקְּדוּשָׁה", הַמְּדַבֵּר מִקְּדֻשַׁת וְטְהָרַת הָעֵינַיִם, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד.

הָעֵקֶר לְעַבֵּד עַל נִקְיַת הַשְּׂמֻחָה, כִּי הַחֲטָא הַזֶּה מְכַנֵּס בְּאָדָם דְּפֹאֵן פְּנִימִי וְעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, עַד שְׁמַכְנִיס אוֹתוֹ בְּקַטְנוֹת הַמַּחֲיוֹן, וְנַעֲשֶׂה בְּעַל חוֹב גְּדוֹל, וְלָכֵן תִּתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְחַמֵּל עָלַי, וְתוֹצִיאֵנִי מֵהַקְּטָנוֹת וְהַדְּחָקוֹת שְׁגָרְמַתִּי לְעֲצָמִי, עַל-יַדֵי חֲטָאֵי הַמְּרַבִּים, שְׁחֲטָאֵתִי, עֲוִיתִי, פִּשְׁעֵתִי לְפָנֶיךָ, וּבִכְרַט בְּחֲטָא הַמְּגַנָּה שֶׁל הוֹצָאֵת זֶרַע לְבַטְלָה, שֶׁהוּא חֲטָא חֲמוּר מְאֹד, עַד שְׁחַכְמִינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ: כָּל הַמוֹצִיא זֶרַע לְבַטְלָה

— חִיב מִיִּתְהַ. מָה אָמַר, מָה אֲדַבֵּר, מָה אֶצְטַדֵּק, הַאֱלֹהִים מֵצֵא אֶת עוֹנֵי, מִפְּנֵי חֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה נִתְעַבֵּר דְּמִי בִי, וְנִתְבַּלְבַּל דַּעְתִּי, וְנִתְעַקַּם לִבִּי בַקְשִׁיּוֹת וּסְפֻקוֹת עֲלֵיךָ, עַד שֶׁנִּפְלַתִּי בַקְטָנוֹת הַמְּחִיץ, שְׁאִבְדֵתִי אֶת שְׁכְלִי לְגַמְרִי, וְנַעֲשִׂיתִי עֶבֶד לְיִצְרֵי הָרַע, עַד שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בִּי, וְנִתְקַיֵּם אֶצְלִי: "עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְנָבַל כִּי יִשְׁבַּע לְחָם", שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִפְלַתִּי בַעֲנִיּוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, עַד כְּדֵי כִּף שְׁאֵנִי מִכְּרַח לְלוֹת כֶּסֶף לְקִנּוֹת לְחָם, וְכַל־כֵּן נִפְלַתִּי בַעֲנִיּוֹת עֲצָמִי בִּיאֻשׁ עִמָּךְ מְאֹד, עַד שְׁאֵנִי לֹא רוֹאֶה שׁוֹם דֶּרֶךְ אֵיךְ יוֹצֵאִים מִזֶּה. אָנָּה, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! חֲמַל עַל נַפְשׁ אֲמַלְלָה כְּמוֹנִי, וְתוֹצִיאֵנִי מִקְטָנוֹת הַמְּחִיץ, וְאִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְגִדְלוֹת הַמְּחִיץ, בְּאִפֵּן שְׁאֵהִיָּה חֶזֶק לְהִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ תָּמִיד, וְלְהִתְחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ עַל נַפְשִׁי, עַד שְׁאִזְכֶּה לְצֵאת מֵהַקְטָנוֹת וּלְבוֹא אֶל הַגְּדָלוֹת, וְאִתָּה הוֹדַעְתָּנִי עַל־יְדֵי רֹאשׁ צְדִיקִיךָ, שְׁאִין שׁוֹם יֹאֻשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, אִפְלוּ שְׁאֵדָם כָּבֵר עָבַר עַל כָּל הַעוֹנוֹת בְּכֻלְלִיּוֹת, וּבַכְּרִטִּיּוֹת עַל הַעוֹן הַחֲמוּר הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, גַּם־כֵּן מוֹעִיל תְּשׁוּבָה, עַל־יְדֵי שְׁאִתְחַרַּט עַל מַעֲשֵׂי הַמְּגַנֵּם שְׁעִשִׂיתִי עַד עַכְשָׁו, וְאִזְכֶּה לְקַבֵּל עָלַי קַבְּלָה חֲזָקָה — לֹא לְחֹזֵר אֶל הַעוֹן הַחֲמוּר הַזֶּה, וְגַלִּית לָנוּ, אֲשֶׁר עָקַר הַתְּשׁוּבָה, שְׁמֵהֵיוֹם וְהִלָּאָה לֹא לְהִמְשִׁיךְ בְּזִהְמַת הַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה. אָנָּה מִמָּךְ, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְחַמַּל עָלַי, שְׁאִזְכֶּה לְהִיּוֹת חֶזֶק בְּדַעְתִּי, לֹא לְחֹזֵר אֶל הַעוֹן הַחֲמוּר הַזֶּה, וְאִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת מַה שֶׁקִּלְקַלְתִּי, עַד שְׁאִצְא לְגַמְרִי מֵהַחֻבוֹת, וַיִּקְיֵם בִּי מִקְרָא שְׁכָתוּב: בְּצִלוֹ ח' מִדְתִּי וַיִּשְׁבַּתִּי וּפְרִיו מִתּוֹק לְחֵבִי, וּמַעֲתָה אִזְכֶּה לְהַחֲדִיר בְּעֲצָמִי אֲמוֹנְתָךְ הַפְּשׁוּטָה, שְׁאִתָּה מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבִתּוֹךְ

שׁוֹׁת א' ב בָּרְסֵלַב קכז

כָּל עֲלָמִין, וְלֹא אֲסִיחַ דַּעַת מִמֶּךָ פְּרָגַע, וְאַזְכָּה לְהַכְּלִל
בְּךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סָלָה.

הַכְּפֵל הַדָּבָר, צְרִיכִים תִּכְּף־וּמְיָד לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שְׁמַיִם,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחַל לְךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְהַחְזִיק
מֵעַמָּד בְּחַיֶּיךָ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' ב.

אֲנִי אֲבָרְךָ חֲסִידִי, הַתְּמַפְרֵתִי לְאִינְטֶרְנֵט, וְזֶה
גֵּרָם לִי לִירִידָה רוּחָנִית, וְלֵאבֹד אֶת כָּל הַחֲשֶׁק
בְּלִמּוּד

שְׁאֵלָה:

מֵאַת מִשָּׁה: לְכַבֹּד מוֹהֲרָא״שׁ שְׁלִיט״א.
אֲנִי אֲבָרְךָ חֲסִידִי, וּמְיָד אַחֲרֵי הַחֲתֻנָּה הַגַּעַתִּי אִיךָ
שֶׁהוּא לְאִינְטֶרְנֵט, וּמֵאַז אֲנִי לֹא יָכוֹל לְצַאת מִזֶּה,
וְהַתְּמַפְרֵתִי לָזֶה. יֵצֵא לִי כָּל הַחֲשֶׁק מֵהַלִּמּוּד, וְאֲנִי
בִּירִידָה רוּחָנִית נוֹרָאָה. אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת, אִיךָ
יוֹצֵאִים מִזֶּה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדְרַת בְּרֵאשִׁית, כ"ד תְּשַׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מִשָּׁה, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לְךָ, שֶׁהַיּוֹם יֵשׁ קְלִפָּה עֲצוּמָה הַכּוֹבֶשֶׁת

כל חלקה טובה, ומקרת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הפלי משחית הנקרא אינטרנט, אייפון, בלקברי וכו', שבזה יכולים לראות כל מיני שקוץ, תעוב, ערם וזהו, ומאמלים את עצמם ואת הילדים וכו'.

ולכן העקר ראה לזרק מהבית את המחשב המחבר לאינטרנט, או אייפון, בלקברי וכו' וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה): 'אין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות'; ואמר החכם: "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים". ואמר: "אין לה אבר באברי האדם, שיגרם לו מכשול כמו העינים".

ואני מרחק להגיד לה, שהרבה בתים נהרסו לגמרי, רק מפני שהיה להם מחשב המחבר לאינטרנט בבית, ואף שזה נדמה כמו גזמה, אבל רבים נפלו בפח בגלל הפלי הארוך הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו, רחמנא לישזבן.

ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב המחבר לאינטרנט וכו' וכו', כי זה הורס את כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאל תחתית, רחמנא לישזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד שלוקח פלי משחית כזה בתוך ידו וכו', הוא כבר נופל אל השאל תחתית ומתחתיו. ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

ואל תאמר: "אני ממכר לזה, ואני לא יכול להפסיק, כי אין לי כבר שום בחירה", אל תאמר זאת, כי כבר אמר רבנו I"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן קי) לאחד ששאל אותו כיצד היא

שו"ת א' ב ברסלב קכט

הבחירה? השיב לו בפשיטות: "הבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה — עושה, ואם אינו רוצה — אינו עושה!"

וכתב מוהרנ"ת ז"ל: 'ודבר זה הוא נצרך מאוד לדעת, כי כמה בני-אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על-כן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה — עושה'.

אני מאד מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שאם תקח את עצמך בידיך — תזכה לצאת מזה, כי חבל מאד מאד שתפסיד את הימים, השבועות, החדשים והשנים היפות שיש לך, ובפרט שאתה יכול לחיות חיים טובים, חיים נעימים עם אשתך, ולהרבות בלמוד תורה הקדושה כסדרן על-פי סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' ג.

**האם יש ענין לקנות ארבעת המינים ביקור, או
שאפשר לחפות שהמחירים ירדו?**

שאלה:

מאת יצחק: שלום רב לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, נאריך ימים על ממלכתו רצייתי בבקשה לשאל: האם יש ענין מיוחד לקנות ארבעת המינים ביקור, או שאפשר ללכת לקנות אותם בערב החג, שאז המחירים יורדים, ולקנות אותה הסחורה בזול יותר? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יצחק, נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן פז) לפי בחינת הימים נוראים ראוי שיהיה לנו אטרונג נאה וכו', ומי שבוכה ביותר, ונכנס ביותר בבחינת "נער בוכה", ראוי שיהיה לו אטרונג נאה ביותר.

ולכן צדיקים בדרך כלל קונים את האטרונג אחר יום הכפורים דיקא, פי פפי שבוכים בימים הנוראים בראש השנה וביום הכפורים, כמו־כן יהיה לו אטרונג יפה עד מאד, פי הכל תלוי בפני הבכיות, ככל שאדם בוכה יותר בימים הנוראים, כן זוכה לקבל אחר־כך אטרונג מאד מאד יפה, ומה גם שאז כבר האטרונגים יותר בזול.

שו"ת א' ד ברסלב קלא

עם כל זאת כבר דבר הרבה רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן קכה) מן האתרוג ואמר, שאין אנו יודעים כלל גדל יקרת מעלת מצות אתרוג. והרי אנו רואין, שישראל מפזרים ממון הרבה בשביל מצוה זו, יותר מעל שאר מצוות, ובודאי לא על חנם הוא. מסתמא מצוה זו היא יקרה מאד מאד, אשר אין לשער, רק שאין אנו יודעין גדל מעלתה. אפשר אם היו יודעין גדל מעלת מצוה זו, היו עושים מה שהיו עושים בשביל מצוה זו, פי ישראל עם קדוש הם חכמים, וקשה להטעותם. ובודאי כשהם מפזרים ממון הרבה בשביל מצוה זו — לא לחנם הוא, והפליג מאד במעלת מצות אתרוג, עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' ד.

**גיסתי מכשרת מאד ואינטליגנטית, אך למרות
הכל איננה מצליחה למצא בן זוג**

שאלה:

מאת רנה: שלום וברכה לצדיק היקר לנו! אני מאחלת לך רפואה שלמה, אריכות ימים ובריאות איתנה, בעזרת השם.

כבוד הצדיק, ברצוני לשאל בענין גיסתי — אחות של בעלי. היא כבר בת שלשים ושתים. וברוך השם, לא

חסר לה דבר. היא חכמה, ובעלת מדות טובות, אך בכל זאת היא מתקשה למצא זיווג ולהתחתן. אני כותבת לה, כי קשה לי לראות אותה מתנסחת, ביחוד כשכלן סביבה כבר נשואות ואמהות לילדים... היא שבורה מן שיהיא הגיעה לגיל, שבו אשה אמורה להיות נשואה ואמא לילדים.

והאמת היא, שגם לכל המשפחה כואב לראות בצרתה. אנחנו מעודדים אותה להיות בשמחה, ולא להיות בררנית, כמו שהצדיק מנעץ, אך עדן היא לא מצליחה להיות בקשר שמוביל לנשואין.

אנא! כבוד הצדיק, ינעץ לנו כיצד יש לנהג, וברך אותה, שתזכה להנשא במהרה, ולהיות אמא בקרוב. יש לצנו, כי לי באפן אישי זה כואב, ובפרט שהיא זאת שהיתה השדכנית שלי, ועל ידה גלגל ה' יתברך הזכות שננשא בעלי ואני, ונקים בית בישראל. אנו מודים לצדיק על העצות וההנהגות הטובות שנותן לנו בשו"ת המפלא הזו! בברכת רפואה שלמה, כל טוב וחג שמח!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל רנה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות ועל האחילים לרפואתי, וכל המברך — יתברך מפי אל עליון.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לגיסתך, שהיא תמצא תכה-ומיד את בן זוגה, ותתחתן לשם שמים, אבל אני מכרח להגיד לה דברך, שכן אמרו חכמינו הקדושים (במות סג.): 'נחות דרגא ונסיב איתתא', את צריכה לרדת דרגה, ואז תמצאי את הזיווג

שָׁלַף, כִּי בְדַרְדָּר כָּלֵל בַּחֹרֶה הִיא גְאוּתָנִית, וְלֹא מִתְאִים לָהּ לְקַחַת אֶת זֶה אוֹ אֶת זֶה. וְחוֹשֶׁבֶת לְעֲצָמָה: "הֲלֹא אֲנִי הִכִּי יָפֵה, חֲכָמָה וּמִשְׁפִּילָה, וְכִי מִתְאִים לִי שְׂאָקָח אֶת זֶה?" וְכֵן הִיא מִסְתּוֹכְבֶּת וּמְחַפֶּשֶׂת אֶת בֶּן הַזּוּג שְׁלֶה כְּפִי הַדְּמִיוֹן שְׂנַכְנַס בָּהּ, כְּאִלוּ מִי יוֹדֵעַ מַה הִיא? וְהִיא רוֹצֵה שְׂיָבֵא אֵלֶיהָ זּוּג שְׁעָדִין לֹא גִבָּרָא, וְעַל יְדֵי זֶה מְחַפֶּשֶׂת וּמְחַפֶּשֶׂת, וּמְסַתּוֹכְבֶּת וְיוֹצֵאת לְפָגִישׁוֹת רַבּוֹת וְשׁוֹנוֹת, שְׂמָא תִּמְצָא אֶת בַּחִיר לְבַבָּהּ, שְׂיָבֹא אֵלֶיהָ עַל סוּס לְבָן עִם שְׂקִים מְלֵאִים כֶּסֶף וְכו'.

וְכֵינֵן שֶׁהַבַּחֹרֶה מְחַכֶּה עַד שְׁיִוָּלַד זּוּג כְּזֶה, וּבֵינֵן כֶּף הִיא לֹא קוֹלָטֶת שֶׁהַזְּמַן לֹא מְחַכֶּה, כְּמֵאֲמַר הַחֲכָם: "הַזְּהַר מִן הַזְּמַן, כִּי הוּא אוֹיֵב רַע מְאֹד", וּבִיּוֹם מִן הַיָּמִים הִיא תּוֹפֶסֶת אֶת עֲצָמָה, וְרוֹאֶה שֶׁהִיא כְּבָר בְּגִיל שְׁלֹשִׁים... וְמָה עוֹשִׂים עֲכָשׁוּ? עַל זֶה בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה (יְבִמוֹת ג.ס): 'נְחוֹת דְּרַגָּא וְנִסִּיב אִיתְתָּא' — תְּרַדִּי מְדַרְגָּה, וְאַל תַּחֲזִיקִי מִעֲצָמָךְ כָּל-כֶּף גְּדוּלָה וְכו', וְאַזְ תִּמְצָאִי בְּקִלּוֹת בֶּן זּוּג שְׂיִתְאִים לָךְ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהִיא תִּקְוֶה אֶת כָּל זֶה, וְתַכְּף-וּמִיד תִּמְצָא אֶת בֶּן זּוּגָהּ, הָעֶקֶר רַק לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מָה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם אֵינּוּ פּוֹעֵל.

יֵשׁ קוֹנְטְרַס בְּשֵׁם "מְצִיאַת-הַזּוּג", וְאִם הִיא תִּקְוֶה מַה שְׂכַתּוּב בְּקוֹנְטְרַס הַזֶּה, וּבְפֶרֶט כְּשֶׁתִּקְרָא אֶת הַתְּפִלּוֹת הַמוֹבָאוֹת שֶׁם בְּמִשְׁפַּח אַרְבָּעִים יוֹם, תִּמְצָא תַּכְף-וּמִיד אֶת בֶּן זּוּגָהּ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' ה.

כָּל הַשְּׂדוּכִים שְׁלִי מִתְבַּטְּלִים, כִּי הַבְּחִירוֹת לֹא
בְּאוֹתָהּ דְרָגָה רוֹחֲנִית שְׁלִי

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גִּיל: שְׁלוֹם כְּבוֹד הַרְבֵּי.
אֲנִי רִוֵּק בֶּן שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, וְאֲנִי יוֹצֵא לְפָגִישׁוֹת.
הַבְּעִיָּה הַיָּא, שְׂבַח־וִירוֹת שְׁאֲנִי פּוֹגֵשׁ, הֵן רְחוּקוֹת
מִהַדְרָגָה הַדְּתִית שְׁאֲנִי נִמְצָא בָּהּ, אוֹ שְׁאֲנִי רְחוּק
מִהַדְרָגָה הַדְּתִית שְׁלֵהֶן, וְלִכּוֹן אֵף פֵּעַם זֶה לֹא מִתְקַדֵּם
לְחַתֻּנָּה. אוֹלַי הַרְבֵּי יוֹכֵל לְתַת עֲצָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם רִבִּיעִי לְסֹדֵר בְּרֵאשִׁית, כ"ד תְּשַׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל גִּיל, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵתָּה כְּכֹר הַגְּעֵפֶת לְגִיל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם, אָסוּר לָךְ לְלַכֵּת
עֲכָשׁוֹ עִם חֲכָמוֹת וְכוּ', וְלִהְתַּחִּיל לְמַדֵּד מִי בְּדִרְגָּה דְתִית יוֹתֵר
— אוֹ אֲנִי אוֹ הֵיא וְכוּ'.

אֵתָּה צְרִיךְ לְהִתְחַתֵּן תַּכְּף-וּמִיָּד לְשֵׁם שָׁמַיִם, כִּי כֵּךְ אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה יז, סִימָן ב'): 'תְּנִי רַבִּי יַעֲקֹב,
כָּל שְׂאִין לוֹ אִשָּׁה — שְׂרוּי בְּלֹא טוֹבָה, בְּלֹא עֵזֶר, בְּלֹא
שְׂמֻחָה, בְּלֹא בְרָכָה, בְּלֹא כְּפָרָה. בְּלֹא טוֹבָה — "לֹא טוֹב
הָיוֹת הָאָדָם לְבָדוּ". בְּלֹא עֵזֶר — שְׂנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית ב, יח):
"אֲעֲשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנִגְדּוֹ", בְּלֹא שְׂמֻחָה, שְׂנֹאֲמַר (דְּבָרִים יד, כו):
"וְשְׂמֻחַת אֵתָּה וּבֵיתְךָ", בְּלֹא כְּפָרָה, שְׂנֹאֲמַר (נִיקְנָא טז, ו):

שו"ת א' ה ברסלב קלה

"וּכְפָר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ", בְּלֹא בְרָכָה, שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל מד, ל):
"לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתְךָ". רַבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי
אָמַר: אִף בְּלֹא שְׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל-א' כה, ו): "וְאֵתָהּ שְׁלוֹם
וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם". רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסַכְנִין בְּשֵׁם רַבִּי לִוִּי אָמַר: אִף
בְּלֹא חַיִּים, שֶׁנֶּאֱמַר (קהלת ט, ט): "רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר
אֶהְבֶּתְךָ", רַבִּי חַיָּא בַר גַּמְדָּא אָמַר: אִף אִינוּ אָדָם שְׁלָם, שֶׁנֶּאֱמַר
(בְּרֵאשִׁית ה, ב): "וַיִּכְרְךָ אוֹתָם וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם" — שְׁנִיָּהֶם
כְּאֶחָד קְרוּיִים אָדָם.

וְלָכֵן אַל תְּהִיָּה בְּרָרָן, אֲלֵא אֶת הַשְּׂדוּף הָרֵאשׁוֹן שֶׁמְצִיעִים
לָךְ — תִּתְחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְתִבְנֶה בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל,
וְתִזְכֶּה לְכָל הַבְּרָכוֹת שֶׁל שְׂמֵחָה וְטוֹבָה וְתוֹרָה וְכוּ' וְכוּ'.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה זוּ בְּכָל יוֹם, וְזֶה בְּוֹדָאֵי יַעֲזֹר
לָךְ:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! חוּס וְחַמַּל עָלַי, וְזַכְּנִי לְמִצָּא אֶת
בֵּית זוּגִי, וְאֵתָהּ בְּעֶצְמָךְ יוֹדַע שְׂאֵנִי מוֹכֵן כְּבָר לְהַתְּחַתֵּן,
כְּדֵי לְהַנְצִיל מֵעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, אִף מִפְּנֵי מַעֲשֵׂי הַמַּגְגָּנִים
וְהָרָעִים שֶׁעֲשִׂיתִי עַד עַכְשָׁו, הַתְּעַכְּבָה מְצִיאת זוּגִי, וְאֵנִי
נִמְצָא בְּצַעַר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי אֵתָהּ גְּלִית עַל-יָדֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים: כָּל הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה — שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמֵחָה,
וּבְלֹא תוֹרָה, וּבְלֹא חוּמָה, וּבְלֹא שְׂמִירָה. וְלָכֵן הִנְנִי
מִתְחַרֵּט עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי, שֶׁעֲשִׂיתִי עַד עַכְשָׁו, וְאֵנִי מְקַבֵּל
עַל עֲצָמִי לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְגִלִּית לָנוּ עַל-יָדֵי
הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי (תְּקוּנַיִזְהַר, תְּקוּן יד):
עִם כָּל דָּא דְחָזַר בְּתִשׁוּבָה, חָזַר וַיְהִיבְנָא לֵיהּ בֵּית זוּגִיָּה,
וְהִנְנִי שָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלָכֵן תִּזְמִין לִי אֶת בֵּית זוּגִי,

ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונה
מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' ו.

לצערי, בעלי יורד מהדת, אינו מניח תפילין ואינו
מתפלל, והשנה גם לא בנה סכה

שאלה:

מאת נעימה אסתר: שלום לכבוד הרב!
בעלי שיחיה אינו משכים בבקר לתפלה כלל. לצערי,
הוא אינו מניח תפילין כבר מספר שנים. יש לנו חלוקי
דעות קשים, שנובעים מהמצב הפלפלי שלנו.
אנו מתקשים לנהל ארח חיים תקין, ורק אני
מפרנסת. יש בינינו חסר תקשרת לחלוטין. בעלי
עקשן, ולא היה מוכן לבנות סכה השנה. אנא! יעץ לי
מה לעשות, וכן לתפלל בבקשה על בעלי, שיצא
מהמצב הרגשי שבו הוא נתון, ולהצלחת הזוגיות
שלנו שעלתה על שרטון.
בבקשה, תברך את בתנו לזוג עם בחור ירא שמים
בקרוב, אמן. וגם את בתנו השניה שתצליח, וגם
תקים בית בקדשה, אמן!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל נעימה אסתר תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת, כשם שאשה צריכה תשומת-לב, כך בעל צריך תשומת-לב וכו', בעלך שבור פחדס, שהוא אינו יכול לפרנס פראוי וכו', ולכן נכנס בתוך עצמו בדפאון פנימי וכו', ומזה נובע היאוש ששורה בו וכו', עד שפכר אינו מניח תפלין וכו'.

ולכן היי אשה פקחית, ותתחילי לחזק אותו, ולא לעשות עליו בקרת, ותתני לו הרבה תשומת לב, ותראי איה שישתנה לך לגמרי, ועוד יביא פרנסה בשפע, כי יש גברים שמאד רגישים וכו', ונופלים ביאוש ובדפאון בקלות, והאשה צריכה להיות פה ברת דעת, ולחזק ולעודד ולשמח את הבעל, ואף שזה מאד מאד קשה לאשה, עם כל זאת פכר אמר החכם: "ההכרח אם לא ישבח לא יגנה".

ולכן אני מאד מבקש אותך, התאזרי במדת הסבלנות, שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות ה, כב): 'לפום צערא אגרא, ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לכעס, אפלו שהיא נמצאת במדור הקלפות — היא עולה עד עולם האצילות, וזוכה להיות בטלה לגמרי אל האין-סוף ברוך-הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות והמנועות מפעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות, אשה צריכה לבטל את עצמה וכל פלה אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על

בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה, כי מאיש לקחה זאת". ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות כלפי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית, ועל-ידי-זה יצליחו בחיי נשואיהם, ולא רק זה, אלא על-ידי שתחזקי, תעודדי ותשמחי את בעלך, הוא יצא מעצמו, ויתחיל להניח תפלין, ולקיים את המצוות, תהיי פקחית, ואת תבני את הבית, ואז תראי שבזמן קצר — כל הבית ישפנה לטובה, ותעשו שדוה טוב עם הבת.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' ז.

**האם מתר לי מבחינה הלכתית ללמוד קורס
לאפור ערב ואפור פלות?**

שאלה:

מאת ספיר: אני רוצה ללמוד קורסים לאפור ערב ואפור פלות. היות שאני דתיה שאלתי, ואמרו לי, שלפי התורה אפור קבוע ויבנית צפרניים אסורים, ולכן בטלתי את הקורסים האלו. השאלה שלי: האם מתר לי ללמוד קורס לאפור בלבד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל ספיר תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את יכולה להמשיך את הקורסים לאפור ערב ואפור פלות וכו', והקדוש-ברוך-הוא יתן לך פרנסה בנקל, כי אם יש לך משיכה לזה — תעשי את זה וכו'.

בענין גדול ובניית צפּרנים, את צריכה לדעת, שזו חציצה לאשה כשהיא הולכת לטבל וכו'.

חכמינו הקדושים אמרו (קדושין פב.): 'רבי מאיר אומר, לעולם ילמד אדם את בנו אמנות נקיה וקלה, ויתפלל למי שהעשר והנכסים שלו, שאין אמנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האמנות ולא עשירות מן האמנות, אלא הכל לפי זכותו, רבי שמעון בן אלעזר אומר: ראית מימך חיה ועוף שיש להם אמנות והן מתפרנסין שלא בצער, והלא לא נבראו אלא לשמשני, ואני נבראתי לשמש את קוני, אינו דין שאתפרנס שלא בצער, אלא שהרעותי מעשי וקפחתי את פרנסתי'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתהיה לך פרנסה בנקל, העקר רק להתפלל על זה בכל יום ויום, כי מה שתפלה פועלת — שום דבר בעולם אינו יכול לפעל.

דעי לך, שסגלה לפרנסה — לברך ברפת-המזון מתוך הסדור דיקא, ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י, ד): "ברפת הוני"ה היא תעשיר, ולא יוסיף

עצב עמה", הינו אשה שמברכת את ברפת-המזון בשמחה עצומה — זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו'.

ולכן מהיום והלאה הקפירי מאד מאד על נטילת ידים כשאת קמה בבקר, וכן כשיוצאים לשרותים וכו'. וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי על נטילת ידים ראשי תבות עני', מי שמוזלזלת בנטילת ידים נעשית עניה, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת סב:) אמר רב חסדא: אגא משאי מלא חפני מיא ויהבו לי מלא חפני טיבותא; [אני נטלתי ידי עם הרבה מים, נתנו לי חפנים מלא טוב, כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והכל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד על זה].

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' ח.

האם יש תועלת להזכיר שם של מישהו בציון של צדיק, מבלי לפרט בקשה מסוימת?

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד הרב שלום. האם יש ענין וזה מועיל להזכיר שם של מישהו שצריך ישועה על קבר של צדיק, גם בלי לפרט בקשה כלשהי? תודה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ד תְּשֵׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁלֹמֹה, גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין עוֹד דְּבַר גָּדוֹל מִזֶּה — מֵהַשְׁתַּטְּחוֹת בְּקִבְרֵי צַדִּיקִים, וְלִבְקֵשׁ יְשׁוּעָה הֵן עַל עֲצָמוֹ וְהֵן עַל אַחֲרֵים, כִּי כָּף אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָן קעג): 'עַל-יְדֵי הַשְׁתַּטְּחוֹת עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִינוֹ רְאוּי לְכָף'.

וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּפִרְטוּיּוֹת אֶת בְּקִשְׁתּוֹ מֵהַ שְׁהוּא צְרִיף וְכוּ', וְכֵן כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל עַל הַזּוֹלָת, שְׂיִפְרֹט בְּפִרְטוּיּוֹת מֵהַ שְׁהוּא צְרִיף, וְזֶה מוֹעִיל מְאֹד מְאֹד. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן ט'): 'מִי שֶׁנֶּאֱבָדָה אֲמוּנָתוֹ מִמֶּנּוּ, יִלָּף עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים, וַיִּסְפָּר הַחֲסִדִּים שְׁעָשָׂה לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא'.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' ט.

מה נקרא "להתעקש בציון רבנו ז"ל"?

שאלה:

מאת נחמן: ברוך השם הייתי באומן, וקמתי מה שהצדיק אמר, שמי שיתעקש בציון — יזכה לישועה שהוא צריך, וכך עשיתי: כל רגע גם לפני ראש השנה וגם בראש השנה כל זמן פנוי, הייתי בציון והתעקשתי, שאני צריך דיכרה משלי. רציתי לשאל את הצדיק, האם זה נקרא 'להתעקש' — שהתפללתי עוד פעם ועוד פעם על ענן הדיכרה? האם זה נקרא להתעקש? תודה רבה על הכל. זה שו"ת שעושה אותי באפן אישי מלא ידע, כי אני מתחזק מזה באפן מיחד מאד, וכל מכתב מדרבן אותי לקיים את העצות של רבנו, יישר פח על הכל.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נחמן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך מאד מאד להיות שומח, שזכית להיות בראש השנה באומן אצל רבנו ז"ל, כי כך אמר רבנו ז"ל (חיי-מיתרין, סימן תג): 'מי שזוכה להיות על ראש השנה, ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח'): "אכלו מעדנים ושתו ממתקים, כי חדות הוי"ה הוא מעזכם", וזה נאמר על ראש השנה'.

ולכן תשמח כל השנה, ובודאי כל מה שבקשת

והתעקשתי אצל ציון רבנו ז"ל תקבל, רק צריכים סבלנות גדולה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות סד): 'כל הדוחק את השעה — השעה דוחקתו, וכל הנדחה מפני השעה — שעה נרחית מפניו'.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצו): אסור לאדם לעמד עצמו על שום דבר, הינו שאסור להתעקש בתפלתו, שהקדוש-ברוך-הוא יעשה לו דוקא את בקשתו, כי זה הוא כמו לוקח דבר בחזקה, בגזלה. רק צריך להתפלל ולהתחנן לפני השם יתברך ברחמים ובתחנונים, אם יתן השם יתברך — יתן, ואם לאו — לאו, וזה (אבות ב): 'אל תעשה תפלתך קבע', מלשון גזלה, כמו שפתיב (משלי כב, כג): 'וקבע את קובעיהם נפש', הינו שכל מה שהוא מבקש — הן פרנסה או בנים או שאר צרכים, אסור להתעקש ולעמד עצמו בתפלתו, שדוקא יעשה הקדוש-ברוך-הוא את תפלתו, כי זו היא תפלת קבע — שלוקח הדבר בחזקה ובגזלה, רק יתפלל רחמים ותחנונים; ובודאי שאת כל מה שבקשתי והתחננתי והתעקשתי בציון רבנו ז"ל — בסוף תקבל! אבל אל תדחק את השעה.

העקר תקיים מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט): 'לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתי מצויה אונאתה קרובה'. ואמרו (שם): 'לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): 'ולאברם היטיב בעבורה'. והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא: אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו (כפדו ויקרו את נשותיכם, כדי שתתעשרו). וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סט), 'שעקר העשירות בא בזכות האשה'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְּלוֹתַי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתַּפְּלֵל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' י.

**הָאֵם יִשְׂרָאֵל תִּפְצֹץ בְּפִצְצָה גְרָעִינִית? הָאֵם יֵשׁ
מִמָּה לְחַשֵּׁשׁ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּוִד: הָאֵם יִשְׂרָאֵל תִּפְצֹץ בְּפִצְצָה גְרָעִינִית? הָאֵם
יֵשׁ מִמָּה לְחַשֵּׁשׁ?

תְּשׁוּבָה:

בְּצִוְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ד תְּשֵׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּוִד, נְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵין בְּכֹל מִמָּה לְפַחַד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵר אֶת
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל — יִשְׁמַר אֶת כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָן יִשְׂרָאֵל
וּבְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת פָּחַד, סִימָן כה):
'כְּשִׁשׁוּכְחִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינָם נִשְׁעָנִים עָלָיו, עַל-יְדֵי-זֶה
מִתְּפַחְדִים מֵאֲמוֹת'.

וְלִכּוֹן תִּכְנִים בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו

יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד תלך, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על-ידי-זה נדבק באין-סוף ברוך-הוא, ונצל מכל רע, אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומצויר לפניו איך שהכל לכל הוא אור האין-סוף ברוך-הוא, והוא נמצא בתוך האור, אשר אין עוד תענוג פתענוג הזה.

אתה צריך לדעת, כי אם תהיה מלחמה גרעינית — לא ישאר שריד ופליט מאמות העולם, ולכן למה צריכים לפחד בארץ ישראל, אשר שם הקדוש-ברוך-הוא צופה ומביט, כמו שכתוב (דברים יא, יב): "ארץ אשר הו"ה אלקיך דורש אותה תמיד עיני הו"ה אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", וראו בחוש במלחמת העולם השנייה (לא תקום צרה פעמים), כשהעמלקים, ימח שמם, היו כבר בדרכס לארץ ישראל, דיקא אז היתה להם מפלה גדולה מאד, והביסו אותם וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' יא.

**אחי התנתק מהמשפחה לגמרי, וגורם לאמי
צער גדול, ואנחנו לא מבינים למה**

שאלה:

מיאת צלה: לרב שלום. יש לי אח שיש לו אי ספיקת
כליות והוא חולה, פעם בכמה זמן כתוצאה מהבצעות
בכליות, רגלו מתנפחת וכוואבת מאד.
אבל יש עוד בעיה, הוא התנתק מהמשפחה, ואנחנו
לא מצליחים להבין מה הבעיה שלו. אנו יודעים שיש
לו המון רגשי נחיתות, ויודעים שאשתו מרחיקה
אותו מאתנו. אמא שלי חולה, ויש לה גדול בראש,
היא מאד מתגעגעת אליו ולא יודעת מה לעשות.
לעתים רחוקות הם מדברים בטלפון, והיא אומרת לו
שניבוא, ושיפסיק עם ה'ברגז', והוא לא רוצה. כל
הזמן מעסיק אותו ענין הכסף, הוא חושב שמהורים
שלי מחלקים כסף לשאר הילדים ולו לא. ההורים
שלי פנסיונרים, ואין להם כסף לחלק.
אשמח לתשובתך — מה ניתן לעשות בענין. שנה
טובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל צלה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין, שבכל השנים דפאו את האח ... ולא
בחנם שיש לו המון רגשי נחיתות וכו', והוא אף פעם לא

שִׁמְעַת מַלְת חַזוּק מֵהַמְשַׁפְּחָה, וּמוֹבֵן לָמָּה הוּא מְתַנַּתֵּק מֵהֶם, וְדוֹקָא אֶשְׁתּוּ מְחַזְקֵת וּמַעֲוֹדֶדֶת וּמְשַׁמַּחַת אוֹתוֹ וְכו'.

וְלִכֵּן אִם כָּל בְּנֵי הַמְשַׁפְּחָה הָיוּ מְתַחִילִים לְחַזֵּק, לְעוֹדֵד, לְשַׁמַּח וְלִכְנֹת אוֹתוֹ, אֲזַי הַשְּׁלוֹם הָיָה חוֹזֵר בְּבֵית, וְכֵלָם הָיוּ נִהְנִים, כִּי כָּבֵר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲקָצִין ג, יב): 'לֹא מֵצֵא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּלִי מְחַזֵּק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים כט, יא): "הַוְי"ה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן הַוְי"ה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשְּׁלוֹם".

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' יב.

הָאִם מֵתָר לְאִשָּׁה שֶׁקִּבְּלָה אֶרְח נְשִׁים לְהַכְּנִס לְבֵית קִבְרוֹת, וְלְהַתְפַּלֵּל בְּקִבְרוֹת צְדִיקִים?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂרָה: לְכַבּוֹד הַצְּדִיק הַקְּדוּשׁ מוֹהְרַא"ש שְׁלִיט"א. הָאִם מֵתָר לְאִשָּׁה שֶׁקִּבְּלָה אֶרְח הַנְּשִׁים לְהַכְּנִס לְבֵית-קִבְרוֹת לְהַתְפַּלֵּל בְּקִבְרוֹת צְדִיקִים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל שרה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אף שיש שמחמירים בזה וכו', עם כל זאת ידוע, שבקברי צדיקים אין להקפיד, כי כף מובא בזהר (ש"לח קנח): 'מאן דאיהו בדוחקא — לא אסתפל מדי, כף כלב בגין דהוה בדוחקא — לא אסתפל מדי, ואתא לצלאה על קברי אבהן לאשתזבא מעיטא דא'.

[מי שנמצא בעת צרה — לא מסתפל על שום דבר, כמו כלב בן יפונה, כשהיה בצרה גדולה, לא הסתפל על שום דבר, אלא נסע לחברון על קברי האבות, והתפלל שם להנצל מעצת המרגלים], ואף שהמקום היה מקום מספן — לא הסתפל על שום דבר, אלא הלך להתפלל שם.

כמו-כן אשה שנמצאת בצרה, והיא צריכה ישועה, לא כדאי להסתפל על שום דבר, רק לבוא להתפלל על קברי צדיקים, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קעג): 'על-ידי השתטחות על קברי הצדיקים, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות, אף-על-פי שאינו ראוי לכה'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' יג.

**בתקופה האחרונה בעלי בקשי לומד, ומתלונן
שקשה לו, וגם הפרנסה בקשי. איך מתחזקים?**

שאלה:

מיאת חנה: כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. תודה רבה על הכל, אני מאד מתחזקת מהתשובות שלכם בשו"ת.

בעלי הוא אברך כולל. בתקופה האחרונה הוא מתלונן שקשה לו, והוא אינו מוצא את עצמו. שמתני לב, שכשאנחנו אצל ההורים, הוא בקשי לומד, ולפעמים בכלל לא. בתקופה האחרונה ענין הפרנסה קשה לנו, החשבון שלי בבנק בבעיות, ובחשבון של בעלי אין כסף. כל פעם אנחנו מתאמצים מאד, ומתפללים לשם שיעזר לנו עם השכר דירה. הלחץ הזה עושה לי רע, ולפעמים אני מלחיצה את בעלי. אנחנו בשנה הראשונה של הנשואים, וזה לא פשוט לי, אני מתפללת להשם על פרנסה קבועה. אני צריכה בבקשה עצה מה לעשות, ואיך להתחזק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל חנה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת, שאתם עכשו התחתנתם, ואתם נמצאים עוד בשנה הראשונה. ולכן אתם צריכים מאד מאד לשמח, כי כל זוג שזכו להתחתן — צריכים להיות מאד

מאד שמחים ועליזים, כי רבנו ז"ל אמר (לקויט"י מוה"ר"ן, חלק א', סימן רסה), שלמעלה, קדם שהנשמות יורדות לעולם — הן נשמה אחת, וכאשר יורדות לזה העולם מתפצלות, הזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני — לוקח זמן, כי יש המון עכובים, כמאמרם ז"ל (סנהדרין כב.): 'קשה זיווגו של אדם פקריעת ים סוף', וכאשר מוצאים זה את זה ומתאחדים — זו השמחה הכי גדולה.

ובזה פרשתי את הברכה שמברכים בשבע ברכות: "שמח תשמח רעים אהובים כשמחך יצירך בגן-עדן מקדם"; הינו רעים אהובים הם הבעל והאשה שצריכים לשמח, כמו שהם היו אחד בגן עדן מקדם' — לפני שיורדו לזה העולם.

ולכן במקום שתלחיצי את בעלך על פרנסה, ראי לחזק אותו ביתר שאת וביתר עז, וביתד תתחזקו. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (אבות ב, ב): 'יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שגייעת שניהם משפחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון'.

ולכן מה טוב ומה נעים אם הבעל ילמד חצי יום, וחצי יום יעבד, וכן את תמצאי עבודה, וביתד תתפרנסו בכבוד, ומה גם שתוכלו לחסוף כסף וכו', רק השתדלו להיות בשמחה עצומה, ולעזר אחד לשני, ולא לעשות שום בקרת הדדית, ואת צריכה להיות פקחית לחזק את בעלך ולא להשפיל אותו, ודיקא בזכות זו תמצאו פרנסה טובה, ותהיו הכי מאשרים בחייכם, רק תראי שבעלך יקבע עתים לתורה, ואז תתחלקי גם עם הרוחניות שלו.

נא ונא אל תפנסי בלחץ, רק מהיום והלאה תשמחי את

שׁוֹת א' יד בְּרִסְלָב קנא

בעלֵךְ, וְאֵל תִּלְחִיצֵי אוֹתוֹ, וְאָז תִּרְאֵי שְׁכַל הַבַּיִת יִשְׁתַּנָּה לְטוֹבָה.

יְדוּעַ מַה שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר (תַּיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תקא), 'שְׁחַפֵּן מְאֹד שְׁתִּהְיֶה לָנוּ פְּרִנָּסָה, אֶף-עַל-פִּי שְׁבִטְחוֹן גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן טוֹב מְאֹד כְּשִׁזְזוּכִין שְׂיֵשׁ לוֹ מַעֲמַד פְּרִנָּסָה, כִּי בְּמָקוֹם עֲבוֹדַת הַבִּטְחוֹן — בְּמָקוֹם זֶה יַעֲשֶׂה עֲבוֹדָה אַחֲרַת, כְּלוּמַר, כִּי אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ מַעֲמַד פְּרִנָּסָה, וַיִּהְיֶה לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת מֵהַפְּרִנָּסָה, וַיִּצְטַרֵּף בְּכָל פֶּעַם לְחִזְקַ עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַבִּטְחוֹן, בְּמָקוֹם זֶה יַעֲסֹק בְּעֲבוֹדָה אַחֲרַת וְהַתְחַזְּקוֹת אַחֲרַת בְּשָׂאֵר עֲנִינֵי עֲבוֹדַת הַשֵּׁם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַבָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' יד.

הָאִם הַקֶּבֶר שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּהַר צִיּוֹן הוּא אֲכַן
הַמָּקוֹם הָאֲמֵתִי?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂרָה: שְׁלוֹם לְצַדִּיק. הָאִם הַקֶּבֶר שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ
בְּהַר צִיּוֹן הוּא אֲכַן הַמָּקוֹם הָאֲמֵתִי?

תשובה:

בְּצִוְרַת הַשֵּׁם יתְבַרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר פְּרָאשִׁית, כ"ד תְּשֵׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל שָׂרָה תַחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּכַל דְּבַר שֶׁמִּקְבֵּל אֶצֶל כָּלל נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל מִדּוֹרֵי דוֹרוֹת, צְרִיכִים לְדַעַת אֵת מַה שֶּׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים 10): 'הִנֵּחַ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל, אִם אֵין נְבִיאִים הֵן, בְּגִי נְבִיאִים הֵן'.

וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁמִּקְבֵּל שְׁעַל הַר צִיּוֹן הוּא קָבְרוּ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ — זֶהוּ זֶה! וְלֹא צְרִיכִים לַחֲקֹר, כִּי בְּנֹדָאי שֵׁם קָבְרוּ. וּמוֹבָא בְּסִפּוּר (קַדְמוּנִיּוֹת הַיהוּדִים): דָּוִד נִקְבַּר מִתַּחַת לְאַדְמָה, בְּאֶמְנוֹת כְּזוֹ, שְׁלֹא יִרְאֶה לְאִישׁ הַנִּכְנָס לְתוֹךְ הַקָּבֵר. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֲמָרוּ (סְנֵהֲדָרִין 10): 'שִׁבְנָא הֲלֵךְ לַחֲצַב לּוֹ קָבֵר בְּקָבְרוֹ שֶׁל בֵּית דָּוִד, בָּא נְבִיא וְאָמַר לּוֹ (יִשְׁעִיָּה נב, טז): "מַה לָּךְ פֹּה וּמִי לָךְ פֹּה, כִּי חֲצַבְתָּ לָךְ פֹּה קָבֵר, הִנֵּה הַר הַזֶּה מְטִלְטֵלְךָ טִלְטֵלָה גָּבֵר" וְכוּ', וְאֲמָרוּ בְּזֵהָר (וַיְחִי רמח): לָמָּה לֹא נִקְבַּר דָּוִד עִם הָאֲבוֹת? אֶלֶּא דָּוִד הַמֶּלֶךְ הִיָּה לּוֹ מְקוֹם מִתְּאִים כְּרָאוּי לּוֹ, וְזֶהוּ הוּא צִיּוֹן וְכוּ', עֵינֵן שָׁם.

אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב בְּכַל הַתְּקוּפָה שְׁלֹא יִכְלוּ לְלַכֵּת אֶל הַכֶּתֶל הַמַּעֲרָבִי, הָיוּ בָּאִים לְהַתְּפִלֵּל בְּהַר צִיּוֹן אֶצֶל דָּוִד הַמֶּלֶךְ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' טו.

בעלי מפחד להשאר בארץ בגלל המצב הבטחוני,
ומתעקש לעבר לחוץ לארץ. מה אני אמורה
לעשות?

שאלה:

מאת רבקה: לכבוד כבוד קדשת הרב הצדיק
מוהרא"ש שליט"א:
בעלי מאד מתעקש לעבר לגור בחוץ לארץ, בגלל
פחדים על מה שיקרה בארץ ישראל. האם אני צריכה
להסכים, ומה אני אמורה לעשות? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל רבקה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תגידי לבעלך, אם יש מקום סכנה בעולם — זה בחוץ
לארץ! כי הרבה יותר מספן להיות בחוץ לארץ מלהיות
בארץ ישראל, פשוטו כמשמעו, ואם כבר תהיה מלחמה
גרעינית — אזי כל העולם בחזקת סכנה. ובחוץ לארץ יותר
מספן, כי אמות העולם יהרגו אחד את השני וכו', ועל ארץ
ישראל נאמר (יואל ג, ה): "והיה כל אשר יקרא בשם הויה"
ימלט, פי בהר ציון ובירושלים תהיה פליטה כאשר אמר
הויה, ובשרידים אשר הויה קרא".

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות פחד, סימן כה): 'כפשוטכם
את השם יתברך, ואינם נשענים עליו, על ידי זה מתפחדים
מאמות'.

וְלִכְּנֵן שְׂיִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּיו
 יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וּבְמַחְשָׁבָה זֹה תְּמִיד
 יֵלֵךְ, וְזֶה יִטְהַר אוֹתוֹ מִכָּל הַפְּתָדִים, כִּי כִשְׁבֵר יִשְׂרָאֵל רַק
 חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִדְבַק בְּאֵין־סוּף בְּרוּךְ־הוּא,
 וְנִצַּל מִכָּל רַע, אֲשֶׁר־יֵאָדָם שְׂזוּכָה לְהַכְנִיס בְּמַחְמַחְשָׁבָתוֹ
 תְּמִיד, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּמְצִיר לְפָנָיו, אֵיךְ שֶׁהַכֵּל
 לְכָל הוּא אֹרֶךְ הָאֵין־סוּף בְּרוּךְ־הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאֹרֶךְ,
 אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג פְּתַעֲנוּג הַזֶּה.

עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ בְּסוּף הַבְּרוּר וְכוּ', לֹא פְדָאֵי לַעֲזֹב אֶת אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל וְלָבוֹא לְחוּץ לְאֶרֶץ, כִּי הַכֵּל יַעֲלוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
 בְּתַפְלִתִּי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה
 מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' טז.

בְּעֵלֵי מְצָרָךְ אֶת הַמִּשְׁפָּחָה שְׁלוֹ לְכָל דְּבַר, וְאֵין לִי
 זְמוֹן פְּרִטִי עִם בְּעֵלֵי אֶף פַּעַם

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אוֹרְטֵל: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק הַיְקָר מוֹהֲרָא"ש
 שְׁלִיט"א. אֲנַחְנוּ אוֹהֲבִים אוֹתְךָ אֶהְבֶּה גְדוּלָה מְאֹד,
 וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, זוֹכִים לְהַרְגִישׁ הַתְּקַרְבוֹת גְּדוּלָה אֶלֶיךָ
 מִעֲמֻקָּא דְּלָבָא.

יש לי בעיה שמאד מפריעה לי בחיי הנשואין: מאז שאני נשואה (כשנתים וחצי), אני מרגישה כאלו התחנתתי עם ההורים של בעלי. בעלי רוצה שהוריו ואחיו יהיו אתנו תמיד בשבתות וחגים או בכל דבר אחר שאפשר.

זה מפריע לי מאד, שהוא מצרף אותם בכל חיי הנשואין שלנו! אני יכולה לספר את הפעמים הבוודות שהיינו לבד ביחד. זה יוצר בינינו המון וכוחים, כי אחרי כל השבוע שאנחנו בקשי מתראים, אני מצפה לבלות ביחד עם בעלי והילדים, אבל זה כמעט ולא קורה. דברתי אתו על הנושא כבר כמה פעמים, אבל זה לא עזר. מה לעשות?

תשובה:

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל אורטל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דבר זה מאד מאד מצוי בין בני זוג צעירים, לפעמים האשה נמצאת רב הזמן רק בין משפחתה וכו', ועוזבת את בעלה לגמרי, והוא מרגיש כאלו הוא גלגל חמישי. וכן להפך לפעמים הבעל נמצא רב הזמן רק בין משפחתו, ועוזב את אשתו לגמרי, והיא מרגישה כאלו גלגל חמישי. ולכן העצה היעוצה לכן הזוג הסובל — לתת חם ואהבה יותר ויותר, ואז כבר לא ירצה בן הזוג שפנגדו לעזוב אותו כלל.

ולכן במצב שלך, את מכרחה לתת המון חם ואהבה לבעלך, ורק לתת לו מחמאות ושבחים וכו' וכו', ואף שאני

יודע שזה מאוד קשה לאשה ... אבל רק בצורה כזו תוכלי לכבש את לב בעלך, וזה ברור כשמש!

לפעמים לוקח הרבה זמן עד שבני זוג צעירים מתרגלים אחד לשני, ולכן (קהלת ב, יד): "החכם עיניו בראשו והכסיל בחשף הולך", בני זוג שהם חכמים, כבר מתחילים להפתח זה לזה מקדם ככל האפשר, ומראים אהבה והבנה הדדית, ודנים זה את זה לכף זכות, וכך הם בונים את עצמם, עד שנתקים אצלם (בראשית ב, כד): "על-כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד", וכבר לא רוצים להפרד אחד מהשני, מה שאין בן אם הולכים בחשף וסכלות — רבים ומתוכחים, וכל אחד נמשך אחר הוריו ומשפחתו, וכך נעשים פרוידים וכו'. ולכן צייתי אותי, תני לבעלך הרבה חם ואהבה, עד שכבר לא יהיה לו חשק לעזוב אותך.

ועל כלם — צריכים הרבה להתפלל להקדוש-ברוך-הוא להצליח בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' יז.

**כְּתוּב בְּסֵפֶר 'פְּעֻלַּת הַצְּדִיק', שְׂרַבְנוּ תִּקְוֹן אֶת
חֲטָא יִרְבְּעִים בֶּן נֶבֶט כְּשֶׁהָיָה בְּעִיר זְלַאטִיפּוֹלִי.
מָה הַבּוֹנָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יְרוּן: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א. הִי
יִשְׁלַח לְךָ רִפּוּאָה שְׁלֵמָה.
רְצִינוּ לְשָׂאֵל עַל מָה שְׂכְּתוּב בְּסֵפֶר 'פְּעֻלַּת הַצְּדִיק',
שְׂרַבְנוּ תִּקְוֹן אֶת חֲטָא יִרְבְּעִים בֶּן נֶבֶט כְּשֶׁהָיָה בְּעִיר
זְלַאטִיפּוֹלִי: הָאִם רַבְּנוּ תִּקְוֹן רַק אֶת הַחֲטָא, אוֹ גַם אֶת
יִרְבְּעִים בֶּן נֶבֶט עֲצָמוֹ, כִּי בְּמִשְׁנֵה כְּתוּב בְּמִפְרָשׁ, שְׂאִין
לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא? תוֹדָה רַבָּה וְחַג שְׂמֵחַ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ד תְּשַׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְרוּן, גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מְקוֹר הַדְּבָרִים הוּא בְּסֵפֶר הַקְּדוּשׁ 'חַיִּי-מוֹהֲר"ן' (סִימָן
קיד): כְּשֶׁנֶּכְנַס רַבְּנוּ ז"ל לְזְלַאטִיפּוֹלִיעַ, אָמַר, שֶׁהוּא מְכַרְח
לְיֹשֵׁב שָׁם מִן הַשָּׂמַיִם, כִּי הוּא מְתַקֵּן שָׁם חֲטָא שֶׁל יִרְבְּעִים בֶּן
נֶבֶט.

וְהִינוּ לֹא שְׂמֵתֵקֵן אֶת יִרְבְּעִים בֶּן נֶבֶט, אֲלֹא אֶת הַטְּמֵאָה
שְׁלוֹ, שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנוּדְרִין קא): יִרְבְּעִים שְׂרִיבְעַ

עם, דְּבַר אַחַר, יִרְבְּעַם שְׁעֵשָׂה מְרִיבָה בְּעַם, דְּבַר אַחַר יִרְבְּעַם
שְׁעֵשָׂה מְרִיבָה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמַיִם.

כִּי הָרִי שָׁם הִתְחִלָּה הַמַּחְלָקָת עַל רַבְּנוּ ז"ל מִהַזְקֵן
הַיְדוּעַ וְכוּ', אִף שֶׁבַתְחִלָּה הָיָה גְדוֹל מְאֹד, כְּמֵאמְרָם ז"ל
(סְנֵהדְרִין קב.): 'תּוֹרְתוֹ שֶׁל יִרְבְּעַם לֹא הָיָה בָּהּ שׁוּם דְּפִי'; עִם
כָּל זֹאת אַחֲר־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אָבוֹת פָּרָק ה'): 'יִרְבְּעַם
חָטָא וְהַחְטִיא אֶת הָרַבִּים, חָטָא הָרַבִּים תְּלוּי בּוֹ'; עִם כָּל זֹאת
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְנֵהדְרִין קב.) שֶׁתְּפָשׂוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא לְיִרְבְּעַם בְּבִגְדוֹ, וְאָמַר לוֹ: "חֲזוֹר בָּךְ, וְאַנִּי וְאַתָּה וּבֶן יִשִׁי
נִטִּיל בְּגֵן-עֵדֶן", אָמַר לוֹ: מִי בְּרֵאשׁ? בֶּן יִשִׁי בְּרֵאשׁ! אִי הָכִי,
לֹא בְּעֵינָא; שְׁהֵגְאוֹת לֹא עֲזָבָה אוֹתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִדְחָה
לְגַמְרִי, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יז.): 'יִרְבְּעַם
בֶּן נֶבֶט וַחֲבָרְיוֹ וְנִדְוָנִים בּוֹ לְדוֹרֵי דוֹרוֹת' וְכוּ'.

וַיֵּשׁ בָּזָה אַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה, כִּי אִם לֹא הָיְתָה מִתְחִלָּה
הַמַּחְלָקָת עַל רַבְּנוּ ז"ל שָׁם — הָיָה מִזְמַן נִגְאָלִים וְכוּ' וְכוּ'
(וְאִין כָּאֵן הַמְקוּם לְהֵאָרִיף בָּזָה, וְסוּד הַשֵּׁם לִירְאִיו).

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בַּתְּפִלָּתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' יח.

**אָמִי הַדְרָדְרָה בְּרוּחַנִיּוֹת וְגַם מִתְאַכְזֶרֶת מְאֹד
לְאָבִי. הָאֵם מִתֵּר לִי לְנִתֵּק אֶתְּךָ אֶת הַקֶּשֶׁר?**

שְׁאַלְהָ:

מֵאַת שָׁרָה: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק שְׁלוֹם.

אָמָא שְׁלִי הַדְרָדְרָה בְּרוּחַנִיּוֹת, עַד כְּדֵי שְׁרָאִיתִי
בְּהוֹדְעוֹת בְּפִלְאָפוֹן שְׁלָה שֶׁהִיא מִתְכַּתֶּבֶת עִם גְּבָרִים.
הִיא מִתְאַכְזֶרֶת מְאֹד לְאָבִי, וּבְכָל פַּעַם מְכַנִּיסָה אוֹתוֹ
לְבֵית-סֵהֶר, וְעוֹשֶׂה לוֹ 'צוֹ-הַרְחָקָה' מֵהַבֵּית. הָאֵם מִתֵּר
לִי לְהִזְהִיר אוֹתְךָ, שְׂאֵם תִּמְשִׁיךְ בְּדַרְכָּה אֲנִתֵּק אֶתְּךָ
כָּל קֶשֶׁר?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר בְּרֵאשִׁית, כ"ד תְּשֵׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל שָׁרָה תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת מְכַרְחַת לְהַגִּיד לְאָמָא חַד מִשְׁמַעִית, וּלְהִזְהִיר אוֹתְךָ
שְׁתַּנְתְּקִי אֶת כָּל הַקֶּשֶׁר עִמָּה, כִּי הָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים מְחִיבִים
בְּכַבֹּד אָב, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (קְדוּשֵׁין ל.א.): 'אָבָא אוֹמֵר הַשְּׁקִינִי
מִיָּם, וְאָמָא אוֹמֵרֶת הַשְּׁקִינִי מִיָּם, אֵיזָה מֵהֶם קוֹדֵם? אָמַר לִיָּה:
הַנַּח כְּבוֹד אִמָּךְ וַעֲשֵׂה כְבוֹד אָבִיךָ, שְׂאֵתְךָ וְאִמָּךְ חִיבִים
בְּכַבֹּד אָבִיךָ'.

וְלִכֵּן כְּשֶׁהָאִשָּׁה כָּל-כַּף מִתְחַצֶּפֶת נֶגֶד בַּעֲלָהּ, וּמְכַנִּיסָה
אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם עַל לֹא דָבָר בְּבֵית-סֵהֶר, מִפְּנֵי תַאֲוֹת גְּאוּף
וְזַנוּת שְׁבוּעֶרֶת בָּהּ וְכוּ', אִזְ רְאוּי לְהִילָדִים לְנִתֵּק כָּל מִינֵי

קְשָׁרִים עֲמָה וְכו', וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה כו, סִימָן ה'): 'עַל הַכֹּל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאָרִיךְ אִפּוֹ חוּץ מִן הַזְנוּת'; וְאָמְרוּ (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ז'): 'אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל הַכֹּל אֲנִי כּוֹבֵשׁ, וְעַל הַזְמָה אֲנִי כּוֹעֵס'; וְאָמְרוּ (פְּנִיחֻמָּא בְּרֵאשִׁית יב): 'עַל הַכֹּל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹתֵר, חוּץ מִן הַזְמָה'.

וְלָכֵן צְרִיכִים לְהַזְהִיר אוֹתָהּ וְכו', וְאִם הִיא לֹא שׁוֹמֵעֶת, צְרִיכִים לְנַתֵּק אֶתָּה אֶת כָּל הַקְשָׁרִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי, יֹאמַר לְצָרוֹת יִשְׂרָאֵל דִּי.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' יט.

אָנוּ נְשׂוּאִים כְּבָר עֶשְׂרִים שָׁנָה, וְעַדִּין לֹא זָכִינוּ לִילָדִים. הֲאִם לַעֲשׂוֹת טְפוּלִים אוֹ לַחֲכּוֹת לֵינֵס?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דְּבִיר: לְצַדִּיק מִיבְּנָאֵל שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וּרְפוּאָה שְׁלָמָה.

אֲנִי נְשׂוּי כְּבָר מֵעַל עֶשְׂרִים שָׁנָה, וְעַדִּין לֹא זָכִיתִי לַחֲבֵק בּוֹ. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנִי עֲדִין מֵאֲמִין שְׁלֵמֵרוֹת שְׁהַסְכּוּיִים לְזָכוֹת לִילָד הֵם כְּמַעַט אֲפָסִיִּים, אֲנִי עוֹד אֲזַכֶּה, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם, לַחֲבֵק יֶלֶד בְּרִיא וְצַדִּיק!

השאלה שלי היא — האם לעשות טפולים, או לסמוך על השם ועל נסיו? וכן אם הצדיק יוכל לברך אותנו — נשמח מאד. תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל דביר, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להתחזק מאד מאד להיות בשמחה, ולחזק את אשתך להיות בשמחה, ואין שום יאוש בעולם כלל.

חכמינו הקדושים אמרו (בבא בתרא י'): 'מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? רבי אליעזר אומר: יפזר מעותיו לעניים. רבי יהושע אומר: ישמח אשתו לדבר מצוה'.

ולכן כדאי לכם לעשות טפולים, כי הרפואה היום מאד מפתחת וכו' וכו', ולכן תתפללו שניכם להקדוש ברוך הוא, ותתחזקו ביהוה שאת וביתר עז באהבה גדולה מאד, ותפזרו מעות לצדקה, ועקר הצדקה לתת לעניים לאכל.

ותהלה לאל, יש לנו ביבנאל בית התבשיל — אהל אברהם, שנותנים לאכל ולשתות לכל רעב וצמא, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות הכנסת אורחים, סימן ג'): 'הכנסת אורחים מזכה את האשה לבנים'.

ואין עוד הכנסת אורחים כמו בית התבשיל — אהל אברהם, שנותנים לכלם לאכל בסבר פנים יפות, בלי שום תשלום, ולכן כל מי שרוצה לזכות לילדים, שיגדב לבית

התבשיל — 'אהל אברהם', והקדוש־ברוך־הוא ימשיך עליכם ברכה והצלחה, שתפקדו בזרע של קימא.

ואמר רבנו ו"ל (ספר־המדות, אות צדקה, חלק ב', סימן יד): 'יש תפלות שאינן מתקבלות למעלה, אלא עד שנותנים כל־כף מעות לצדקה, כפי מספר האותיות של התפלה השייכת לזה הדבר, למשל כשמתפלל אלו התבות: "תן לי בנים", צריך לתן צדקה כמספר אותיות "תן לי בנים".'

תראו לעשות טפולים, והקדוש־ברוך־הוא יעזר לכם, שהכל יסתדר על צד הכי טוב.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

א' כ.

**חברים רעים דרדדו אותי, ובגללם זרקו אותי
מהישיבה, ואין לי שום מסגרת**

שאלה:

מיאת ארן: לרב הקדוש, שלום ורפואה שלמה בקרוב. אני בחור בן שש־עשרה, ולצערי, סלקו אותי מהישיבה בה למדתי, משום שהתחברתי לחברים לא טובים. אני לא יודע מה לעשות, לא רוצים להחזיר אותי לישיבה בשום אופן. החברים שהתחברתי אליהם הורידו אותי לשאול תחתיית. לפני שהכרתי אותם, מעולם לא נכנסתי לאינטרנט ולפייסבוק וכו', אני משתדל מאד להתרחק מהם כמה שיותר, וברוך השם, אני גם מצליח, אך לישיבה לא רוצים להחזיר אותי.

הבעיה היא, שהחברים האלו מתנבלים אלי, משום שְעִזְבֹתִי אוֹתָם, וְהוֹרְסִים לִי אֶת הַחַיִּים. לְכֹל יְשִׁיבָה שְׁאֲנִי מְנַסֶּה לְהַפְנִיט, הֵם מְסַפְּרִים עָלַי סְפוּרִים, וּמוֹנְעִים אֶת כְּנִיסַתִּי לְאוֹתָהּ הַיְשִׁיבָה. אֲשַׁמַּח מְאֹד, אִם הָרַב יוּכַל לֹמַר לִי מַה לַעֲשׂוֹת בְּנִדּוֹן, כִּי זֶה מִמֶּשׁ שׁוֹבֵר אוֹתִי וְכוּאֵב לִי, שְׁאֲנִי עֹכְשׁוֹ בְּלִי מְסַגֶּרֶת, וְגַם אֲנִי פוֹחַד שְׁאֶפֶל שׁוֹב עִם חֲבָרִים כְּאֵלוֹ. תּוֹדָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַרְוֹן, נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵין דְּבַר יוֹתֵר גְּרוּעַ מִחֲבָרִים רְעִים, וְלֹא בְּחִנָּם שְׁבַבְקָר בְּתַפְלָה אַחַר שְׁאוּמְרִים אֶת הַבְּרָכוֹת בְּרָכוֹת הַשַּׁחַר, מְבַקְּשִׁים: "וְהִרְחִיקֵנוּ מֵאֲדָם רַע וּמִחֶבֶר רַע", וְתַכְּף-וּמְיָד אַחַר זֶה אוֹמְרִים עוֹד פֶּעַם תַּפְּלָה: "שְׁתַּצִּילֵנִי מֵאֲדָם רַע, מִיֵּצֵר הָרַע, מִחֶבֶר רַע", לְמַה צְרִיכִים פְּעַמִּים לְהִזְכִּיר 'חֶבֶר רַע וְאֲדָם רַע'? אֵלֹא אֵין עוֹד דְּבַר שְׁמַכְלָה אֶת הָאֲדָם כְּמוֹ חֶבֶר רַע, שְׁיִכּוֹל לְקַבֵּר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

וְלִכֵּן רְאֵה לְחִזּוֹר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלַעֲזוֹב אֶת הַחֲבָרִים רְעִים בְּכֹל מַחִיר, כִּי לֹא רַק שְׁהֵם שְׁמוֹרִידִים אוֹתְךָ לְשִׂאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתִּיו, אֵלֹא לְבִסּוּף אֵלוֹ הַחֲבָרִים יִקְבְּרוּ אוֹתְךָ — יִמְסְרוּ אוֹתְךָ, וְיִכְנִיסוּ אוֹתְךָ בְּבֵית-סֵהַר וְכוּ', כִּי כִּף דְּרָכָם שֶׁל חֲבָרִים רְעִים, חוֹשְׁבִים, שֶׁהֵנָּה מְצֵאתִי חֲבוּרָה שֶׁל חֲבָרִים טוֹבִים, וְלְבִסּוּף הֵם לוֹקְחִים סָמִים, אוֹ פּוֹרְצִים וְגוֹנְבִים וְכוּ',

וּלְבַסּוֹף מְפִילִים אֶת הַחֵבֶר שֶׁקִּלְקְלוּ בְּבֵית סֵהָר, כִּי מְפִילִים
אֲחֵרֶכָּף הַכֹּל עָלָיו. וְלִכֵּן הִדְבָּר הָרִאשׁוֹן תִּבְרַח מֵהַחֵבֶרִים
הַרְעִים הָאֵלֶּוּ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, שֶׁהַאֲיִנְטֵרְנֵט וְהַפִּיִּסְבּוּק זֶה הַכְּלִי הָאָרוּר
שֶׁמְכַלֶּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמֹלִיךְ אוֹתוֹ לְשֵׂאוֹל תַּחֲתִית
וּמִתַּחֲתָיו, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין מֵה): 'אֵין
יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמָה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת'; וְאָמַר הַחֵכֶם: "אֵין
חֹצֵץ בִּפְנֵי הַתְּאֻנָּה פְּעֻצִימַת הָעֵינַיִם". וְאָמַר: "אֵין לָךְ אֲבָר
בְּאַבְרֵי הָאָדָם שְׂיִגְרָם לוֹ מְכָשׁוֹל כְּמוֹ הָעֵינַיִם". וְאֲנִי מְכָרַח
לְהַגִּיד לָךְ, שֶׁהַרְבֵּה בָּתִּים נִהְרְסוּ לְגַמְרֵי, רַק מְפָנִי שֶׁהִיָּה לָהֶם
מִחֻשָּׁב הַמְּחַבֵּר לְאִיִּנְטֵרְנֵט בְּבֵית, וְאִף שֶׁזֶה נִדְמָה כִּהַגְזָמָה
וְכוּ', אָבֵל רַבִּים נִפְלוּ בְּפֶחַ בְּגִלְל הַכְּלִי הָאָרוּר הַזֶּה וְכוּ',
וְנִשְׁבַּר בֵּיתָם, וּלְבַסּוֹף הִתְגַּרְשׁוּ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן.

וְלִכֵּן אָסוּר בְּהַחְלֵט שְׂיִהִיָּה בְּבֵית מִחֻשָּׁב הַמְּחַבֵּר
לְאִיִּנְטֵרְנֵט, כִּי זֶה הוֹרֵס כָּל חֻלְקָה טוֹבָה שֶׁל הַיְהוּדוּת, וּמוֹרִיד
אֶת הַיְרֵאת שְׂמַיִם עַד הַשְּׂאוֹל, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְלִכֵּן תִּבְרַח
מִזֶּה לְגַמְרֵי, כִּי אַחֲרַת, מָרָה תִּהְיֶה לָךְ בְּאַחֲרוֹנָה, וְלֹא תוּכַל
לְצַאת מִזֶּה.

יֵשׁ הַיּוֹם, תִּהְיֶה לְאֵל, יְשִׁיבוֹת שֶׁיִּקְבְּלוּ אוֹתָךְ, וְתִתְחַיֵּל
לְלַמַּד הַרְבֵּה מִשְׁנֵיּוֹת בְּגִירָסָא, הֵינּוּ שֶׁתֹּאמַר אֶת הַמְּשֻׁנּוֹת
כְּסֻדְרָן מֵהַתְּחִלַּת בְּרִכוֹת וְכוּ', עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם כָּל שְׂשֵׁה סֻדְרֵי
מְשֻׁנָּה, תִּתְחַיֵּל עוֹד פְּעַם וְכוּ' וְכוּ', וְאִפְלוּ שֶׁאַתָּה לֹא מִבִּין
בְּהַתְּחִלָּה כְּלוּם, אֵל תִּסְתַּכַּל עַל זֶה, רַק תִּהְיֶה רְגִיל לֹמַר פֶּרֶק
אַחַר פֶּרֶק — מִסְכְּתָא אַחַר מִסְכְּתָא, כִּי זֶה מְטַהֵר אֶת הַנְּפֶשׁ
מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וְכִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין מֵב):
'בְּמֵי אַתָּה מוֹצֵא מִלְּחַמְתָּה שֶׁל תּוֹרָה? בְּמֵי שְׂיֵשׁ בְּיָדוֹ חֲבִילוֹת

של משנה'. ומוכא (מדרש תלפיות), 'שאשר בן יעקב יושב על פתחו של גיהנום, ומי שהרבה ללמד משניות, אינו מניחו להכנס שם'.

ולכן אשרי מי שיגרס בכל יום כמה וכמה פרקים משניות, שהיא הצלחה נצחית, פי 'משנה' אותיות 'נשמה', ותהיה רגיל בזה מאד מאד, וזה יטהר אותך מהכל, ותראה שסוף כל סוף תתהפך לגמרי, פי התורה מטהרת את האדם מכל מיני רפש וזבל שנדבקו בך וכו', ואם תחזור בתשובה שלמה — לא יקח הרבה זמן, שתוכל אחר-כך להתחמץ ולכנות בית נאמן בישראל, ובלבד שלא תתיאש מלחזור בתשובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' כא.

אני סובלת מעדף שמן, מה דעתו של הצדיק לגבי נתוח לקצור קבה?

שאלה:

מאת דינה: שלום לצדיק. אני אשה נשואה ויש לי עדף שמן. אני רוצה לעשות נתוח שנקרא 'קצור קבה', ורציתי לדעת את דעתו של הצדיק בנושא,

האם אין בעיה מבחינה הלכתית או מבחינת הסכנה וכו'. אשמח מאד אם תענו לי, זה יעזר לי מאד. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל דינה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מצד הלכה אין בעיה וכו', אבל מצד הסכנה — צריכים ללכת אל רופא ממחה גדול מאד מאד בתחום הזה, והעקר לעשות דיאטה מאד חזקה, ועם רצון טוב יכולים לפעל את זה. ועל כלם — להתפלל הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, כי מה שתפלה פועלת, שום דבר בעולם אינו יכול לפעל.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ושהכל יעבר בקלות, ותתפטרי מכל הצרות והיסורים והעגמת נפש שלך וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' כב.

**הָאִם כְּשֶׁאִשָּׁה הִרְגִילָה לַעֲשׂוֹת תְּגַלְחֹת, מְחַלִּיטָה
לְהַאַרִיף אֶת הַשָּׁעַר, זֹאת נִקְרָאת 'יְרִידָה
בְּרוּחָנִיּוֹת'?**

שְׂאֵלָה:

מַאת שׁוּלִי: שְׁלוֹם רַב לַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ.
רְצִיתִי לִשְׂאֵל: אִשָּׁה שֶׁעָשְׂתָה תְּגַלְחֹת, וְאַחֲרֵי כֵּן
שָׁנִים הִחְלִיטָה לְהַאַרִיף אֶת הַשָּׁעַר, הָאִם זֶה נִקְרָא
יְרִידָה בְּרוּחָנִיּוֹת? בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנִי נוֹהֶגֶת בְּמִנְהַג
הַתְּגַלְחֹת, אָבָל לַפְעָמַיִם יֵשׁ לִי יֶצֶר הַרַע לְהַאַרִיף אֶת
הַשָּׁעַר, לְמֵרוֹת שֶׁאֲנִי מְאֹד שְׂמֵחָה בַּתְּגַלְחֹת. פְּשוּט אֲנִי
רוֹאֶה כִּמְה נְשִׁים שֶׁהִחְלִיטוּ לְהַאַרִיף שָׁעַר אַחֲרֵי כֵּן
שָׁנִים.
אוּדָה לְכֶם אִם תַּעֲנֶנּוּ לִי. תוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ד תְּשַׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל שׁוּלֵי תַחֲנוּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵת לֹא יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל אֶת גְּדֵל הַזְּכוּת שֶׁל
הָאִשָּׁה שֶׁעוֹשֶׂה תְּגַלְחֹת לְגַמְרִי, וְזוֹ סִגְלָה לְבָנִים טוֹבִים
וְלַעֲשִׂירוֹת נִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד, וְרַבּוֹת רַבּוֹת נְשִׁים עוֹשׂוֹת
תְּגַלְחֹת, וּבּוֹדָאֵי אִשָּׁה שֶׁהִיְתָה נוֹהֶגֶת בְּמִנְהַג הַתְּגַלְחֹת,
וּמְחַלִּיטָה לְהַאַרִיף אֶת הַשָּׁעַר — יֵשׁ לָהּ יְרִידָה בְּרוּחָנִיּוֹת,
וּמִסְכָּנוֹת אֵלּוּ הַנְּשִׁים שֶׁעָשׂוּ עַד עַכְשָׁיו תְּגַלְחֹת וְכוּ', וְהִתְחִילוּ

להאריך שער וכו', זאת רק התחלת ההדרדרות, פי אמר-כך
 הן תפלגה יותר ויותר וכו'.

וגדל העון של גלוי שער לאשה נשואה מוכא בזהר
 הקדוש (נשא קכה): 'אמר רבי חזקיה, תונבא לימי על ההוא
 בר נש, דשבק לאנתתיה דתתחזי משערא דרישה לבר. ודא
 הוא חד מאינון צניעותא דביתה. ואתתא דאפיקת משערא
 דרישה לבר, לאתתקנא ביה, גרים מספנותא לביתא. וגרים
 לכנהא דלא יתחשבון בדרא. וגרים מלה אחרא דשריא
 בביתא. מאן גרים דא? ההוא שערא דאתחזי מרישה לבר.
 ומה בביתא האי, כל שכן בשוקא, וכל שכן חציפותא אחרא.
 ובגין כך "אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך".

[אמר רבי חזקיה, קללה תבוא על האדם הזה, שמניח
 לאשתו שיראה משערות ראשה החוצה. וזה אחד מיסודות
 הצניעות של הבית. ואשה שמוציאה אחת משערות ראשה
 החוצה, להתיפות על ידה, גורמת עניות לבית. וגורמת לבניה
 שלא יהיו נחשבים בדור. וגורמת דבר אחר ששורה בבית.
 מי גורם את זה? השער ההוא שגראה מראשה החוצה. ומה
 אם בבית זה ככה, כל שכן בשוק, על אחת כמה וכמה
 כשהאשה הולכת בחציפות אחרת, הינו שמסתובבת על
 הרחוב בכגדים צמודים ושקופים וכו', כדי לגרות גברים,
 הרי זה גורמת שהחיצונים יתאחזו בה].

הקדוש-ברוך-הוא ישמר את נשות ישראל, ויילכו
 בצניעות הראויה להן, ועל-ידי-זה יהיו להם ילדים טובים
 ועשירות מפלגת.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

א' כג.

אני גר ביישוב דתי לאומי, ומתפלל בבית-כנסת של ברסלב. האם טוב שאלך בבגדי לבן בשבת?

שאלה:

מאת יעקב: שלום לרב ורפואה שלמה.

ברצוני לשאל לגבי לבישת קיטל לבן בשבת. אני גר ביישוב דתי לאומי, אך יש לנו, ברוך השם, קהלה של חסידי ברסלב וגם בית-כנסת של רבנו, שלאט לאט גדל ברוך ה'.

אני יודע את דעתו של הרב שאמר, שמי שלובש בגדי לבן במקום שזה לא נהוג, הרי הוא 'כחתן בין אבלים'. האם אוכל ללכת בלבוש לבן לבית-הכנסת של רבנו, בעוד שיש שם מאנשי שלומנו חלקם עם קפוטת ירושלמית עם פסים, חלקם עם חליפה שחורה, וחלקם עם חלצה לבנה ומכנס חום בהיר? אני חושב שלא אראה חריג, ודוקא זו תהיה התחזקות לשאר אנשי שלומנו ללבש לבוש חסידי.

נדאי שלבית-הכנסת הגדול של היישוב לא מתאים ללבש לבן, למרות שברוך השם, יש רבוי טבעי ונפלא של חסידות ביישובים.

אני מפרט את כל הנ"ל, כדי שאדע למה הרב מתפון בדבריו, וכדי ששאר אנשי שלומנו שגרים ביישובים ידעו איך לנהג. האם הרב יכול להזריח אותנו בדריך הנכונה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יעקב, נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הָאָרִיז״ל הַקָּפִיד מְאֹד, שְׁצָרִיף לְלִבֵּשׁ בְּגָדִים לְבָנִים בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְכֵן נִהְגוּ כָּל הַצַּדִּיקִים, וְכַמוֹכֵן גַּם רַבְּנוּ ז״ל לְבַשׁ בְּשַׁבַּת בְּגָדִים לְבָנִים. וְאָמַר הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִצְחָק מְדֻרָהוֹאֲבִיטֵשׁ זי"ע, שְׂאֵם הָיוּ כָּלֵם לֹבָשִׁים בְּגָדִים לְבָנִים בְּשַׁבַּת, בְּפָרֹט בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הָיוּ מְבִיאִים אֶת הַגָּאֲלָה, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת עַל זֶה, עַד שֶׁבָּא הַסַּמ"ף מ"ם, וְאָמַר לוֹ, שְׂיִנְקֵם בּוֹ אִם לֹא יִפְסִיק וְכוּ' וְכוּ'.

עַל-כֵּן-פָּנִים כְּשֶׁאֲנַחְנוּ נִכְנָסְנוּ לְגוּר בִּיבְנָאֵל, אָמַרְנוּ, הַיּוֹת שְׂאֵנוּ עוֹשִׂים כָּאֵן הַתְּחֵלָה חֲדָשָׁה, וְזֶה חוּץ לְיִשׁוּב, אֲזַי בְּקִלוֹת יְכוּלִים לְקַיֵּם אֶת מְנַהֵג לְבִישׁת בְּגָדִים לְבָנִים בְּשַׁבַּת, שְׂזֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, אֲבָל בְּעִירוֹת הַגְּדוּלוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְלַכֵּת עִם בְּגָדִים לְבָנִים, כִּי יִרְאֶה מוֹזֵר מְאֹד מְאֹד, כְּחֻתָּן בֵּין אֲבָלִים.

וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁגָּר מִחוּץ לְיִבְנָאֵל, הוֹלֵךְ בְּבְּגָדִים רְגִילִים, וְגַם בְּחוּץ לְאַרְץ כָּלֵם הוֹלְכִים בְּשַׁבַּת בְּשַׁחוּר, כִּי עֲדִין אֲנַחְנוּ בְּגִלוֹת גְּדוּלָה וְכוּ' וְכוּ'.

עַל-כֵּן-פָּנִים אַתָּה צָרִיף לְשָׁמֵר מְאֹד, שְׂלֹא תִהְיֶה חָרִיג וְכוּ', כִּי זֶה הַדְּבַר הַכִּי מִפְרִיעַ וּמְפִיל אֶת הָאָדָם וְכוּ', וְיִכָּבֵר

אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֵא מִצִּיעָא פו:): 'לְעוֹלָם אֵל יִשְׁנָה אָדָם מִן הַמְנַהֵג'.

וְלָכֵן לֹא כְּדַאי לְעוֹרֵר מַחְלָקַת בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן, בְּפֶרֶט בְּעֵינֵי הַלְבוּשׁ, וְלָכֵן הַטּוֹב בְּעֵינֵיךָ תַּעֲשֶׂה, הַעֲקֹר שְׁלֹא תֵצֵא מִזֶּה מַחְלָקַת עַל-יְדֵי שְׁתַּרְאָה יוֹצֵא דָפֵן וְכו', אַקְוָה שְׁתִּבֵּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, כִּי מִדְּבַר חֲרִיג לֹא יֵצֵא דְבַר טוֹב, אֲלֵא מַחְלָקַת וּוְכוּחִים, וּמִי צְרִיךְ אֶת זֶה?

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשֻׁמַּח אַחֲרֵים, אֲשֶׁר אֵין מִצְוָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה, וְאַצְלוּ יִתְבַּרְךָ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל שִׂמַּח, וְיוֹתֵר חָשׁוּב כְּשֶׁמְשֻׁמַּח אֶת אַחֲרֵים.

לָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שְׁבִיכְלֶתְךָ תָּמִיד — לְשִׂמַּח אֶת אַחֲרֵים, וְכִף תִּהְיֶה לָּךְ גַּם כֵּן שִׂמְחָה, וְאַצְלוּ יִתְבַּרְךָ שׁוּרָה רַק הַשִּׂמְחָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א' טז, כז): "הוֹד וְהַדָּר לְפָנָיו עַז וְחֶדְוָה בְּמִקְוָמוֹ", אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשִּׂמַּח בְּעַצְמוֹ, וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְשֻׁמַּח אַחֲרֵים, וּשְׁכָרוֹ הַרְבֵּה מְאֹד בְּשָׂמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה מְרֵבָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לָּךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' כד.

אני מאד רוצה להתחתן עם חסיד ברסלב. האם
עלי להתעקש על כך או להתפטר?

שאלה:

מאת יהודית: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש
שליט"א.

ברצוני לשאל את כבוד הרב: אני בחורה חרדית
הרבה מאד שנים, ובשנים האחרונות התקרבותי,
ברוך השם, לברסלב, עד שאני מרגישה שאני רוצה
להקים בית של תורה על-פי דרכו של רבנו.

לפעמים מציעים לי בחורים שאינם חסידי ברסלב,
ומאד קשה לי הענין הזה, אני מרגישה שאין לנו
מכנה משותף והתאמה מבחינה השקפתית. האם עלי
להתעקש ולהפגש רק עם בחור שבדרך החסידות?
אודה לתשובת כבוד הרב, יהודית.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בראשית, כ"ד תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל יהודית תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

האמיני לי, שיש כל-כך הרבה בחורים טובים בברסלב,
עם מדות טובות, ולב זהב, ויש להם שם טוב וכו', ולכן
בקשי הרבה מאת הקדוש-ברוך-הוא, שישמין לך בחור
מחסידי ברסלב, ומה שתפלה פועלת — שום דבר בעולם
אינו יכול לפעל.

ולכן תהיי חזקה בזה, ותראי שהקדוש-ברוך-הוא לא

שו"ת א' כה ברסלב קעג

יעזב אותך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (מכות י'): 'בדרך שאדם רוצה לילך — מוליכין אותו'.

ולכן אל תפנסו בלחץ, והקדוש-ברוך-הוא בודאי יעזור לך — אם תרבי בתפלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מתפלל בעדך, שתמצאי חתן טוב חסיד ברסלב דיקא, ותהיי הכי מאשרת בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' כה.

הביתי בחור מצין מפל הבחינות, אבל אני לא מרגישה שלמה עם עצמי כדי להתחתן אתו

שאלה:

מיאת אסתר: לצדיק שלום.

אני בשנות העשרים לחיי, נפגשתי עם בחור כמה חודשים, כולל פרדה אחת וחזרה. והיתה התאמה טובה מאד מבחינה מנטלית ורוחנית. הבחור בעל מדות טובות, ברמה רוחנית מאד גבוהה, ממשפחה טובה, אדם חס עם לב טוב, בעל נתינה וחסד.

הבעיה היא, שכל הזמן הרגשתי מעין דחיה — רתיעה ממנו, ולא הרגשתי שאני רוצה אותו בלב שלם. הרגשתי קרועה בין בחור מדהים לבין היכלת לרצות אותו כבעל בלב שלם. הוא לא מצא מספיק חן בעיני.

אצין כי הבחור מגדל זקן, ואינו נוגע בו בכלל, דבר

שְׁהַצִּיק לִי מְאֹד. הוּא לֹא דוֹחָה אוֹתִי, יֵשׁ בּוֹ חוֹ רַב, אָבֵל הַמְשִׁיכָה אֵינָה גְדוֹלָה.

לְאַחַר שְׁהַקְשָׁר נִגְמַר בְּשִׁנִּית, הִתְיַעֲצֵתִי עִם שְׁנֵי מְקַבְּלִים גְּדוֹלִים, וְשָׁנִיָּהֶם אָמְרוּ שֶׁיֵּשׁ הִתְאַמָּה טוֹבָה מְאֹד בֵּינֵינוּ, וְשִׁפְדָאֵי לְהִתְחַתֵּן. אַךְ עֲדָן אֵינְנִי חֹשֶׁה שְׁלָמָה עִם זֶה.

מַה לַעֲשׂוֹת? הָאֵם הַפְסַדְתִּי אֶת זְוִיגִי, אוֹ שִׁכְשָׁה הַזְוִיג מְרַגִּישִׁים שְׁלָמִים? מִצַּד אֶחָד אוֹלֵי הַפְסַדְתִּי מְאֹד, אַךְ מִצַּד שְׁנֵי אוֹלֵי זֶה לֹא הָיָה זֶה? הָאֵם הַצְדִּיק יְכוֹל לְרַאוֹת מִי הוּא זְוִיגִי? תּוֹדָה מְרֹאשׁ!

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ד תְּשֵׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֶסְתֵּר תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁתַּמִּיד אֶהְבָּה בָּאָה אַחַר הַחֲתֻנָּה וְכוּ', וְאֶת בְּעֶצְמָךְ כּוֹתֵבֶת אֶת כָּל הַמַּדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁרַק יֵשׁ בּוֹ, אֲזַי מַה הַמְּנִיעָה? אֵין זֶה אֶלָּא שְׂאֵת מְחַפְּשֵׁת מַה שֶׁעֲדִין לֹא נוֹלֵד.

כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, בַּחוּרָה הִיא גְּאוֹתְנִית, וְלֹא מִתְאַיִם לָהּ לְקַחַת אֶת זֶה אוֹ אֶת זֶה. וְחוֹשֶׁבֶת לַעֲצָמָה: "הֲלֹא אֲנִי הַכִּי יָפָה, חֲכָמָה וּמְשִׁכִּילָה, וְכִי מִתְאַיִם שְׂאֵקַח אֶת זֶה?" וְכַךְ הִיא מְסַתּוֹבֶבֶת וּמְחַפְּשֵׁת אֶת בֶּן הַזְוִיג שֶׁלֶּה כְּפִי הַדְּמִיוֹן שֶׁנִּכְנַס בָּהּ, כְּאֵלוֹ מִי יוֹדֵעַ מַה הִיא? וְהִיא רוֹצֶה שְׂיִבֵּא אֵלֶיהָ זְוִיג — מְשֻׁהוֹ שֶׁעֲדִין לֹא נִבְרָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְחַפְּשֵׁת וּמְחַפְּשֵׁת, וּמְסַתּוֹבֶבֶת וְיוֹצֵאת לְפָגִישׁוֹת רַבּוֹת וְשׁוֹנוֹת, שְׂמָא תִּמְצָא אֶת

שו"ת א' כה ברסלב קעה

בְּחִיר לְבָבָה שְׂיָבֹא אֵלֶיהָ עַל סוּס לָבָן עִם שְׂקִים מְלֵאִים כֶּסֶף וְכו'.

וְכִינּוּן שֶׁהַבְּחִירָה מְחַפָּה, עַד שְׂיִוָּלַד זְיוּג כְּזֶה, וּבֵינָן כֶּף הִיא לֹא קוֹלָטֶת, שֶׁהַזְּמַן לֹא מְחַפָּה, כְּמֵאֲמַר הַחֲכָמִים: "הַזְּהָר מִן הַזְּמַן כִּי הוּא אוֹיֵב רַע מְאֹד", וּבִיּוֹם מִן הַיָּמִים הִיא תוֹפְסֶת אֶת עֲצָמָהּ, וְרוֹאֶה שֶׁהִיא כְּבָר בְּגִיל שְׁלוּשִׁים... וְמָה עוֹשִׂים עִכְשָׁו?

וּבְפֶרֶט שְׂמֻצָּאת אֶת הַבְּחִיר שְׂיֵשׁ לוֹ אֶת כָּל הַמַּעֲלוֹת, אֲבָל מִשְׁהוּ מְפָרִיעַ לָךְ וְכו', לְדַעֲתִי, זֶה קָצֵת גְּאוּנָה וַיִּשׁוּת וְכו', שֶׁאֵת חוֹשֶׁבֶת שֶׁהִנְסִיף יָבֹא אֵלֶיךָ עִם סוּס לָבָן וְעִם שֶׁק שֶׁל זֶהָב וַיִּשְׁפֹּךְ עָלֶיךָ, וְלָכֵן אִם אֵת מוֹכֵנָה לְחִכּוֹת לְנִסְיָךְ הַזֶּה, אֲזִי תִחַפֵּי, אֲבָל אֲנִי לֹא הִיִּיתִי מֵיַעַן לָךְ לְחִכּוֹת, אֲלֹא תִכְף-וּמִיד לְגַמֵּר אֶת הַשְּׂדוּף בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב, וְתִהְיִי הַכִּי מְאֻשָּׁרֶת בְּחִיָּיךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתִּשְׁמְרֵי שַׁבָּת, וְאֲזוּ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עָלֶיךָ, וּבְזִכּוֹת שְׂמִירַת שַׁבָּת זוֹכִים לְקַבֵּל אֶת הַזְּיוּג הַנִּכּוֹן מִשָּׂרֵשׁ נִשְׁמַתוֹ.

הַמֵּאֲחִל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' כו.

**אַנִי מִתְפַתֵּה לְגַלֵּשׁ לְמִקוּמוֹת לֹא טוֹבִים
בְּאִינְטֶרְנֵט שְׁבִמְקוֹם הָעֲבוּדָה שְׁלִי**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׁלוֹם: לְכַבוֹד צַדִּיק הַדּוֹר — מוֹהֲרָא"ש
שְׁלִיט"א.

יֵשׁ לִי בְעֵינֵי גְדוּלָה, שְׁבִמְקוֹם עֲבוּדָתִי יִשְׁנִם מַחְשָׁבִים
עִם אִינְטֶרְנֵט, וְדַבֵּר זֶה גוֹרֵם לִי פִתּוּי וְנִסְיוֹן עֲצוּם.
מָה אֲנִי אֲמוֹר לְעֲשׂוֹת, הֲרֵי הַמְשָׁרֵד לֹא בְּבַעֲלוֹתַי?
אֲצִיץ שְׁנִסִּיתִי פִתְרוֹנוֹת שֶׁל חֲסִימוֹת לְמִינֵיהֶם, אֵךְ זֶה
לֹא עוֹזֵר, וְאֲנִי מֵרְגִישׁ שֶׁזוֹ מִמֶּשׁ מְלַחֵמָה מִפְּחִידָה
וּמִבְּהִילָה נֶגֶד הַשֵּׁטֶן, יִמַּח שְׁמוֹ. עַד מֵתִי? וּמֵצַד שְׁנֵי
הַזּוּג שְׁלִי מִתְעַכֵּב, מָה אֲנִי אֲמוֹר לְעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תְּשַׁרֵי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל שְׁלוֹם גְּרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲתָה צָרִיף לְדַעַת, כִּי הַבְּחִירָה הִיא בְּיַד הָאָדָם, אִם רוּצָה
— מְסַתְּפֵל, וְאִם אֵינּוּ רוּצָה — אֵינּוּ מְסַתְּפֵל וְכוּ', הַבְּחִירָה
חֲפְשִׁית לְכָל אֶחָד, וְיִדוּעַ מֵה שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן,
חֶלֶק ב', סִימָן קי) 'לְאֶחָד שֶׁשָּׂאֵל אוֹתוֹ — כִּיצַד הִיא הַבְּחִירָה?
הַשִּׁיב לוֹ בְּפִשְׁטוּת: שֶׁהַבְּחִירָה הִיא בְּיַד הָאָדָם בְּפִשְׁטוּת,
אִם רוּצָה — עוֹשָׂה, וְאִם אֵינּוּ רוּצָה — אֵינּוּ עוֹשָׂה'.

וְכַתֵּב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: 'רְשַׁמְתִּי זֹאת, כִּי הוּא נִצְרָף מְאֹד, כִּי כַּמָּה בְּנֵי-אָדָם נְבוֹכִים בְּזֶה מְאֹד, מִחֲמַת שֶׁהֵם מְרַגְלִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם וּבְדַרְכֵיהֶם מְנַעֲרִיהֶם מְאֹד, עַל-כֵּן גִּדְמָה לָהֶם שְׂאִין לָהֶם בְּחִירָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְאֵינֶם יְכוּלִים לְשַׁנּוֹת מַעֲשֵׂיהֶם. אֲבָל בְּאַמֶּת אֵינּוּ כֵן, כִּי בּוֹדְאֵי יֵשׁ לְכָל אָדָם בְּחִירָה תָּמִיד עַל כָּל דְּבָר, וְכִמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה עוֹשֶׂה. וְהֵבֵן הַדְּבָרִים מְאֹד'.

רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד הַקְפִּיד, שְׁבַחֹר יִתְחַתֵּן בְּמַהִירוֹת הָאֶפְשָׁרִית, כִּי כִשְׁהָאָדָם רֹקֵק — הוּא נִמְצָא בְּסַפְנָה גְדוּלָּה מְאֹד, שְׁלֵא יִפְשַׁל בְּפָגַם הַבְּרִית, וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, יוֹם הַכַּפּוּרִים, הִלְכָה א', אוֹת א'): 'מִי שְׂאִינּוּ נִשְׁוִי הוּא פָּגוּם בְּבְרִית'.

וְלִכֵּן עָשָׂה כָּל מִינֵי מְאָמְצִים שְׁבַעֲוֹלָם לְהִתְחַתֵּן, וְהֵאָמַן לִי, שְׁלֵא חֲסָרִים שְׂדוּכִים, צְרִיכִים רַק לְקַיֵּם מַה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְבֻמוֹת סג): 'נִחוּת דְּרָגָא וְנִסִּיב אִיתְתָּא, צְרִיכִים לְרַדֵּת מְדַרְגָּה, וְאִזּוּ מוֹצְאִים אֶת הַזְּוִיג, כִּי כִי בְּדַרְךְ כָּלֵל, בְּחֹר אוֹ בְּחֹרָה הֵם גְּאוֹתָנִים וְכוּ', וְלֹא מִתְאִים לָהֶם לְקַחַת אֶת זֹאת אוֹ אֶת זֶה, וְחוֹשְׁבִים לְעַצְמָם: "אֲנִי הֵכִי חֲכָם וְהֵכִי יָפֵה וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֹו?" אוֹ "אֲנִי הֵכִי חֲכָמָה, הֵכִי יָפֵה וְהֵכִי מִשְׁפִּילָה וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֶה?" וְהֵם מְסֻתּוֹבְבִים וּמְחַפְּשִׁים אֶת הַזְּוִיג שְׁלָהֶם כְּפִי הַדְּמִיּוֹן שְׁנוֹכְנֵס בָּהֶם, כְּאֵלוּ מִי יוֹדֵעַ מַה הֵם, וְהֵם מְחַיְבִים שְׂיִבִיאוּ לָהֶם זְוִיג מִשְׁהוּ שְׁעַדִּין לֹא נִבְרָא וְכוּ', וְלִכֵּן רָאָה לֹא לְהִיּוֹת בְּרִין, וְתִתְחַתֵּן לְשֵׁם שְׂמִים.

בְּעִנְיַן הָאֵינְטֶרְנֵט וְכוּ', אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָךְ, שֶׁהַיּוֹם יֵשׁ

קלפה עצומה שכוּבֶשֶׁת פֶּל חֲלָקָה טוֹבָה, וּמְקַרְרֵת אֶת
הָאֲמוּנָה וְאֵת הַיְרֵאת שְׁמַיִם מִבֵּר יִשְׂרָאֵל, וּמְכַנִּסָּה בּוֹ כְּפִירוֹת
וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְהוּא הַכְּלִי הַמְשַׁחֵת הַנִּקְרָא אֵינְטֶרְנֵט, אֵיִפּוֹן,
בְּלִקְבְּרֵי וְכוּ', שְׂבִזָּה יְכוּלִים לְרֵאוֹת כָּל מֵינֵי שְׁקוּץ, תְּעוּב,
עֵרִם וְזֵהוּם, וּמֵאֲמַלְלִים אֶת עֲצָמָם, שֶׁהֵדֵם מִתַּחַמָּם אָצְלוּ וְכוּ',
וְנִכְנָס בְּהַרְהוּרִים רָעִים וְכוּ', וּבְמַחְשָׁבוֹת מְגִנּוֹת מְאֹד וְכוּ', עַד
שָׂבֵא לִידֵי עֲבֵרוֹת, כִּי הָעֵינַן רוֹאֵה וְהֵלֵב חוֹמֵד, וְכִלֵּי הַמַּעֲשֶׂה
גוֹמְרִים.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה י', סִימָן ו'): 'מָה
רָאָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְשָׂאֵל מִיִּשְׂרָאֵל הֵלֵב וְהָעֵינַיִם שִׁיְהִיו
אֲחֵרִיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרוֹת תְּלוּיּוֹת בָּהֶם. הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת
הַזּוֹנֵה, וְהֵלֵב מְהַרְהֵר אֲחֵרִיָּה' וְכוּ'.

וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד לְשַׁמֵּר לֹא לְהִסְתַּפֵּל בְּכִלֵּי הַמְּזוּהָם
הַזֶּה, שֶׁנִּקְרָא אֵינְטֶרְנֵט וְכוּ', כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(סְנֵהֲדִין מ.ה.): 'אֵינַן יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֲלֵא בְּמָה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת';
וְאָמַר הַחֶכֶם: "אֵינַן חוֹצֵץ בְּפָנָי הַתְּאֵנָה כַּעֲצִימַת הָעֵינַיִם".
וְאָמַר: "אֵינַן לָךְ אֶבֶר בְּאֲבְרֵי הָאָדָם, שִׁיְגָרֵם לוֹ מְכָשׁוֹל כְּמוֹ
הָעֵינַיִם".

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שִׁיְהִיָּה לָךְ שֶׁכֵּל, וְתַעֲמַד
בְּנִסְיוֹן הַזֶּה, וְלֹא תִסְתַּפֵּל בְּמָקוֹם שֶׁאֲסוּר לְהִסְתַּפֵּל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' כז.

אָנִי נִזְכָּר בְּכָל הַדְּבָרִים הָרַעִים שֶׁרָאִיתִי עַד
עֲכָשׁוּ, וְלֹא מִצְלִיחַ לְהִשְׁתַּחֲרַר מִזֶּה. מָה אֶפְשָׁר
לַעֲשׂוֹת?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חַיִּים: שְׁלוֹם לְרַב הַצַּדִּיק.
תּוֹקְפִים אוֹתִי הַהֲוֵרִים רַעִים וּמְחַשְׁבוֹת זְרוֹת, וְאֲנִי
לֹא יָכוֹל לְצֹאת מִזֶּה, אֲנִי תָמִיד נִזְכָּר בְּכָל הַדְּבָרִים
הָרַעִים שֶׁרָאִיתִי עַד עֲכָשׁוּ, וְחוֹשֵׁב מִזֶּה כָּל הַזְּמַן, וְלֹא
מִצְלִיחַ לְהִשְׁתַּחֲרַר מִזֶּה. מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַיִּים, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימֵן רלג): 'כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִים
עַל הָאָדָם מִחַשְׁבוֹת רַעוֹת וְהַהֲוֵרִים, וְהוּא מִתְחַזֵּק וּמִתְגַּבֵּר
עֲלֵיהֶם וּמִנְצֵחַ אוֹתָם, וַיֵּשׁ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תַעֲנוּג גְּדוֹל
מִזֶּה, וְהוּא יִקָּר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמִשְׁלַל שֵׁשׁ אֶצֶל
הַמַּלְאָכִים, לְפַעֲמִים בְּיוֹמָא דְּפִגְרָא, הֵם מְנִיחִים כְּמָה חֵיוֹת
שֶׁיִּתְנַצְּחוּ זֶה עִם זֶה, וְהֵם עוֹמְדִים וּמְסַתְּפָלִים, וַיֵּשׁ לָהֶם תַעֲנוּג
גְּדוֹל מִן הַנְּצִיחוֹן, כְּמוֹ-כֵן הַמְּחַשְׁבוֹת, הֵן בָּאוֹת מִבְּחִינַת
הַחֵיוֹת וְכוּ', הֵינּוּ מִחַשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת הֵן בְּחִינַת חֵיוֹת טְהוֹרוֹת,
וּמִחַשְׁבוֹת רַעוֹת הֵן בְּחִינַת חֵיוֹת טְמֵאוֹת, וּמְנִיחִים בְּכּוֹנֵה

מלמעלה שיתנצחו זה עם זה, ויש להקדוש-ברוך-הוא תענוג גדול כשהאדם מתגבר על החיות הטמאות ומנצח אותם.

הכלל, שאי אפשר בשום אופן בעולם שתהיינה שתי מחשבות ביחד בפעם אחת. על-כן בנקל יכולים לגרש מחשבות רעות רק ב'שב ואל תעשה', דהיינו שלא לחשב אותה המחשבה, רק לחשב איזו מחשבה אחרת בתורה או עבודה או אפלו משא ומתן, כי אי אפשר שתהיינה שתי מחשבות ביחד בשום אופן.

וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מותרי"ן, חלק א', סימן עב), שאין צריכין לעשות מלחמה ולנענע ראשו אנה ואנה, כדי לגרש המחשבות רעות, כי אין זה מועיל כלל, אדרבה! על-ידי-זה מתגברים יותר, רק לבלי להשגיח עליהם כלל, רק לעשות את שלו במה שהוא עוסק בתורה או תפלה או משא ומתן, ולבלי להסתפל לאחוריו כלל, ועל-ידי-זה ממילא תסתלק.

ולכן אני מאד מאד מבקש אותך, ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, אמנם כל הרע שהסתפלת בו יעלה במחשבתך, וכל זמן שלא חזרת בתשובה בשלמות, זה יבוא אליך חזרה, ואתה תקיים את דברי רבנו ז"ל לא לשים לב לזה וכו', רק להמשיך במה שאתה עושה, ואף שבין כך יש לך צער ויסורים גדולים מאד, דע לך, שהקדוש-ברוך-הוא מאד מאד מתענג מאדם שיכול להתחזק ולהחזיק מעמד, אף שבאות לו מחשבות זרות והרהורים רעים, והוא מנתק את עצמו מהם, והוא מתחיל לחשב רק מחשבות טובות, שמלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל

עלמין, וככל שמכניסים בעצמם את מחשבות אלו, על-ידי-
זה זוכים לנתק את עצמו מהרע.

כי ככל שמאירים בעצמו האור אין-סוף ברוך-הוא, כך
מתבטלות הטמאה והזהמא. ולכן חזק ואמץ מאד לקיים את
דברי רבנו ז"ל האלו, לדעת, שקמו שאצל מלכי אמות
העולם, שמים לפנייהם שתי חיות, ונותנים להם להתנגח אחת
עם השנית, ורוצים לראות מי יפיל את מי וכו', כמו-כן
כשאדם חוזר בתשובה, אזי מלמעלה חוזר ומתעורר אצלו
כל הזבל והלכלוף ערם, שקוץ ותעוב וכו', שהסתכל עד
עכשו, עולה לו במחשבה, ורוצים לראות איך שהוא יתגבר
עליהם, וזה גורם נחת-רוח להקדוש-ברוך-הוא.

ובודאי צריכים הרבה תפלות ובקשות, לבקש את
הקדוש-ברוך-הוא, שיזכה לנקות את המוח מחשבה שלו,
שלא יחשב עוד בזבל ולכלוף הזה, וזה עקר העבודה של
אדם בזה העולם, שיזכה למוח-מחשבה נקי, רק לחשב ממנו
יתברך, אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

ולכן אל תתבלבל ואל תשבר וכו', זה עקר הנסיון שלך
— אל תחזר אחורנית וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק
ב', סימן מט): 'שעקר התשובה השלמה היא, כשאדם עובר
באלו המקומות ממש, שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי
מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות
והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערך מהם, וכופה
יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה, זהו עקר התשובה
השלמה'; ורק זו נקראת תשובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' כח.

**אנו גרים בשומרון, ושוקלים לעברו ליבנאל.
האם הקהלה מתאימה לנו?**

שאלה:

מאת עוז ורינת: לכבוד הצדיק מיבנאל.
אנחנו זוג שגרים בשומרון, ורוצים לעבר לגור ביבנאל. האם המקום מתאים לנו ולחננו? ילדינו? היינו שמחים מאד לשמע את הרקע של הקהלה הקדושה שלכם ביבנאל.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל עוז ורינת שיחיו.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

הנה אתם יודעים שהבחירה חפשית, כל אחד יכול לבוא לגור איפה שהוא רוצה, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סוטה 12): 'חן מקום על יושביו'. ולכן הייתי מיעץ לכם, שתבואו בעצמכם להתרשם מהקהלה הקדושה שלנו, ולראות במו עיניכם כמה מדבר, לא שיך לשכנע את האדם שיבוא לגור באיזה מקום וכי, הוא צריך בעצמו לבוא ולהתרשם.

חסדי השם יתברך, שבנינו קהלה קדושה, חממה של אמונה, מקור של חסד, ממש לתפארת ביבנאל, ומאז שיסדו את יבנאל בשנת תרס"א עד שבאנו לשם בשנת תשמ"ח, לא היה שם זכר של יהדות כלל, ואדרבה! ביבנאל העבירו על הדת את התוניסאים והתימנים, ומאז היא כמדבר שממה מבחינה רוחנית.

ותהלה לאל, היום המקום פורח ברוחניות, וכל המבקר שם עומד ומשתומם כלא מאמין, חושב שנמצא בירושלים, או בבני ברק, או בברוקלין, בלי שום הגזמה.

קדם כל, יש מגנים מותיקין עד חצות לילה: שחרית, מנחה, ערבית — מגן אחר מגן, שדבר כזה אין רק בעירות הגדולות, אבל לא באיזו מושבה נדחת, שלא ידעו על מקומה במפה וכו'.

כמו-כן יש לנו מקנה מפאר ענקי לגברים עם שלשה בורות לטבילה, וכן יש לנו מקנה טהרה מפארת לנשים (אגב, שמסגלת מאד לפקידת עקרות, פי גבנתה במסירות נפש הכי גדולה במחתרת כמו ברוסיה לפני שבעים שנה).

ועל כלם — יש לנו בית התבשיל — 'אהל אברהם', שמחלק אכל בחנם לכל רעב, ובכל יום מתפלת ותיקין עד עשר בערב — זה פתוח לכלם, גברים, נשים וילדים, ובכל יום מחלקים למעלה מאלף מנות אכל טרי וטעים.

מלבד זאת יש לנו כולל לבעלי בתים "אור המאיר", שלומדים בו קרוב למאה אברכים, וכן כולל להוראה "תפארת בנימין", שלומדים בו חמשים אברכים את ההוראה, ותהלה לאל, יש לנו "בית הוראה" עם גאב"ד ועם

שְׁלֹשָׁה דַּיָּנִים, שֶׁהֵם פּוֹסְקֵי הַלְכוּת הַמְצוּיּוֹת, וְכֵלֶם בָּאִים וְשׂוֹאֲלִים אֶת הַשְּׂאֵלוֹת הַנִּצְרָכוֹת לָהֶם וְכוּ'.

וַיֵּשׁ לָנוּ פְּעוּטוֹנִים, גְּנָנִים לְבָנִים וּלְבָנוֹת, בֵּית-סֵפֶר לְבָנוֹת, וְסִמְיָנָר לְבָנוֹת, תַּלְמוּד-תּוֹרָה לְבָנִים, וַיִּשְׂיבָה קִטְנָה וַיִּשְׂיבָה גְדוּלָּה לְבַחֲוֵרִים מְצַיְנִים, וְכֵן יֵשׁ לָנוּ יִשְׂיבָה שֶׁל בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה, וּמְדַרְשֵׁיהַ לְבַעֲלוֹת תְּשׁוּבָה, אֲשֶׁרֵי עֵינַי רָאִיתָה זֹאת בְּמוֹ עֵינָיו, וְהַמְּקוֹם שׁוֹקֵק בִּיְהוּדוֹת, יֵשׁ לָנוּ בְּמִשְׁפַּח הַיּוֹם שֶׁשָּׂה שְׁעוּרִים נִפְרָדִים בְּדַף הַיּוֹמִי.

וּלְפָנַי שָׁנָה פִּתְחָנוּ פֹּה חֲנוּת יוֹדְאִיקָה "בְּרִסְלָב סְנַטֵּר", שֶׁבָּהּ נִתְּן לְהַשִּׁיג אֶת כָּל מַה שֶּׁיְהוּדֵי צְרִיף בְּנִקְדָּה אַחַת. וַתְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ מִהֶפְכָּה בִּיבְנֵאֵל בִּיְהוּדוֹת, זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה שְׂמוֹנָעִים מִתּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם "לְהַכְעִיס וּבְרִשְׁעוֹת" כָּל מַה שֶּׁשָּׁאוֹר לִיְהוּדוֹת וְכוּ', וַתְּהִלָּה לְאֵל, מִהֶרְגַע שֶׁנִּפְתְּחָה הַחֲנוּת, הַתְּחִילוּ תוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם לְהַכְנִס, וְכֵן אֶחָד קוֹנֶה... זֶה מְזוּזָה, זֶה צִיצִית, זֶה תְּפִלִּין, זֶה טְלִית, זֶה כַּפּוֹת וְכוּ' וְכוּ', מִי כְּעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָךְ, לֹא יֵאֱמָן כִּי יִסְפֹּר קִדְשֵׁךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל.

רְאִינוּ עֲכָשׁוּ קִדְּם חַג הַסְּכוּת, נִכְנָסוּ שְׁנֵי שְׁלִישׁ מִתּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם לְחֲנוּת "בְּרִסְלָב סְנַטֵּר", וְקָנוּ ד' מֵינִים, וְסִפּוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁרֵי עֵינַי רָאִיתָה זֹאת, וַיִּבְנֵאֵל תְּהִיָּה דְגָמָא וּמוֹדֵל, מַה קָמָץ קָטָן שֶׁל יְהוּדִים עִם מְסִירוֹת נֶפֶשׁ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת — לְבוֹא אֶל מְדַבֵּר שְׂמֵם מִיְהוּדוֹת וּלְהַפְּכוֹ לְמְקוֹם פּוֹרֵחַ, וְעוֹד רַבּוֹת יִסְפְּרוּ עַל זֶה, אַחַר חֲצֵי יוֹבֵל שָׁנִים שֶׁל רְדִיפּוֹת וּמְסִירוֹת, שְׁרוּדָף וּמוֹסֵר אוֹתָנוּ מִי שְׁרוּדָף וּמוֹסֵר וְכוּ' וְכוּ', וְשֵׁם מְקוֹלוֹת בְּגִלְגָּלִים וְכוּ', וּמוֹנֵעַ וּמַעֲכָב כָּל דְּבַר הַשִּׁיף

לקדשה, ואף-על-פי-כן בכח הרצון החזק שהכניס בנו רבנו ז"ל, הצלחנו להקים אימפריה כזו.

ולא בחנם שרבנו ז"ל אמר (סי' מוהב"ז, סימן ריח): 'בְּעֶזְרַת הַשָּׁם, אֵיךְ הָאֵב אוֹיֵס גִּיפִירֵט, אֹיֵן וְוֵעַל אוֹיֵס פִּיֶּרֶן" — "נִצַּחְתִּי וְאִנְצַח", וְתִהְיֶה לְאֵל, אֹר הַקְּדוּשָׁה רַק עוֹלָה, וְהַחֲשֵׁף וְהַטְּמָאָה נִעְלָמִים עַד שִׁיתְבַּטֵּל לְגַמְרִי, וְיִקְיָם (זְכָרֶיהָ יג, ב): "וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתהיה לכם הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנו — תשפילו ותצליחו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

א' כט.

לאחרונה נחלשתי מאד באמונה, וגם מבחינה בריאותית, עד שקצתי בחיי

שאלה:

מאת מוטי: לצדיק שלום.

לאחרונה נחלשתי באמונה, ואני גם רואה טלויזיה בשבת, כי קשה לי ואני לבד. בנוסף אני לוקח תרופות פסיכיאטריות וסובל מעצפות יתר, עד שקבר אין לי כחות להכין תיק לאומן.

בנוסף לכל זה, קשה לי מאד שלא הולך לי בשדוכים, ואני לא זוכר את מה שאני לומד. המצב הזה הביא אותי לקד, שקצתי בחיי וכל הזמן אני חושב על התאבדות.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מוטי, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי, אתה צריך לשמר מאד מאד מה שהרופאים אומרים, ולקחת את הכדורים, ותהיה לך רפואה שלמה, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ט.) על הפסוק (שמות כא, יט): "ורפא ירפא" — מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות, והיום יש כדורי הרגעה שעוזרים מאד מאד לאנשים שיש להם בעיות נפשיות וכו' וכו', ואין זו שום בושא לקחת וכו', אדרבה! זו מצוה גדולה מאד, כמו שכתוב (יהושע כג, יא): "ונשמרתם מאד לנפשתיכם לאהבה את הוי"ה אלקיכם".

אדם צריך מאד מאד לשמר על נפשו, שיהיה בריא, ויתחזק לאהב את הקדוש-ברוך-הוא, ולא שיפנסו בו מחשבות מבהלות ומבלבלות להתאבד וכו' וכו', כי המאבד עצמו לדעת — אין לו חלק לעולם הבא.

ולכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם פן לקחת את הכדורים, ותהיה רגוע, ותהיה רק שמח עם כל הנקודות טובות שיש בך, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נו.) על הפסוק (שיר השירים ד, ג): "כפלח הרמון רקתך", מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצוות פרמון.

ולכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל המחלות הבאות על האדם,

בְּלֶן בָּאוֹת רַק מִחֲמַת קִלְקוּל הַשְּׁמִחָה, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תְּנַחֲמוּא שְׁמִינֵי ב'): 'לְפִי שְׂאִין הַשְּׁמִחָה מִמִּתְּנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְּׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחֵר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמֵּצֵר הַיּוֹם מֵצֵר לְמַחֵר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׁמִחָה מִמִּתְּנַת לְאָדָם'; וְלִכֵּן רֹאה לְחֻטֵּף שְׁמִחָה, וְלְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשָׁךְ עַל־יָד בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָיךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' ל.

**מהו המקור לחבישת השטריימל? ואיך מתר
לצער בעלי חיים בשביל הכנתו?**

שאלה:

מאת רבקה: ברצוני לדעת מהו המקור לחבישת הכובע "שטריימל"? ידוע שהשטריימל עשוי מזנבות של שועלים, ואינני מבינה כיצד התר לעשות כובעים מחיות אלו, כשיש חיוב מן התורה לא לצער בעלי חיים, במיוחד שעושים זאת בעודם בחיים. וגם אם נאמר שהם נאכלים על-ידי הגויים, ידוע כי תהליך הסרת הפרוה והשחיטה שלהם נעשה ללא פקוח רבני יהודי, ויש המון מקורות בתלמוד עד כמה חמרת הענש על עון זה. השטריימל הוא מנהג

חסידות ולא מעקר הדין לכל הדעות, וגם אינו בכלל כסוי הראש כמו כפה, וכשאנו קונים שטריימל לכאורה אנו מדרבנים עוד ועוד צער בעלי-חיים, והרי כתוב: "ורחמיו על כל מעשיו".

ידוע לי, שישנם רבנים חשובים שמשתמשים בפרוה סינטטית. האם הרב יוכל להסביר לי את כל הענין? אשמח לקבל תשובה בהקדם למען שמו ותברך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל רבקה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

המקור לזה הוא מהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, פי עד ימיו היו הפריצים האכזרים מדכאים את עם ישראל בכל מיני השפלות ודכוי וכו' וכו', ועשו כל מיני צחוק והתולים מהיהודים, ואוי ואבוי ליהודי שנפל קרבן בידיהם של הפריצים האכזרים, שהיו מלבישים אותו עם כובע של חיות על ראשו, ונתנו לו מפות רצח שירקד וכו', והם היו לועגים ושוחקים על הכובע המשונה שחבשו על היהודי וכו'.

וכשבא הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו תגן עלינו, והגביה את רוח עם ישראל, על-ידי שהחזיר בהם את האמונה פשוטה בו יתברך, לידע ולהודיע ולהודע שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, ולא לפחד מאף אחד, אלא להיות חזקים באמונה ובבטחון בו יתברך, ושיהיה להם בטחון עצמי, ולא תבשו בכלל מהגויים האכזריים האלו, ואז תקן דיקא לחבש את הכובע פרוה שנעשה מחיות, שהלבישו את זה ליהודי כדי לדכאות אותו, ולשבר את רוחו

וכו', דיקא מלבוש זה טוב לשבת ולחגים, ומאז התחילה חבישת השטרײמל, שזה הפאר והיפי של עם ישראל, להראות בזה, שאף שרצו לדכאות אותנו — זכינו להתקומם ולצאת משלטון הרשע של הפריצים האכזרים וכו'.

בענין מה שאת טוענת 'צער בעלי חיים', הרי על כל הלבושים שיש בהם עור או פרוה וכו', יכולים לטען אותה טענה ... ולכן אסור לפי דבריך לנעל געלים שנעשו מעור בהמה, או להשתמש בתיק נשים שנעשה מעור חיות וכו', ומכל שכן מעילי פרוה שהנשים מתלבשות וכו', וכפי מיטב ידיעתנו לא מפשיטים את העור מהחיה בחייה.

הקדוש-ברוך-הוא יכניס בעם ישראל את הבטחון העצמי, ואת הגאון שצריכה להיות בנו, שנוזפה להיות אור לגויים, ולגלות לכלם את רחמנותו יתברך, ולא לתת יותר שאמות העולם ידכאו אותנו וכו' וכו', ונוזפה לגאלה השלמה על-ידי משיח צדקנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' לא.

**בחדש האחרון נפלת מאד, עד כדי חלול שבת,
והתרחקתי לחלוטין מהדת**

שאלה:

מאת גיל יהושע: ראשית, תודה רבה על הקונטרסים שאתם מפצים, כך זכיתי להתקרב לאבינו שבשמים ולרבנו.

מזה שש שנים שאני חוזר בתשובה, ובחדש האחרון נפלתי ממש, עד כדי חלול שבת והפסקתי להתפלל. יש לציין, שאשתי לא חזרה בתשובה, דבר שמאד מקשה עלי. בני נכנס ללמד בחנוף חלוני, דבר זה ועוד מספר קשיים גרמו לי להתרחק לחלוטין מהדת. בתור אחד שטעם טעמה של תורה — קשה לי מאד. אנא, פונה אני אליכם בכל לשון של בקשה: עזרו לי ותעצו לי מה לעשות.

יש לציין, שהיחסים ביני לבין אשתי נורמליים, וכעת שאני בירידה, אשתי מרצה מהמצב. אשמח מאד אם כבוד הרב יתן לי יצהה מה עלי לעשות. בכבוד רב, גיל יהושע.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל גיל יהושע, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, כי כשאדם חוזר בתשובה, נכנס בהתלהבות עצומה וכו', ומתלהב לבו מאד מאד לקיים את כל המצוות, אבל אחר-כך הוא נופל ונחלש וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן רסא): 'כשנופל אדם ממדרגתו, ידע שזמן השמים הוא, כי ההתרחקות היא תחלת ההתקרבות. על-כן נפל שיתעורר להתקרב להשם יתברך, ונעצתו — שיתחיל מחדש להכנס בעבודת השם יתברך, כאלו לא התחיל עדין כלל מעולם, וזה כלל גדול בעבודת השם יתברך, שצריכים ממש בכל יום להתחיל מחדש'.

כל הבעיות של כל אלו שחזרו בתשובה, ואחר-כך נופלים ונחלשים וכו', בא להם מרב חלישות הידעת שעובדת

על כל אחד ואחד בזה העולם, כי אין אף אחד שלא יעבר עליו איזה משבר בחיים, זה בכה וזה בכה וכו' וכו'. והפלל והעקר, שצריכים להתחזק ולא להשבר משום דבר, ולהיות חזק מאד באמונה בו יתברך, כי סוף כל סוף אנחנו צריכים לחזור אליו יתברך, לא יועיל שום דבר, כי הרי כתוב (בראשית ג, ט): "כי עפר אתה ואל עפר תשוב", וכתוב (קהלת ג, כ): "הכל הולך אל מקום אחד, הפל היה מן העפר, והפל שב אל העפר".

ולכן אשרי האדם שיש לו שכל, ומסתפל על המציאות וכו', כשאדם זוכה ומקים את התורה והמצוות — יש לו תקנה בחיים וכו', ויש לו תקנה אחר שיצא מזה העולם ... אבל כשאדם רחוק מתורה ומצוות — אין לו כלום בחיים, לא עולם הזה ולא עולם הבא, וחי כמו בהמה וכו', שאין לה שום תכלית וכו'.

ולכן קח את עצמך בידיך, כל הבעיה שלך זה רק מחמת גדל העצבות, המרירות והדכאון שמסבב אותך, כי כשאדם חוטא, על-ידי-זה הוא מסבב עם קלפות ומשחיתים, כמאמרם ז"ל (ברכות ו): 'תניא, אבא בנימין אומר: אלמלי נתנה רשות לעין לראות, אין כל בריה יכולה לעמד מפני המזיקין, אמר אביי: אינהו נפיש מינן וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא, אמר רב הונא: כל חד וחד מינן אלפא משמאליה ורבתא ממיניה'; אדם שחטא בחטא של הוצאת זרע לבטלה, הוא ברא קלפות ומשחיתים לאלפים ולרבות, שמסבבים אותו לימין ולשמאל וכו' וכו', ואין העין של האדם רואה אותן.

ולכן אשרי האדם שזוכה לחזר בתשובה שלמה, שעל-

ידי-זה הוא מבער ומבטל את כל הקלפות ממנו, ואז מתגלה אליו האור אין-סוף ברוך-הוא, ומתענג בזיו שכינת עזו יתברך.

ובענין אשתך וכו', תאמין לי שלא בשביל שחזרת להתרחק מהדת וכו', בשביל זה נעשה ביניכם יותר שלום וכו', כי אתה צריך לדעת, שבלי הקדוש-ברוך-הוא אין שלום, כי חכמינו הקדושים אמרו (שבת י): שמו של הקדוש-ברוך-הוא שלום, ואם אין הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, אזי לא יקח הרבה זמן שהבית יתפרק וכו', כי (סוטה יז): 'איש ואשה זכו — שכינה ביניהן'; ואמרו (ברכות, פרק ט, הלכה ח): 'אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהן בלא שכינה', ובמקום שהשכינה נמצאת — שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד. ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום-בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

בזה שלא היה ביניכם שלום-בית אמתי וכו', זה מפני שלא שמעת בקול דברי התורה הקדושה, שבפרוש חכמינו הקדושים הזהירו אותנו מאד מאד על כבוד האשה, כמאמרם ז"ל (בבא מציעא גט): 'לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה'. ואמרו (שם): 'לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): 'ולאברם היטיב בעבורה'. והינו דאמר להו רבא לבני מחזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו (כפדו ויקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו). וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א, סימן טט), 'שעקר העשירות בא בזכות האשה'.

שְׁלוֹם-בֵּית אֲמָתִי וְאַהֲבָה וְהַבְּנָה הַדְּרִית, זֶה רַק אִם
מְצִיָּתִים אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּקִיּוֹם מְצֻוֹת מְעֻשִׂיּוֹת,
יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁמֵהֵיּוֹם וְהִלָּאָה תִּכְבַּד אֶת אֲשֶׁתְּךָ,
וְתִרְאֶה שְׁהִיָּדוּת שְׁלֵא תִהְיֶה בְּכַפְיָהּ, לֹא עָלֶיךָ וְלֹא עָלֶיהָ,
אֲלֹא תִתְעַנֵּג בְּקִיּוֹם מְצֻוֹת מְעֻשִׂיּוֹת דִּיקָא, כְּגוֹן: שְׁמִירַת שֶׁבֶת
וְאֲכִילַת כֶּשֶׁר וְהַנְחַת תְּפִלִּין וְכוּ' וְכוּ', אֲזִי הַשְּׁלוֹם יִשְׁרָה
בְּבֵיתְכֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
בְּתַפְלִיתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה
מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' לב.

יֵשׁ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מְנַהִיגִים בְּבְרִסְלָב, וְאֲנִי לֹא
יודע אֵל אֵיזָה מֵהֶם לְלַכֵּת

שְׁאַלְהָ:

מֵאַת פְּלִטְיָאֵל: שְׁלוֹם לְרַב שִׁיק שְׁלִיטְיָא.
אֲנִי מְקַרֵּב לַחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב כְּבָר חֲמֵשׁ שָׁנִים, אֲבָל אֲנִי
מֵאֲד מְבִלְבֵּל, כִּי יֵשׁ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה מְנַהִיגִים בְּבְרִסְלָב
וְאֲנִי לֹא יודע בְּמִי לְבַחֵר. וְגַם אֲנִי שׁוֹמֵעַ שְׁאַחַד מְדַבֵּר
עַל הַשְּׁנֵי דְבָרִים לֹא טוֹבִים, כָּל זֶה מְבִלְבֵּל אוֹתִי
לְגַמְרִי.
אוֹדָה לְרַב אִם יִנְחֶה אוֹתִי וְיִפְקַח אֶת עֵינַי. תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל פלטיאל, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון אתה צריך לזכור, שבברסלב יש רק מנהיג אחד, והוא רבנו ז"ל בעצמו, שרק הוא הרב שלנו, וכלנו צריכים רק לקבל ממנו, כי הוא נקדת הרב, פמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן לד), והדבר השני צריכים לדעת — שכלנו חברים שמקבלים מרבנו ז"ל, ולכל אחד יש נקדה שאין בחברו, וצריכים לקבל את נקדת החבר, לקחת את הטוב מכל אחד, כי כל תלמיד מקבל אחרת מהצדיק שהוא רבנו ז"ל.

וצריכים לקבל את נקדת החבר, כדי שיחזק ביתר שאת את נקדת עצמו, שזה הוא העקר, כי כל אחד ואחד צריך לדאג לעצמו, לראות שהוא לא יטעה את עצמו, כי כף אמר לנו רבנו ז"ל (שיחות ה"ן, סימן נא): 'את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד'.

ולכן העקר לקבל רק נקדת הרב, שהוא רבנו ז"ל, ורק הוא המנהיג שלנו, וכלנו רק חברים, שאחד צריך לקבל מהזולת ולהתחזק ממנו, שזו נקדת החבר, כדי שתתחזק אצלו נקדת עצמו, פמוכא כל זה (לקוטי הלכות, ברפת המזון, הלכה ג); ולכן אני לא יודע למה אתה צריך לבלבל את עצמך? יש לנו רק מנהיג אחד, והוא רבנו ז"ל, שרק הוא הרבי, וכלנו רק חברים ותלמידים, שאחד צריך לחזק את השני.

אסור להטעות את עצמו משום ברִיָּה שבעולם, רבנו ז"ל

שו"ת א' לב ברסלב קצה

נמצא בתוך ספריו הקדושים, כי כף אָמַר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב) פָּנִיו, שְׁכָלו וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצְאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר.

וְלָכֵן עָקַר הַהֲתַקְרָבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל הוּא שְׁקִינָה עֲצוּמָה בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁהֵם: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סִפְּוֹרֵי-מַעֲשִׂוֹת", "סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת" וְשִׁיחוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, שֶׁרִשְׁמֵן מוֹהֲרַנְת' ז"ל בְּסִפְרֵי "שִׁיחוּתֵ-הַרְ"ן", "חַיֵּי-מוֹהַר"ן", וְיוֹתֵר מִזֶּה לֹא צָרִיכִים לְהִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל, וְצָרִיכִים מְאֹד לְשָׁמֹר שֶׁלֹּא יִטְעוּ הַחֲבָרִים אֶת הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוּתֵ-הַרְ"ן, סימן ו'): 'הַיָּצָר הָרַע דּוֹמֵה כְּמִי שֶׁהוֹלֵךְ וְרִץ בֵּין בְּנֵי-אָדָם, וְיָדוּ סְגוּרָה, וְאִין אָדָם יוֹדֵעַ מַה בְּתוֹכָהּ. וְהוּא מְרַמֵּה בְּנֵי-אָדָם וְשׂוֹאֵל לְכָל אֶחָד, מַה אָנִי אוֹחֲזֵ? וְלְכָל אֶחָד נִדְמָה כְּאִלוֹ הוּא אוֹחֲזֵ מַה שֶׁהוּא מִתְאַוֶּה. וְעַל-כֵּן הַכֹּל רָצִים אַחֲרָיו, כִּי כָל אֶחָד סוֹבֵר שֵׁשׁ בִּידוֹ מַה שֶׁהוּא חִפֵּץ וְכוּ'. וְאַחֲרֵי-כֵן הוּא פּוֹתַח אֶת יָדוֹ, וְאִין בָּהּ כְּלוּם וְכוּ'.

כְּמוֹ-כֵן מִמֶּשׁ הַיָּצָר הָרַע שֶׁהוּא מְרַמֵּה כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהַכֹּל רָצִים אַחֲרָיו, וּמְרַמֵּה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, עַד שֶׁנִּדְמָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּאִלוֹ יֵשׁ בִּידוֹ מַה שֶׁהוּא חִפֵּץ, כָּל אֶחָד כְּפִי שְׁטוּתוֹ וְתַאֲוָתוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן בְּסוּף הוּא פּוֹתַח אֶת יָדוֹ וְאִין בָּהּ כְּלוּם, כִּי אִין מִי שֶׁיִּמְלֵא תַאֲוָתוֹ אֲצִלוֹ'.

וְדַבֵּר זֶה נִמְצָא גַם בֵּין הַחֲבָרִים מְאֻנְשֵי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁאֲנֻשִׁים טוֹעִים בָּהֶם וְחוֹשְׁבִים שֶׁיִּמְצְאוּ אֲצֵלָם מַה שֶׁיִּרְצוּ וְכוּ' וְכוּ', וְלִבְסוּף מְאוּמָה אִין בְּיָדָם.

רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (חַיֵּי-מוֹהַר"ן, סימן שנח), 'שֶׁבְּכָל שִׁיחָה וְשִׁיחָה שֶׁהִיָּה מְשִׁיחַ וּמְדַבֵּר עִמָּנוּ, יְכוּלִים לְהִיּוֹת עַל יְדֵה אִישׁ כְּשֶׁר, וְאֶפְלוּ צְדִיק גָּמוּר כָּל יְמֵי חַיָּיו, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹצֵה (אֲזוּי וְיֵא אִין מִיּוֹן אִיין גּוֹטְעֵר יְהוּד), אִם יִרְצֵה לִילֵךְ עִמָּה לְקַיֵּם

כפי שיחתו הקדושה. ומי שזכה לשמע שיחתו הקדושה מפיו הקדוש, הוא יודע זאת באמת ובבטחה. וגם אפלו עכשו כשלומדיו דבריו הקדושים, יש להם גם-כן כח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושות הנאמרות בזה הספר, ובשאר ספריו הקדושים. כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלאה ונוראה מאד, ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו, יהיה באיזו מדרגה שיהיה, אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד — יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו.

וכן להפך, מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה, חס ושלו, באיזה מקום שהוא, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו — למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם באמת, אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות. אשרי מי שיאחז בהם, עין כל זה שם.

ולכן העקר הוא רק להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם, שלו שזה נקרא התבודדות. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה): ה'התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, דהינו לקבע לו על-כל-פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות, בדברי חן ורצוי ופיוס — לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', ואת כל אשר עם לבבו — ישיח ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה כל

חד לפום דרגיה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביומו שעה מיחדת, ושאר היום יהיה בשמחה.

והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, פי זאת היא עצה פלילית, שכוללת הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך — על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך.

וכן להרגיל את עצמו ללמד תורה הקדושה על-פי סדר הלימוד שנתן לנו רבנו ז"ל, כמובא בדבריו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן עו): בענין הלימוד תורה שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום, טוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלימודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת לימודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענין, וילמד יותר להלן. ועל-פי הרב ידע אחר-כך ממילא, מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד פסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלימוד רק האמירה לבד, לומר הדברים פסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת לימודו שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלימוד, ויאמר פסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על כונתו, מה בכך? פי מעלת רבוי הלימוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.): 'לגמור והדר לספור ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שנאמר (תהלים קיט, ט): "גִּרְסָה נִפְשִׁי

לתאבא", כי על-ידי רבוי הלמוד — שילמד במהירות ויזכה ללמוד הרבה, על-ידי-זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמרום ולחזור להתחיל ולגמרום פעם אחר פעם. ועל-ידי-זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרוך עצה טובה מאד בענין הלמוד, כי על-ידי-זה יכולים לזכות ללמוד הרבה מאד לגמר כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר, מאשר היה לומד בדקדוק גדול, כי זה מבלבל מאד מן הלמוד. וכמה בני-אדם פסקו מלמודם לגמרי על-ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל פשירגיל עצמו ללמוד במהירות בלי דקדוקים הרבה — התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמוד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים, וספרי הזוהר וקבלה, ושאר ספרים כלם. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כח), 'שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה'.

את שני היסודות האלו מכרח כל חסיד ברסלב אמתית לקיים, אחרת, הוא מטעה את עצמו, הוא מטעה את אחרים: א. התבודדות ושיחה בינו לבין קונו. ב. ללמוד תורה כפי סדר הלמוד של רבנו ז"ל. ועל כלם — צריכים להיות רק בשמחה, כי העקר הוא שמחה. ולכן חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך רק להיות בשמחה, כי השמחה היא הרפואה בין בגשמי ובין ברוחני.

וכשָׁאָדָם שָׁמַח — מִתְרַחֶבֶת דַּעַתוֹ, וְיָכוֹל לְהַחֲדִיר
 בְּעֵצְמוֹ אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ. וְתַכְּף כְּאֲשֶׁר מִחֲזֹק אֶת
 עֵצְמוֹ בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה — שְׂאִין בִּלְעֵדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל
 לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְתָּח פִּיו לְדַבֵּר אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר זֶה
 הִתְעַנּוּג הַכִּי גָדוֹל, וְטוֹעֵם טַעַם עוֹלָם הֵבֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכִמוֹ
 שִׁפְתוֹב (וַיִּקְרָא כו, יב): "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לְכֶם
 לְאֱלֻקִּים, וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעַם", וּפִרַשׁ רַש"י: "אֲטִיל עִמְכֶם
 בְּגִן-עֵדֶן כְּאַחַד מִכֶּם, וְלֹא תִהְיוּ מִזְדַּעְזְעִים מִמְּנִי" וְכוּ', אִיזָה
 תְּעַנּוּג נִפְלֵא הוּא זֶה! שְׁאָדָם מְרַגֵּשׁ שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
 וְהוּא נִמְצָא וְאִין בִּלְעֵדָיו נִמְצָא, וְהוּא יָכוֹל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ
 פָּנִים אֶל פָּנִים. וְאֵל מְדַרְגָּה זוֹ רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְהֵבִיא אוֹתָנוּ,
 וְלִזְה זוֹכִים עַל-יְדֵי תַקְוָה הַשְּׂמֵחָה. וְלִכֵּן תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ
 לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
 בְּתַפְלָתִי שְׂאִנִּי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה
 מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' לג.

**אָנִי לומד "לקוטי-מוהר"ן", אָבֵל מְרָגִישׁ שְׂאִין
לִי מִסְפִּיק יִרְאֵת שְׂמַיִם. הָאֵם הַלְמוּד יִזִּיק לִי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּן: אָנִי אוֹהֵב לְלַמֵּד "לקוטי-מוהר"ן", אָבֵל אָנִי
מְרָגִישׁ שְׂאִין לִי מִסְפִּיק יִרְאֵת שְׂמַיִם. הָאֵם הַלְמוּד
יְכוּל לְהִזִּיק לִי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תְּשׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דָּן, נִרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵתָּה צְרִיךְ לְדַעַת, שְׂרַבְנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לְלַמֵּד
אֶת סֵפֶרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לקוטי-מוהר"ן", וְאָמַר (חֲזִי-מוהר"ן, סִימָן שְׁמוֹ),
שֶׁהֵיא מִצְוָה גְּדוּלָה לְלַמֵּד סֵפֶרוֹ הַרְבֵּה. וְאָמַר לוֹ, שְׂיִכּוֹלִין
לְהִיּוֹת נַעֲשֶׂה בְּעַל מַח גְּדוּל עַל-יְדֵי סֵפֶרוֹ, כִּי יֵשׁ בּוֹ שְׂכָל
גְּדוּל וְעִמְקוֹת נִפְלָא מְאֹד, עַל-פִּי פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים. וְגַם אִם
יִתְמִידוֹ בְּסִפְרָיו יְכוּלִין לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת נַעֲשֶׂה אִישׁ כְּשֶׁר בְּאַמְתָּה,
וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְרְאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי יֵשׁ
בָּהֶם פְּנִימִיּוֹת הַרְבֵּה מֵה שְׂאִין נִרְאֶה עַל-פִּי פְּשׁוּטוֹ כָּלֵל,
אֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לְלַמֵּד וּלְהִתְמִיד בָּהֶם הַרְבֵּה.

וְכֵן אָמַר (חֲזִי-מוהר"ן, סִימָן שְׁמוֹ), 'שְׂיִכּוֹלִין לְהִיּוֹת נַעֲשֶׂה בְּעַל
תְּשׁוּבָה גְּמוּר עַל-יְדֵי לְמוּד הַסֵּפֶר שְׁלוֹ. וְהִנֵּה חִפֵּץ וּמִשְׁתַּוָּקֵק
מְאֹד, שְׂיִדְפְּסוּ סֵפֶרוֹ עוֹד כַּמָּה פְּעָמִים וְיִתְפָּשְׁטוּ בְּעוֹלָם.

ואמר שיהיו בני-אדם שילמדו ויתפללו על-ידי הספר הזה. ואמר, שמי שישב ויעסק בספריו רק בלי קנטור ונצחון, ויסתפל בו באמת, אז בודאי יהיו נבקעים אצלו כל גידי קשיות לכבו. ואמר בזו הלשון: סע וועט אים אלע אדערן טרענען'.

ולכן אתה השתדל להתמיד הרבה בספרו של רבנו ז"ל — "לקוטי-מוהר"ן", וזה יפתח את קשיות גידיך, וילבסוף תקנס בך יראה נוראה ונפלאה מאד, שתמיד תרגיש את הקדוש-ברוך-הוא שהוא נמצא אתך, עמך ואצלך, ונשמע מפיו הקדוש של רבנו ז"ל, שאמר (חיי-מוהר"ן, סימן שמו), 'שהספר הקדוש שלו "לקוטי-מוהר"ן" שיצא בעולם, הוא אתחלתא דגאולה. ואמר, מאחר שיצא בעולם, אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל-פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדולה מאד להשם יתברך, אשר אין ערך אליו. ומי שעוסק בזה הספר, אין צריך עוד ספר מוסר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' לד.

מהו הספור הידוע בין אנשי שלומנו של משה צדוק' הרוצח מאומן שחזר בתשובה?

שאלה:

מאת ראובן: לכבוד מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. מה הענין לדון לכף זכות אפלו רשע גמור, כמו שאמר רבנו ז"ל? שמעתי מחבר את הספור הידוע בין אנשי שלומנו של משה צדוק', הרוצח שהיה גר באומן, שלבסוף חזר בתשובה, אך הייתי שמח אם תוכלו לספר את הספור עם הפרטים המלאים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ראובן, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב): דע, כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות, ואפלו מי שהוא רשע גמור, צריך לחפש ולמצא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט אינו רשע, ועל-ידי-זה שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות, על-ידי-זה מעלה אותו באמת לכף זכות, ויוכל להשיבו בתשובה. וזה בחינת (תהלים לו, ט): "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו", הינו שהפסוק מזהיר לדון את הכל לכף זכות.

ואף-על-פי שאתה רואה שהוא רשע גמור, אף-על-פי-כן צריך אתה לחפש ולבקש למצא בו מעט טוב, ששם אינו

רשע. וזהו "ועוד מעט ואין רשע" — שצריך אתה לבקש בו עוד מעט טוב שיש בו עדין, ששם אינו רשע, פי אף-על-פי שהוא רשע, איך אפשר שאין בו מעט טוב עדין? כי איך אפשר שלא עשה איזה מצוה או דבר טוב מימיו?

ועל-ידי-זה שאתה מוצא בו עוד מעט טוב, ששם אינו רשע, ואתה דן אותו לכף זכות, על-ידי-זה אתה מעלה אותו באמת מכף חובה לכף זכות, עד שישוב בתשובה על-ידי-זה. וזהו "ועוד מעט ואין רשע", על-ידי שמוצא ברשע עוד מעט טוב, ששם אינו רשע, על-ידי-זה "והתבוננת על מקומו ואיננו", הינו כשתבונן ותסתכל על מקומו ומדרגתו, ואיננו שם על מקומו הראשון, כי על-ידי שמוצאים בו עוד מעט טוב, איזו נקדה טובה, ודגים אותו לכף זכות, על-ידי-זה מוציאים אותו באמת מכף חובה לכף זכות. וזהו "והתבוננת על מקומו ואיננו".

הינו בזה שאדם דן לכף זכות אפלו רשע גמור לגמרי, על-ידי-זה בעצמו מעלה אותו מכף חוב לכף זכות, עד שעל-ידי-זה חוזר בתשובה, ונתעלה בעליה גדולה.

באומן הנה גר יהודי בשם 'משה צדוק', והוא הנה ראש כנפיה של רוצחים, בשביל פסח היו מעבירים בן אדם מזה העולם, ולא בחלו בשום דבר, והיה איש בליעל רע מעללים וכו' וכו', יום אחד התעוררה בו נקדת יהדותו, והיות שהיה לו ביום הנה יארציטי (יום השנה) על אביו, התעורר ללכת לבית-הכנסת לומר קדיש אחר אביו, כמובן שבכל בית-הכנסת שוננס, תכף-ימיד גרשו אותו (באומן היו הרבה בתי כנסיות מפמה חסידיות), וכך טלטל את עצמו מבית-הכנסת לבית-הכנסת, ומכל מקום גרשו אותו, עד שנסה להכנס

לבית־הכנסת האחרון, שהיה בסוף העיר מול ציון רבנו ז"ל, והוא הקלוזי של חסידי ברסלב.

הוא נעמד בדלת, ופחד להכנס, שמא גם מכאן יגרשוהו, והנה אחד מאנשי שלומנו בשם ר' יעקב מזיטאמיר ז"ל, קם והלך לקראת הדלת, והנה 'משה צדוק' היה בטוח שהוא נגש לומר לו להסתלק, אבל להפך — ר' יעקב הזה ענה ואמר: "משה צדוק! מה אתה עומד בדלת? בוא תכנס".

והוא נכנס, והיה בלוי נרגש על זה שמקרבים אותו, אחר־כך אמר לו ר' יעקב: "משה צדוק! אם כבר אתה פה, למה שלא תתעטף בטלית?" ונתן לו טלית, ואחר־כך הביא לו תפלין, והניח אתו את התפלין, והראה לו בסדור איפה אומרים קדיש וכו', וכו', ומשה צדוק שהיה ראש כנפייה של רוצחים וכו', כל־כך נתעורר מזה, שקרבו אותו כל־כך, עד שחזר בתשובה שלמה.

ובתקופת הקומוניסטים שסגרו את כל בתי־הכנסת והמקנאות שבעיר אומן, הקים משה צדוק את המקנה הסודי במעין שהיה בארנה שלו, ובמשך היום פסה את המקנה בקש ובתבן שלא יבחינו הרשעים הקומוניסטים, וזאת היתה מסירות נפש ממש, כי אם היו תופסים אותו — היו יורים בו והורגים אותו מיד, כי אצלם היה אסור חמור כל דבר הקשור ליהדות.

ומהספור הזה למדים מעלת קרוב רחוקים, אפלו רשע גמור ממש, שאחר־כך מתהפך ונעשה צדיק גמור, כי אחר־כך כבר פנו אותו 'רב' משה צדוק, כי תמיד ישב ואמר תהלים בבכיות עצומות ליד ציון רבנו ז"ל.

עם כל זאת צריכים לזכור מה שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן פח): 'אין מלמדין זכות על המסית'. מי שמסית ומדיח את הזולת להתרחק מהיהדות, עליו אין שום למוד זכות, ולא רק זה, אלא שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות הרחקת רשעים, סימן יז): 'אל תדבר עם המסיתים אפלו להוכיחם ולקרבם'. ולכן צריכים לעשות הפרש גדול מאד בין מסית ומדיח, לבין רשע גמור, רשע גמור מתגבר עליו יצרו, ואינו יכול לעמד בנפיו, ועושה מה שעושה וכו', עם כל זאת צריכים לדון אותו לכף זכות, כי מסכן, לא קבל חנוף יהודי, ואינו יודע כלום, או שמתגבר עליו יצרו כל-כף וכו' וכו'.

ולכן צריכים לדון אותו לכף זכות, מה שאין בן מסית ומדיח נגד הקדוש-ברוך-הוא ונגד הצדיק, לאדם הזה אין כפר שום תקנה, ואסור לדון אותו לכף זכות, אלא לרחקו בתכלית הרחוק, ולא לעמד בד' אמותיו, כי הוא מאד מאד מסכן. ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות הרחקת רשעים, סימן יב): 'מי ששונא את המסיתים, בודאי לא ידבק בו דבריהם'. ולכן צריכים מאד מאד לשמר ממסית ומדיח, שהוא מאד מאד מסכן.

ורואים בחוש, מה זו גדלת נשמות ישראל, אפלו הכי רחוקים וכו', ומה זה מסית ומדיח, שמלבש בלבוש חסידי וכו' וכו', כי לפני שנה פתחנו פה חנות יודאיקה "ברסלב סנטר", כל מה שיהודי צריך בנקדה אחת, ותהלה לאל, יש מהפכה ביבנאל ביהדות, זה ארבעים שנה שמונעים מתושבי המקום — להכעיס, וברשעות, כל הקשור ליהדות וכו'.

ותהלה לאל, מהרגע שנפתחה החנות, התחילו תושבי

המקום להפגס, וכל אחד קונה — זה מזוזה, זה ציצית, זה תפלין, זה טלית, זה כפות וכו' וכו', מי פעמף ישראל גוי אחד בארץ, לא יאמן כי יספר, קדשת כל בר ישראל.

ראינו עכשו קדם חג הסוכות, שני שלישי מתושבי המקום נכנסו לחנות "ברסלב סנטר" וקנו ד' מינים, וסכות וכו' וכו', אשרי עין ראתה זאת, ויבנאל תהיה דגמא ומודל, איך שקמץ קטן של יהודים עם מסירות נפש, יכולים להפך מדבר שמם למקום יהדות פורח, ועוד רבות יספרו על זה, אחר חצי יובל שנים של רדיפות ומסירות וכו' וכו' — שרודף ומוסר אותנו מי שרודף ומוסר, ושם מקלות בגלגלים וכו', ומונע ומעכב כל דבר השיף לקדשה, ואף-על-פי-כן בכח הרצון החזק שהכניס בנו רבנו ז"ל, הצלחנו להקים אימפריה כזו.

ולא בחנם שרבנו ז"ל אמר (חיי-מוהר"ן, סימן ריח): "בפצרת השם איך האב אויס גיפירט און וועל אויס פירן", "נצחתי ואנצח", ותהלה לאל, אור הקדשה רק עולה, וחשף הטמאה רק נעלם עד שיתבטל לגמרי, ויקים (זכריה יג, ב): "ואת ריח הטמאה אעביר מן הארץ".

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

א' לה.

**כְּשֶׁאֲנִי בָּא לַיָּדַי כֶּעֶס, אֲנִי לֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט
בְּעֵצְמִי, לֹא מִשְׁנָה מִי נִמְצָא לַיָּדַי**

שאלה:

מאת יקותיאל: לכבוד הצדיק מוה"ר א"ש שליט"א. אֲנִי בְּטַבְּעֵי כַּעֲסוֹן גְּדוֹל וְכֻלָּם מְעִירִים לִי עַל כֵּן, שָׁזָה לֹא טוֹב, וּמְרַחֵיק מִמֶּנִּי אֲנָשִׁים. כְּשֶׁאֲנִי בָּא לַיָּדַי כֶּעֶס, אֲנִי לֹא יָכוֹל לְשַׁלוֹט בְּעֵצְמִי, וּמִמֶּשׁ מִשְׁתַּגֵּעַ, לֹא מִשְׁנָה מִי נִמְצָא לַיָּדַי. אֵיךְ מִתְקַנֵּים אֶת הַמַּדָּה הַזֹּאת?

תשובה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישֵׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יקותיאל, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שמדת הכעס זו מחלה כמו שאר מחלות, כי יש ארבע מרות: מרה שחורה, מרה אדמה, מרה לבנה, מרה ירקה, שמשם נמשכות כל המחלות הרעות, ולכן כמו שמחלת מרה שחורה, שמשם נמשכת דיפרסיה — שאדם נכנס בתוך עצמו, והוא שרוי בעצבות, במרה שחורה ובדפאון פנימי וכו', עד שמזה באות מחשבות של התאבדות, רחמנא לצלן, כמו-כן כעס ורציחה באות ממרה אדמה, שזו מחלה כמו שאר מחלות, וכשאדם נכנס בעצבים וככעס, הוא יכול להרג בן אדם. ורואים, אלו האנשים שתמיד שרויים בכעס — חיייהם אינם חיים כלל, כי כל דבר קטן מעצבן אותם, ומכניס אותם לטרורף הדעת. וכבר אמרו

חכמינו הקדושים (פסחים קיג:): 'הרתחנים — חיייהם אינם חיים'. כי מי שהוא כפסן, החיים שלו מלאים מרירות, והוא דוד של עצבים, וזה הורג אותו לגמרי.

ואתה צריך לדעת, שפעם זה שגוען שנדבק באדם, ומאד מאד קשה לצאת ממנו, מלבד זאת שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן סח), 'שהפעם מזיק לעשירות'. כי באמת ראוי שכל בר ישראל יהיו להם ממון, אף יש מדה אחת שמפסדת ומאבדת מהם הממון, והיא מדה רעה מגנה, שקשה מאד להנצל ממנה. ואפלו אם ירצה אחד להנצל ממנה, ובפרט בשביל תאות הממון, כדי שלא תפסיד לו את הממון, עם כל זה, המדה הרעה הזאת מתגברת עליו בילדותו ובקטנותו, ועל-ידי-זה מפסדת ממנו הממון שהיה ראוי שיהיה לו. והמדה רעה הזאת, היא מדת הפעם, שעל-ידי-זה מפסיד ומאבד הממון הראוי לו. כי שרש ההשתלשלות שמשתלשל הממון ממקום שמשתלשל משם — הוא בא מאותו מקום שמשתלשל הפעם ממש.

ועל-כן הבעל-דבר, בשרואה שמשתלשל ויורד שפע לאדם שיהיה לו ממון, אזי יורד ומזמין לו פעם, ועושה לו מבחינת ההשפעה והשתלשלות שיוורד אליו, שיהיה לו ממון, עושה לו ממנו פעם. כי הפעם הוא ממש בחינה אחת, וענין אחד עם הממון, במקום שרש ההשתלשלות. ואין ביניהם שום הפרש, כי שניהם יורדים מגבורות, ונמשכין במקום אחד ממש, כמו שכתוב (איוב לו, כב): "מצפון זהב יאתה", וכתוב (ירמיה א, יד): "מצפון הרעה", הינו בחינת פעם, כמו שכתוב (קהלת יא, י): "והסר פעם מלבך, והעבר רעה מבשרך", כי הממון והעשירות היא בחינת חומה, כמו שכתוב (משלי יח, יא): "הון עשיר קרית צדו וכחומה

נשגבה". והפעם הוא קלוקל החומה, כמו שכתוב (שם כה, כח):
 "עיר פרוצה אין חומה, איש אשר אין מעצר לרוחו".

והבעל-דבר, בשרואה שיורד לאדם השתלשלות שפע של ממון, שהוא בחינת חומה, אזי הוא עושה לו מזה השתלשלות פעם, שמזמין לו דבר לכעס, ונתקלקל אצלו החומה, על-ידי הכעס. כי הכעס והממון הם בחינה אחת, בשרש השתלשלות וכו'. ועל-פן בקל מהפך לו השתלשלות שפע של ממון, שהוא בחינת 'חומה', לכעס שהוא הפך החומה, ועושה לו מ'חמה' 'חמה', שמהפך הממון לכעס. כי תחלת שרש השתלשלות הממון הוא ממקום שהנפש באה משם, בבחינת (דברים כד, טו): "ואליו הוא נושא את נפשו", הנאמר על ממון של שכיר יום, וכמו שכתוב (איכה ה, ט): "בנפשנו נביא לחמנו", ועל-פן הנפש מתאוה ותאב לו. ועל-ידי כעס, מאבד נפשו, כמו שכתוב (איוב יח, ד): "טורף נפשו באפו".

ומובא בזהר על פסוק זה (תצוה קפב): 'במאי אתידע לקרבה בר נש בהדיה, או לאתמנעא מניה? ברוגזיה מפש, ידע ליה בר נש, וישתמודע מאן איהו. אי יהיא נשמתא קדישא נטר בשעתא דרוגזוי, דלא יעקר לה מאתרהא, בגין למשרי תחותה ההוא אל זר, דא איהו בר נש כדקא יאות. דא איהו עבדא דמאריה, דא איהו גבר שלים: ואי ההוא בר נש לא נטיר לה, ואיהו עקר קדשה דא עלאה מאתריה, למשרי באתריה סטרא אחרא. ודאי דא איהו בר נש דמריד במקריה, ואסיר לקרבה בהדיה ולא תחברא עמיה, ודא איהו (איוב יח, ד): "טורף נפשו באפו". איהו טריף ועקר נפשיה, בגין רוגזיה, ואשרי בגויה אל זר. ועל דא כתיב: "חדלו לכם מן

הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ, דֵּהֵיִיא נִשְׁמָתָא קַדִּישָׁא טְרִיף לָהּ, וְסָאִיב לָהּ, בְּגִינְ אָפוֹ.

[אֵיךְ יְכוּלִים לְדַעַת, אִם מִתֵּר לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאָדָם הַזֶּה אוֹ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ? בְּכַעֲסוֹ שֶׁל אָדָם מִתּוֹדֵעַ מֵהוּת כָּל הָאָדָם וּמִתְגַּלֶּה מִי הוּא, אִם אָדָם שׁוֹמֵר עַל עֲצָמוֹ לֹא לְהִיּוֹת בְּכַעֲס, כְּדִי שְׁלֹא תִהְיֶה נִעְקָרֶת מִמֶּנּוּ נִשְׁמָתוֹ — זֶה הוּא אָדָם כְּמוֹ שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת, הוּא עֶבֶד שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא אָדָם הַשְּׁלֵם, וְאִם אָדָם הַזֶּה אֵינוֹ שׁוֹמֵר עַל עֲצָמוֹ לֹא לְהִיּוֹת בְּכַעֲס, וְהוּא עוֹקֵר אֶת הַקְּדוּשָׁה מִמֶּנּוּ, וְנִכְנָס בּוֹ סִטְרָא אַחְרָא, אָדָם הַזֶּה הוּא מוֹרֵד בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲסוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, אָדָם שֶׁהוּא בְּכַעֲס הוּא עוֹקֵר אֶת הַנְּפֶשׁ שְׁלוֹ, וְשׁוֹרֵה בּוֹ הַסִּטְרָא אַחְרָא — מִי שֶׁבְּכַעֲס, הַנְּשָׁמָה שְׁלוֹ בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְהוּא מִטְמֵא אֶת עֲצָמוֹ].

וְאָמַר הָאֲרִיז"ל: אֶת כָּל הָעֲבֻרוֹת יְכוּלִים לְתַקֵּן, אֲבָל מִי שְׁכׁוֹעֵס, הוּא עוֹקֵר אֶת הַנְּשָׁמָה שְׁלוֹ לְגַמְרִי, וְקִשָּׁה לְהַחְזִיר לוֹ אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְלִכֵּן סוּבַל מַה שְּׁסוּבַל וְכוּ'.

מִזֶּה לְמִדִּים גְּנוּת מִדַּת הַכַּעֲס, וְאֵין עֲצָה רַק לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, שְׂיִצִּיל אוֹתוֹ מִהַמְּדָה הַמְּגַנָּה הַזֹּאת שֶׁל כַּעֲס, שֶׁהוֹרֶסֶת לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים; כִּי מִי שֶׁתְּמִיד בְּכַעֲס, הוּא מְלֵא פְּחָדִים, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת כַּעֲס, סִימָן מֵא): 'הַכַּעֲס מִפְּחִיד אֶת הָאָדָם'. וְכֵן אָמַר (שֵׁם, סִימָן ג'): 'עַל-יְדֵי הַכַּעֲס נִתְבַּהֲרָה'. וְכֵן אָמַר (שֵׁם, סִימָן כה): 'עַל-יְדֵי כַּעֲס נִתְקַצְרוּ יָמָיו'. וְלִכֵּן אֶתָּה צָרִיף לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁתִּנְצֵל מִהַמְּדָה הַמְּגַנָּה הַזֹּאת שֶׁל כַּעֲס, וְתִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל הַמְּדָה הַיְקָרָה שֶׁל סְבֻלָּנוּת, אֲשֶׁר

שו"ת א' לו ברסלב ריא

אין צריך אליה, כי אין עוד מדה פלפוף יפה וטובה כמו סבלנות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' לו.

למה צריכים לסבל יסורים? למה יש פאב וסבל בעולם?

שאלה:

מאת גל: אומרים שהשם יתברך הוא "אב הרחמן". אז למה הוא מניסר את עמו? למה רק דרך יסורים של הגוף, הנפש נהיית טהורה? למה תמיד צריך דרך פאב וסבל? הרי אב רחמן לא רוצה בסבל של בנו. אני מנסה להבין, אבל זה תמיד גורם לי לספקות וחוסר אמונה, למרות שאני מנסה לא לחשב על זה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל גל, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא מלא רחמים,

ומנהיג את בריותיו ברחמנות, ומה שמרגישים צער ויסורים וכו', זה בא מהאדם בעצמו, כי כשהאדם חוטא, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן ד'): העוונות שלו נחלקים על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל לב, כז): "ותהי עונותם על עצמותם". ותכף-ומיד כשהעוונות נחלקים על עצמותיו, הרי הם נוקמים בו, כמו שכתוב (ירמיה ח, כה): "עוונותיכם הטו אלה", וכתוב (תהלים לד, כב): "תמותת רשע רעה"; הרשעות והרעה שהאדם עושה — ממיתות אותו.

ולכן רואים בני-אדם, שכל-כף מצטערים וסובלים סבל גדול בחייהם, ומרים להם החיים, כל זה בא להם מפני עוונותיהם המרבים, אבל אם אדם מרגיל את עצמו להתודות להקדוש-ברוך-הוא, ותמיד עוסק בודוי דברים — להתודות לפניו יתברך על כל מה שהוא עשה, על-ידי-זה יוצאים עוונותיו מעצמותיו, ומתחיל להאיר לו אורו האין-סוף ברוך-הוא, עד שמי שרגיל תמיד להתודות להקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה הוא נכלל לגמרי באין-סוף ברוך-הוא, ומרגיש כל מיני ערכות ונעימות בחייו.

וצריך שתדע, שעקר התשובה שלמה על עוונותיו, זה תלוי כפי רבוי הודוים שמתודה להקדוש-ברוך-הוא, וכמו שכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה, הלכה א'): 'כל מצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן, בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו, חייב להתודות לפני האל ברוך-הוא, שנאמר (במדבר ה, ו): "איש או אשה כי יעשו וגו'", ויהתודו את חטאתם אשר עשו" — זה ודוי דברים. ודוי זו מצות עשה. כיצד מתודין? אומר: "אנא השם! חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך, ועשיתי

כף וכף, והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה", וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה — הרי זה משבח'.

אשרי אדם שמרגיל את עצמו להתודות תמיד על עוונותיו, שעל-ידי-זה יצאו לו העוונות מעצמותיו, שהם נוקמים בו, ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות תשובה, סימן צו): 'הקדוש-ברוך-הוא נתפס על-ידי ודוי, ודומה כאלו בנה מזבח והקריב קרבן'. וכן אמר (שם אות הצלחה, סימן טו): 'על-ידי ודוי תצליח'. וכן אמר (שם אות תשובה, סימן ח'): 'כל המתודה יש לו חלק לעולם הבא'.

וזה דרך הצדיקים, שהם יודעים שכל מארעותיהם הם לטובתם, כי כל מה שהקדוש-ברוך-הוא עושה — זה רק לטובה, אשרי מי שמגיע להשגה זו, ואז טועם טעם עולם הבא בעולם הזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' לו.

האם זה נכון שמונהגכם לא לומר ודוי בשחרית
של יום ששי? ומה הענין בזה?

שאלה:

מאת יום טוב: שלום לצדיק, אני מתפלל על
בריאותכם.

שמעתי שהנהגתם בקהלה שלכם, שלא לומר ודוי
ביום ששי כבר משחרית. ורציתי לשאל: א. האם זה
נכון? ב. מה הענין בזה? ג. האם בתקון חצות
שאומרים בליל ששי, גם לא לומר ודוי, ולדלג על
תקון רחל?
בתודה על הכל, ושהשם ישמר עליכם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יום טוב, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות והאחולים לבריאותי.

זה מנהג חסידים ואנשי מעשה לא לומר תחנון בערב
שבת, כי אז כבר מתחיל להאיר אור השבת, וכן זכי נפש
מרגישים בערב שבת הארת השבת, ואז הוא הזמן לעשות
את הקניות לכבוד שבת-קדש.

ולכן לא אומרים בערב שבת תחנון בבקר, ומכל שכן
אלו שגרים בחוץ לארץ, כשאצלם בקר, אזי בארץ ישראל
הוא כבר אחר הצהרנים סמוך לכניסת השבת, ולכן זה מנהג

חסידים ואנשי מעשה, שלא אומרים תחנון בערב שבת, וזה מנהג ותיקין מחכמי לב ומצדיקים גדולים.

אבל בליל ששי, כן אומרים בעת חצות ודוי, וכן תקון רחל.

העקר להתעורר מאד מאד בערב שבת, ולעשות תשובה אז על מה שפגם בימי החל, כי בערב שבת אז כולים לתקן את כל מה שפגמו במשך כל השבוע וכו', וכן מוכא בספר "ערכי נחל" (פרשת ויקהל) בשם ספרי מוסר, שישוב אדם מחטאתיו בכל לילה קדם שישון, וגם בכל ערב שבת, וגם בכל ערב ראש-חדש וכו', עין שם.

וכן הוא בספר הקדוש "עבודת ישראל" (פרשת זכור) וזו לשונו: 'והנה אור החכמה והשגחת הבורא עלינו זורח תמיד בבהירות בשבת-קדש, עלינו בני ישראל. לכן בכל ערב שבת, קדם שנקבל הבהירות הזו, יסדו לנו הקדמונים שישוב כל אדם בתשובה בערב שבת, כמו שכתבו ספרי יראים, ולרחץ ולטבל וללבש לבנים לכבוד שבת, כי בו יתגלה אור החכמה וכו', עין שם. וכן מוכא בספר הקדוש "באר מים חיים" (פרשת פי תשא, פרק לא) וזו לשונו: 'אם, חס ושלום, יגע נפשו בימי החל, ישוב באמת בתשובה בערב שבת קדש, ואז תשובה תולה לו על-כל-פנים מכל החטאים, שתבדל אחיזת החיצונים מנשמתו, ואז אור יאיר לו בשבת-קדש בהלו גרו עלי ראשו וכו', עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

א' לח.

האם זה נכון שרבינו רצה שנופסק תמיד לפי
ה'באר היטב'?

שאלה:

מיאת מלאכי: שלום עליכם כבוד הרב, השם יאריך
ימיכם מתוך בריאות איתנה, אמן.
מעתיקת שיחה שרציתי לדעת – האם יש להתייחס
אליה כפשוטה והיא: 'שבח רבנו ז"ל את הפרוש
"באר היטב" שעל השלחן ערוך. ואמר רבי אברהם
בר' נחמן ז"ל, שקלל הוא בלמוד ה"באר היטב",
שפאיזה פוסק שגומר ה"באר היטב" דבריו, כן דעתו
להלכה' (אבני"ה ברזל).
הבנתי שבדבריו "כן דעתו להלכה" – הכונה היא,
שכן דעת רבנו שצריך לפסק. איך צריכים להבין את
השיחה הזו? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מלאכי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן על התפלות ועל האחולים.

השיחה הזו ששבח את ה"באר היטב" על השלחן ערוך,
זה לא מרבנו ז"ל, אלא מרבי אברהם בר' נחמן מטולטשין
ז"ל (בעל מחבר ספר "באור הלכותים"), וזו דעתו הפרטית,
אבל אי אפשר לומר, שזו דעת רבנו ז"ל, וכבר אמר רבנו

ז"ל (ת"י-מוהר"ן, סימן שמג): 'אלו לא ה'ה יוצא זה הספר לעולם, הינו הספר "לקוטי-מוהר"ן" ה'ה נעשה ענין אחר, פי כ'כר ה'ה לו חשק כ'מה פעמים לעשות ה'לכות פסוקות על השל'חן ערוך, ל'באר כ'ל דין ודין בה'לכה פסוקה, או להציג ה'לכה כ'דברי מי מהפוסקים אצל כ'ל דין ודין. א' עכש'ו ש'יצא זה הספר לעולם, לא י'היה ענין ה'זה, ע'ין שם.

ושמ'עתי מאנשי שלומנו מהדור הקדם, הפרוש על שיחה זו, הינו עכש'ו ש'יש לנו את הספר הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן", רבנו ז"ל נתן לנו ברור המדמ'ה על-ידי ספרו זה, שאדם יכול ל'כרר לעצמו את הה'לכה מהפוסקים.

ובכ'רט היום, ש'תהלה לאל, הדפיסו כ'ל-כ'ך הרבה ספרי מגדולי ישראל, הן מהדור ה'זה והן מהדור הקודם — ש'מבררים את הה'לכה כ'דת מה לעשות ב'דרך ק'לה, אשרי מי ש'יאהז בהם!

על-כ'ל-פנים א'ך ש'הוא, צריכים ל'למד הרבה ספרי ה'לכה, כ'מו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כט), 'שכל בר ישראל מחי'ב ל'למד בכל יום ה'לכה'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפ'תי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, ש'תהיה לך הצ'לחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצ'ליח.

המאחל לך ב'רכה והצ'לחה מן השמים...

א' לט.

**בְּנֵי הַקָּטָן שׁוֹבֵב מְאֹד, וְאֵין לוֹ גְבוּלוֹת, וּכְשֶׁלֹּא
מְקַבֵּל מֵה שְׂרוּצָה — הוּא כְּמַעֲט מִתְעַלֵּף**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֵיתְנָה: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
יְהִי רְצוֹן, שְׁבַעֲזַרְת הַשֵּׁם תִּהְיֶה לָכֶם הַחֲלֵמָה מְהִירָה,
וְשִׁתְּבוֹאוּ לְגוֹר בִּיבְנָאֵל, בְּלִי שׁוּם מְנִיעוֹת בְּקָרוֹב מִמֶּשׁ.
בְּרוּךְ הַשֵּׁם, זְכִינוּ בְּבֹן שְׁקָרוּי עַל שֵׁם הַצַּדִּיק —
אֲלֵיעֶזֶר שְׁלֹמֹה. הוּא בֶן שְׁנַתִּים, וְהוּא כֹּל-כֶּף שׁוֹבֵב,
עוֹשֶׂה מֵה שְׂהוּא רוּצָה, וְאֵין לוֹ גְבוּלוֹת. הוּא אוֹמֵר לִי:
"לֹא רוּצָה"... וְאִם הוּא לֹא מְקַבֵּל מֵה שְׂרוּצָה — הוּא
מִתְעַלֵּף וְלֹא נוֹשֵׁם. בְּכָל פַּעַם שְׂהוּא עוֹשֶׂה לִי אֶת זֶה,
הַלֵּב שְׁלִי פּוֹעֵם בְּחִזְקָה, וְאֲנִי מְחַכֶּה שְׂהוּא יִחְזֹר
לְנִשְׁם. מֵה אֲנִי עוֹשֶׂה אֶתּוֹ?

תְּשׁוּבָה:

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תְּשַׁרֵי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֵל אֵיתְנָה תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַתֶּם צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמַּח עִם הַמִּתְנַה שְׁנַתָּן לָכֶם
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — בֶּן חֲמוּד כְּזֶה, אֲבָל עֲלֵיכֶם לְדַעַת,
שְׁיִלֵד שׁוֹכֵב זֶה טְבַע הַבְּרִיא, כִּי אוֹי וְאָבוֹי אִם יִלֵד הִיָּה יוֹשֵׁב
בְּמִקּוֹם אַחַד וְלֹא זֶז וְכוּ' וְכוּ', וּבַפְּרָט בְּגִיל כְּזֶה.

וְלִכֵּן לְדַעַתִּי, אַתֶּם צְרִיכִים לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת עִם
הַיִּלֵד, וְלֹא לְאֵט לְהִתְרַגֵּל אֲלֵיו, וְלֹא לְהַכְבִּיד עֲלָיו, רַק

לְחַנְכוּ כְּפִי דַעְתּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי כב, ו): "חֲנוּךְ לַנְּעָר עַל פִּי דַרְכּוֹ, גַּם כִּי יִזְקֶינׁ לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה"; אָבֵל זֶה גַּם-כֵּן לֹא מִתְחִיל בְּגִיל שְׁנָתִים, שְׂאֵז הוּא תִינּוֹק וְכוּ' וְכוּ'.

וְלִכֵּן צְרִיכִים רַק לְהִתְאַזֵּר בְּסִבְלָנוּת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שִׁיְהִיָּה לָכֶם רַב נַחַת דְּקִדְשָׁה מִמֶּנּוּ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' מ.

אָנִי מְנַסֶּה לִיחַד אֶת שֵׁם הַוַּי"ה מוֹל עֵינַי, אָבֵל תְּמִיד הָאוֹת ו' חֲשׂוּכָה

שְׂאֵלָה:

מַאת מֵאִיר: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק.

יֵשׁ לִי שְׂאֵלָה: אָנִי אֲבַרְךָ צְעִיר, שְׁעוֹבֵר עָלַי בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, מְסַתֵּמָא כְּמוֹ שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֲבַרְךָ. כָּבֵר זָמַן רַב אָנִי מְנַסֶּה לִיחַד אֶת שֵׁם הַוַּי"ה הַקְדוּשׁ מוֹל עֵינַי, וְתִמִּיד הָאוֹת ו' הִיא חֲשׂוּכָה, וְכָל שְׂאֵר הָאוֹתִיּוֹת הֵן מְאִירוֹת, וְכִמָּה שְׂאֵנִי מְנַסֶּה עוֹד פַּעַם, תְּמִיד הָאוֹת ו' מִשֵּׁם הַוַּי"ה — לֹא מְאִירָה לִי. מַה זֶה אוֹמֵר! אָנִי יוֹדֵעַ שְׂאֵנִי לֹא מִתְקַן, וְיֵשׁ לִי עוֹד כְּבֶרֶת דְּרָךְ אַרְכָּה, אָבֵל הָאֵם הַצַּדִּיק זְכוּל לָתֵת לִי עֲצָה אִיךָ כֵּן יֵאִיר לִי, זֶה מִמֶּשׁ יַחֲזֵק אוֹתִי מְאֹד.

אָנִי קוֹרָא אֶת הַמְּכַתְּבִים שְׁלָכֶם — זֶה מְצִיל אוֹתִי, וּבְהֶרְבֵּה מְצַבִּים כְּשֶׁחֲשַׁבְתִּי שְׂאִין לִי כָּבֵר שׁוּם תְּקוּהָה, הַמְּכַתְּבִים שְׁלָכֶם הִפְכוּ אוֹתִי לְגַמְרִי, וְיַעֲדוּ בְּנֵי

המשפחה שלי, איך השתנתי לטובה בזכות העצות
שלקם, ורק אלקים יכול להחזיר לכם על הטוב
שאתם עושים לנו, שנה טובה ומברכת.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מאיר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לעבוד הרבה על נקדת השמחה, כי אי אפשר
לתאר ולשער מעלת מדת השמחה, כי דע לך, שהשמחה היא
המדרגה הגבוהה ביותר, שאדם צריך לזכות אליה, כי כף
אמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן א'): 'כשאדם עושה
מצוה בשמחה, בידוע שלבו שלם עם אלקיו, ואצלו תברך
שרויה רק השמחה, כמו שכתוב (דברי-הימים א' טז, כז): "עז
וחדוה במקומו".

ומוכא בזהר הקדוש (תצוה קפד): 'תא חזי, עלמא תתאה,
קימא לקבלא תדיר, והוא אקרי אבן טבא. ועלמא עלאה לא
יהיב ליה, אלא כגונא דאיהו קימא. אי איהו קימא בנהירו
דאנפין מתתא, כדין הכי נהרין ליה מלעילא. ואי איהו קימא
בעציבו, יהבין ליה דינא בקבליה. כגונא דא (תהלים ק, ב):
"עבדו את ה' בשמחה". חדוה דבר נש, משיך לגביה חדוה
אחרא עלאה. הכי נמי האי עלמא תתאה, כגונא דאיהו
אתעטר, הכי אמשיך מלעילא.

[בא וראה, העולם הזה עומד לקבל תמיד, והיא נקראת
אבן טוב, כמו אבן מושכת שנקרא מגנט, והעולם הבא לא
נותן אלא כפי ההכנה אליו מלמטה, אם נמצאים תמיד בפנים

שְׂמַחִים מְלֻמָּטָה, כֶּף מְאִירִים לוֹ מְלֻמָּעָלָה אֹר וְזוּי וְחִיּוֹת
וְדַבְּקוֹת וְכוּ', אָבֵל אִם אָדָם עֹמֵד בְּעֶצְבוֹת וּבְמַרָה שְׁחוּרָה,
אֲזִי מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ דִּינִים. הַשְּׂמֵחָה שֶׁל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם,
מִמְשַׁכֵּת עָלָיו שְׂמֵחָה מִהָעוֹלָם הַבֵּא, כֶּף הוּא הָעוֹלָם הַזֶּה,
כִּפִּי שְׂאָדָם מִתְנַהֵג בְּזֶה הָעוֹלָם, כֶּף מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ מִהָעוֹלָם
הַבֵּא].

וְלִכֵּן כְּשֶׂאָדָם שְׂרוּי בְּשְׂמֵחָה, וּמְכַרִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל
הַכּוֹחוֹת לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ
שְׂמֵחָה מִהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים. וְעַל-כֵּן אֶסוּר לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל
מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, רַק לְעַבֵּד עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֵחָה, וְזֶה יִרְחִיב
לָךְ אֶת הַדַּעַת, וְתוּכַל לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּקַבִּיעוֹת, וְסוֹף
הַכְּבוֹד לְבוֹא, שְׂיֵאִיר לָךְ הָאוֹר אֵינ-סוֹף בְּרוּךְ-הוּא בְּהֶאֱרָה
נִוְרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וְשִׂמּוֹתָיו יִתְבַּרְךָ מִמִּילָא יֵאִירוּ לִפְנֵי
עֵינֶיךָ.

רַק חֲזוּק וְאֶמֶץ מְאֹד מְאֹד לְשִׁמֵּר עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָךְ,
כִּי (סוֹטָה יז.): 'אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ — שְׂכִינָה בֵּינֵיהֶן'. וְאָמְרוּ
(ירושלמי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ט', הִלְכָה ח'): 'אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי
אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶן בְּלֹא שְׂכִינָה'.
וּבְמִקּוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאת — שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שְׂיֵהִיו
בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוֹלִים מְאֹד, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (שִׁבְת' י.), אֲשֶׁר שְׁלוֹם הוּא שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא.

וְלִכֵּן אִם מְכַנִּיסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹף הַבַּיִת, זֶה
נִקְרָא שְׁלוֹם-בַּיִת, הֵינּוּ שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹף
הַבַּיִת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂתַתְּמִיד הַרְּבֵה בְּלַמּוּד

משניות, שזה מזכך את הנפש מכל מיני חלדה, כי 'משנה' אותיות 'נשמה', ואשרי מי שמתמיד בלמוד משניות, שזה מביא אותו לזכוך הנפש.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' מא.

**בְּדֶרֶךְ פֶּלֶל אֲנִי רְגוּעָה, אֲבָל לַפְעָמִים יֵשׁ לִי
הַתְּפָרְצִיּוֹת זַעַם, וְזֶה גוֹרֵם לִי לִשְׁנֹא אֶת עַצְמִי**

שאלה:

מיאת יהודית: שלום כבוד מוהרא"ש שליט"א.
ברוך השם, אני נשואה, אף יש בי תכונה שאני ממש לא אוהבת, והיא ממש מפריעה לי.
אני בדרך כלל טפוס רגוע, אוהבת לשמע ולתת המון תשומת-לב לבעלי. אבל כאשר משהו לא מסתדר לי, או שאני רוצה להספיק לעשות את כל המטלות שלי כאשר המתפקדת גם כעקרת בית, וגם עובדת בחוץ, אני יכולה להגיע להתפרציות זעם בצורה שאני שונאת את ההתנהגות הזו. אחר-כך אני מאד מאד מתחרטת, ויש לי יסורי מצפון שמלויים אותי זמן ממשך, במיוחד כשאני שומעת מבעלי, שאומר לי, שהוא לא מכיר אותי כזאת. הדבר האחרון שאני רוצה הוא לפגוע בבעלי! אני רוצה להשתלט על עצמי בכל מצב להיות סבלנית ועדינה תמיד.
חשבתני על רעיון, שאולי יעזר לי להמנע מהתפרציות, שבכל פעם שאתפרץ על בעלי אקנס את עצמי בעשרים ש"ח, יש בי פחד להגיע למצבים כאלו, כי אני רוצה לחיות עם בעלי בשלום, ולהקים בית

בצוירה בריאה, עם דגמה אישית טובה לילדים.
מהי עצת הצדיק, האם אני יכולה לעקר ממני את
ההתפרצויות שמתעוררות בי לפעמים? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל יהודית תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לך, שפך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק ט'): 'אין אשה פשרה אלא העושה רצון בעלה'; ולכן אני
מאד מבקש ממך, שתתאזרי במדת הסבלנות — שאין מדה
יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, כבר אמרו
חכמינו הקדושים (אבות ה, כב): 'לפום צערא אגרא'. ודעי לך,
שפשואה מתאפקת שלא לכעס — על-ידי-זה היא מצילה
את חיי הנשואין שלה, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות, ולא
לכעס ולקנא, ועליה להשתדל שלא תהיה לה שום תרעמת
על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית
ב, כג): 'עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה, כי
מאיש לקחה זאת'. ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את
מדת הסבלנות כלפי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל,
ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך
הבית.

בזה שתקנסי את עצמך — זה לא יעזר כלל, העקר רק
לשבר את המדה המגנה הזו של כעס ועצבים, שזה לא מביא
אל שום דבר, רק עוקר את הנשמה משרשה. וכבר אמר
החכם: "אוי לה למדת הפעם, שתצטרך תמיד למחילה".

וְלִכֵּן תַּעֲשֵׂי כָּל מָה שְׁבִיכְלָתְךָ לֹא לְהַתְנַפֵּל עַל בְּעַלְךָ, וּמִכָּל שָׁפֵן לֹא לְהוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים שֶׁלְךָ עָלָיו, כִּי מָה הוּא חַיֵּב?

זְכָרֵי הַיֵּטֵב שֶׁחֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשֵׁין מֵא): "רַגְלֵינוּ לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ אֲלֵא רַגְזוֹתָא", מִי שֶׁהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְרָגִז, אֵינּוּ פּוֹעֵל שׁוֹם דְּבָר, אֲלֵא נִשְׁאָר עִם הַכַּעַס וְהַרְגֵז בְּיָדוֹ.

וְלִכֵּן תִּבְקָשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, שְׂסִיּוֹר מִמָּדָּ הַכַּעַס וְהָעֲצָבִים, כִּי מָה שֶׁתִּפְלֶה פּוֹעֵל שׁוֹם דְּבָר אֵינּוּ פּוֹעֵל. וְאָמַר הַחֲכָם: "הַכַּעַס רֹאשִׁיתוֹ שְׁגֵעוֹן וְעִוְרוֹן — וְסוּפוֹ חֲרָטָה וְחִסְרוֹן".

הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' מב.

הָאִם מִתֵּר לִי לְהַדְפִּיס וּלְהַפִּיץ אֶת הַשְּׂאֵלוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת שֶׁבָּאתָ לְזָכוּי הַרְבִּים?

שְׂאֵלָה:

מֵאת יִרְחֵמיאֵל: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק מִיְבִנְאֵל, אֲנִי מְאֹד נִהְנֶה מִהָאֲתָר שֶׁלְכֶם, וּבִפְרָט מִהַמְדוֹר שֶׁל הַשְּׂאֵלוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת.

רְצִיתִי לְשָׂאֵל: הָאִם מִתֵּר לִי לְהַדְפִּיס אֶת זֶה? כְּלוּמַר, לְהוֹרִיד אֶת זֶה מִהָאֲתָר שֶׁלְכֶם וּלְפָרְסֵם אֶת זֶה

לחברי, כְּדֵי לְזַכּוֹת אֶת הַרְבִּים? אֲנִי מְקַוֶּה מְאֹד שֶׁתִּתְּרוּ לִי לַעֲשׂוֹת זֹאת, כִּי זוֹ הַצֵּלָת נַפְשׁוֹת מְמֹשׁ.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תְּשׁוּבָה ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יִרְחֲמִיאֵל, נֵרוֹ נֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, שֶׁכָּל הַסְּפָרִים שֶׁזִּכַּנִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְחַבֵּר עַל דַּעַת רַבְּנוֹ ז"ל, הֵם מִתְּנָה לְכָלל יִשְׂרָאֵל, וְאִין לְאַף אֶחָד רְשׁוֹת לֹאמַר עַל זֶה שֵׁישׁ "בְּלַעֲדִיּוֹת", אוֹ "כָּל הַזְּכִיּוֹת שְׁמִירוֹת". כָּל מִי שֶׁרוּצֶה לְהַדְפִּיס אוֹתָם — תְּבוּא עָלָיו בְּרָכָה, וְיִתְבָּרֵךְ מִפִּי אֵל עֲלִיּוֹן, אֲבָל רַק בְּתַנְאֵי שְׁלֵא לְשָׁנוֹת שׁוֹם דְּבַר, וְכֵן לֹא לְהוֹצִיא שׁוֹם דְּבַר מִהַקְּשָׁרוֹ וְכו'.

תְּהִלָּה לְאֵל, מֶה שֶׁאֲנִי כּוֹתֵב, אֲנִי חִזַּק בְּזֶה, וַיֵּשׁ מִרְאֵה מְקוֹמוֹת מְהִיכָן אֲנִי לֹקַח אֶת זֶה, וְאֲנִי לֹא מִתְּבַיֵּשׁ עִם מֶה שֶׁאֲנִי כּוֹתֵב, כִּי הַכֹּל בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל דְּבַרֵי רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁהוּא הַרְבֵּי שֶׁל הַדּוֹר הַזֶּה, וְהוּא נִשְׁלַח לְדוֹרוֹתֵינוּ אֵלָיו לְחִזּוֹק וּלְאַמֵּץ וּלְעוֹדֵד וּלְשַׁמַּח אֶת כָּלל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחְזִירָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁרֹק רֹצֶה, יְכוֹל לְהַדְפִּיס אוֹתָם, אֲבָל בְּתַנְאֵי כְּפוּל — לֹא לְשָׁנוֹת שׁוֹם דְּבַר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שְׁלֵא לְהוֹצִיא שׁוֹם דְּבַר מִהַקְּשָׁרוֹ וְכו'.

לְדַגְמָא: שׁוֹאֲלִים אוֹתִי הֵמוֹן אֲנָשִׁים אוֹתָהּ שְׁאֵלָה, הֵאֵם כְּדַאי לַעֲזֹב אֶת הָאָרֶץ? שְׁמָא תִּהְיֶה מִלְחָמָה גְּרַעֲיִנִית וְכו', אֲזִי אֲנִי עוֹנֶה גְּלִיּוֹת: אוֹי וְאֲבוֹי אִם תִּהְיֶה מִלְחָמָה גְּרַעֲיִנִית, וְהַמְּקוֹם הַכִּי בְּטוֹחַ יְהִי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, כִּי שֵׁם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

הוא צופה ומביט, כמו שפתיב (דברים יא, יב): "ארץ אשר הני"ה אלקיך דורש אותה תמיד עיני הני"ה אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", וראו בחוש במלחמת העולם השנייה (לא תקום צרה פעמים), כשהעמלקים, ימח שמם, היו כבר בדרךם לארץ ישראל וכו', ודיקא אז היתה להם מפלה גדולה מאד וכו' וכו', והביסו אותם וכו' וכו'.

ואתה צריך לדעת, כי אם תהיה מלחמה גרעינית — לא ישאר שריד ופליט מאמות העולם וכו' וכו', כי אחד יזרק על השני וכו' וכו', הם לא יתנו שפרס תשתלט על העולם וכו', וזה דבר המובן מאליו, כי אמות העולם לא יתנו שאחד ישתלט על השני וכו', ובפרט אמה בזויה כמו פרס, שאמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה יג, סימן ה'): "ואת החזיר" (ויקרא יז, א) — זו פרס, עין שם.

ולכן אין מה לפחד כלל, וילצערנו הרב, יש אנשים חלושי מח ועצבים וכו', וזורעים פחד, כאלו מי יודע מה יהיה? ובפשטות אם תהיה מלחמה גרעינית, הרי זה סוף העולם וכו', אבל עם ישראל צריכים להתחזק ביותר שאת וביתר עז בבטחון חזק, שהנה הגיע זמן גאלתנו, כמאמרם ו"ל (ספרי האזינו, פסקא י') על הפסוק (דברים לב, יב): "ואין עמו אל נכר" — שלא תהא רשות לאחד מן האמות לבוא ולשלט בכם, כענין שנאמר (דניאל י, יט-כא): "ויאמר אל תירא איש חמדות שלום לך חזק וחזק, וכדברו עמי התחזקתי ואמרה ידבר אדני כי חזקתני; ויאמר, הידעת למה באתי אליך, ועתה אשוב להלחם עם שר פרס ואני יוצא והנה שר יון בא; אבל אגיד לך את הרשום בכתב אמת ואין אחד מתחזק עמי על אלה, כי אם מיכאל שרכם".

ואמרו (פרקי דרבי אליעזר, פרק כז) על הפסוק (בראשית טו, יב):
 "והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו". "אימה" — זו
 מלכות אדום, שנאמר (דניאל ז, ז): "דחילה ואימתני ותקיפא".
 "חשכה" — זו מלכות יון, שהחשיכה עיניהם של ישראל
 מכל מצוות התורה. "גדולה" — זו מלכות פרס ומדי,
 שגדלה למכר את ישראל חנם. "נופלת" — זו מלכות בבל
 שנפלה בידם של ישראל. "עליו" — אלו ישמעאלים,
 שעליהם בן דוד יצמח, שנאמר (תהלים קלב, יד-יח): "שם אצמיח
 קרן לדוד ערכתני גר למשיחי; אויביו אלביש בשת ועליו יציץ
 נזרו".

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנזכה כבר לראות את זה במו
 עינינו, בהתגלות שכינת עזו יתברך, ובנין בית-המקדש.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

א' מג.

עברנו לגור בקהלה של ברסלב, אבל לצערנו, אין
 שם חנוף טוב לילדים

שאלה:

מאת לאה: שלום וברכה לכבוד הרב.
 אנחנו גרים בקהלה של ברסלב, שעברנו אליה לפני
 מספר חדשים. חשבנו שיהיה לנו שם טוב, אבל הבנו
 שהמסקנת שם לא מתאימה לנו ולדרך שלנו. אנו
 רוצים לגדל את ילדינו על החשיבות והאהבה לתורה.
 במקום החדש לא מחנכים לזה כמו שאני רוצה.
 מצד שני יש לקהלה החדשה מעלה שלא היתה

בקהלה הקודמת, והיא — שכאן יש רב, שבכל דבר הולכים לפי דבריו. מה הרב מציע לעשות? להשאיר? או לעבר לטובת חנוף הילדים למקום יותר טוב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום המישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל לאה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון שצריך לבדוק כאשר מחפשים מקום מגורים הוא חנוף הילדים. אשר צריך להיות בראש ועקר מעיני ההורים, כי חנוף הילדים קדם לכל, עד כדי כך, שאמר פעם מוהרנ"ת ז"ל, שאצלו חנוף הילדים — זו עבודה קדושה כמו עבודת תקון חצות שלו, וכן דאג מאד על חנוף ילדיו, ולכן בודאי ובודאי אתם צריכים לדאג על חנוף ילדיכם, כי הילדים הם הנכס הכי יקר שלנו, וצריכים להעניק להם את החנוף הטוב ביותר, הן באהבת התורה, והן בתקון המדות, כי זה היסוד הראשון בחסידות ברסלב — אהבת התורה ותקון המדות.

ופלא על גבי פלא, שהרב של הקהלה אינו מדבר מיסוד היסודות שהוא חנוף הילדים, הרי ידוע, שרבנו ז"ל הזהיר אותנו על זה מאד מאד, כמובא (שיחות-הר"ן רט), רבנו ז"ל אמר: שכל התורות והשיחות שלו אינם בשבילנו לחוד. כי אם (דברים כט, יד): "את אשר ישנו פה, ואשר איננו פה" (ועין ברש"י שפרש: "ואשר איננו פה" — ואף עם דורות העתידים לבוא, והבן). וכמה פעמים דברנו עמו מענין זה, ורמז לנו בדבריו, להודיע לדורות הבאים את כל מעשי ה' הגדול שעשה עמנו. ופעם אחת אמר בפרוש: גם לבניכם

תודיעו את כל התורות והשיחות הנפלאות והנוראות והמעשיות, וכיוצא בהם, אשר גלה לנו. ואמר אז זה הפסוק בהתלהבות גדולה כגחלי אש (דברים ד, ט): "והודעתם לבניך ולבני בניך". (ואמר בזו הלשון: אייערע קינדער זאלט איר מודיע זיין וואס דא האט זיך גיטאן), ואמר ברתת ובזיע בהתלהבות נוראה: "והודעתם לבניך ולבני בניך".

וידוע, אשר אצל רבנו ז"ל היה העקר תורה, עד כדי כך שאמר (שיחות הר"ן, סימן יט): נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כף וכף בכל יום ולא יעבר וכיוצא. ואמר: שאפלו אותם האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד, שגלגדו במצודה רעה, עד שרגילין בעברות, חס ושלום, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, אף-על-פי-כן הכח של התורה גדול כל-כף, עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם, חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כף וכף — יהיה איה שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצדתם הרעה על-ידי התורה, פי כח התורה גדול מאד'.

יכל עקר מגמתו וחספזו היה תמיד רק לעבודות ועשיות של קדשה, בלי שום חכמות כלל, רק שנעסק תמיד בעשיות של קדשה בפשיטות, דהיינו להרבות בלמוד התורה, ולעשות מצוות הרבה בכל יום ולהרבות בתפלה ותחנונים תמיד, והכל בפשיטות בלי שום חכמות כלל'.

הרי שלך לפניך, שהעקר היה אצל רבנו ז"ל תורה, ולהודיע לילדים את דרכו הקדושה, ולכן פלא איה שהרב לא מלמד את הדבר הזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' מד.

מאז שנהייתי חסיד ברסלב, התחלתי לנהג כמו
אשכנזי, ועכשו אני מתחרט

שאלה:

מאת נחמן: שלום לרב שליט"א. שמי נחמן,
והתקרבותי לחסידות ברסלב לפני שלש שנים. אני
ספרדי ושניתי את גסח התפלה, ואת כל המנהגים
כמנהגי ונסח האשכנזים, ועכשו אני רואה שעשיתי
טעות גדולה, כי זה לא מסתדר, כי משפחתי ומשפחת
זוגתי נוהגים כמנהגי ונסחאות עדות המזרח, וקשה
לי להיות יוצא דופן. מאד מאד אשמח, אם הצדיק
יורה לי מה לעשות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נחמן, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שלא לשנות מהנסח
שקבל מאבותיו, אלא כל אחד יחזיק כמנהג אבותיו ואבות
אבותיו, ואני לא יודע מאיפה נשתרבו המנהג החדש שכל

אלו הספרדים שמתקרבים אל רבנו ז"ל, עושים הפך דבריו? ואני גם בטוח שאת השם 'נחמן' לא נתנו לך בעת הברית... ואיך פתאם השם שלך 'נחמן'? אין זה אלא חדשים מקרוב באו, שעושים נגד רצונו של רבנו ז"ל, שהקפיד בהקפדה גדולה לא לשנות מדרכי אבותיו.

ומובא בספר שאלות ותשובות "פנים מאירות" (חלק ב, סימן קלג) לגבי האשכנזים והספרדים, שכל קהל נוהג במנהג אבותיו, שאין בזה משום "לא תתגודדו", וכל אחד ואחד מבני הקהלות יחזיקו במנהג אבותיהם, בין להקל בין להחמיר, ואפלו באסור דאורייתא, ואין הרב מעלה ומוריד לענין זה, שהם ממש כשני בתי דינין בעיר אחת, דליכא בהו משום לא תתגודדו, עין שם.

וכן הוא בשאלות ותשובות "דברי מלפיאל" (חלק ה, סימן ק), שבכל קהלות שיש שם ספרדים ואשכנזים יש להורות לספרדים כמנהגם, שפוסקים בדברי ה'בית יוסף' אף נגד הרמ"א, ולאשכנזים כמנהגם, שפוסקים בדברי הרמ"א, עין שם.

הרי שלך לפניך, שפוסקים גדולים מבני אשכנז פסקו כך. ולכן לדעתי, תחזור אל מנהגי ונסחאות הספרדים, ותנהג כמותם, וזה לא יגרע ממך כלום בחסידות ברסלב, אדרבא! אתה צריך להבין מה זה ברסלב? ומה רצה רבנו ז"ל מאתנו? ועל מה מיסדת נקדת חסידות ברסלב?

וכך מובא בדברי רבנו ז"ל (תשי"מוהר"ן, סימן שנט) איתא במדרש (בראשית רבה, פרשה לד, סימן כא) על פסוק (יחזקאל לו, כו): "ונתתי לכם לב בשור"; אל תקרי 'בשור' אלא 'בסר', שיהיה כל אחד בסר בחלק של חברו, 'לב בסר' אותיות 'ברסלב',

הינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים מפני שיש לנו לב האבן, שאחד אינו מבין את השני, ולא מענין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו'. וזה מה שאומר הנביא (שם): "והסירותי מכם את לב האבן ונתתי לכם לב בשר", שזו תהיה הגאולה, שאדם יהיה לו לב של בשר. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד.): 'אהבה דוחקת את הבשר'; תכף כשיש לאדם לב בשר, הוא יבין את השני, ויאהב את השני, ויעזר לשני, וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב-בשר, כי אות ש' מתחלפת באות ס'.

כי אדם צריך לעבד על מדותיו, ולעקר ממנו את לב האבן, שזו מדת האכזריות והאנוכיות שיש בו, ואז דיקא יזכה ללב בשר — לאהב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזור, שזה כל חסידות ברסלב, וזה לא שיהי לזרם אחד וכו', זו מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כולו.

ולכן לא בחנם, שלאחרונה מתפרסם הלמוד העמק של רבנו ז"ל בכל העולם כולו, ולא רק נשמות ישראל, מפל החוגים ומכל החסידיות ומכל השיטות — נמשכים אל רבנו ז"ל, אלא אפלו אמות העולם מתענינים בלמוד העמק של רבנו ז"ל, איך שמחזק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחזק את כלם, ומדריך את כלם בדרך הנכונה.

אשרי מי שיתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז יתהפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע הסמ"ך-מ"ם, שענינו רק לעשות רע לזולת וכו', ולעשות פרוידים בין נשמות ישראל וכו', ועבודתנו צריכה להיות להפך את לב האבן שלנו, ויהיה

נעשה לבו לב-בשר, שזה היצר טוב, שענינו רק לעשות טוב לזולת וכו'.

הרי שלך לפניך, שיכולים להיות אשכנזי חסיד ברסלב, ויכולים להיות ספרדי חסיד ברסלב, ויכולים להיות ליטאי חסיד ברסלב, ויכולים להיות מאיזה מוצא ומאיזה גזע ודרך — חסיד ברסלב, פי חסידות ברסלב היא רק להפך את לב האבן ולעשות מזה לב בשר, ולהרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, לבטל את כל רצונותיו רק אל רצונו יתברך, וזה עקר השלמות, שכל בר ישראל צריך להגיע אל זה, שיהיה לו לב אחד לאביו שבשמים, ואמרו חכמינו הקדושים (שחר טוב, תהלים סה): 'אין תפלתו של אדם נשמעת, אלא אם-כן משים לבו כבשר'.

ולכן לדעתי, תשאר בנסח "עדות המזרח", ובשום פנים ואפן לא תחליף גסחאות ומנהגים וכו', וכבר האריך בזה מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א (זצ"ל), שהלכה כמותו בכל מקום, שאין לספרדי להחליף למנהגים ונסחאות של אשכנזים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' מה.

מתי צריכים להדליק נרות שבת ביבנאל? והאם יש ענין להקדים את הדלקת הנרות?

שאלה:

מאת חיה: רציתי לשאל את הצדיק: כִּמּוֹה זְמַן לִפְנֵי הַשְּׂקִיעָה צָרִיךְ לְהַדְלִיק נְרוֹת שֶׁבֶת בְּיַבְנָאֵל, כִּי שְׁמַעְתִּי שֶׁבִירוֹשָׁלַיִם זֶה אַרְבָּעִים דְּקוֹת קֹדֶם הַשְּׂקִיעָה, וּבַחֲלֶק מִהָעָרִים שְׁלֹשִׁים דְּקוֹת, וּבַחֲלֶק מִהָעָרִים עֶשְׂרִים דְּקוֹת? וְהֵאֵם יֵשׁ עֲנָן לְהַקְדִּים יוֹתֵר, בַּפְּרָט בִּימֵי הַקִּיץ אִם יְכוּלִים, כִּי רְאִיתִי שֶׁמִּפְּרָסְמִים סְגֻלוֹת גְּדוּלוֹת לְרַפּוּאָה וְהַצְלָחָה בְּכָל הָעֲנָנִים, לְמִי שֶׁמְקַדִּימָה יוֹתֵר. מַה דַּעַת הַצַּדִּיק בְּעֲנָן זֶה?

תשובה:

בְּעֲזֵרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תְּשֵׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל חֵיהַ תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַמְנַהֵג בִּירוֹשָׁלַיִם מִקְדַּמַּת דְּנָא, לְהַדְלִיק נְרוֹת אַרְבָּעִים דְּקוֹת קֹדֶם הַשְּׂקִיעָה, וְכֵן קַבְּלוּ עֲלֵיהֶם כָּלֶם, וְאַף שֵׁישׁ חוֹלְקִים עַל זֶה, עִם כָּל זֹאת, דְּבָר זֶה נִתְקַבֵּל מְאֹד מְאֹד אֲצֵל כָּל הָעֵדוֹת בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאַף שֶׁבַּחוּץ לְאֶרֶץ מְדִילִיקִים עֶשְׂרִים דְּקוֹת לִפְנֵי הַשְּׂקִיעָה, עִם כָּל זֹאת, זֶה מְנַהֵג מְאֹד מְאֹד טוֹב, כִּי פְּעָמִים רַבּוֹת כְּאֲשֶׁר מִמְתִּינִים לְרַגַע הָאֲחֵרוֹן — נִכְשָׁלִים בְּאֶסוּר חֲמוּר שֶׁל הַדְּלָקַת נֵר בַּשֶּׁבֶת, וְיוֹצֵא מִזֶּה קְלָקוּל גְּדוֹל מְאֹד.

וּכְשֶׁבֹאֲתִי בַּפֶּעַם הָרֵאשׁוֹנָה לְיַבְנָאֵל, אֶמְרוּ לִי הַתּוֹשָׁכִים

שו"ת א' מו ברסלב רלה

הנתיקים, שבענין הדלקת הנרות, הם קבלו מאבותיהם להדליק כמו בירושלים. ואלו מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א (וצ"ל) מברר להלכה בשו"ת "ביע אמר" (חלק ה', סימן כא), שהספרדים לא קבלו את החמרה הזו, אלא הם מדליקים עשרים דקות לפני השקיעה, עין שם.

ולכן שכל אחד ינהג כפי מנהגו, אבל צריכים מאד מאד להקפיד ולהזהר, שפאשר הגיעה שקיעת החמה, אסור אז כבר להדליק את הנרות.

ידוע, שהבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו תגן עלינו, הקדים מאד להדליק נרות שבת, וכן נהג רבנו ז"ל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' מו.

אני מאד מענין שאשתי תעשה תגלחת, כדי שתהיה הכי צנועה, אך היא מתנגדת

שאלה:

מאת מאיר: רציתי לשאל את הרב לגבי תגלחת של אשה. מה עושים, כשהבעל מאד רוצה והאשה מאד מתנגדת, האם צריך לכפות עליה? האם יש לרב דרך לחייב את האשה לעשות כן? תודה, ואשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מאיר, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת, שאין דבר כזה "להכריח את האשה" בשום דבר, צריכים רק לבקש, ולהסביר מעלת הענין וכו' וכו', וזה שיף בכל דבר, ומכל שפן בענין תגלחת וכו', שלא כל אשה יכולה לקבל את זה, עם כל זאת על כסוי ראש צריכים לבקש הרבה מהאשה, שלא תזלזל בזה, כי פריעת שער האשה, זה מאד מאד חמור.

ומוכא בזהר הקדוש (נשא קכה): 'אמר רבי חזקיה, תונבא לייתי על ההוא בר נש, דשבק לאנתתיה דתתחזי משערא דרישה לבר. ודא הוא חד מאינון צניעותא דביתה. ואתתא דאפיקת משערא דרישה לבר, לאתתקנא ביה, גרים מסכנוותא לביתה. וגרים לבנהא דלא יתחשבון בדרא. וגרים מלה אחרא דשריא בביתה. מאן גרים דא? ההוא שערא דאתחזי מרישה לבר. ומה בביתה האי, כל שפן בשוקא, וכל שפן חציפותא אחרא. ובגין כך "אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך".

[אמר רבי חזקיה: קלה תבוא על האדם הזה, שמניח לאשתו שיראה משערות ראשה החוצה. וזה אחד מיסודות הצניעות של הבית. ואשה שמוציאה אחת משערות ראשה החוצה, להתנפות על ידה, גורמת עניות לבית, וגורמת לבניה שלא יהיו נחשבים בדור. וגורמת דבר אחר ששורה בבית. מי גורם את זה? השער ההוא שגראה מראשה החוצה. ומה

אם בבית זה ככה, כל שכן בשוק, על אחת כמה וכמה כשהאשה הולכת בחציפות אחרת, הינו שמסתובבת על הרחוב בכגדים צמודים ושקופים וכו' כדי לגרות גברים, הרי זה גורמת שהחיצונים יתאחזו בה].

וגם את זה צריכים להסביר לאשה בדרך נעם, ולא ביד חזקה וכו', ולכפות עליה וכו', כי על התורה הקדושה נאמר (משלי ג, יז): "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום". ורבנו ז"ל אומר: 'עם טוב פועלים הרבה יותר בקלות מאשר בכפייה' וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' מז.

**יצאתי לשדוד, ואיני יודעת אם הוא הזוג שלי,
והאם להתחתן אתו?**

שאלה:

מאת אסתי: שלום רב לכבוד הרב.
יצאתי לשדוד וכו', ורציתי לדעת אם הוא הזוג שלי?
והאם להתחתן אתו או לא? אני מתחננת שתעזר לי,
אני זקוקה לעזרה שלך בדחיפות, זה מאד מאד חשוב
שתענה לי בהקדם האפשרי! תודה רבה רבה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם תְּמִישֵׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תְּשׁוּרֵי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֶסְתֵי תַחֲוִיה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהַחְלִיט בְּשִׁבִיל הַזְוִלַת עִם מִי לְהִתְחַתֵּן, וְזֶה פָּשׁוּט, כְּאֲשֶׁר זֹגַג נִפְגַּשׁ לְמַטְרַת נְשׁוֹאִין, צְרִיךְ שְׁתַּהַיָּה מְשִׁיכָה הַדְּדִית, וְאֵין מִי שְׁיִכּוֹל לְהַכְרִיחַ שְׁנַיִם לְהַנְשֵׂא זֶה לְזֶה.

הַעֲקָר מַה שְּׁצְרִיכִים לְחַפֵּשׁ הֵן אֶצֶל הַבְּחוּר וְהֵן אֶצֶל הַבְּחוּרָה הוּא 'מַדּוֹת טוֹבוֹת', כִּי אִם יֵשׁ מַדּוֹת טוֹבוֹת וְלֵב טוֹב — יֵשׁ כְּבֵד הַכֵּל. וְאִם אֵין אֶת זֶה — אֵין כְּלוּם.

וְלִכֵּן צְרִיכִים תְּמִיד לְבַדֵּק עַל הַמַּדּוֹת, וּמַה טוֹב וּמַה נְּעִים, אִם אֶת יְכוּלָה לְבַרֵר יוֹתֵר פְּרָטִים עַל הַבְּחוּר וְכוּ', וְכֵן תִּשְׁמְעֵי בְּקוֹל הַהוֹרִים, מַה הֵם אוֹמְרִים לְגַבֵי הַבְּחוּר וְכוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹלִיךְ אוֹתְךָ בְּדֶרֶךְ הַנְּכוּנָה, וּתְבַשְׂרֵי לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרֵכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' מח.

האם פְּדָאֵי לִי לְשָׁנוֹת אֶת שְׁמֵי 'צְלִיל', לְמִרוֹת
שְׁזָה יָכוֹל לִפְגֹּעַ בַּהוֹרִים שְׁלִי?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת צְלִיל: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הַרְבֵּי.
הָאִם הַשֵּׁם שְׁלִי 'צְלִיל', הוּא שֵׁם טוֹב? אוּ שְׂפָדָאֵי
שְׂאֵשְׁנָה אוֹתוֹ? יֵשׁ לְצִיּוֹ, שְׁנוֹלְדְתִי לְהוֹרֵי אַחֲרֵי הַרְבֵּה
שְׁנוֹת נְשׂוּאִין, וְלָכֵן לֹא נָעִים לִי לְשָׁנוֹת אֶת הַשֵּׁם.
בְּבִרְכַת רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָבוֹד הַרְבֵּי, וְתוֹדָה רַבָּה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישֵׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תְּשַׁרְי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל צְלִיל, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָךְ, שְׁלֵמָלָה 'צְלִיל' אֵין שׁוּם מְשֻׁמְעוֹת,
אֶלָּא לְשׁוֹן 'קוֹל', אוּ צְלִיל מוּסִיקָה וְכוּ', וְלָכֵן הֵייתִי מֵיַעַץ
לֹא לְהוֹרִיד אֶת הַשֵּׁם, פְּדִי לֹא לְצַעַר, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶת הַהוֹרִים,
כִּי צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַקְפִּיד עַל כְּבוֹד אָב וְאִם, כִּי כֶּף אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תָּנָא רַבֵּי אֶלְיָהוּ רַבָּה, פֶּרֶק כו): 'כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ
שְׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקֶשׁ
מִהָאָדָם רַק שְׂיִכְבַּד אָב וְאִם'; וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָּא רַבְתִּי): 'חֲמוּרָה
שְׂבַחְמוּרוֹת — כִּבְד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ'; וְאָמְרוּ (קְדוּשִׁין ל:):
'שְׁלֵשָׁה שְׂתַפִּיין הֵן בְּאָדָם, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאָבִיו וְאִמוּ,
בְּזִמְן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמוּ, אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-

הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני'. רואים מזה, אם מכבדים אבא ואמא, בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

עם כל זאת שם זה דבר גדול מאד מאד, וזה קשור לנשמה, ולכן צריכים מאד מאד להקפיד איזה שם נותנים לבן או לבת, כי יש בזה משמעות עמקה, והעתיד של הילדים תלוי בשם, ולכן צריכים להזהר ולהשמר מאד באשר נותנים שם לילדים, כי כפי השם — כך נמשכת נשמת הילדים ומזלם.

לכן מה טוב ומה נעים, לתת שם אחר צדיק או אהד משמות האבות והאמהות הקדושים, או הנביאים והנביאות וכו', שם תנכ"י, כמוכא מהצדיק הקדוש, הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק, זכותו תגן עלינו (נעם אלימלך, פרשת במדבר), 'שהשם יתברך ברוך הוא גזר בבריאת העולם, שיהא כך וכך שמות 'ראובן' וכך וכך שמות 'שמעון'. ועתה, כשנתגלגל איזה אדם בעולם, ונותנין לו שם בשם צדיק אהד שהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם-כן צדיק, מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון'.

ולכן הייתי מיצע להוסיף שם תנכ"י, ועל-די-זה תהיה לה הצלחה גדולה מאד בחייה, כי הכל תלוי בשם של האדם, וזה לא דבר פשוט שמות בני ישראל, שיש בזה סודות נוראים ונפלאים מאד, כפי שרש הנשמה למעלה בעולמות העליונים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

שו"ת א' מט ברסלב רמא

בתפלת, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' מט.

אני נמצא כל הזמן בדכאון. אנא הצילו אותי,
אני מרגיש שאני גמור

שאלה:

מאת רפאל: לכבוד הצדיק היקר, תודה על השו"ת
הנפלא.

אני סובל צרות כאלו, שאני כבר לא יכול יותר
לסבל. אני שבור מאד, ונמצא כל הזמן בדכאון. אנא
הצילו אותי, כי אני מרגיש שאני גמור.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל רפאל, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ההכרח לומר לך, אשר בזה העולם עובר על כל אחד
ואחד מה שעובר וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר), חלק
ב', סימן קיט): 'הכל אומרים שיש עולם הזה, אבל כנראה שפאן
הוא הגיהנום, כפי הצרות שבגיהנום עוברים. אוילי יש
באיזה מקום עולם הזה, אבל פאן זה הגיהנום'; רק האדם
צריך להתחזק, ובזה תלויה כל גדלת בר ישראל, שאינו

נשָׁבַר לְגַמְרֵי מְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, רַק מִתְחַזֵּק וְגַם מִחֻזֵּק אַחֵרִים.

הָאָדָם פְּלוּל מִשְׁנֵי דְבָרִים: גּוּף גְּשָׁמִי וּנְשָׁמָה רוּחָנִית, וַיֵּשׁ בִּינֵיהֶם תְּמִיד מַחְלָקָת, הַנְּשָׁמָה מוֹשֶׁכֶת רַק לְמַעְלָה אֶל רוּחָנִיּוֹת, וְלַהֲפָךְ, הַגּוּף מוֹשֶׁךְ רַק לְמַטָּה אֶל גְּשָׁמִיּוֹת. וְזֶה כָּלֵל הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עַל הָאָדָם, שֶׁהוּא קְרוּעַ בֵּין שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, וְכָל זֶה בָּא לוֹ מִחֻמַּת חֻטְאָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לח, ד): "אֵין שְׁלוֹם בְּעַצְמֵי מִפְּנֵי חֻטְאֵתִי".

וְצָרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִזּוֹ מִתְיַשְׁבִּים יַחַד הַגּוּף וְהַנְּשָׁמָה, הַיְנוּ הַגּוּף מְכַנִּיעַ עַצְמוֹ לְגַבֵּי הַנְּשָׁמָה, וְהַנְּשָׁמָה מְאִירָה אֶת אוֹרָהּ בְּתוֹךְ הַגּוּף, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כב), שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל שֶׁהַנְּשָׁמָה תִּאִיר גַּם לְגוּף, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישַׁעְיָה נח, ז): "וּמִבְּשָׂרְךָ אֵל תִּתְעַלֵּם". שָׂאֵל תְּעַלִּים מִבְּשַׂר הַגּוּף אֶת אוֹרוֹ יְתַבְרַךְ. וּכְתִיב (איוב יט, כו): "וּמִבְּשָׂרִי אֶחְזֶה אֱלוֹהִים". שְׁגַם בְּשַׂר הַגּוּף מְאִיר לוֹ אֶת אוֹר נְשָׁמָתוֹ, שֶׁהִיא עֵצָם אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וְאִזּוֹ הוּא יוֹצֵא מִהֶגְהֵנוּם הַזֶּה שְׁסוּבֵל.

וְלִכֵּן אֵינְנוּ עוֹמְדִים וְיֵהִי אֱלֻקִּים עִמָּךְ, הַרְגֵּל עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, וְכָל מָה שֶׁאֵתָּה צָרִיךְ בְּקֶשׁ רַק מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֹךְ, שְׁזֶה נִקְרָא "הַתְּבוּדוֹת" בְּלִשׁוֹן רַבְּנּוּ ז"ל, וְאִזּוֹ דִּיקָא תּוּכַל לְהַתְעַנֵּג בְּזִיו שְׁכִינַת עִזּוֹ יְתַבְרַךְ, כִּי הַדְּבֹר הוּא הַמְּחַבֵּר וּמִיַּחַד אֶת הַגּוּף לְהַנְּשָׁמָה, וְהַנְּשָׁמָה אֶל הַגּוּף, וְזוֹכָה לִישׁוּב הַדְּעַת וּלְשִׁמְחַת הַחַיִּים.

רַק תְּחֻזֵּק מִעַמֵּד, וְאֵל תִּשְׁבַּר מְשׁוּם דְּבַר, וְאִף שְׁבִין כָּךְ עוֹבֵר עָלֶיךָ מָה שְׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שְׁבִיכֶלְתָּךְ

רק לדבר עמו ותברך, ואז סוף הכבוד לבוא, שתזכה להכלל באין-סוף ברוך-הוא, ויאיר בך מלך הכבוד בעצמו, ותזכה שיהיה שלום בעצמותיך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד), ועל-ידי-זה תזכה לשלום אמת, ואז הכל יחזר ויגלך לך כמו שתראה, וכבר אמר התנא הקדוש (אבות ב, ד): 'בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים לרצונך'. האדם צריך לבטל את כל ישותו ורצונו רק אליו ותברך, ואז הכל מסתדר אצלו.

נא ונא אל תהיה שבור, כי זה לא יועיל לך בכלל וכו', רק תסתפק יותר ויותר וכו', ראה למצא בעצמך רק את הטוב, ותדין עצמך לכף זכות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שאדם צריך תמיד לחפש ולבקש ולמצא רק את הטוב שיש בו, וידין עצמו לכף זכות, וכך יזכה לצאת מן חובה לכף זכות.

כי אין זו עצה להסתובב ממרמר, ותמיד רק לחשב מהצרות שלך, ועל-ידי-זה אתה מסתפק יותר ויותר, תתחיל להסתכל על הטוב שיש בך, ועל החסדים שעושה עמך הקדוש-ברוך-הוא, כמו שרבנו ז"ל מפרש את הפסוק (תהלים ד, ב): "בצר הרחבת לי". שגם בתוך הצרות צריכים למצא את ההרחבות שעושה עמו הקדוש-ברוך-הוא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה), שאם האדם יסתכל רק על הטוב שעושה עמו השם ותברך, אז יתרחב לו לגמרי, כי איך שהוא, אצל כל אדם — יש טוב הרבה מאד, והמצב לא כל-כך גרוע כאשר דמה, ובדרך זו — הכל מתהפך לטובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח ברכך, והכל יתהפך לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' נ.

**אחי יצא מדעתו, ומתעלל בהורים שֶלנו נפשית
ופיזית, וכמעט שדקר את אבי**

שאלה:

מאת עפר: לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש שליט"א.
דבר חמור קורה בבית שלנו: אח שלי מתעלל נפשית
ופיזית באמא שלי, מקלל אותה, ולא נותן לה ללכת
לאן שהיא רוצה. כבר כמה פעמים הוא הרביץ
לאבינו, ורצה לדקר אותו, ואני עומד מן הצד, ולא
יודע מה לעשות. אולי תוכלו לעשות נס?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל עפר, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי, אחיך צריך אשפוז מדי, אף שאני מבין את
הרגישות שבדבר, אבל הוא סובל ממחלות והפרעות נפשיות
וכו', שזה יכול להתפרץ, ולבוא גם לסכנת נפשות, ולכן אין
העת פנויה להתיחס לרגישות ולרחמנות, פשוט האח מסכן,
ואם הוא כבר נוקט באלימות נגד ההורים שלו, מכרחים

לאשפז אותו בהקדם האפשרי, אף שאני יודע שזה מאד מאד קשה, כי אחרי הכל — זה בין ואח, אבל מה לעשות? ההתנהגות האלימה שלו מעידה שהוא מפרע נפשית, ועליכם להעניק לו טפול מידי, לפני שיקרה אסון, חס ושלום.

בודאי צריכים להרבות בתפלה, שתהיה לו רפואה שלמה, אבל צריכים תכף-ומיד לטפל בזה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' נא.

**אני מאד מבבלבלת לגבי הקשר בו אני נמצאת:
האם ללכת אחרי תחושת הלב?**

שאלה:

מאת מור: שלום וברכה לכבוד הרב שליטי"א.
אני בחורה רוקה בת עשרים ושתיים, והתחלתי להתקרב לדת לפני כחמש שנים.
לפני כשלוש שנים הכרתי בחור בן עשרים ושש, היינו בקשר במשך חמש שנים, ואחר-כך נפרדנו, וכל אחד הלך לדרכו. לפני שמונה חודשים הוא יצר אתי קשר בשנית, אמר לי שהוא רוצה קשר רציני, ואני הסכמתי. בהתחלה הכל היה מצוי, והיינו מאשרים תקופה של חמש שנים, אך אז התחילו מריבות ביני לבינו, ביני לבינו המשפחה שלי, וגם נפרדנו וחזרנו כמה פעמים.

מֵאִז הַנֶּפֶשׁ שְׁלִי אֵינָה שְׂקֵטָה, וְאֵינִי יוֹדַעַת מֵה
לְעֵשׂוֹת: הָאֵם לָלֶכֶת אַחֲרֵי תַחֲוֹשֶׁת הַלֵּב שְׁלִי וּלְהַמְשִׁיךְ
בְּקֶשֶׁר, אוֹ שְׂפָדָאֵי לִי לְהַדְחִיק אֶת הַרְגֵּשׁ וּלְהַפְרֵד
מִמֶּנּוּ? אֲשַׁמַּח מְאֹד לְשִׁמְעַ אֶת תּוֹת וְעֵתוֹ שֶׁל הַרֵב
בְּנוֹשָׂא.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר בְּרֵאשִׁית, כ"ה תְּשׁרֵי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל מוֹר תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כָּל הַצְרוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם וְכו', וְכֵן כְּשֶׁנִּסְתַּבֵּךְ בְּסִבּוּכִים
וְכו', זֶה הַכֹּל כְּשֵׁאִין הוֹלְכִים עַל-פִּי דִרְךְ הַתּוֹרָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן
כְּשֶׁחוֹטְאִים, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבֵן, אֲזִי מִתְחִילוֹת הַבְּעִיּוֹת,
וּמִתְחִילִים לְזַרֵּק אֶת הָאֲשָׁמָה זֶה עַל זֶה, וְזוֹ עַל זוֹ וְכו' וְכו',
וְלִכֵּן אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁבִלֵי נִשְׂוֹאִים אֲסוּר בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן
לְחִיּוֹת בְּיַחַד עִם בַּחוּר, זֶהוּ עוֹן חָמוּר מְאֹד וְכו'.

וְלִכֵּן עָקֵר הַתְּשׁוּבָה לְעֹזֵב אֶת הַדִּרְךְ הַרַע הַזֶּה, וְאֲזִי וְשֶׁב
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְרָפָא לוֹ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ חֲפֵץ בַּתְּשׁוּבָה,
וְרוֹצֵה בַתְּשׁוּבַת בְּנֵי אָדָם, כְּמֵאמָרָם ז"ל (פְּסָחִים ק"ט): 'יְדוּ שֶׁל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פְּרוּסָה תַחַת כַּנְּפֵי הַחַיּוֹת, כְּדִי לְקַבֵּל בְּעֲלֵי
תְּשׁוּבָה מִיַּד מֵדַת הַדִּין'.

הָרִי קָדָם שֶׁהַתַּחַתְּנָתָם וְכו', כְּבָר יֵשׁ בֵּינֵיכֶם מְרִיבוֹת וְאִי
הַבְּנוֹת וּנְכוּחִים וּמָה לֹא? אֲזִי מָה אֶת צְרִיכָה אֶת הַצְרוֹת
הָאֵלוֹ? ! וּמָה לָךְ לְהַכְנִיס רֹאשׁ בְּרִיא בְּמִטָּה חוּלָה, וְגַם לְרִיב
עִם כָּל הַמְשַׁפָּחָה שְׁלָךְ? ! תְּהִי פְּקֻחִית, וְתַגְבִּירִי אֶת הַשְּׂכָל

שו"ת א' נב ברסלב רמז

על הרגש, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתתפטר מכל הצרות, ותזכי למצא את בן זוגך השייך לשרש נשמתך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' נב.

מדת הקנאה משתלטת עלי, ולוקחת ממני את כל הכחות

שאלה:

מאת רבקה: לכבוד הרב שליטי"א.
יש לי בעיה רצינית – כשאני רואה נשים אחרות יותר מצלחות ממני, מתעוררת אצלי מדת הקנאה בצורה חזקה מאד. המצב הזה מדכא אותי, ולוקח ממני את כל הכחות, ולמרות שאני יודעת שהקנאה היא מדה מגנה מאד, אני לא יכולה להשתלט על הרגשות שלי. אני לא רוצה לחיות כך, אבל זו המציאות. אנא כבוד הרב, עזר לי. בתודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר בראשית, כ"ה תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל רבקה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין, שמדת הקנאה היא המדה הכי מגנה שרק יש, וקשה מאד מאד לצאת מזה, עד כדי כך, שמי

שְׁנֹכְנֵס בְּזֶה, צָרִיף רַחֲמִים מְרַבִּים לְצֵאת מִזֶּה, וְחֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שְׁבַת קנב): 'כָּל מִי שֵׁישׁ לוֹ קִנְיָה בְּלִבּוֹ,
עֲצֻמוֹתָיו מְרַקִּיבִים'; וְזֶה סוֹבֵב עוֹד בַּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, מִי שְׁנֹכְנֵס
בְּמִדַּת הַקִּנְיָה, הוּא פְּשוֹט נֶרְקָב חַי, רַחֲמָא לִישׁוֹבֵן, וְאֵת
הַמִּדָּה הַמְּגַנָּה הַזֶּה מְקַבְּלִים עוֹד כְּשֶׁקְּטָנִים, וְרוֹאִים אֶת זֶה
בְּחֹשׁ.

בֶּן אוֹ בֵּת נוֹלָדִים, כָּל הַמְּשַׁפָּחָה שְׂמַחִים וְעוֹשִׂים עֵסֶק
גְּדוֹל עִמָּהֶם, מִמָּשׁ לֹא מַנִּיחִים אוֹתָם מֵהֶדֶד, וְתַכְף־וּמְיָד
שְׁנוֹלָד לְבֶן אוֹ לְבַת אָח אוֹ אַחֹת, וּמִתְחִילִים לַעֲשׂוֹת עֵסֶק
מֵהַשְּׁנִי, הֵרָאשׁוֹן פְּשׁוֹט נִחְלָה מֵרַב קִנְיָה, וְעוֹשֶׂה מֵהַשְּׂרָק
יְכוֹל רַק לְהַצִּיק לְהַשְּׁנִי, וְהַכֹּל בְּאַהֲבָה וְכוּ', פֶּה הוּא צוֹכֵט
אוֹתוֹ, פֶּה הוּא חוֹנֵק אוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְכֵף רְגִילִים, וְאִם לֹא
עוֹקְרִים תַּכְף־וּמְיָד אֶת מִדַּת הַקִּנְיָה עוֹד בְּגִיל צָעִיר, יְכוֹלִים
לְהַהֲרֵס לְגַמְרִי, פְּשׁוֹטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ.

וְלִכֵּן אֶת צָרִיכָה לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הַמִּדָּה הַמְּגַנָּה הַזֶּה שֶׁל
קִנְיָה, וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (מַגְלָה יג): 'אִין אִשָּׁה מִתְקַנְיָת
אֵלָא בִּירֵף חֲבֵרְתָהּ'; כָּל אִשָּׁה חוֹשֶׁבֶת שֶׁלְּחֲבֵרְתָהּ יֵשׁ יוֹתֵר
טוֹב מִמֶּנָּה, וְזוֹ מִחְלָה שֶׁקָּשָׁה מְאֹד מְאֹד לְצֵאת מִמֶּנָּה.

וְלִכֵּן צָרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, יֵשׁ בִּי מִדַּת
הַקִּנְיָה, שְׂאֲנִי מְקַנְיָת בְּכֻלָּם, וְאֲנִי מְרַגִּישָׁה רִיקְנוֹת,
וְנִדְמָה לִי שֶׁלְכֻלָּם יֵשׁ יוֹתֵר מִמֶּנִּי, וְזֶה פְּשוֹט אוֹכֵל אוֹתִי,
אֲנִי תוֹצִיא אוֹתִי מֵהַמִּדָּה הַמְּגַנָּה הַזֶּה, וְאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת
שְׂמִחָה בְּחֻלְקִי, וְלְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַטוֹב שֵׁישׁ בִּי, כְּדִי
שְׂאוּכַל לְהִיּוֹת שְׂמִחָה וְעֲלִיזָה כָּל יְמֵי חַיִּי, וְאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת

הכי מאשרת בחיני. אנא תחזירני בתשובה שלמה לפניך, ואזכה לשמוח עם המצוות שנתת לנו, ובזכות זה יאיר עלי אורף האין סוף, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה".

תאמיני לי, שאין עצה על קנאה, רק תפלה ובקשה, כי המדה המגנה הזו התחילה עוד מקין, שקנא בהבל אחיו, ומאז ועד שנגאל גאלת עולם, יש לכל אחד קנאה על השני, ונדמה לו שלהשני יש יותר ממנו וכו', וכאלו להשני הולך יותר טוב ממנו וכו', וזה מה שהורס את החיים של כל בני העולם, וכן אמות העולם מקנאים אחד בהשני וכו', שמזה באות כל המלחמות בין אמה לאמה, והכל מחמת מדת הקנאה שנמצאת אצל כל אחד ואחד, ואדם צריך לעבד על עצמו עבודה קשה מאד לעקר ממנו את מדת הקנאה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' נג.

ראיתי שאתם נוהגים להדליק ארבעה נרות
לפני עמוד התפלה של החזן. מה הטעם למנהג
זה?

שאלה:

מאת דוד: ראיתי שאתם נוהגים להדליק ארבעה
נרות לפני עמוד התפלה של החזן. מה הטעם למנהג
זה? וברשותכם אשאל עוד שאלה: מה הענין לחגור
גארטל בזמן התפלה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר בראשית, כ"ו תשרי
ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל דוד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הטעם שמדליקים נרות בבית-הכנסת, כי בית-הכנסת
הוא מעין בית-המקדש, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (מגלה
טו): 'ואהי להם למקדש מעט, אמר רבי יצחק: אלו בתי
כנסיות ובתי מדרשות שבבבל'; וכמו שבבית-המקדש
הדליקו נרות, כך בבית הכנסת מדליקים נרות.

וכן מובא בספרים טעם שמדליקים נרות בבית-הכנסת
בשעת התפלה, על-פי מה שנאמר (ישעיה כב, טו): "על פן
בארים כבודו הו'ה", בית שמדליקים בו נרות, הוא מכבד
בעיני הבריות, ועל-ידי-זה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.
וכן יש לומר על-פי מה שאמרו (פסיקתא דרב פהנא, סימן כא, אות

(א) בַּמָּה מְכַבְּדִין אוֹתוֹ? בְּאֵלֵין פְּנִסְיָא, הֵינוּ בְּנֵרוֹת, יֵשׁ מְדַלִּיקִים חֲמִשָּׁה גֵרוֹת כְּנֶגֶד נֶפֶשׁ, רִיחַ, נִשְׁמָה, חַיָּה, יְחִידָה, וַיֵּשׁ מְדַלִּיקִים אַרְבָּעָה גֵרוֹת כְּנֶגֶד שֵׁם הַנְּיָ"ה בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וְכֵן אֲנַחְנוּ נוֹהֲגִים אַרְבָּעָה גֵרוֹת.

וּמָה שִׁשְׁאֵלָתָּ — לָמָּה הוֹלְכִים עִם גְּאָרְטֵל בְּעַת הַתְּפִלָּה? זֶה הַלְכָה בְּשִׁלְחֵן עֲרוּךְ (אֲרַח חַיִּים, סִימָן צֵא, סְעִיף ב'): צְרִיךְ לְאָזֵר אֶזְזֹר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, אֶפְלוּ יֵשׁ לוֹ אֲבָנֵט, שְׂאִין לְבוּ רוּאָה אֶת הָעֲרוּהָ, מִשׁוּם הַפּוֹן, אֲבָל שְׂאֵר בְּרִכּוֹת מִתָּר לְבָרַךְ בְּלֹא חֲגוּרָה, מֵאַחַר שֵׁישׁ לוֹ מְכַנְסִים. הִגָּה: וְאִין לְבוּ רוּאָה אֶת הָעֲרוּהָ; הֵינוּ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה אֲסוּר שְׁהֵלֵב יְרָאָה אֶת הָעֲרוּהָ.

וְלָכֵן מְכַרְחִים לְשֵׁים גְּאָרְטֵל שִׁיפְסִיק בֵּין הֵלֵב לְעֲרוּהָ, וַיֵּשׁ שְׁטוּעֵנִים שֵׁישׁ לָהֶם חֲגוּרָה בְּמְכַנְסִים, אֲזִי לֹא צְרִיכִים גְּאָרְטֵל, כִּי זֶה כָּבֵר מִפְּרִיד בֵּין הֵלֵב לְעֲרוּהָ, עִם כָּל זֹאת כְּתוּב בְּפִרוּשׁ בְּשִׁלְחֵן עֲרוּךְ, שְׂאֶפְלוּ כְּשֵׁישׁ לוֹ חֲגוּרָה, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְקַחַת גְּאָרְטֵל בְּעַת הַתְּפִלָּה, מִשׁוּם שְׁנֵאמַר (עֲמוּס ד, יב): "הַפּוֹן לְקִרְאָת אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל", כִּי כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ לְהַתְּפַלֵּל, הוּא צְרִיךְ לְהִכִּין אֶת עַצְמוֹ בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּל, כִּי הוֹלֵךְ לְעַמֵּד לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.

וְלָכֵן חוֹגְרִים אֶת עַצְמָם עִם חֲגוּרָה, שְׂזָה דֶרֶךְ כְּבוֹד, וְכֵן הוּא זָכָר לְאַבְנֵט שְׂהִיָּה לְכַהֵן בְּעַת הָעֲבוּדָה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, וּמוּבָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל (לְקוּשְׁי-הַלְכוֹת, עֲרֵלָה, הַלְכָה ג', אוֹת ב'); כִּי הַתְּפִלָּה נִקְרְאָת חֲגוּרָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה יא, ה): "וְהָיָה צֶדֶק אֲזוּר מִתְּנָיו, וְהֶאֱמוּנָה אֲזוּר מִלְּצִיו"; אֲמוּנָה זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה; כִּי הַתְּפִלָּה וְהֶאֱמוּנָה תְלוּיוֹת בְּתַקוּן הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים מה, ד): "חֲגַר חֲרָבָךְ עַל יָרֶךְ", וְכַדִּי לְזִכּוֹת לְתַקוּן

הברית וכו', צריכים לשמר מאד שלבו לא יראה את הערוה, וזה הטעם שהולכים עם חגורה בעת התפלה. ויש חסידים ואנשי מעשה שהולכים כל היום עם גארטל, כדי שכל היום יהיה הפסק בין הלב לערוה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום...

א' נד.

אני מתפלל להשם יתברך, אך לא מקבל שום דבר ממה שאני מבקש. מדוע?

שאלה:

מאת נפתלי: לכבוד הצדיק שלום. אני עוסק בתפלה והתבודדות כמו שרבנו ז"ל למד אותנו, ומבקש ממנו יתברך כל מה שאני צריך, אך איני רואה שום תוצאות, ואיני מקבל דבר ממה שאני מבקש. מדוע?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר בראשית, כ"ו תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נפתלי, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ברכות לב:): 'אם ראה אדם

שהתפלל ולא נענה, יחזור ויתפלל, שנאמר (תהלים כז, יד): "קוה אל הוי"ה חזק ויאמץ לבך וקוה אל הוי"ה", כי בודאי אם מתעקשים אצלו יתברך פעם אחר פעם ולא מתעייפים בתפלה, אזי רואים ישועות גדולות, כי מה שתפלה פועלת, שום דבר בעולם אינו יכול לפעל.

ולכן אל תהיה בטלן! תמשיך להתפלל ולהתבודד עמו יתברך, כי מה שמתעכבת ישועתך לבוא, מפני שעדין אין לך כלים לקבל את הישועות, ולכן תרבה בתפלה והתבודדות ושיחה בינך לבין קונך, ותהיה חזק בזה מאד מאד בעקשנות גדולה, וסוף הפבוד לבוא.

מספר על הרב הקדוש מבארדיטשוב זי"ע, שפעם שמעו איך שהוא מתפלל תפלת שחרית, וכשהגיע לקטע "בורא רפואות" לא הפסיק, וחזר על זה פעמים אין מספר, וכשנכנסו התלמידים לספר לרבה המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע, שחברם רבי לוי יצחק עצר בתפלתו, וחזר על הקטע "בורא רפואות" פעמים אין מספר, מה זה צריך להיות? וסגר המגיד הגדול את עיניו, ואמר: 'רבוננו של עולם, מסתמא לוי יצחק שלי הבטיח למישהו ישועה, ורואה שיש דינים גדולים עליו, ובשביל זה אינו מפסיק מלהתפלל, אזי אני אומר לך, ש'לוי יצחק שלי הוא עקשן גדול מאד, ולא יעזב אותך עד שתעזר לו, ולכן אני מבקש אותך — תעזר לו'; ופתאם הפסיק הרב הקדוש מבארדיטשוב זי"ע את הקטע "בורא רפואות", והמשיך בתפלתו.

רואים מזה, שאם אדם מתחנן ומבקש את הקדוש-ברוך-הוא, ואינו עוזב אותו, לבסוף יראה ישועה, אבל צריכים רק לבקש ברחמים ובתחנונים, ולא לדחק את השעה,

כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן קצו): 'אסור לאדם לעמד עצמו על שום דבר'; הינו שאסור להתעקש בתפלתו, שהקדוש-ברוך-הוא יעשה לו דוקא את בקשתו, כי זהו כמו שלוקח דבר בחזקה ובגזלה.

רק צריך להתפלל ולהתחנן לפני השם בתברך ברחמים ובתחנונים, אם יתן השם בתברך — יתן, ואם לאו — לאו, וזה (אבות פרק ב'): 'אל תעשה תפלתך קבע' — מלשון גזלה, כמו שכתוב (משלי כב): 'וקבע את קבעיהם נפש'; הינו שכל מה שהוא מבקש, הן פרנסה או בנים או שאר צרכים, אסור להתעקש ולעמד עצמו בתפלתו, שדוקא יעשה הקדוש ברוך הוא את תפלתו, כי זוהי תפלת קבע, שלוקח הדבר בחזקה ובגזלה, רק יתפלל ברחמים ובתחנונים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה לקיים את זה בשלמות, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך שבת שלום...

א' נה.

האם בעתיד ידפס ספר האוגד בתוכו את כל הקונטרסים העוסקים במועדי בשנה?

שאלה:

מאת אושרי: שלום רב ואחולי רפואה שלמה לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.

האם בעתיד ידפס ספר האוגד בתוכו את כל הקונטרסים העוסקים במועדי בשנה? לדעתי, אם

נדפס ספר כְּזֶה הַמְסֻדָּר לְפִי מוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה, הוּא יִתְקַבֵּל
בְּבִרְכָה רַבָּה אֲצֵל עִם יִשְׂרָאֵל, וַיֵּאֲפֹשֶׁר לָנוּ לְהִתְכַוֵּן
כְּרֵאוּי לְכָל הַמוֹעֲדִים. אוֹלַי אֲפֹשֶׁר לְקַרְא לְזֶה 'אוֹצֵר'
הַמוֹעֲדִים.
אֲשִׁמַּח לְתַשׁוּבַתְכֶם.

תשובה:

בְּצִוְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֻדָּר בְּרֵאשִׁית, כ"ו תשרי
ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אוֹשְׁרֵי, גְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

זֶה רְעִיּוֹן נִפְלֵא מְאֹד שְׁאַתָּה מְצִיעַ, אֲבָל הֵהֱכֵרְחָא לְהַגִּיד
לְךָ, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, יֵשׁ כְּבֹר כַּמָּה סְפָרִים בְּצוּרָה פְּזוּ, כְּגוֹן:
"אוֹצֵר-הַפּוֹרִים", "אוֹצֵר-הַפֶּסֶח", "אוֹצֵר ל"ג-בְּעֵמֶר", "אוֹצֵר
רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה", וְכֵן בְּסֻפֵּר "גֵּר לְהַצְדִּיק", יֵשׁ שָׁם אֶת כָּל
הַקּוֹנְטְרָסִים הַשְּׂיִכִּים לְחִנְכָּה, וְכֵן לְט"ו בְּשָׁבָט — הַדְּפִיסוּ
אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים הַשְּׂיִכִּים לְזֶה, וְכֵן בְּסֻפֵּר "אֶרֶךְ אַפִּים", שֶׁהוּא
קְצוֹר "אוֹצֵר-הַסְּבָלְנוֹת" — כָּל הַקּוֹנְטְרָסִים הַשְּׂיִכִּים
לְסְבָלְנוֹת, וּכְבָר הַדְּפִיסוּ "אוֹצֵר-הָאֱמוּנָה", "אוֹצֵר-הַחַיִּים",
"אוֹצֵר-חַנוּף-הַיְלָדִים", "אוֹצֵר-שְׁלוֹם-בֵּית", "אוֹצֵר לְבַחוּרֵי
יְשִׁיבָה", "אוֹצֵר-הַרְפוּאוֹת", וּבְקִרּוֹב מְאֹד יֵצֵא גַם "אוֹצֵר-
הַתְּפִלָּה", "אוֹצֵר-הַשַּׁבַּת" וְכו' וְכו'.

תִּהְלֶה לְאֵל, כָּל הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ נִדְפְּסוּ כְּבֹר לְמַעַלָּה
מֵעֲשָׂרִים מִהַדוּרוֹת בְּרַבּוֹת רַבּוֹת עֲתָקִים, וְנִתְפָּשְׁטוּ בְּכָל
שְׁכָבוֹת הָעַם, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַסְּפָרִים הָאֵלּוּ יִדְפְּסוּ
וְיִחַזְרוּ וְיִדְפְּסוּ, וְיִתְגַּלְּהוּ אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד, ויהיה לנו חלק בהפצת מעינות החכמה חוצה.

המאחל לה שבת שלום...

א' נו.

אני לא סובל את המשפחה של אשתי, ושוקל לנתק אתם קשר

שאלה:

מאת רוני: שלום לכבוד הצדיק מוהר"א"ש. אני לא אוהב את המשפחה של אשתי. הם מחלישים אותי בחסר היראת שמים שלהם, והדרך שלהם בעבודת השם גורמת לי סלידה.

אני מנסה לעבד על עצמי, לדון אותם לכף זכות ולאהב אותם, אבל אינני מצליח. לאחרונה אני מרגיש, שאני ממש שונא אותם, ואני שוקל לנתק אתם כל קשר, ואולי אף לעזב את אשתי.

חשוב לי לציין, שגם הם סולדים ממני ומדרך עבודת השם שלי. אני מאמין, שהכל בהשגחה פרטית, ואני יודע שזה נסיון מלמעלה, אך קשה לי כבר לסבל את המציאות הזו. כיצד עלי לנהוג?

תודה רבה על כל מה שאתם עושים למען עם ישראל. בברכת רפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל רוני, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת, שהתחנת עם אשתך, וכתוב (בראשית ב, כד):
 "על-כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו
 לבשר אחד". ולכן למה אתה צריך לערב את המשפחה שלה
 בתוך החיים הפרטיים שלכם?! וכן להפך גם-כן, אתה צריך
 להבין את אשתך, היא גם-כן אינה מעניינת לערב את
 המשפחה שלך בחיים הפרטיים שלכם. אדם צריך לדעת
 שהוא מתחתן עם אשתו, והם צריכים להיות אחד, ולא
 אחד את השני, ולהבין אחד את השני, ולא לערב את
 המשפחה של שני הצדדים בחיי הנשואין, ואלו נשואים
 בריאים, ואם זוג ילך בצורה כזו, אף פעם לא יהיו מריבות
 ביניהם, וכן לא יהיו אי הבנות ביניהם, כי כל הצרות
 והבעיות מתחילים כשהמשפחה מתערבת בחיי הזוג, שזה
 עקר הבעיה של כל זוג וזוג.

ולכן מה אתה צריך להתערב במשפחה של אשתך,
 שיתנהגו כפי שהם רוצים, עם יראת שמים, בלי יראת שמים
 וכו' וכו', מה זה הענין שלך, אתה צריך להבין, כי הם
 ההורים של אשתך, ואתה מחיב לכבד אותם אפילו שהם כמו
 שהם, וכן אשתך צריכה להתנהג אותו דבר, לא לערב את
 המשפחה שלך בתוך החיים שלכם, שילכו ויעשו וכו' וכו'
 מה שהם רוצים, העקר אתם צריכים שניכם לחיות ביחד
 באהבה גדולה מאד, ולהבין אחד את השני, ולתמוך אחד
 בהשני, וכך תבנו בית נאמן בישראל.

בַּוְדָאֵי צְרִיכִים לְכַבֵּד אֶת הַהוֹרִים מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים, כִּי כְבוֹד אָב וְאִם זֶה מֵהַחֲמוּרָה שְׁבַח־מִוֵּרֹת, וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֱלֵהוּ רַבָּה, פֶּרֶשָׁה כו): 'כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֵׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקֵשׁ מֵהָאָדָם רַק שְׂיִכְבֵּד אָב וְאִם'; וְאָמְרוּ (קְדוּשִׁין ל): 'שְׁלֵשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם — הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ, בְּזִמְן שְׂאָדָם מִכְּבֵד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלוֹ דְרַתֵּי בִינְיָהֶם וְכַבְדוּנֵי'; רוֹאִים מְזַה, אִם מִכְּבָדִים אָבָא וְאִמָּא, בְּזַה מִכְּבָדִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עִם כָּל זֹאת מָה שְׁשִׁיךְ לַחֲיֵי הַנְּשׂוּאִין, אֲסוּר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן לְעַרְב אֶת הַהוֹרִים מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים, וְאִז הַזּוּג חַיִּים כְּזוּג יוֹנִים בְּאֶהְבָּה כְּזוּ, שְׂאִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִין עוֹד טוֹב יוֹתֵר מְזַה.

הַעֲקָר תַּעֲבֵד עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה, שְׁשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְהַתְּפַלֵּל כָּל יוֹם עַל מַדַּת הַשְּׂמֻחָה, וּכְשֵׁיִשׁ שְׂמֻחָה — יֵשׁ הַכֵּל, כִּי מִתְרַחֵב לוֹ הַדַּעַת, וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נִדְרִים מֵא): 'דַּעַת קִנִּיתָ — מָה חֲסַרְתָּ, דַּעַת חֲסַרְתָּ — מָה קִנִּיתָ'; אִם יֵשׁ דַּעַת — יֵשׁ הַכֵּל, אִם אִין דַּעַת — אִין כְּלוּם.

וְלִכֵּן תִּהְיֶה רְגִיל בְּתַפְלָה זו כָּל יוֹם:

"רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה תָּמִיד, וְאִזְכָּה לְהַרְגִּישׁ אֶת הַשְּׂמֻחָה בְּרַמ"ח אֵיבָרֵי וְשִׁס"ה גִּידֵי, עַד שֶׁהַשְּׂמֻחָה תִּגִּיעַ לְרַגְלֵי, שְׂאִזְכָּה לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם מֵרַב שְׂמֻחָה עַל גְּדֹל הַחֲסָד שֶׁעֲשִׂיתָ עִמָּדִי, שֶׁנִּבְרַאתִי מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי יָכוֹל לִקְיָם אֶת מִצְוֹתֶיךָ, אֲנָא רַחֵם עָלַי וְהִרְחַק מִמֶּנִּי אֶת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוּת, וְזַכְּנֵי לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אַחֲרִים מִשְׂמֻחָה, וְאִזְכָּה לְשַׂמֵּחַ אֶת אַחֲרִים,

ועל-ידי-זה גם אני אֶזְכֶּה לְשִׁמְחָה, וּבִזְכוּת הַשְּׂמִיחָה אֶזְכֶּה לְהַפְלִיל בָּךְ לְגַמְרִי, עַד שֶׁלֹּא אֶרְאֶה לְפָנַי עֵינַי רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִיךָ שְׂאֵתָה מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְזַפְנִי לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שְׂאֶזְכֶּה לְדַעַת בִּידִיעָה בְּרוּרָה, שְׂאֵתָה נִמְצָא וְאִין בְּלַעְדֶּיךָ נִמְצָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְחַל לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי, וְאֶזְכֶּה לְהַפְלִיל בָּךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה."

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' נז.

הָאִם יֵשׁ בְּעִיָּה שְׂאֵנִיחַ בְּצַד לְעַת עֵתָה אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֶלְמַד בְּסִפְרֵי חַב"ד?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ שְׁלִיט"א. תּוֹדָה רַבָּה עַל כָּל הָעֲצוֹת.

בְּשָׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת הִתְקַרְבְּתִי מְאֹד לְחִסְדוֹת בְּרִסְלָב, זְכִיתִי לְסַיֵּם אֶת סֵפֶר 'לְקוּטִי-מוֹהַר"ן' כְּמָה וְכָמָה פְּעָמִים, וְכֵן אֶת סִפְרֵי 'לְקוּטִי-הַלְכוּת' וְעוֹד סִפְרֵי בְּרִסְלָב, וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה בְּהִתְלַהְבוּת גְּדוֹלָה וְאַהֲבָה לְרַבְּנוּ ז"ל. אֶף-עַל-פִּי שֵׁישׁ לִי עֲדִין הַרְבֵּה מְאֹד מֵהַ לְמַד מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ, לְפִתַּע הִתְעוֹרְרָה אֲצִלִּי תְּשׁוּקָה

גדולה ללמוד בספרי חב"ד, ונעלם לי החשק ללמוד
בספרי רבנו ז"ל. האם יש בעיה שאניח לעת עתה את
ספרי רבנו ז"ל, ואלמד בספרי חב"ד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל אברהם, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שרבנו ז"ל רצה מאד מאד, שנהיה
בכל מקומות התורה הקדושה, ואמר בפרוש (שיחות הר"ן, סימן
כח): ראוי לאדם שיעבר וילך בזה העולם בכל הספרים
הקדושים, וללמד כלם, כדי שיהיה בכל מקום, כמו שנמצא
השרים הגדולים שהולכים ועוברים במדינות, ומוציאים
הוצאות רבות על זה, כדי שיוכלו אחר בן להתפאר ולומר
שהיו במדינות, כמו שדרך השרים להתפאר ולומר: 'הייתי
בורשא' וכיוצא בזה.

כמו-כן ראוי שיהיה האדם בעולם הזה בכל המקומות
הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא,
שהיה בכל מקום, דהינו בכל הספרים הקדושים. ולעתיד
בעולם הבא מזכירין אותו כל מה שלמד בעולם הזה.

ולכן אני יודע למה אתה שואל אם פדאי ללמוד ספרי
חב"ד, שזה מושף אותך עכשו יותר, אדרבה, תלמד את
שניהם: הן את ספרי רבנו ז"ל, והן את ספרי חב"ד, זה לא
סותר אחד את השני, אדרבה זה רק עוזר אחד להשני, כי
רובי הידיעות בספרים הקדושים מחזק את הידע וכו',

ומרחיב את הדעת ואת ההבנה וכו', ויכולים להבין את הכל.

גם אני עוסק בספרי רבנו ז"ל זה קרוב לחמשים ושמונה שנים, ותהלה לאל, יש לי את כל ספרי חב"ד מה שרק נמצא, וזה לא סותר אחד את השני.

פעם הביאו לפני ה'צמח צדק' זי"ע כרך אחד מ'לקוטי-הלכות', ועין בזה זמן רב, וכשסיים, ענה ואמר: 'אב אחד לכלנו'; זאת אומרת, שהכל חוזר אל אותה פונה, הרי התכלית היא רק להפיר את הקדוש-ברוך-הוא, שבשביל זה נבראנו בזה העולם, כמו שכתוב בזהר הקדוש (פא מב): 'בגין דאשתמודעון ליה', תכלית הבריאה היתה רק כדי ששפיר את הקדוש-ברוך-הוא בכל פרט מפרטי הבריאה.

וכך התחיל רבנו ז"ל את ספרו: 'איש הישראלי צריך תמיד להסתפל על השכל שיש בכל דבר, הינו על החיות אלקות שיש בכל פרט מפרטי הבריאה, ולהתבונן היטב איה שבלי אלקותו? תברך לא היה קיום לדבר הזה, כי באמת דומם, צומח, חי, מדבר, זה פסא לעצם עצמיות אלקותו תברך'. ואמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נב): מכל הדברים צועק כבוד השם תברך, כי מלא כל הארץ כבודו, ואפלו מספורי הגויים צועק גם-כן כבוד השם תברך, כמו שכתוב (תהלים צו, ג): "ספרו בגוים כבודו", שאפלו בספורי הגויים צועק כבוד השם תברך. כי כבודו תברך צועק תמיד, וקורא ומרמז להאדם שיתקרב אליו תברך, והוא תברך יקרב אותו ברחמים ובאהבה ובחבה גדולה וכו', עין שם.

ולכן צריכים להחדיר בעצמו את אמתת מציאותו תברך, ובשביל זה טוב ללמד את כל ספרי חסידות תלמידי

הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע ותלמידיו ותלמידי תלמידיו וכו' וכו', אבל המעלה בספרי רבנו ז"ל, כי הוא המעורר את האדם מהשנה העמקה שאדם ישן, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), ועל-ידי-זה פותח לו את הפה לדבר אליו ותברך, כי ככל שאדם יותר לומד את ספרי רבנו ז"ל, נפתח לו הלב והמח והפה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. וזו מציאות, מה שאדם לומד יותר ספרי רבנו ז"ל, יותר מדבר ומתבודד עמו ותברך, שאין טוב מזה, כי עם התבוננות לבד אדם אינו יכול להתגבר על יצרו הבוזר בו וכו' וכו', אבל בזה שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומפרש את שיחתו אליו ותברך, זה מה שמציל אותו, ואת הנקדה הזו אי אפשר לקבל — רק על-ידי התמדה רבה בספרי רבנו ז"ל.

ולכן תקיים מה שאמר החכם מפל האדם (קהלת ז, יח):
 "טוב אשר תאחז בזה, וגם מזה אל תנח את ידך, כי ירא
 אלקים יצא את כלם", הינו שתלמד הן בספרי ברסלב והן
 בספרי חב"ד, וזה לא סותר אחד את השני, יראו עינינו
 וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתו ותברך, שנוזקה למחין
 נקיים, והמח רק יחשב ממנו ותברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
 בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
 מרובה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' נח.

**בְּתִקּוּפַה הָאַחֲרוֹנָה עוֹלוֹת בְּדַעְתִּי מִחֻשְׁבוֹת
מִפְּחִידוֹת לְגַבֵּי יוֹם הַמֵּיתָה. אֵיךְ מְסַלְקִים אֶת
הַמִּחֻשְׁבוֹת הָאֵלוּ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מִשָּׁה: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם. אֲנִי מְאֹד מְקַרֵּב לְרַב
וּמְתַחַזֵּק מִמֶּנּוּ הַמּוֹן.

יֵשׁ כַּמָּה דְּבָרִים שֶׁמְפָרְיָעִים לִי, וְאֶשְׁמַח לְקַבֵּל אֶת
עֲצַתְכֶם בְּעֵינָן:

א. אֲנִי נִשְׁוֵי כְּבָר חֲמֵשׁ שָׁנִים, אֶךְ עֲדֵינוּ אִין לִי יְלָדִים.
ב. בְּתִקּוּפַה הָאַחֲרוֹנָה עוֹלוֹת בְּדַעְתִּי מִחֻשְׁבוֹת
מִפְּחִידוֹת לְגַבֵּי יוֹם הַמֵּיתָה. אֵיךְ מְסַלְקִים אֶת
הַמִּחֻשְׁבוֹת הָאֵלוּ?

ג. אֲנִי אוֹהֵב אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת לוֹ
נִחְתָּרוּחַ, וּבְכָל פֶּעַם שֶׁאֲנִי שׁוֹמֵעַ אֶתְכֶם, אֲנִי מְתַחַזֵּק
מְאֹד מְאֹד, וּמְקַבֵּל עַל עֲצָמִי לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
אֶךְ אַחֲר־כֵּן הַיֶּצֶר הָרַע שׁוֹב מִתְגַּבֵּר עָלַי, וְאֲנִי נִכְשָׁל
בְּעֵבְרוֹת.

אֵיךְ מִתְמוּדְדִים עִם הַנְּסִיווֹנוֹת? אֶשְׁמַח מְאֹד לְקַבֵּל
תְּשׁוּבָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נַח, כ"ח תְּשׁוּרֵי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל מִשָּׁה, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן מֵה שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לְהַחֲדִיר בְּעֲצָמְךָ זֶה רַק

מדת השמחה, לשמח בו תברך, שעל-ידי-זה תזכה שימחל לך הקדוש-ברוך-הוא על כל עוונותיך, כמו שכתוב (תהלים קד): "אנכי אשמח בהו"ה, יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם", כי ברגע שאדם תמיד בשמחה, על-ידי-זה נתבטלים כל החטאים והעונות, וזו גם-כן סגלה להולדה, הינו להוליד בנים חיים וקיימים, כמאמרם ז"ל (בבא בתרא י:): 'מה יעשה אדם, ויהיו לו בנים זכרים? רבי אליעזר אומר: יפזר מעותיו לעניים. רבי יהושע אומר: ישמח אשתו לדרב מצנה'.

ולכן תעבד הרבה על ענין השמחה, ועל-ידי-זה גם אשתך תפקד בזרע של קיימא, וכן על-ידי שמחה תתחבר יותר אל אשתך, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו:): 'אשה — בעלה משמחה'; ותשתדל מאד מאד בזה לשמח את אשתך, וזה יביא ביניכם קרוב לבבות מאד מאד חזק, ועל-ידי-זה השכינה תשרה ביניכם, כי (סוטה יז:): 'איש ואשה זכו — שכינה ביניהן'; ואמרו (ירושלמי, ברכות, פ"ג ט', הלכה ח'): 'אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת, שם הברכה מצויה; רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י:): 'שלום — זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא'; ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

בענין מה שאתה כל-כף מפחד מיום המיתה וכו', ידוע מה שמוהר"ן ז"ל פרש את מאמרם ז"ל (ברכות לא:): 'אמרו ליה רבנן לרב המנונא זוטי בהלולא דמר בריה דרבינא לישרי לן מר. אמר להו: ווי לן דמיתגן ווי לן דמיתגן, אמרי

ליה: אָנן מה נַעַנְי בַּתְרַף? אָמַר לְהוּ: הִי תוֹרָה וְהִי מִצְוָה דְּמַגְנֵי עַלְן' (עֵינן לְקוּטִי-הַלְכוֹת, פֶּסַח, הַלְכָה ט', אות טו); וְהוּא תְּמוּיָה מְאֹד, מַה הַשִּׁיר וְהַשְּׂמִיחָה הַזֹּאת, שְׁשִׁיר וְשִׂמְחָה שְׁהוּלְךָ לְמוֹת? וְעוֹנָה לּוֹ עַל זֶה: הִי תוֹרָה וְהִי מִצְוָה דְּמַגְנֵי עַלְן; אֲלֵא כִּי הָיָה בְּשִׂמְחָה גְדוּלָה כָּל-כָּף, עַד שְׂאִימַת הַמּוֹת לֹא הַפִּילָה אוֹתוֹ כָּלָל, אֲדַרְבֵּה עַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרַר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיַיִת (בְּרֵאשִׁית א'): "וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד". וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה ט', סִימָן ה'): 'טוֹב — זֶה הַמּוֹת, הַפֶּךְ הַרְשָׁעִים, שְׁנֵאמַר בְּהֵם (תְּהִלִּים מֵט, יד): "זֶה דְרָכָם כְּסֵל לְמוֹ, וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֵלָה". וְזֶהוּ (תְּהִלִּים ג'): "רִגְזוּ וְאַל תַּחֲטְאוּ", שְׁיִהְיֶה הַרְגֹז וְהִירְאָה לְטוֹבָה לְמַנַּע מִהַחֲטָא' וְכוּ'. וְזֶהוּ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵכוֹת ה'): לְעוֹלָם יִרְגִּיז אָדָם יִצָּר טוֹב עַל יִצָּר הָרַע, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים ג'): "רִגְזוּ וְאַל תַּחֲטְאוּ", אִם נִצְחוּ — מוֹטָב, וְאִם לָאוּ — יַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, שְׁנֵאמַר (שֵׁם): "אֲמַרוּ בְּלִבְבְּכֶם", אִם נִצְחוּ — מוֹטָב, וְאִם לָאוּ — יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁנֵאמַר (שֵׁם): "עַל מִשְׁפַּכְּכֶם", אִם נִצְחוּ — מוֹטָב, וְאִם לָאוּ — יִזְכֹּר לּוֹ יוֹם הַמִּיתָה, שְׁנֵאמַר (שֵׁם): "וְדַמּוּ סֵלָה".

וְלִכְאוּרָה, צְרִיכִים תַּכְּף-וּמְיָד לְהַזְפִּיר לּוֹ אֶת יוֹם הַמִּיתָה, לְמַה צְרִיכִים לְהַקְדִּים קֹדֶם לְמוֹד תּוֹרָה, וְאַחֲרֵי-כֵן קְרִיאַת שְׁמַע, וְאַחֲרֵי-כֵן יוֹם הַמִּיתָה? אֲלֵא יוֹם הַמִּיתָה מְכַנִּיס בְּאָדָם שְׂמִיחָה עֲצוּמָה, כִּי רְאוּי לּוֹ לְדַעַת, שֶׁרַק זֶה מַה שְׁשִׁי שְׂאֵר מִמֶּנּוּ, שְׂזוֹכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע, וְזֶה הָיָה הַשִּׁיר וְהַנְּגוּן שְׁשִׁירוּ אָז: וְיִ לָן דְּמִיתָנָא וְכוּ', כְּדִי לְהַזְפִּיר שֶׁרַק הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת הֵם גִּנּוּ עֲלֵינוּ.

וְלִכֵּן בְּזֶה שְׂאֵתָה כָּל-כָּף מִפְּחַד מִיוֹם הַמִּיתָה, זֶה סֵתָם שְׁטוֹת וְדַמְיוֹן, אֲדַרְבֵּה, אֵתָה צְרִיף לְשִׂמְחָה, שְׂתִּהְלֶה לְאֵל, זְכִיתָ

למצא אשת חיל, ואתה זוכה ללמד תורה הקדושה, ואתה זוכה ללכת לבית-הכנסת להתפלל ערב ובקר שחרית, מנחה, ערבית, וקורא קריאת שמע פעמים ביום וכו' וכו', רק זה מה שישאר ממך. ולכן אל תהיה בטלן! תקח את עצמך בידיך, ותהיה רק שש ושמח, והקדוש-ברוך-הוא ימתיק ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון, ויאיר עליך מלך הכבוד בעצמו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' נט.

אומרים שיתכן ותפרץ בקרוב מלחמת עולם שלישית. האם יש ממה לחשש? ואם כן, איך אפשר למנוע אותה?

שאלה:

מאת מרים: לאחרונה כלם מדברים, שיתכן ותפרץ מלחמה, שיכולה לגרום עוד ועוד מדינות למלחמת עולם שלישית, והדבורים האלו מפחידים אותי מאוד מאוד. האם יש ממה לחשש? ואם כן, מה אנחנו יכולים לעשות, כדי למנוע את המלחמה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל מרים תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

למנע מלחמות זה בלתי אפשרי, כי מה שנגזר למעלה בשמים זה אי אפשר לבטל וכו' וכו', אבל כדי להנצל מהפרעניות שקורה בעולם, והולך לקרות בעולם, על זה אמרו חכמינו הקדושים (שבת קיח.): אמר רבי שמעון בן פזי, אמר רבי יהושע בן לוי, משום בר קפרא: כל המקיים שלש סעודות בשבת, נצל משלש פרעניות, מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנום, וממלחמת גוג ומגוג; כשאדם נזהר מאד מאד לאכל בשבת את השלש סעודות, ויש ושמח עם השבת, שזה עקר השלמות — להיות רק בשמחה בשבת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יז), שצריך להזהר מאד מאד להיות שמח וטוב לב בשבת, כי מעלת קדשת שבת גדולה ויקרה מאד.

ולכן צריך לנהוג שמחה גדולה בשבת קדש, ולבלי להראות שום עצבות ודאגה כלל, רק להתענג על השם, ולהרבות בתענוגי שבת בכל מיני תענוג — הן אכילה ושתיה, והן מלבושים כפי מה שיכול, כי אכילת שבת היא פלה רוחנית, פלה קדש, ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת חל, ובזה שאדם שש ושמח בשבת, על-ידי-זה ינצל מהפרעניות שבאות בעולם, ובפרט ממלחמות של גוג ומגוג וכו' וכו', ולכן זאת עשי — לכבוד כל שבת תבשלי כל מיני מעדנים, ולהקפיד לאכל שלש סעודות בשבת בשמחה עצומה, ודיקא על-ידי-זה תנצלי מן המלחמות.

צְרִיכִים לְהוֹצִיא אֶת הָרֹאשׁ וְהַמֶּחַ מִכָּל אֵלּוּ הַדְּמִיוֹנוֹת וְכוּ', כִּי מִמִּילָא לֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר, וְלִכֵּן הֶעֱקָר לְהַחֲדִיר בְּעַצְמוֹ אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יְתַבְרֵךְ, וְלִהְיוֹת רְגִיל לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְרֵךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּזָכוֹת שְׁאֵנִי מְעַנֶּגֶת אֶת הַשָּׁבֶת, וְאֵנִי שְׂמֵחָה עִם הַשָּׁבֶת, תְּצִילֵנִי מִכָּל מִינֵי פְרַעְוִיּוֹת הַבָּאוֹת לְעוֹלָם, וְתִשְׁמַר אוֹתִי מִחֲבִלֵי מְשִׁיחַ, וּמִכָּל מִינֵי עַנְשֵׁי קָשִׁים וּמְרִים שֶׁל הַגִּיהֵנוּם בְּזֵה הָעוֹלָם, וְשֶׁאֲזָכָה לְהַנְצִל מִכָּל הַמַּלְחָמוֹת שֶׁרַק בָּאוֹת. אֲנִי, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תִּשְׁמְרֵנִי מִכָּל רַע, וְאֲזָכָה לְהַכְלִיל בָּךְ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סְלָה".

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִי שְׁאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי — תִּשְׁפִּילֵי וְתִצְלִיחֵי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' ס.

חָמִי מִבְּקֵשׁ, שְׂאֲבָטִיחַ לוֹ, שֶׁלֹּא אָטוּס יוֹתֵר לְאוּמוֹן, וְאִם לֹא — הוּא יִפְסִיק לְשָׁלֵם עֲבוּרָנוּ אֶת שְׂכַר הַדִּירָה

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יִשְׂרָאֵל: שְׁלוֹם. הִתְחַתְּנָתִי לִפְנֵי שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וּמֵאָז וְעַד עַכְשָׁו זָכִיתִי לְשָׁבֶת וְלִלְמַד תּוֹרָה בְּפוּלֵל. לִפְנֵי הַחֲתֻנָּה סָפַם, שְׁחָמִי יִשְׁלַם עֲבוּרָנוּ אֶת שְׂכַר הַדִּירָה בְּחֻמֵשׁ הַשָּׁנִים הָרֵאוּשׁוֹנוֹת, וּבְאַמֶּת עַד עַכְשָׁו הוּא עֹשֶׂה זֹאת. זָכִיתִי לִהְיוֹת פְּעֻמִּים בְּאוּמוֹן,

ויכשחזרתני בפעם השנייה, חמי אמר לי, שאם לא אבטיח לו שלא אטוס לאומן יותר, הוא יפסיק לשלם לנו את שכר הדירה. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל ישראל, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, בנשואין מאד מאד חשוב, שיהיה בינה ובין אשתך אהבה והבנה גדולה מאד מאד, ותעזרו אחד להשני, שזה יסוד מוסד בשלום-בית, ולא לערב את ההורים בשום פנים ואפן בחיי הנשואין, כי זה רק מביא אחר-כך ופוחים וקטטות בין הבעל והאשה וכו' וכו'.

חמיה היקר הבטיח לך שכר דירה חמש שנים, וקיים את זה כבר שלש שנים — אשריו ואשרי חלקו, שעזר לך ותמך בך, כדי שתוכל לשבת וללמד, ובודאי יש לו שכר גדול בהתורה שלמדת.

והנה נסעת שתי פעמים בראש השנה לאומן, אשר אין למעלה מזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ח:): 'בראש השנה נדון מה יהיה בסופו'; הינו בראש השנה הוא יום הדין והנורא, שדנים את כלם, את כל הבריאה כלה — מה יהיה עם כל אחד ואחד בשנה זו — מי לחיים ומי למות וכו', מי בחניקה ומי בשרפה וכו'.

וכן אמרו (ביצה טז:): 'כל מזונותיו של אדם קצובים מראש השנה', הינו שאז כותבים את התקציב לאדם על כל השנה. וכן אמרו (בראשית רבה, פרשה נו, סימן יג): 'כל ימות השנה

ישראל נאחזין בעברות, ומסתבכין בצרות, ובראש השנה הן נוטלין שופר ותוקעין בו, ונזפרים לפני הקדוש ברוך הוא, והוא מוחל להם; כשאדם חוטא בר מינון, אזי בלי שום ספק יקבל ענש, כי יש דין ויש דין, אבל כשאב בראש השנה ומבקש סליחה, ומכניע את עצמו לפניו יתברך, מיד הוא מוחל לו, כמאמרם ז"ל (שחר טוב, תהלים קב): "פנה אל תפלת הערער", אמר רבי יצחק, כלפי דורות אמרו, שאין להם לא נביא ולא כהן ולא בית המקדש שיכפר עליהם, אלא עוד תפלה אחת שנשתיר להם, שהם מתפללין בראש השנה יום הכפורים, ולא תבזה אותו מהם, הוי: "ולא בזה את תפלתם".

הרי שלף לפניך, שבראש השנה, אז הוא המשפט לכל העולם כלו. והנה ידוע, כשיש משפט חמור, צריכים לקחת עורף-דין גדול, וככל שהמשפט יותר גדול ויותר מסבך, לוקחים את העורף-דין הכי גדול, ואם נגזר עליו איזה ענש מות, רחמנא לצלן, אזי לוקחים את העורף-דין הכי גדול בעולם, ואף שזה עולה הון תועפות, מוכרים את כל מה שיש לו, כדי לשלם לעורף-דין, העקר שיציל אותו ממות בטוח לחיים. והנה רבנו ז"ל הוא העורף-דין הכי גדול בעולם, והוא הכריז (תניי-מוהר"ן, סימן תה): 'הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה, לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם בלו תלוי בראש השנה שלי'.

ולכן נוסעים אל רבנו ז"ל על ראש השנה, כדי שהוא יהיה לנו עורף-דין במשפט ששופטים אז את כל אדם, והוא מוסר את נפשו בעבור כל אחד שבא אליו, וחוזר שם

בתשובה שלמה, ומבקש ממנו לתברך, שישמר אותנו כל השנה מפל מיני צרות ורעות רבות וכו', וישנזפה להכתב בשנה של בריאות והצלחה בחיים, ופרנסה טובה, ושמירה מפל מיני גנבות וגזלות ואלימות, ומפל מיני מיתות משונות, כי הצדיק האמת, הוא העורף-דין הכי גדול. ורבנו ז"ל רצה, שכלם יהיו אצלו בראש השנה בלי יוצא מן הכלל.

ולכן חמיד צריך להבין, כי בזה שאפה נוסע אצל רבנו ז"ל, אפה מציל את עצמך ואת בתו ואת הילדים מפל מיני מאורעות ומכשולים וסכנות שרק קורים בעולם, וכן שתכתב בפרנסה בשפע, ובכל הישועות שרק צריכים, האם לא כדאי בשביל זה לנסע אל ציון רבנו ז"ל?! הרי בראש השנה פועלים אצל רבנו ז"ל במליונים וכו', כל אחד כפי האמונה החזקה בזה וכו'.

ולכן למה לחמיד לדאג?! אדרבה, הוא צריך לדחק עליך, שתסע לראש השנה לציון רבנו ז"ל באומן, ומה גם הוא בעצמו צריך לנסע אפה, ויהיה לו גם טוב, כי הרי להיות בראש השנה באומן, אין למעלה מזה, כי שמה מחלקים בריאות, פרנסה, שלום-בית, ילדים, נחת וכו' וכו', האם זה לא שוה פי מליון מלנסע לעסקים מעבר לים למזרח הרחוק כמו סין, או למערב הפרוע כמו לוס אנג'לס?! והלואי שהיית יכול להראות את המכתב הזה לחמיד, גרו יאיר, ואם אף-על-פי-כן חמיד, גרו יאיר, אינו רוצה לשלם לך שכר דירה, דע לך, כי כף פתוב (אסתר ד, יד): "נוח והצלה יעמד ליהודים ממקום אחר".

העקר מה שאפה צריך רק לחיות עם אשפה באהבה ובהבנה גדולה, ותשתדלו שיהיה ביניכם שלום-בית אמת, ו

וכבוד הַדָּדִי, וְלֹא לְעַרְב אֶת הַהוֹרִים בְּחַיֵּי הַנְּשׂוּאִין שְׁלָכֶם, וְאַתָּה שְׁלוֹם וּבִיתְךָ שְׁלוֹם, וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲקָצִין פָּרָק ג'): 'לֹא מֵצֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלֵי מַחְזִיק בְּרֻכָּה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כט): "הַיְיָ" עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן הַיְיָ"ה יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם".'

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' סא.

**בְּעָלֵי אֵינוּ מוֹכֵן שְׂאֲמָשִׁיד לְשִׁמּוֹ שֶׁבֶת, וּבִיָּמִים
הָאַחֲרוֹנִים הוּא הַחֲלִיט לְפָרֵק אֶת הַחֲבִילָה
וּלְהַתְגַּרֵּשׁ**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲתִי: לִפְנֵי כַּחֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנָה חֲזַרְתִּי בִּתְשׁוּבָה, אֶךְ בְּעָלֵי נִשְׂאָר חֲלוּנֵי. בְּמִשְׁךָ כָּל הַשָּׁנִים הוּא הַתְּנַגֵּד לְצַעַד שְׂעֵשִׁיתִי, אֶךְ הַסִּכָּים שְׂאֲשֹׁמֵר שֶׁבֶת. כְּבָר חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנָה אָנִי שׁוֹמֵרֵת שֶׁבֶת כְּהַלְכָתָה לֹא הַפְּרָעוֹת מֵצִדוֹ, אֶךְ בְּחֻצֵי הַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹנָה בְּעָלֵי הַשְּׂתַגֵּעַ לְגַמְרֵי — הוּא הַתְּחִיל לְהַצִּיק לִי, וּלְנִסּוֹת לְשַׁכְנֵעַ אוֹתִי לְחַלֵּל שֶׁבֶת, וּלְנִסֵּעַ אֶתוֹ לְכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת, וְזֶה חוּץ מִהַעֲבֹדָה, שֶׁכְּבָר חֻצֵי שָׁנָה אֵין בִּינֵינוּ שׁוֹם תִּקְשָׁרֵת אוֹ קֶשֶׁר טְבָעֵי שְׂאֲמוֹר לְהִיּוֹת בֵּין בְּנֵי זוּג.

בְּמִים הָאַחֲרוֹנִים הַמְּצַב נַעֲשֶׂה אֶף גְּרוּעַ יוֹתֵר, כִּי הוּא הַחֲלִיט לְפָרֵק אֶת הַחֲבִילָה, לְעֹבֵב אוֹתִי וְאֶת אַרְבַּעַת

הילדים ולהתגרש. הוא רוצה שאותר על הכל, אך אני לא מוכנה לוותר בשום פנים ואופן על השבת הקדושה שאותה אני כל-כך אוהבת!
בבקשה ממך, תהיה שליח טוב, ותעזר לי להציל את הבית שלי! המצב נהיה בלתי נסבל, ואני זקוקה למישהו שיכון אותי ויאיר לי את הדרך. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל אתי תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בדרך כלל איני מתערב בשלום-בית, אלא כשאני שומע את שני הצדדים, כי אני לא יכול לדון צד אחד לפני שאני שומע צד שני וכו', בנדאי יש פה עוד ענינים שאת מעלימה ממני וכו'.

אבל דבר אחד אני יכול להגיד לך, שאני מאד מאד מתפלא על כחות הנפש שיש לך, שאת מוסרת את נפשך בשביל שמירת שבת, שבנדאי בזכות זה הקדוש-ברוך-הוא ישמר אותך מכל רע, ולא יארע לך שום רע בשביל שמירת שבת, ושום בית-דין בעולם לא ירשה לתת לך גט רק מפני שאת שומרת שבת, אין דבר כזה, ואת צריכה מאד מאד לשמח על כך שאת שמוסרת את נפשך בשביל שמירת שבת, שאמרו חכמינו הקדושים (שבת י:), שהשבת היא המתנה הכי יפה לעם ישראל, והקדוש-ברוך-הוא נתן לנו את המתנה הזו.

ואמרו חכמינו הקדושים (שם קיח.): 'כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים'; וכן (שם): 'כל המענג את

השבת נותנים לו משאלות לבו; וכן (שם): 'כל המשמר שבת כהלכתה, אפלו עובד עבודה זרה פדור אנוש, מוחלין לו'; כי אין עוד דבר יותר חשוב כמו שמירת שבת, וראוי למסור את נפשו בעבור שמירת שבת ולא לחללו, כי על שבת נאמר (שמות לא, יד): "ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת, כי כל העושה בה מלאכה, ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמיה", ולכן את תמסרי את נפשך לשמור על השבת ולא לחללה בשום פנים ואופן.

ומה שבעלך מכריח אותך לחלל שבת וכו', אין את צריכה לשמע לו וכו', כי גם הוא צריך לשמע בקולו ותברך וכו', אף לדעתו, יש פה דברים אחרים שאף מעלימה ממני, כי לא יתכן שפתאום נעשה משגע כלשונך וכו', ורוצה למנע אותך אחר חמש-עשרה שנה מלשמר שבת, אין זה אלא את צריכה להראות לו המון הערכה, ולכבד ולקרא אותו מאד מאד, וזה מה שבעל רוצה, שאשתו תכבד אותו, ולהגביה אותו וכו', כי פנאיה הוא סובל מרגשי נחיתות וכו', והאשה צריכה במצב כזה לחזק מאד מאד את בעלה, ואז הבעל ישתנה לגמרי.

ולכן אני מאד מבקש אותך, שתתאזרי במדת הסבלנות, שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות פרק ה'): לפום צערא אגרא; ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לבעס וכו', על-ידי-זה היא מצלת את חיי הנשואין שלה וכו', כי הפל תלוי כפי מדת הסבלנות, ולא להכנס בכעס וקנאה וכו' וכו', והיא צריכה לראות, שלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר ובשרי, לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה

זאת", ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות לגבי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית, ועל-ידי-זה יצליחו בחיי נשואיהם.

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום, וכן שבת נקראת שלום, ימשיך עליך שלום-בית אמתי, ותשלימו ביניכם, והפל יסתדר על הצד הכי טוב, רק תמסרי את נפשך בכל מחיר לשמור שבת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' סב.

ביצד עולה בקנה אחד השיחה של רבנו ז"ל,
שלא להאריך בבית-הכסא יותר מדי, עם דברי
הגמרא?

שאלה:

מאת יוסף: לכבוד קדשת האדמו"ר שליט"א, שלום.
ראיתי שמובאת שיחה בספר 'שיחות-הר"ן', בה
כתוב, שרבנו ז"ל הקפיד שלא להאריך בבית הכסא
יותר מדי. והרי בגמרא במסכת ברכות כתוב: 'שאלשה
דברים המאריך בהן — מאריכין גמיו ושנותיו של
אדם — המאריך בתפלתו, והמאריך על שלחנו,
והמאריך בבית הכסא'.

ביצד עולה השיחה של רבנו ז"ל בקנה אחד עם דברי
הגמרא?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל יוסף, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שרבנו ז"ל אינו סותר בכלל את דברי חכמינו הקדושים, אדרבה, הוא רק אומר לנו מוסר ודברי שכל (שיחות-הר"ן, סימן ל') על המבלים זמן בשביל נקיות, ומאריכין בבית הפסא, הקפיד מאד מאד, והתלוצץ מאותן האנשים מאד, והאריך הרבה בענין זה. והפלל 'כי לא נתנה תורה למלאכי השרת' (ברכות כה:). ואין צריך להחמיר יותר מן הדין, ועל-פי הדין האסור להתפלל הוא רק כשנצרך לנקביו ממש, כמו שכתוב בגמרא (שם כג.): 'הנצרך לנקביו אל יתפלל', 'הנצרך דיקא. ואפלו פשהו נצרך לנקביו ממש, יש גם-כן דינים בזה בדיעבד ובשעת הדחק, כמובא ב"שלחן ערוך" (ארח חיים, סימן צ"ב, עין שם במגן אברהם, סעף קטן א'), שהרי"ף (ברכות יד.) מתיר לכתחלה ביכול לעמד עצמו עד פרסה וכו'.

נמצא, שעל-כל-פנים כשאינו נצרך לנקביו ממש, אין צריך להחמיר ולבטל עצמו מתורה ותפלה בחנם, מחמת חששות וחרמות יתרות ושגזעון בעלמא. רק טוב להתפלל בבקר תקף אחר עמידתו ממטתו, אם אפשר בקל לפנות עצמו אפשר, ואם לאו — לאו, ויתפלל כף. ואפלו אם חושש במעיו, לא ישגיח ולא יסתכל על זה כלל.

גם אין צריכין להאריך בבית הפסא, כי הוא מזיק מאד לבריאות הגוף, וכמה חלאים באים מזה, בפרט בבית הפסא

שָׁלְנוּ, שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת תּוֹלָה בָּהֶם, וְהַתּוֹלָה בְּבֵית הַכֶּסֶּא מִזֵּיק מְאֹד מְאֹד בַּפֶּרֶט הַחֲלִי הַיְדוּעַ שְׁקוֹרִין טַחֲוֹרִים וְכוּ', בָּא מִזֶּה מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהִזְהַר מְאֹד מִלְּהֶאָרִיף בְּבֵית הַכֶּסֶּא. וְאִין לְחַפֵּשׁ אַחַר חֲמֻרוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה בְּזֶה, כִּי לֹא נֶאֱמַר כָּלֵל בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ.

וּבִאֲמַת אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁיִהְיֶה הַגּוּף נָקִי לְגַמְרֵי, וְלֹא יִשְׁאַר בְּתוֹכּוֹ כָּלוּם. כִּי הֲלֹא אָפְלוּ מִי שְׁמַתְעֵנָה מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת, הוּא צָרִיף לְנִקְבֵיּוֹ גַם בְּסוּף הַשָּׁבוּעַ, אַף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא אָכַל מִקֶּדֶם כַּמָּה יָמִים, כִּי בְּהִכְרַח שְׁיִשְׁאַר קִצַּת בְּהַגּוּף.

וּמָה שְׁחַכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת נד:): הַמְּאָרִיף בְּבֵית-הַכֶּסֶּא, מְאָרִיכִים יָמָיו וְשְׁנוֹתָיו, זֶה רַק כִּשְׁצָרִיף לְצֵאת וְכוּ', אֲבָל לֹא כְּמוֹ שְׁאֲנָשִׁים נִכְנְסוּ בְּחֲמֻרוֹת גְּדוּלוֹת, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת כְּדֵי שְׁיִוָּכְלוּ לְהַתְּפַנּוֹת וְכוּ', קִדָּם כֹּל — זֶה מְאֹד מְסַפֵּן וְכוּ', וּמָה גַם שָׂרְבְנוּ ז"ל מְדַבֵּר מֵהַשְּׂרוּתִים שֶׁהָיוּ פְּעַם, שֶׁהָיוּ צָרִיכִים לְעַמֵּד וְכוּ', כִּי לֹא הָיָה מְקוֹם יְשִׁיבָה בַּשְּׂרוּתִים וְכוּ', וְכֵן כִּשְׁאָדָם מַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ', אִזּוֹ דִּיקָא קוֹרָה הַהֶפֶף וְכוּ'.

וְלִכֵּן רַבְּנוּ ז"ל נוֹתֵן לָנוּ עֲצָה קְלָה וְנִנְעִימָה אִיף לְהַתְּנַהֵג אָפְלוּ בְּדַבְרִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַצִּית אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְּׁפָלוֹת כָּלֵל, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כֹּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' סג.

אֲשֶׁתִּי חוֹזֶרֶת מֵהֶעֱבֹדָה בְּכָל יוֹם בְּשָׁעָה מְאַחֶרֶת,
וְקִשָּׁה לִי מְאֹד, שְׂאֵנִי נֶאֱלָץ לְטַפֵּל בְּכָל עֲנִינֵי
הַבַּיִת וְהִילָדִים בְּעֶצְמִי

שאלה:

מֵאֵת אֲבֵרָהִם: אֲשֶׁתִּי עוֹבְדַת בְּכָל יוֹם עַד הַשָּׁעָה שֶׁבַע
בְּעֶרְב, כִּד שֶׁהִיא חוֹזֶרֶת הַבַּיִתָּה בְּשָׁעָה מְאַחֶרֶת, וְאֵנִי
מְרַגֵּשׁ שֶׁהֶעֱבֹדָה חֲשׂוּבָה לָּהּ יוֹתֵר מִהַכֵּל, וְגַם יוֹתֵר
מִמֶּנִּי וּמֵהִילָדִים. כִּשֶׁהִיא מְגִיעָה, הִיא כְּבָר עֲנִיָּה, וְאִין
לָּהּ כֹּחַ לְכָלוּם, וְכִמְעַט שְׂאֵינָה עוֹשֶׂה שׁוּם דָּבָר בַּבַּיִת,
וְלֹא מִתְיַחֶסֶת אֵלַי וְאֵל הִילָדִים.

אֵנִי מְצַדֵּי מִשְׁתַּדֵּל לְהִתְחַשֵּׁב בָּהּ, וּלְשַׁמֵּחַ אוֹתָהּ,
וְעוֹשֶׂה הַכֵּל בְּעֶצְמִי. אֵנִי יוֹדֵעַ, שְׂאֵנִי הָאֲשִׁים בְּמִצְבָּ, כִּי
כְּבָר תִּשְׁעַ שָׁנִים הִרְגַּלְתִּי אוֹתָהּ, שְׂאֵנִי עוֹשֶׂה הַכֵּל, אֲבָל
אֵנִי לֹא מוֹסְגָל יוֹתֵר. מֵה אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְשַׁנּוֹת אֶת
הַמִּצְבָּ?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדְרָ נח, כ"ח תְּשָׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל אֲבֵרָהֶם, נְרוֹ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַהֶכְרַח לומר לך מוֹסֵר, אֲשֶׁתְּךָ עוֹבְדַת כְּבָר תִּשְׁעַ שָׁנִים
וְכוּ', וְהִיא הַמְּפִרְנֶסֶת הַיְחִידָה, וְלִבְסוּף י"ש לך עוֹד טְעֻנוֹת
עָלֶיךָ, מִמֵּתִי הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְצֵאת לְעִבּוֹד? הֲרִי הַבְּעַל מִתְחַיֵּב
בְּכִתְבָּהּ, שֶׁהוּא יִפְרֶנֶס אוֹתָהּ, מֵהִיכִי תִיתִי אִם הָאִשָּׁה רוֹצֶה
לְעֹזֵר לְבַעֲלָהּ בְּפִרְנֶסָה — אֲשֶׁרֶיָּהּ וְאֲשֶׁרֶי חֶלְקָהּ, אֲבָל

להכריח את האשה לעבד כל היום, והיא תבוא הביתה מאחר, ועוד שיהיה לבעל טענות, שהיא לא עושה כמעט כלום בבית, ואינה מתיחסת להילדים ואליף וכו' וכו'.

אתה יודע מה זה עבודה? פעם בחי"ך עבדת? אתה יושב כמו אדון בכרסא וכו', ונותן פקדות, והיא השפחה עובדת כמו חמורה וכו', ועוד אתה רוצה שפשתבוא הביתה מאחר, אז תתחיל לבשל ולטפל בהילדים? ! מהיכן למדת למודים כאלו? ! אתה צריך להתבייש אפלו לכתב את זה, ולבסוף אתה לא מתבייש לכתב: "אני כבר לא מסגל יותר", ואתה לא מתבייש לכתב, שהיא נעשטה יותר עצלנית וכו', ומה קורה איתך עצלן גדול? שמיימך לא עבדת וכו', ויש לך עוד טענות על אשתך? ! לדעתי, יש לך האשה הכי טובה והכי מסורה וכו', ואתה צריך לכבד אותה מאד מאד, ומחמת שהיא מביאה את הפרנסה בבית, אזי אתה צריך לטפל בילדים ובכפיסה ולהתעסק עם הבשול, וזה לא נורא, ולא שיהיו לך טענות על אשתך.

אני לא יודע מי למד אותך למודים כאלו? כי בפרוש אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין הברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב): "ולאברם היטיב בעבורה", והינו דאמר להו רבא רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשיכו, כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם, כדי שתתעשרו]; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן סט), שעקר העשירות באה בזכות האשה.

ולכן מהיום והלאה ראה לכבד וללקר מאד מאד את אשתך, שהיא יחידה במינה, והיא מקריבה את חייה כדי

לפרנס אותך, אדון נכבד, ותשמר מאד מאד לא לצער אותה וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט): 'לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה'.

הקדוש-ברוך-הוא החונן דעת, יכניס בך דעת ושכל, ותשנה את כל הגישה שלך אל אשתך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' סד.

האם שדכנית מכרחה לקחת שכר שדכנות למרות שהיא עושה את השדוכים לשם שמים?

שאלה:

מיאת שלום: לכבוד מוהר"א ש צדיק הדור. יש לי קרובת משפחה שמתעסקת בשדכנות, והיא עושה זאת לשם שמים וללא קבלת תמורה, אך לפני זמן מה העירו לה, שעל מנת שהזוג יעלה יפה היא מכרחת לקבל תשלום מסוים מהזוג ששדכה. האם זה נכון?

חשוב לציון, שהיא לא מעניינת לקבל שום תשלום, כי היא עושה זאת רק לשם שמים, אך היא חוששת, שאם לא תסכים לקבל מהם משהו — יפגם השלום-בית של הזוג.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל שלום, גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, ששכר שדכנות זה דבר גדול מאד מאד, שמי ששדך משהו, צריכים לתת לו שכר שדכנות, וצדיקים אמרו, שאין לה עוד פסוף פשר כמו פסוף של שדכנות, וכך נוהגים לתת שכר שדכנות לשדכן או לשדכנית.

מספר, שפעם באו זוג שכבר עברו עשר שנים מהנשואין, ולא היו להם ילדים, אל הגאון הגדול מורי ורבי, רבי משה פינשטיין, זכר צדיק לברכה, ובאו לבקש ברכה ממנו על ילדים, השאלה הראשונה ששאל אותם — אם שלמו דמי שדכנות להשדכן שלהם? וענו בשלילה וכו', אזי אמר להם: תכף ומיד תלכו ותשלמו דמי שדכנות, וכך עשו. ובתוך שנה נפקדו בזרע של קימא. הרי שלך לפניך כמה זה חשוב לשלם דמי שדכנות, אפלו שהיה או ההוא וכו' לא רוצים לקבל, צריכים לתת להם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

א' סה.

ראיתי שכתוב בספרי הדרכה לשלום-בית,
שאשה פשרה צריכה "להתבטל לבעלה", מה
הכונה?

שאלה:

מאת יונית: לכבוד הצדיק מוהר"א ש הקדוש.
ראיתי שכתוב בספרי הדרכה לשלום-בית, שאשה
פשרה צריכה "להתבטל לבעלה", מה הכונה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל יונית תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

זוג שרוצים להצליח בחיי נשואין, צריכים להיות
שתפים בחיים שנה בשנה, כמו בעסק — אם רוצים להצליח
כששני שתפים מתחילים את העסק, אזי צריכים לקחת על
עצמם הן את הרוח והן את ההפסד, שאחד יתבטל נגד השני
וכו', לא כשיש רוח הוא אומר: אני הבאתי את הרוח, כשיש
הפסד הוא אומר: אתה הבאת את ההפסד וכו', שתפות כזו
בקלות תתפרק, אלא שתפות אמיתית הינו — שצריכים
לקחת את הכל על שניהם, וזה מחזיק מעמד, וזה נקרא
בטול, שאחד מבטל את עצמו להשני, כי הזוג צריכים כל-כף
לאהב אחד את השני, עד שלא יהיו טענות אחד על השני.

מה אמר לך! כל זוג שזכו להתחתן, צריכים להיות מאד

מאד שמחים ועליזים, כי רבנו ז"ל אמר (לקיטת מוה"ר, חלק א', סימן רסה), שקדם שהנשמות יורדות כאן לזה העולם, למעלה הם נשמה אחד, וכשיורדים לזה העולם מתפצלים, הזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני לוקח זמן, כי יש המון עכובים, כמאמר ז"ל (סנהדרין כב.): 'קשה זווגו של אדם פקריעת ים סוף', וברגע שמוצאים אחד את השני, הם מתאחדים יחד, וזו השמחה הכי גדולה.

ולכן תתאזרי במדת הסבלנות, שאין מדה יותר יפה מזו, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכרי מה שאמר התנא הקדוש (אבות פרק ה'): 'לפום צערא אגרא'; ודעי לך, כשאשה עוצרת עצמה לא לכעס וכו', בזה אפלו שהיא נמצאת במדור הקלפות וכו', היא עולה עד עולם האצילות, שהיא בטלה לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות, ולא להפגס בכעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות, אשה צריכה לבטל את עצמה וכל כלה אליו יתברך, ושלא תהיה לה שום תרעמת על בעלה, כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה, כי מאיש לקחה זאת".

ולכן אשרי האשה שקנתה לעצמה את מדת הסבלנות לגבי בעלה וכו', ומוחלת לו על הכל, ומתחזקים לאהב אחד את השני, שאז השכינה תשרה בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' סו.

האם זה הכרחי להתפלל עם כובע וחליפה?
והאם יש הבדל בין תפלה ביום חל לתפלה
בשבת-קדוש?

שאלה:

מאת טירן: בחסדי השם, אני מתחזק ומתקרב לרבנו
הקדוש, ומדי פעם אני מתפלל בבית-כנסת של חסידי
ברסלב.

שמתי לב שבזמן התפלות חלקם מתפללים עם כובע
וחליפה, וחלקם לא. חשוב לי לדעת מה דעתו של
הצדיק בענין: האם זה הכרחי להתפלל עם כובע
וחליפה? והאם יש הבדל בין תפלה ביום חל לתפלה
בשבת-קדוש?

תשובה:

בעזרת השם ותפירה, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל טירן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשאדם הולך אל מלך או אל נשיא או אל ראש ממשלה
וכו' וכו', בודאי הוא מתלבש בחליפה יפה ויקרה וכו' וכו',
הוא לא יבוא אליהם עם מכנס קצר וכו', ועם סנדלים בלי
גרבנים וכו', או רק עם חלצת טריקו וכו', כי הרי לא יתנו לו
להכנס, ועוד יקבל עגש על זה.

על אחת כמה וכמה באין ערוך, איך אדם צריך לבוא
לביית-הכנסת, שזה היכל מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-
הוא, בלי חליפה בעת התפלה, וזו עזות גדולה מאד מאד

לבוא לבית-הכנסת בבגדים שאין בהם שום כבוד וכו', זה מראה שאין לו אפלו שמץ יראת שמים, כי אם הייתה לו יראת שמים, לא היה מעיז להפגס כף לבית-הכנסת להתפלל.

ואסור להסתפל בדברים כאלו על אחרים, אדם צריך להבין בעצמו שפך לא נכנסים לבית-הכנסת להתפלל, מפני כבוד מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, ומי שנוהר בזה, תפלתו אינה חוזרת ריקם, ומה גם שמראה שיש לו יראת שמים שלמה, אשרי לו ואשרי חלקו! ואסור להסתפל בדברים כאלו על אף אחד בעולם, כל אחד צריך להבין כפי לבו ושכלו — איך מתנהגים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' סז.

האם פדאי לי לנסע לציונו של רבנו ז"ל עכשו, למרות שאני מעברת, או שעדיף לחכות ולטוס בהזדמנות אחרת?

שאלה:

מאת מיטל: לכבוד קדשת הצדיק שלום וברכה!
כבר זמן רב יש לי כסופים לנסע לציון רבנו הקדוש באימו, וברצוני לשאל: האם פדאי לי לעשות זאת

עכשו, למרות שאני נמצאת בתחלת הריון, או שכדאי לי לחכות ולטוס בהזדמנות אחרת? אשמח לעצתכם וברכתכם.

תשובה:

בעזרת השם ותפירה, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל מיטל תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

לנסע אל ציון רבנו ז"ל — אין למעלה מזה, אבל אשה בתחלת ההריון, ממלץ מאד לא לטוס וכו', ולא להתאמץ יותר מדי וכו', וכדאי להתייעץ עם הרופא וכו', כי כל אשה יש לה טבע אחר, יש נשים חלשות, שקשה להן בעת ההריון לטוס וכו', או להתאמץ וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתעברי את ההריון בנקל ותלדי בקלות, ותהיי רגילה לומר 'שמות הצדיקים', שמאד מסגל ללדה קלה, אשר רבנו ז"ל אמר (ספר-המדות, אות צדיק, חלק ב', סימן כ'): על-ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע. ולכן טוב שתאמרי בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שאת יודעת בעל-פה, כגון: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל-שם-טוב, רבי נחמן בן פיגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו' וכו', עוד כל מיני שמות של הצדיקים שאת רק זוכרת, תהיי רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר-כך תאמרי את התפלה הזאת, ותראי שתלדי בקלות:

"יהי רצון מלפניך, אבי שבשמים, שבזכות הזכרת

שמות הצדיקים שהזכרתי לפניה, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבור את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע, שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים, שיעשו את רצונה, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניה, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניה וי' צורי וגואלי, אמן בן יהי רצון".

הקדוש-ברוך-הוא יעזור לך, שעוד יגיע הזמן, שתזכי לנסע אצל ציון רבנו ז"ל בלי שום חששות מצד הבריאות שלך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' סח.

האם שמות כמו 'אמונה' ו'שירה' הם שמות טובים? ומה לגבי שמות של מלאכים, כגון: 'אוריאל' ו'מיכאל'?

שאלה:

מאת לאה: לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש, שלום וברכה.

אני מתפללת שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם רפואה שלמה ואריכות ימים ושנים, אמן בן יהי רצון. ראיתי בתשובות רבות, שהצדיק כותב על משמעות שמו של האדם, וכמה חשוב לתת לילדים שמות של צדיקים וצדקניות. ישנם שמות רבים בעלי משמעות

טובה ונזקה כמו: 'אמונה', 'שמחה', 'שירה', 'ברכה'
 וכדומה, האם שמות מסוג זה הם שמות טובים?
 והאם יש בעיה לקרא לילדים בשמות של מלאכים,
 כגון: 'גבריאל', 'אוריאל' ו'מיכאל'! אשמח מאד אם
 הצדיק יענה לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל לאה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

על שמות צריכים מאוד מאוד לשמר איזה שם נותנים
 להילדים, כי זה לא כל-כך פשוט כפי שחושבים, כי עקר
 הצלחת הילדים תלוי רק כפי השמות שנותנים להם.

ולכן בנדאי עדיף לתת שם אחר צדיקים או צדקניות
 וכו', ובענין לקרא שמות בשם מלאכים, זה רק שמות שמאד
 מפרסמים ומקבלים אצל כלל ישראל.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנוזקה לגדל את ילדינו בקלות,
 והעקר לשמר מאוד מאוד שלא יעבדו עלינו לתת שמות
 משניים וכו', שאין להם שום משמעות וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
 בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
 מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' סט.

האם יש בידיכם מידע על מה שהתרחש
בתקופת מאסרו של ר' שמואל הורוויץ, זכר
צדיק לברכה, בבית-הסהר הסובייטי?

שאלה:

מיאת מוטי: שלום וברכה לכבוד הצדיק, מנהיגם של
חסידי ברסלב.

אני כותב עכשו עבודה, שעוסקת בחייו של ר' שמואל
הורוויץ, זכר צדיק לברכה, ואשמח לקבל את
עזרתכם: ידוע, שר' שמואל הורוויץ, זכר צדיק
לברכה, נסע לאומן לאחר המהפכה הקומוניסטית
במסירות נפש של ממש, ונעצר על-ידי הקומוניסטים.
הם חשדו בו ברגול, וכמעט הוציאוהו להורג, עד
שבחסדי השם נצל מהם. האם יש בידיכם מידע על
מה שהתרחש בתקופת מאסרו בבית-הסהר
הסובייטי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל מוטי, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הרב החסיד ר' שמואל הורוויץ, זכר צדיק לברכה, כתב
את כל מה שעבר עליו וכו', בספרו: "ימי שמואל", ולכן
תקח את כל הפרטים משם.

הוא היה אדם מורם מעם, דבוק בהקדוש-ברוך-הוא,

ותמיד היו שפתותיו נעות וכו', שהיה מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכן מסר את נפשו להדפיס את ספרי רבנו ז"ל במסירות נפש הכי גדולה, אחר שעבר עניות גדולה בחייו, עם כל זאת מסר את נפשו, פשוטו כמשמעו, להדפיס את ספרי רבנו ז"ל, ובפרט את ספרי הצדיק ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, שלולי הוא, לא היה נשאר אפלו עלה אחד מספריו, וספר לי פעם, כשזכה להדפיס את הספר "באור הלכותים", שהוא פרוש על ה'לקוטי-מוהר"ן מר' אברהם בר' נחמן ז"ל, והנה הוא רואה בחלומו, שבא אליו ונותן לו נשיקה על המצח, ואומר לו: זה בשביל שמסרת את נפשך להדפיס את ספרי, והלך והתענג בין תלמידי ר' אברהם ז"ל איך היה נראה, וכלם צירו אותו בדיוק כפי שהוא ראה בחלום.

היו לו הרבה רדיפות מאינשי דלא מעלי וכו', שצערו אותו מאוד מאוד, ובשביל זה לא התפלל בין אנשי שלומנו, כף הוא בעצמו ספר לי וכו', הרבה זמן בלה במרוץ אצל ציון רבי שמעון בר יוחאי, והיתה לו שם גם-כן דירה. אשרי אדם שהלך בתמימות ובפשיטות בדרכי רבנו ז"ל, ותמיד התבודד עמו יתברך, אשריו ואשרי חלקו!

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' ע.

**אָנִי בְּקֶשֶׁר עִם בֶּן-זוּגִי כָּבֵר שֶׁבַע שָׁנִים, אֲדָּ
הַקֶּשֶׁר אֵינוֹ מֵתְקַדֵּם לְשׁוּם מְקוֹם**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֵילָנִית: אָנִי גְרוּשָׁה וְאִם לְשָׁנֵי יְלָדִים. בְּמִשְׁךָ
שֶׁשׁ שָׁנִים הֵייתִי בְּמַעֲרֶכֶת יַחֲסִים עִם גָּבֵר, שָׁגַם הוּא
גְרוּשׁ עִם שְׁנֵי יְלָדִים. לְפָנַי כְּשֶׁנָּה הַחֲלִיט לְהַפְרֵד מִמֶּנִּי,
וְהַצִּירָה שֶׁעָשָׂה אֶת זֶה הַכְּאִיבָה לִי מְאֹד.
נְסִיתִי לְשִׁמְעַת הַצְּעוֹת אַחֲרוֹת, אֲדָּ לֹא הִצְלַחְתִּי לְשַׁכַּח
מִמֶּנּוּ. אַחֲרַי חָצִי שָׁנָה שֶׁהֵינּוּ פְּרוּדִים חֲזַרְנוּ אֶחָד
לְשָׁנִי, וּמֵאִזּוּ וְעַד עַכְשָׁו אֲנַחְנוּ יַחַד — הוּא גֵר בְּבֵית
שְׁלוֹ, וְאָנִי גְּרָה בְּבֵית שְׁלִי. בְּמִשְׁךָ כָּל הַשָּׁנִים שֶׁחִיֵּינוּ
יַחַד הָיוּ עֲלִיּוֹת וּמוֹרְדוֹת, וְלִמְרוֹת שֶׁהֲרֵבָה פְּעָמִים הוּא
הִצְהִיר שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹמְדִים לְהִתְחַתֵּן — דָּבָר לֹא קָרָה.
אָנִי מְרַגֶּשֶׁת שֶׁהַיַּחֲסִים בֵּינֵינוּ תִּקְוִיעִים, כִּי בְּכָל פְּעַם
שֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עַל חֲתֻנָּה וְעַל הַרְצוֹן לְמִסַּד אֶת
הַקֶּשֶׁר — לְבִסּוֹף אֲנַחְנוּ חוֹזְרִים צֶעֶד אַחֲוָה. עַכְשָׁו
הוּא מְדַבֵּר שׁוֹב עַל חֲתֻנָּה, וְאָנִי בְּדִילְמָה קֹשֶׁה — אָנִי
לֹא יוֹדַעַת אִם אָנִי רוֹצֶה אוֹתוֹ, וּבְכָלֵל — הָאִם הוּא
הַזּוּג הָאֲמֵתִי שְׁלִי. אָנִי מֵתְפַלֵּלָת בְּכָל יוֹם לְאַלְקִים,
שֶׁאִם הוּא הַזּוּג שְׁלִי — שֶׁהַקֶּשֶׁר שְׁלֵנוּ יִתְחַזֵּק, וְאִם
הוּא לֹא הַזּוּג שְׁלִי — שֶׁיִּתְרַחַק מִמֶּנִּי.
אֲשַׁמַּח מְאֹד לְשִׁמְעַת אֶת חוֹת דַּעְתּוֹ שֶׁל הַרֵב בְּעִנְיֹן.
תּוֹדָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל אילנית תחנה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת, שלגור עם גבר ולקיים יחסים בלי חפה וקדושים, זהו עון חמור מאד מאד וכו', ובפרט שלא מחזיקים טהרת המשפחה וכו', כי אסור נדה זה מאד מאד חמור, וזה בכרת, ואין זה משחק ילדים, את גרה עם מישהו שש שנים וכו', ואת כותבת "שהיחסים בינינו תקועים ולא מתקדמים" וכו' וכו', למה לו להתחתן ולהתחייב בכל החיובים שבעל מחייב לאשה, כשיש לו אשה בחנם וכו' וכו', ואת עוד שואלת אותי — אם זה זווג מן השמים וכו', לדעתי, תחזור בתשובה שלמה, וזכרי מה שאמר החכם מפל האדם (קהלת יב, יד): "כי את כל מעשה האלקים יבא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע".

אני מאד מאד מבקש אותך לטובתך הנצחית, שתחזרי בתשובה שלמה, ואז שב ומחול לך, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד): 'במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד'; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רב פנא): 'גדול כחה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה מילין ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני פסא הפבוד'.

והספ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד מבן-אדם שחוזר

בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שעשה עד עכשו מה שעשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו, ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה כ', סימן יג): 'בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי, אין רשות למלאך לגע בו'; בשביל זה הוא מסית את כל אדם — מה לך לחזור בתשובה?! ומה לך להתנדות?! כי הוא יודע שמי שחזר בתשובה, ומתודה להקדוש-ברוך-הוא, אין רשות למלאך המנות לגע בו. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח): אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע — תשובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני — תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' עא.

האם יש חשיבות לשם המשפחה של האדם?

שאלה:

מאת ליאור: לכבוד הצדיק מוהרא"ש שליט"א. האם יש חשיבות לשם המשפחה של האדם? ולאייזה שם כדאי לשנות את שם המשפחה במדה ורוצים? תודה רבה על העזרה, בברכת רפואה שלמה ובריאות טובה, ליאור.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל לִיאוֹר, נִרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עַל שֵׁם הַמְשַׁפְּחָה בְּדַרְךָ כָּלֵל לֹא מְקַפִּידִים, וְאֵנְחָנוּ מוֹצְאִים שֶׁהֵרְבָה צְדִיקִים הִצְרָכּוּ לְשִׁנוֹת אֶת שֵׁם הַמְשַׁפְּחָה מִפְּנֵי אֵימַת הַמַּלְכוּת וְכו', וְלִכֵּן יְכוּלִים לְתַת שֵׁם מְשַׁפְּחָה מֵה שְׂרוּצִים, הַעֲקָר שֶׁתְּהִיָּה לְזֶה מְשַׁמְעוֹת טוֹבָה וְכו'.

רַק חֲזוּק וְאֵמֶץ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתְשַׁמַּח אַחֵרִים, אֲשֶׁר אֵין מִצְוָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל שִׂמְחָה, וְיוֹתֵר חָשׁוּב כְּשֶׁשִּׂמְחָה אֶת אַחֵרִים, וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מֵה שֶׁבִּיכְלִתָּךְ תָּמִיד לְשִׂמְחָה אֶת אַחֵרִים, וְכִף תְּהִיָּה לָךְ גַּם-כֵּן שִׂמְחָה, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ שׁוֹרָה רַק הַשִּׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִי-הַיְמִים-א' טז, כז): "הוֹד וְהִדָּר לְפָנָיו עֹז וְחִדּוּהַ בְּמִקְוָמוֹ", אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשִּׂמְחָה בְּעַצְמוֹ, וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשִּׂמְחָה אַחֵרִים, וְשִׁכְרוּ הֵרְבָה מְאֹד בְּשָׂמִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפִּיל לְבַעֲדָךְ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

א' עב.

האם זה נכון, שלא כדאי לקרא לילד מעדות המזרח 'נחמן'? והאם זה נכון שאם קוראים לילד 'נחמן', ממלץ להוסיף לו שם נוסף?

שאלה:

מאת נעם: לכבוד מוהר"ש צדיק הדור, ותלמידו המבחר של רבנו נחמן בדור הזה, שלום.

בכל שבת אני מעביר שעור בפרשת שבוע, וקורא תהלים יחד עם ילדי השכונה, ותמיד אני מתפלל אתם לרפואתך השלמה.

שמעתי מחבר, שלא כדאי לתת את השם 'נחמן' לילד מעדות המזרח, כי רבנו אמר, שלאדם אסור לשנות ממנהג אבותיו, והיות שהשם 'נחמן' הוא שם אשכנזי, לא טוב לקרא לילד מעדות המזרח בשם הזה. האם זה נכון?

בנוסף, שמעתי שאמרתם, שלא ראיתם מישהו שקראו לו רק 'נחמן', והוא יצא מצלח, ולכן כדאי להוסיף שם נוסף. ואינני מבין, הרי היה את רבי נחמן מטשערין ורבי נחמן מטולטשין? אשמח לתשובתכם, ויהי רצון שתזכה לחיים ארוכים ובריאות איתנה. אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום וברכה אל נעם, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על תפלתך שאתה מתפלל עם תינוקות

של בית רבן, ואומר אתם תהלים לרפואתי, אין לי מלים להודות לך, וכל המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחלה.

השם "נחמן" זה השם של רבנו ז"ל, שאמר (לקוטי מו"ק), חלק ב', סימן ב'): הצדיק הוא המנחם הכל, ומשמח הכל, ובשביל זה שמו הקדוש הוא "נחמן" בן "שמחה", ובדאי זה מסגל לתת את השם של רבנו ז"ל לשם ילד, וזה לא שיף להפריד בין אם הוא אשכנזי או הוא ספרדי, השם הזה מאד מאד מסגל לתת להילד.

ור' אברהם בר' נחמן ז"ל מצא כמה רמזים נפלאים בשם רבנו ז"ל (עין בספר "כוכבי אור", חלק הנקרא חכמה ובינה), והוא מרמז בפסוק (בראשית ה, כט): "זה ינח' מ'נו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה הוי"ה", כי הוא הצדיק שנשלח לדורות אלו לנחם את הכל ולשמח את הכל.

הרב החסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל, אמר לי כמה פעמים, כי לתת את השם נחמן בעצמו, לא תמיד זה מסגל, כי הוא ראה הרבה ילדים שנקראו רק נחמן ולא הצליחו, ולכן היו נוהגים אנשי שלומנו להוסיף עוד שם, כמו נחמן נתן וכו' וכו', או שם אבא או סבא וכו'.

ומה שאתה שואל הרי היו כמה צדיקים מאנשי שלומנו, שכן נקראו רק בשם נחמן? ! אף לא תמיד מצליחים.

עם כל זאת יעשה כל אחד כפי שמאיר לו, ולא כדאי להתבלבל, רק להתפלל יום יום שנצליח עם הילדים, כי כדי

לזכות לילדים טובים, צריכים לשפף דמעות פנים, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק יח): מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות, ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחף בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עברה ולידי דבר מכער, מה היה עושה? בכל יום ויום היה מכניסן לבית פנימי, וישב ומשמרן בבית החיצון, ומתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחף בלשונו עפר, כדי שלא יהא אחד מהן בא לידי עברה ולידי דבר מכער. אמרו: לא יצאת אותה שנה ולא שנתה ולא שלשה, עד שבא עזרא והעלה את ישראל מבבל, והעלה אתו כהן עמם, לא נכנס אותו כהן לבית עולמו, עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהנה מבניו ומבני בניו עד חמשים שנה, ואחר-כך נכנס אותו כהן לבית עולמו, ועליו הפתוב אומר (תהלים לו, א): "בטח בהוי"ה ועשה טוב" וגו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' עג.

הפּרַתִּי מִיִּשְׁהוּ בְּמִקּוֹם הָעֲבוּדָה, וְקִשָּׁה לִי
לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ לְמִרוֹת שֶׁהוּא עוֹמֵד לְהִתְחַתֵּן

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שִׁירָז: שְׁלוֹם לְךָ כְּבוֹד הַרַב.
בְּרָצוֹנִי לְהִתְנַעֵץ אֶתְּךָ בְּעֵינָיו שְׁמִטְרִיד אוֹתִי זְמַן רַב:
לִפְנֵי כַּחֲצֵי שָׁנָה הִתְחַלַּתִּי לְעַבֵּד בְּמִקּוֹם חֲדָשׁ, הַכְּרַתִּי
שֵׁם מִיִּשְׁהוּ נְחֻמָּד, אֶדְ לְאַחַר זְמַן מָה נֹדַע לִי שְׂאוֹתוֹ
גָּבַר נִמְצָא בְּקִשָּׁר עִם מִיִּשְׁהִי וְעוֹמֵד לְהִתְחַתֵּן. אֲנִי
יודעת שְׂאֲנִי חִיָּבָה לְהִתְנַתֵּק מִמֶּנּוּ, אֶדְ זֶה קִשָּׁה לִי
מְאֹד, וְכִנְרָאָה שֶׁהִדְרָךְ הִיחִידָה שְׁלִי לְעֵשׂוֹת זֹאת הִיא
לְעֹזֵב אֶת מִקּוֹם הָעֲבוּדָה. הֲאִם אֶתָּה מְמַלִּיץ לִי לְעֹזֵב
אֶת הָעֲבוּדָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָה נַח, כ"ח תְּשׁרִי ה'תשע"ג.

שְׁלוֹם רַב אֶל שִׁירָז תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

לְדַעַתִּי, תִּבְרַחֲחִי תִּכְּפֹ-וּמִיד מִהַמְּקוֹם הַזֶּה וְכוּ', וְאֶת
צְרִיכָה לְבַקֵּשׁ הַרְּבֵה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִתֵּן לְךָ דַּעַת
וְשִׁכְּל, כִּי עֲדִין אֵין בֵּית-חַרְשֶׁת שְׁמִיָּצָר שְׁכָל וְדַעַת וְכוּ', וְכֵן
אֵין חֲנוּת אוֹ קְנִיּוֹן וְכוּ', שְׁמוּכְרִים שְׁמָה שְׁכָל וְדַעַת וְכוּ',
וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְּבֵה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל דַּעַת
וְשִׁכְּל, כִּי כִּף אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נְדָרִים מֵא): דַּעַת קְנִיָּת
— מָה חֲסֻרָתָ, דַּעַת חֲסֻרָתָ — מָה קְנִיָּת; אִם יֵשׁ לְאָדָם דַּעַת
— יֵשׁ לוֹ הַכָּל, וְאִם אֵין לוֹ דַּעַת — אֵין לוֹ כָּלוּם.

את לא מבינה בעצמך, שהגבר הזה רוצה לנצל אותך? !
 הוא אינו צריך אותך, כי הרי הוא כבר הולך להתחתן, ואיפה
 הכבוד העצמי שלך, שאת כותבת שמאד קשה לך להתרחק
 ממנו? ! אין זה אלא את צריכה לבקש הרבה את הקדוש-
 ברוך-הוא על דעת ושלל, ושיהיה לך כבוד עצמי, ותתרחקי
 מהמקום הזה כמו שמתרחקים מאש.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע
 בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה
 מרבה, ובכל אשר תפני — תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

א' עד.

**מאז שהתחלתי לעבד בסופר, נטפלים אלי כמה
 גברים, ואינם עוזבים אותי**

שאלה:

מאת שרה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
 חזרתי לגור בבית אחרי תקופה ארכה שלמדתי
 במדרשות, ובגלל שלא מצאתי מקום עבודה קרוב
 לבית, התחלתי לעבד בסופר המקום באזור חלוני.
 בהתחלה הכל היה נחמד, עד שהתחלתי להרגיש
 שאני מתחילה להתקלקל. המקום מלא רכילות,
 וגברים נטפלים אלי, יש גבר נשוי שמנסה להתקרב
 אלי, ולדבר אתי בכל דרך אפשרית, ועוד מישהו
 שאינו מפסיק להסתכל עלי. בנוסף, המנהלת שלי

עצבנית והיא מקללת את כלם. אני רוצה לשמור על
הצניעות שלי, למצא עבודה שמתאימה לבת-ישראל,
ולהתחתן בקרוב.
אשמח לעצתו של הרב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ג.

שלום רב אל שרה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תהיי פקחית, ותברחי מהמקום הזה כמו שבורחים
מאש, למה את צריכה לפל בפח, שאחר-כך לא תוכלי לצאת
מזה?!

לדעתי, את צריכה לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא,
שתזכי למצא את בן זוגך, ותתחתני ותבני בית לתפארת לשם
שמים, אבל מהמקום הזה תברחי לפני שתסתבכי בגדול וכו',
וכו', ויהיה לך אחר-כך קשה לצאת מהסבך שנקלעת אליו.

אל תתיאשי בשום פנים ואפן, כי עם תפלה יכולים
למצא בן זוג השיף לשרש נשמתך, ויאהב אותך, וכיחד תבנו
בית נאמן בישראל. רק תשמרי מאד מאד על הכבוד שלך,
ואל תפקירי את עצמך בשום פנים ואפן.

תשתדלי מאד מאד לקיים מצות כבוד אב ואם, כי כך
אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרשה כו): 'כל העולם
כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש
מהאדם רק שייכבד אב ואם'; ואמרו (פסיקתא רבתי): 'חמורה
שבחמורות כבוד את אביך ואת אמך'; ואמרו (קדושין ל:):
'שלשה שתפין הן באדם, הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו,

שו"ת א' עד ברסלב שא

בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אומר הקדוש-ברוך-
הוא, מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני'. רואים
מזה, אם מכבדים אבא ואמא, בזה מכבדים את הקדוש-
ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שבקרוב מאד תמצאי את
בן זוגך, בחור ירא שמים, שיאהב אותך וכבד אותך,
ותתחתנו לשם שמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תם ונשלם שבח לאל בורא עולם!

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון הצדיק
רבי מנחם זאב זי"ע
בן הגאון הקדוש
רבי אלכסנדר זי שא הי"ד
נפטר ד' תשרי ה'תשעס"ג
ת.נ.צ.ב.ה

ולעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת מלכה ע"ה
בת הגאון הצדיק
רבי חיים שלמה ז"ל
נפטרה חי' חשוון תש"ן
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון המפורסם
רבי בנימין ז"ל
בן הגאון הצדיק
רבי מנחם זאב זי"ע
נפטר ה' אלול ה'תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה
נדפס לרפואת
חיים נחום בן דידה
הקב"ה יתמלא עליו
ברחמים, וישלח לו רפואה
שלמה בקרוב

הספר הקדוש הזה
נדפס לזכות
לביא יעקב בן רבקה
הקב"ה ישלח לו רפואה
שלמה, שיזכה לראות ניסים
נגלים ולזיווג מן
השמים במהרה

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון הצדיק
רבי אשר ישעיה הלוי
ראטטענבערג זצ"ל
נלב"ע ר"ח ניסן ה'תש"ע
ת.נ.צ.ב.ה

ולעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת סאס"א ע"ה
נלב"ע ט' סיון ה'תשמ"א
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת

המנוחה היקרה

הודיה סיגלית בת חנה

שקירבה רחוקים לקדוש ברוך הוא

והיתה חזקה באמונה בו יתברך

עד הרגע האחרון

ת.נ.צ.ב.ה

להצלחתם ולרפואתם השלמה

של כ"ק עט"ר מורנו ורבנו

רבי אליעזר שלמה בן מלכה

הספר הקדוש הזה
נדפס לזכות
ר' יחזקאל דהאן נ"י

וזוגתו

מרת עמית נועה תחי'

וילדיהם

מלכה יהודית

אדל

אליעזר שלמה

נחמן נתן

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם חן וחסד

ויתברכו בבריאות שלימה

וישאו חן בעיני כל רואיהם

ותהיה הברכה מצויה בביתם תמיד

בעבור שנדבו עבור הדפסת הספר הזה

הספר הקדוש הזה נדפס

לזכות

משה בן מרסל

והילדים

מאור נוי בן גלית

שולמית נאהב בת גלית

הקדוש ברוך הוא ימשיך עליהם ברכה והצלחה בכל מעשי
ידיהם וישמרם מכל עין הרע, ותומשך עליהם שמירה מעולה
מן השמים בעבור שנדבו להדפסת ספר זה

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת

אברהם יוסף בן יצחק מאיר ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

לזכות יצחק מאיר נ"י

בן הענא ביילה

וזוגתו אבישג בת אסתר תחי'

וילדיהם

אליעזר שלמה, רויזא, שרגא אריה, אסתר יוכבד, הלל

יעזור הקב"ה שירונו נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם
והשמחה והברכה תהיה במעונם תמיד

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
מרת **יפית אברהם ע"ה**
נפטרה בשם טוב
ח"י כסליו ה'תשע"ד
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה
נדפס לעילוי נשמת

הסבא היקר

ראובן לוי בן סטריה ז"ל

נפטר ביום שבת קודש,

ד' טבת ה'תשע"ד

ת.נ.צ.ב.ה אמן

הספר הקדוש הזה
נדפס לעילוי נשמת

חנה אניטה

בת רג'ינה

נפטרה

ה' תשרי ה'תשע"ג

ולהצלחת

כל משפ' ריימונד

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

יניב בן תקוה	גולן בן אסתר
מלכה בת יניב	כרמית בת מרים
אליעזר שלמה בן יניב	יואב בן שושנה
מרדכי אליהו בן גילה	שמעון בן תרצה
אסתר בת יפה	שפיקה בת מרים
אליעזר שלמה בן אסתר	תקוה בת שפיקה
ישראל מאיר בן שרה	אייל בן אסתר
שרה בת אסתר	גואל בן כורדה
טירן טוביה בן אביטל וב"ב	שלומית בת אורה
מזל מזי בת שושנה	יעקב בן רחל
מורן בת ברג'ט	משה בן ברוריה
יצחק ישראל בן מרים	מיכל רונית בת שרה
משה יהושע בן אסתר	יונה בן שולמית
מרים בת שרה וב"ב	ספיר הודיה בת גלית
שלום בן יעל	דן בן אסתר
אפרים כהן וב"ב	יעל טובה בת עירית
אליעזר הרצל בן שרה	שגב בן רחל
מכלוף בן רינה	תהילה בת רחל לזרע בר קיימא
אברהם בן ורד	מרים בת שרה
הודיה בת ורד	מיכאל דוד בן חנה
רן חיים ורינה רדנר	אופיר בן אילנה
נתן בן רחל	אבישג בת דינה שמחה

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

הדסה בת תמר נאנאג'אן

ליאור שלמה וליאת לאה תפוחי

מוריס בן חנה

דורית בת שושנה

רות בת ג'ולה

עומר רחמים בן סלימה

יצחק בן טוביה

אהרן כהן וב"ב

רות בת אליהו

אשר בן נתן וב"ב

עמוס עטיה בן אסתר

שלמה בן שרה קלודין

רבנו נחמן ישראל בן אורלית

אביעד בן שרה קלודין

סימה בת ברכה

מיכל בת שרה קלודין

מעוז בן רחל

אליעזר שלמה שמעון בן מרים

טל בת עדנה

מזל בת נילי שמחה

דליה בת חוטה

צבי בן חנה טובה וב"ב

כפיר בן דליה

רבקה בן חנה טובה וב"ב

ירין בן דליה

גילה בת שמחה וב"ב

יניב בן דליה

עוז אפרים בן בלומה

אלי בן רוזה

רבקה בת לאה

חוטה בת רולה

מלכה בת אסתר

אפרת בת מרסל

ישראל בן אריאלה

נחמן בן מרים

כרמית בת שרה וב"ב

חנה פייגא בת יפה

עמית נועה בת ציפורה וב"ב

מלכה בת חנה פייגא

שילה שלמה וב"ב

שרה בת חנה פייגא

יצחק שלמה וב"ב

רחל סאסיא בת חנה פייגא

בנימין בן אהרן

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

ירמיה אורי בן תמרה
אליהו בן תמרה
ציפורה בת שרה
רפאל אליעזר שלמה בן ציפורה
אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה
מוריס משה בן מלכה
שרה רחל מלכה בת ירדנה
שמחה

לרפואה שלמה
משה ואסתר מנשרוב
אריה בן רות יעקוטה
אפרת קורל בת מרסל

לעילוי נשמת
יחזקאל בן עזרא מאיר
שמואל בן רחמים ואסתר
תומר עמוס בן רבקה
פנינה פרוין בת שרה
לאה הלן בת דוד ואסתר
דנה בת אסתר ומאיר
אברהם בן משה מנשרוב

רחמים בן מזילה ואברהם
נעימה נעמי בת ויקטוריה
מסעוד אליהו אשר בן מזל
מיכל בת פנינה
אהרן בת אוסנת
שילת בת מיכל
עידו חיים בן מיכל
עזרא בן נעימה נעמי
נועם שמואל בן דיאנה
שמואל אביחי בן גילדה
שמואל חי בן דליה
מהרוך רות בת צביה
דליה בת מהרוך רות
גילדה בת מהרוך רות
דיאנה בת מהרוך רות
גיא בן אלישבע
שירה מלכה בת מירב
לביא יעקב בן רבקה
דוד בן תמרה
תמרה בת רחל
בני בן תמרה
יצחק בן תמרה
מנשה בן תמרה

הספר הבא יכול להיות לזכותך...

באפשרותך להקדיש ספר:

לעילוי נשמת, לרפואה שלמה,
לזרע בר קיימא, לשלום בית,
לזיווג הגון, להצלחה...

התקשרו עכשיו:

04-665-6666

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְהוּ לְפִרְסְמוֹ לְכֹל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש, צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליי נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה, בזמרות נריע לו: כי אל גדול יי, ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי, לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדוד, שמרני אל פי חסיתי בך: ב אמרת ליי אדני אתה, טובתי בל עליך: ג לקדושים אשר בארץ המה, ואדירי כל חפצי-בם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיך נספיהם מדם, ובל אשא את שמותם על שפתי: ה יי מנת חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי בנעמים, אף נחלת שפרה עלי: ז אברך את יי אשר יעצני, אף לילות יסרוני כליותי: ח שויתי יי לנגדי תמיד, פי מימיני בל אמוט: ט לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף בשרי ישכן לבטח: י כי לא תעזב נפשי לשאול, לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך, נעמות בימינך נצח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יִי לּוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֵׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֱלֹיֶךָ לְעַת מִצּוֹא רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים, אֱלִיוֹ לֹא יִגְיֵעוּ : ז אַתָּה סִתַּר לִי* מִצָּר תִּצְרַנִּי רְנִי פִּלְט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדֶרֶךְ זֹה תִלְךָ, אֵיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמַתַּג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֱלֹיֶךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֲסֵד יִסּוּבְּנֵנוּ : יא שְׁמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכָתָ בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֵאוֹת שְׂוֹא יִדְבֵר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֵר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחַשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוֹם : י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפֵצֶת בִּי, כִּי לֹא יָרִיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכֹּת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהִים וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בַּחֲמָה כִּלָּה וְאִינָמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשָּׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאָכֵל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדֶי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְהָה הִנָּחַם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזֵּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכָּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֹצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֶף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכָּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גִּאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְלֵל,
 רְגִזָּה וְתַרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּים דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטי: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושבועם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים ירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנּוּ אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי : ז זָכַר יְיָ לְבִנְי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הִסּוּד בָּה : ח בַּת
 בְּכַל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרֵי שִׁישָׁלֵם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ : ט
 אֲשֶׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסָּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתִיו, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְע
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר : ד הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֶגְב : ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיּוֹם מַעֲוֹזָם בְּעַת צָרָה : וַיַּעֲזְרֵם יְיָ וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :